

ÖNSÖZ

Tercüman, 1883-1917 yılları arasında Kırım'ın Bahçesaray şehrinde 1914 yılına kadar İsmail Gaspıralı'nın kendisi, 25.09.1914 tarihinde onun vefatından sonra ise Kırımlı gazeteci ve fikir adamı Hasan Sabri Ayvazof ve İsmail Bey'in oğlu Rıfat Gasprinski tarafından çıkarılmış, Türkçe ve Rusça, haftalık (1912'den sonra günlük)¹ gazetedir. Bu gazete kısa zamanda Rusya Türklerinin yükselen sesi olmayı başarmıştır. İsmail Bey bu gazeteyle Rusya Türklerinin birbirlerinden edebî, kültürel ve içtimai bağlamda haberdar olmalarının da yolunu açmıştır.

Tercüman gazetesi hakkında yakın zamanlara kadar önemli çalışmalar yapılmadığı gibi, *Tercüman*'daki dil ve edebiyat konulu yazılar üzerine de bibliyografik mahiyette bir araştırma yapılmamış idi. Bölümümüzde hocamız Prof. Dr. Yavuz Akpınar'ın başkanlığında 1999-2005 yılları arasında İsmail Gaspıralı hakkında gerçekleştirilen proje sebebiyle *Tercüman* gazetesinin çok az eksikliği bulunan bir koleksiyonu elde edilmiştir. Bu koleksiyon, *Tercüman* ve İsmail Gaspıralı hakkında yeni araştırmalar yapılmasına imkân sağlamıştır.

Biz de hocamız Prof. Dr. Yavuz Akpınar'ın tavsiyeleri üzerine *Tercüman* gazetesindeki dil ve edebiyat konulu yazıların fihristini yüksek lisans tezi olarak hazırlamayı kabul ettik.

Tercüman, konu ve kapsam bakımından geniş yelpazeye sahip bir gazetedir. Gazetenin koleksiyonu bir bütün olarak incelendiğinde, İsmail Bey'in Rusya Müslümanlarının-Türklerinin modernleşmesini kaçınılmaz bir zaruret, mecburiyet olarak kabul ettiğini görürüz. O, *Tercüman* ile bu modernleşme sürecinin kapılarını açtığı gibi, bu modernleşmenin önüne çıkan engelleri de aşmak için büyük çaba göstermiş, çözüm yolları teklif etmiştir.

Modernleşmenin öncelikleri arasında eğitim ve modern edebiyat, önemli bir yer tutar. Bu sebeple *Tercüman* gazetesinde dil ve edebiyat problemlerine her zaman geniş yer verilmiştir. Bu yazılar Gaspıralı'nın, modern edebiyat anlayışını, Türk diline bakışını ve fikrî ve edebî kişiliğini bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır.

¹ 1912 yılına kadar bazen haftada bir, bazen iki defa çıkmış, 1912 yılının ekim (oktyabr) ayından itibaren günlük olarak neşredilmiştir

Hocamız Prof. Dr. Yavuz Akpınar'ın T.C. Başbakanlık Tanıtma Fonu yardımıyla hazırlamış olduğu proje kapsamında *Tercüman* gazetesinin 1883-1917 yıllarını kapsayan mikrofilmleri temin edilmiş ve bu mikrofilmlerdeki bütün sayılarının A3 ebadında kâğıtlara fotokopileri yaptırılmıştır. Bu araştırmamızı söz konusu koleksiyondaki *Tercüman* gazetesinin fotokopileri üzerinden gerçekleştirdik.

Tercüman'da dil ve edebiyat konulu yazıları belirleme ve onların fihristini hazırlamada kronolojik bir sıra takip ettik. 1883'ün 1. sayısından başlayarak 1917 yılı sonuna kadar gazete koleksiyonunu taradık ve konumuzla ilgili bilgileri bibliyografya kurallarına göre sıraladık.

Araştırmamızı sürdürürken koleksiyonda eksik olan ve dolayısıyla inceleyip fihriste dâhil edemediğimiz *Tercüman* nüshalarını, yıl ve sayı itibarıyla sıralayarak ayrı bir liste hazırladık.

Fihristi oluştururken yazıların bibliyografik künyelerini, araştırmacıların daha rahat kullanabilmeleri açısından tablo hâlinde vermeyi tercih ettik. Yazıları kronolojik sıraya göre numaralandırdık ve elde ettiğimiz bilgileri aşağıdaki tabloda olduğu gibi sütunlar hâlinde gösterdik.

Sıra no	Yazarın Adı	Yazı veya Makalenin Adı	Gazetenin Tarih ve Sayısı	Notlar veya Açıklamalar
---------	-------------	-------------------------	---------------------------	-------------------------

Metinlerin tamamı Arap harfli Türkçe kısımdan okunmuş ve metinlerin içeriği ile ilgili bazen bir-iki kelimelik, bazen de kısa cümlelerle açıklamalar yapılmıştır. *Tercüman*'ın 1906 yılına kadar çıkan Rusça kısmından ise gerekli görüldüğü yerlerde istifade edilmiştir. İncelememiz sırasında gazetenin Türkçe çıkan kısmı ile Rusça kısmı arasında bazen farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Bu gibi yerleri incelediğimizde ele alınan konuya göre bazen Türkçe veya Rusça kısmın daha geniş veya daha dar tutulduğunu fark ettik. Türkçe metinlerde, sansür açısından problem çıkartabilecek konularda daha dikkatli ve dolaylı bir anlatım yolu izlendiğine şahit olduk. Böylece Gaspıralı'nın Rus sansürü karşısında izlediği usta taktiklere dayanan anlatım usullerinin, başlı başına ayrı bir araştırma konusu olabileceğini gördük. Bunun haricinde Osmanlı Türkiyesine gelen nüshalar ile Rusya'daki nüshalar arasında da hem içerik hem de tarih olarak farklılıklar olduğunu belirledik.

Gazetede tefrika edilen roman ve hikâyeler hakkında gerekli görüldüğünde açıklamalar yapılmıştır. Bunlar arasında İsmail Gaspıralı'ya ait olanların büyük bir kısmı zaten *Tercüman*'dan derlenerek Prof. Dr. Yavuz Akpınar tarafından yayımlanmış bulunmaktadır. Yayımlandığını düşünerek bu gibi eserler hakkında çok kısa açıklama yaptık.

Gaspıralı'nın kullandığı müstear imzalar da bu araştırma sırasında belirlenmiş ve fihriste kaydedilmiştir. İmzası olmayan yazılar “*imzasız*” olarak belirtilmiş, başlığı olmayan yazılar ise köşeli parantez [...] içinde o yazının ilk birkaç kelimesi veya cümlesiyle fihriste geçirilmiştir.

Tercüman'ın bazı sayfalarının mikrofilmleri çekilirken, sayfanın tamamı film karesi içine alınmadığından, o sayfa veya sayının tarihleri ve sayfa numaraları belirlenememektedir. Koleksiyon içindeki kronolojik sıra sebebiyle bu gibi sayıların tarih ve numaralarını tahmin edebiliyoruz, ama, bazı sayıların basım tarihleri değişebilmektedir. Yani genel olarak haftada bir kere basılması gerekirken, bazı sayıların 8-10 gün bazen de 15 gün sonra basıldıkları görülmüştür. Biz bu gibi yerlerde tahmin ettiğimiz tarihi önüne soru işareti “(?)” koyarak yazdık veya hiçbir tahmin yapamadığımız yerlerde ise herhangi bir tarih yazmadan, yine soru işareti “(?)” koyarak tarihin belirlenemediğini gösterdik.

Tercüman gazetesinde yer alan makale veya değişik türde yazılar dışında, edebî ve kültürel faaliyetlerle ilgili *haber yazıları* da fihriste dahil edilmiştir. Farklı alanları ilgilendiren haber yazıları ve değerlendirmelerin ise fihriste geçirilmesine lüzum görülmemiştir.

Araştırmamızda TDK (2005) Yazım Kılavuzu'na bağlı kalınmıştır. Günümüzde kullanılmayan kelime ve ifadeler ise Osmanlıcada kullanıldığı gibi okunuşları göz önünde tutularak tespit edilmişlerdir. Transkripsiyona lüzum görülmemiştir.

Fihristin sonunda şahıs ve eser adlarıyla ilgili dizin yapılmış ve araştırmacılara kullanım kolaylığı sağlanmıştır. Bu dizinde, gazetenin başından sonuna kadar yazılara tarafımızdan verilen sıra numaraları kullanılmıştır.

Tez konumu tavsiye eden ve bana her zaman yardımcı olup yol gösteren hocam Prof. Dr. Yavuz Akpınar'a özellikle teşekkür etmek istiyorum. Hocam benim ufku

genişletmiş, dikkatimi Türk dünyasının önemli problemlerine sevk etmiş ve benim bilimsel araştırmalarda emin adımlar atmamı sağlamıştır.

Tezimi hazırlarken fikirleriyle beni yönlendiren ve manev desteğini eksik etmeyen hocam Yard. Doę. Dr. Nazım Muradov’a ayrıca teşekkür boręluyum.

Metinlerin tashiinde büyük yardımları dokunan kıymetli ağabeyim Selęuk Türkyılmaz ve doktora ęrencisi arkadaşım Sinan Güzel’e, *Tercüman*’ın Rusęa kısımlarında bana yardımcı olan yüksek lisans ęrencisi arkadaşım Nazhanım Panayeva’ya ve yazım sırasındaki yardımlarından dolayı lisans ęrencisi zlem Tařoęlu’na da ayrıca teşekkürlerimi bildirmek istiyorum.

Son olarak manev desteęini hiębir zaman esirgemeyen eřim Filiz zkaya’ya sonsuz teřekkürlerimi sunarım.

GİRİŞ

İsmail Gaspıralı Hakkında Genel Bilgiler²

İsmail Gaspıralı 21 Mart 1851’de Kırım’da Avcıköy’de dünyaya gelir. Babasının doğum yeri sebebiyle daha sonra “Gasprinski” veya “Gaspıralı” familyasını kullanacaktır. Ailesinin Bahçesaray’a yerleşmesinden sonra Zincirli medreseye tahsil hayatına başlar. Bu medresede birkaç yıllık bir eğitimden sonra Voronej Askerî Lisesi’ne, ardından Moskova’daki askerî liseye devam eder. Bu lisede panslavistleri ve onların önderi olan Katkov’u yakından tanır. Onlar arasında Türklerin aşağılandığını görmesi onda milliyet duygusunu uyandırır. Girit’te Müslüman Türklerin Ortodoks Rumlar tarafından katliama maruz kalması, Avrupalı devletlerin bu hadiseler karşısındaki sessizliği, Rusya’da aynı hadiselerin sevinçle karşılanması İsmail Bey’in milliyetçilik duygularını incitir. Arkadaşı Mustafa Mirza Dovidoviç’le birlikte Osmanlı ordusuna gönüllü subay olarak katılma kararı alarak okuldan kaçarlar; fakat yolda yakalanınca okuldan atılırlar. Askerî okuldaki hayatları da böylece sona erer.

Moskova’daki günlerinden sonra Bahçesaray’a dönen Gaspıralı, Zincirli Medrese’de Rusça öğretmenliği yapar, 1871’de ise Paris’e giderek Fransızcasını iletir. Biryandan tercümanlık yapar diğer yandan Tatar asıllı Rus yazar Turgenyev’in bazı işlerinde ona yardım eder. Paris’te kendisini yetiştirmek için çeşitli çevrelerle ilişki içinde olduğu, kendisini geliştirmek için çok iyi bir okuma dönemi geçirdiği, daha sonraki yazı ve faaliyetlerinden tahmin edilmektedir.

Paris’ten İstanbul’a dönen İsmail Bey, Osmanlı hizmetine girmek istemiş fakat bunda başarılı olamamıştır. Kırım’a dönen Gaspıralı, Bahçesaray’da 4 yıl (1879-1883) sürecek olan belediye başkanlığı görevinde bulunur. Artık Gaspıralı’nın Rusya Türkleri için zihninde tasarlamış olduğu projeleri gerçekleştirmek sırası gelmiştir. Rusça gazetelerde Rus Müslümanları (Türkleri) ile Rusların ilişkileri hakkında yazılar yazar, bir matbaa kurup, gazete çıkarmak için teşebbüse geçer.

² İsmail Gaspıralı’nın hayatına dair genel bilgiler için Yavuz Akpınar’ın hazırlamış olduğu *İsmail Gaspıralı, Seçilmiş Eserleri I: Roman ve Hikâyeleri* (2. bs., İstanbul, 2005) adlı eserin giriş bölümündeki İsmail Gaspıralı’nın Hayatı adlı bölümünden yararlanılmıştır. Geniş bilgi için Şengül ve Necip Hablemitoğlu’nun, *Şefika Gaspıralı ve Rusya’da Türk Kadın Hareketi 1893-1920* (Ankara, 1998); Cafer Seyidahmet Kırimer’in *Gaspıralı İsmail Bey* (İstanbul, 1996); Edward James Lazzerini’nin *İsmail Bey Gasprinskii and Muslim Modernism in Russia: 1878-1914* (University of Washington, 1973. *Yayımlanmamış doktora tezi*) adlı eserlerine başvurulabilir.

İsmail Bey, gazete faaliyetlerinden önce 1881’de Tavrıda gazetesinde Rusça iki makale yayımlamış ve bir süre sonra bu makaleleri birleştirip Akmesic’te *Russkoe Muslumanstvo (Rusya Müslümanları)* adıyla bastırmıştır. Gaspıralı bu eserle bütün hayatı boyunca yapacak olduğu faaliyetlerinin bir programını ortaya koyar.³ İsmail Bey 1881’den itibaren *Tonguç*, *Şafak* gibi birkaç küçük süreli yayın çıkarmış ise de onun asıl amacı Rusya Türklerinin-Müslümanlarının sesi olabilecek bir gazete çıkarmaktır. Bunun için defalarca izin almak istemiş; fakat, Rus yönetiminden olumlu bir cevap alamamıştır. Gaspıralı *Tercüman* gazetesinin yayınına başlamadan önce, Bahçesaray’da bir matbaa kurmuş ve burada çeşitli eserler basmıştır.

Kırım’ın Ruslar tarafından alınmasının 100. yılı kutlaması sırasında uygun fırsatı yakalayan Gaspıralı, *Tercüman* gazetesini çıkarmak için gereken izni alabilmiş ve 10 Nisan 1883’te 35 yıl –küçük müddetli aksamalar bir yana bırakılırsa– aralıksız çıkacak olan gazetesinin ilk sayısını çıkarmıştır. Gaspıralı, ömrünü bu gazeteyi çıkararak geçirmiş, milletine faydalı olmaya çalışmış ve ardında büyük bir miras bırakmıştır. Onun mirası sadece *Tercüman* gazetesinden ibaret değildir. Fikirleri Türk dünyası için hep yol gösterici olmuştur. “Onu diğer Türk devrimcilerinden ayıran en büyük özelliği görüşlerini ve meselenin çözümüne ilişkin önerilerini sistematik bir programa dayandırmasıydı.”⁴

Türk dünyasının meselelerinin çözümünde ilk akla gelen düşünürlerden biri olan Gaspıralı, Rusya Türkleri arasında başlattığı *Usul-i Cedit* hareketiyle de onları modern eğitim anlayışı ile tanıştırmıştır. Bu eğitim anlayışı kısa zamanda Türk dünyasının her bucağına yayılmış ve bunu yaymada *Tercüman* gazetesi Gaspıralı’nın en büyük aracı olmuştur. Bir topluluğun modernleşmesinin temelinde eğitimin önemini her fırsatta vurgulayan İsmail Bey, yediden yetmişe her Müslüman Türkün kendi dilinde eğitim almasını ve sadece dinî ilimlerle değil dünyevî ilimlerle de meşgul olunması gerektiğini gerek roman ve hikâyelerinde gerek fikrî yazılarında vurgulamaktan kaçınmamıştır. Gaspıralı’nın yaşadığı dönemde millî kimlik din ile bir bütün olarak düşünüldüğü için Türkler için de Rusya Müslümanları ifadesini kullanmıştır. Diğer yandan Rus yönetimi

³ İsmail Gaspıralı, **Seçilmiş Eserleri 2: Fikrî Eserleri**; (2. bs., İstanbul, 2005)Yay. Hazırlayan: Yavuz Akpınar, s. 20

⁴ Hablemitoğlu, Necip; *Gaspıralı İsmail Bey Dilde Birlik ve Türklük Bilinci*, Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi, Sayı 12/1, TDK yay. Ankara, 2001, s. 369

zaten “Türk” sözünün kullanılmasını yasaklamıştı; bütün Rusya Müslümanları kendilerini ifade ederken dinî kimliklerini söylemek zorundaydı. Ancak 1905 ihtilalinden sonra “Türk” kimliği biraz daha rahat ifade edilebilmiştir. Rusya içerisindeki topluluklar arasında millî şuur uyanıncaya kadar millî kimlik ile dinî kimlik bir bütün olarak kullanılagelmiştir.

Gaspıralı’da Türkçülük fikri -askerî lisedeki eğitimini ve Katkov’un konağındaki sohbetleri saymazsak- Rumların Girit adasındaki isyanıyla kendini göstermiştir. Fakat Gaspıralı, hedeflerini, düşüncelerini gerçekleştirebilmek için ancak Rus yönetimiyle iyi geçinmenin doğru olacağını görmüş ve bu yönde hareket etmiştir. İsmail Gaspıralı Türk topluluklarının modernleşmelerini ve bu toplulukların modern, ortak bir Türk kültürü içerisinde yer almalarını düşünmüş ve bunun fikrî zeminini *Tercüman* gazetesinde ortaya koymuştur. Onun modern eğitim (usul-i cedit) ve her türlü yazı faaliyetinde kullanılacak ortak bir dil oluşturma isteği, modern bir Türk toplumu yaratmanın sadece ilk basamaklarını oluşturuyordu.

Gaspıralı bu fikirlerini 1905 yılına gelinceye kadar üstü kapalı bir şekilde söylemiş; ama, 1905 Rus meşrutiyetinin ardından serbestlik ortamı doğunca düşüncelerini daha açık bir şekilde ortaya koymuştur. Özellikle dil yazılarında gazetenin dilinin sade Türk dili olduğunu vurgulamaktan kaçınmamıştır. Kullandığı dil, sadeleştirilmiş Osmanlıcaya yakın olarak kabul edilse de, yazılarında çeşitli Türk şivelerinden seyrek de olsa kelimeler aldığı için Gaspıralı bu dile sade Türk dili demeyi uygun görmüştür.

İsmail Bey, Türk halklarının çok geride kaldığını görmüş ve eğitime muhtaç bu toplulukların modernleşerek eski, kadimci anlayışa sahip bir yaşam tarzından sıyrılmaları için çaba sarf etmiştir. Bunun için usul-i cedit okullarının yaygınlaştırılmasının yanı sıra *Tercüman* gazetesinin dilini de halkın anlayabileceği bir dil haline getirmiştir. “Gaspıralı’yı dil üzerinde düşünmeye zorlayan Türk topluluklarının geri kalmışlığı, içinde bulundukları cehalettir. O insanlığın en büyük eksikliği, kusuru olarak gördüğü cehaletin ancak halk arasında bilgiyi yaygınlaştırmakla ortadan kaldırılacağına inanmıştır.”⁵ *Tercüman* gazetesinde tefrika hâlinde verdiği

⁵ Akpınar, Yavuz; *Gaspıralı’nın Türk Diline Bakışı*, Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi, Sayı 12/1, TDK yay. Ankara, 2001, s.387

roman ve hikâyelerde halkın bilinçlenmesini, gaflet uykusundan uyanmasını sağlamaya çalışmıştır.

Tercüman Gazetesi Hakkında Genel Bilgiler⁶

Tercüman gazetesinin çeşitli sayılarında da belirtildiği gibi Rusya Müslümanları arasında ilk Türkçe gazete 1875 yılında Bakû'da Hasan Melikzade Zerdabî tarafından *Ekinçi* adıyla çıkarılmıştır. Bu gazete ekin ve ziraat ile ilgili haberler vermesine karşın sade bir Türkçeyle yayınlandığından millî hususiyetler taşımaktadır. Mahiyetinin ziraat haberleri ile ilgili olmasının yanı sıra ilk defa “hürriyet, demokrasi, kadın hukuku ve millet”⁷ ile ilgili fikirler Azerbaycan'da bu gazetenin zeminini oluşturmuştur.

Bu gazeteyi Sait ve Celal Ünsizade'nin 1879'da Tiflis'te çıkardığı *Ziya* gazetesi takip etmiştir. Sait ve Celal Ünsizade kardeşlerin matbuat faaliyetleri *Ziya* ile sınırlı kalmamış 1880'de Sait Bey *Ziya-yı Kafkasiye*'yi, Celal Bey 1883'te *Keşkiül* gazetesini çıkarmıştır.

Bu sıralarda İsmail Bey de gazete çıkarmak istemiş fakat Türkçe gazete çıkarmak için birkaç defa Rus yönetiminden izin istemiş, yönetim izin vermeyince hayal kırıklığına uğramıştır. İsmail Gaspıralı Rusya Türklerinin-Müslümanlarının çağdaş bir yaşam tarzına ulaşabilmeleri için en önemli iletişim aracının matbuat faaliyetleri olduğunu çok çabuk kavramış ve ömrünü bu faaliyetlere harcamıştır.

1883 yılında yayın hayatına başlayan *Tercüman* gazetesi, 1905 yılına kadar iki sayfa Rusça ve iki sayfa Türkçe yayımlanmıştır. Aksi beyan edilmesine rağmen, Türkçe kısım ile Rusça kısmın birbirinin aynısı olmadıkları görülmektedir. Bir makalenin, haberin bazen Türkçe kısımda, bazen de Rusça kısımda daha geniş olduğunu veya bu dillerden sadece birisinde metin olduğunu, diğerlerinde olmadığını anlıyoruz. *Tercüman* 1912 yılına kadar bazı aksaklıkları saymazsak haftada bir defa yayımlanmıştır.⁸ (bkz. tablo 1)

Tercüman çıkmaya başladığı yıllardan itibaren 1905 yılına kadar Ruslarla ılımlı bir siyaset yolunu gütmüştür. Çünkü Ruslara karşı alacağı sert bir tavır gazetenin ömrünü oldukça kısaltabilirdi. Ancak Ruslarla iyi geçinmek yoluyla Rusya Müslümanlarına sesini duyurmak mümkün olabilirdi; çünkü, Rus sansürü Türklere karşı oldukça sertti. İsmail Bey'in bu tavrını Ruslarla işbirliği yapmak olarak da algılayan

⁶ *Tercüman* arşivinin tamamı incelenmiş ve gazeteyle ilgili değerlendirmeler bu incelemeler göz önünde bulundurularak yapılmıştır.

⁷ Akpınar, Yavuz; *Azeri Edebiyatı Araştırmaları*, Dergah Yayınları, İstanbul 1996 s. 90

⁸ *Tercüman*'ın yıllara göre kaç sayı çıkmış olduğu metnin sonunda şablon halinde verilmiştir.

birçok kişi⁹ olmasına rağmen Rusya Türklerinin aydınları, ileriye gören bir duruşla Gaspıralı'yı desteklemişlerdir. Fakat 1905 yılında Rus meşrutiyetinin meydana gelmesi ile serbestlik ortamı oluşmuştur. Böylece gazete ve dergiler sansürün sıkı takibatından kısa bir süre de olsa kurtulmuşlardır. *Tercüman* gazetesi bu dönemde diğer gazeteler gibi rehavete kapılmamış, tâbi olduğu Rus devletini sert bir şekilde eleştiren yazılara sütunlarında yer vermemiştir.

Bu serbestlik ortamı ile *Tercüman*'da yeni tartışma konuları doğmuştur. Bu tartışmaların en önemlisini dil tartışmaları oluşturmuştur. Diğer bazı gazetelerin 1905'ten sonra mahallî şiveleri kullanmasına karşın *Tercüman* meslek edindiği ortak edebî dil ülküsünden şaşmamış ve bunun meyvelerini 1910 yılından sonra toplamıştır. Çünkü kendi lisanlarını mahallî olarak belirten birçok gazete, bir zaman sonra edebî ortak Türkçeyi kullanmışlardır.¹⁰

Tercüman gazetesi, Rusya Müslümanlarının hak, hukuk ve hürriyetlerini gözetmiş, onların içtimaî ve kültürel zeminde gelişmelerini kendine amaç edinmiştir. Bir bakıma gazete uyumakta olan halkın gözünü açmak için çaba sarf etmiştir. *Tercüman* Türkiye ile ilişkilerini de sıkı bir şekilde korumuştur ve böylece Rusya Müslümanlarının halifenin ülkesinden haberdar olmalarını sağlamıştır. Gazete Bahçesaray'dan Taşkent'e uzanan yolda Rusya Türklerinin-Müslümanlarının millî sesi olmuştur.

Tercüman gazetesi yaptığı faaliyetlerle ilk önce geri düşünceli din adamlarını karşısına almış ve uzun bir müddet sürecek olan ceditçi-kadimci çatışmasını istemeden de olsa başlatmıştır. *Tercüman* dinî düşüncede yenileşmeden yanadır ve İslâm dininin yumuşak bir tavrıla zamana göre yorumlanmasını ister. Onun bu tavrı, medreseliler ve din adamlarıyla karşı karşıya gelmesine de neden olur. “*Tercüman*, yanlış anlaşılan İslâm dinini cahil halk yığınlarına basit ama doğru bir şekilde tanıtmak ister.”¹¹ İsmail Bey her fırsatta din adamlarının Rusça öğrenmesini ve hâkim tebaa olan Rusların yasaları karşısında kayıtsız kalmamalarını istemiştir.

⁹ Zeki Velidî Togan da böyle düşünen kişilerden biri olduğunu fakat düşüncesinin sonra değiştiğini **Bugünkü Türkîli Türkistan ve Yakın Tarihi** adlı eserinde belirtir.

¹⁰ *Tercüman*; *Millî Matbuat Numunesi*, 6 Mayıs 1914 / 24 C. Ahir 1332, S. 99, s. 2-3

¹¹ İsmail Gaspıralı, **Seçilmiş Eserleri 2: Fikrî Eserleri**; (2. bs., İstanbul, 2005) Yay. Hazırlayan: Yavuz Akpınar, s. 23

İsmail Bey'in *Tercüman* gazetesinde ön planda tuttuğu en önemli mesele belki de eğitim meselesidir. *Tercüman* Rusya Müslümanlarının millî bilincinin uyanmasında ve modern tarzda eğitim anlayışının Rusya içerisindeki Türk toplulukları arasında hızla yayılmasında çok önemli bir rol oynamıştır. “Usul-i Cedit” okullarının açılması ve *Tercüman* vasıtasıyla hızla yayılması neticesinde dinî ilimlerin yanı sıra pozitif bilimlerde okullarda okutulmaya başlanmıştır. Medresede okuyan öğrencilere sadece okuma öğretilirken yeni usul okullarda usul-i savtî¹² metoduyla kırk günde okuma hatta yazma öğretilmiştir.

Gazetenin dili Türkiye Türkçesine yakın olmakla birlikte Gaspıralı'nın ifade ettiği gibi sade Türk dilidir. Fakat tarihçi araştırmacı-yazar Kemal Karpat'ın dediği gibi¹³ çeşitli Türk şivelerinden ödünç alınmış kelimelerle oluşturulmuş bir dil değildir bu. Gaspıralı, bu dili kullanırken Türk topluluklarının anlamalarını kolaylaştırmak için paralel yapıda ifadeler kullanmıştır. Fakat çeşitli Türk şivelerinden alınmış bu kelimeler çok fazla değildir. *Tercüman* böylece sadece Kırım'ın gazetesi olmamış Rusya Müslümanlarının tümüne hitap eden millî bir gazete görevi görmüştür. “İsmail Bey'in bütün Türk dünyasını tek edebî dil çatısı altında toplama, çağdaş millî kültürle onları birbirine yaklaştırma ve geliştirme projesi, uzak görüşlü olmayı başaramayan, dönemin devrim havasına kendilerini kaptırmış, Rusları hiç de iyi tanımayan bir kısım gençler tarafından, hangi gerekçelerle olursa olsun baltalanmıştır.”¹⁴

1914 yılının sonlarında *Tercüman*'da kara bir sayfa açılmıştır. İsmail Bey'in ölümünden sonra *Tercüman* çizgisini kaybetmemişse de İsmail Bey'in yazılarından yoksun kalmıştır. Gazetenin imtiyaz sahibi İsmail Bey'in oğlu Rıfat Gaspıralı başmuharriri ise Hasan Sabri Ayvazof olmuştur. 1914 yılında I. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla gazetenin sütunlarını savaş haberleri doldurmuştur. Hasan Sabri Ayvazof savaşla ilgili yazıların dışında genelde maarif ile ilgili yazılar yazmıştır.

İsmail Bey'in ölümünden sonra gazetede yazıların çoğunluğunu savaş haberleri ve eğitimle ilgili meseleler oluşturmuştur.

¹² Kelimelerin hecelenerek okunması usulü.

¹³ Karpat, H. Kemal; *Modern Milliyet Kavramının Oluşumu: Rusya'da ve Osmanlı İmparatorluğunda Türkçülük ve Pan-İslâmizm, İslâmın Siyasallaşması*, Bilgi Üniv. Yay. İstanbul, 2004. s. 552

¹⁴ *İsmail Gaspıralı, Seçilmiş Eserleri 2: Fikrî Eserleri*; (2. bs., İstanbul, 2005) Yay. Hazırlayan: Yavuz Akpınar, s. 35

**TERCÜMAN GAZETESİNİN YILLARA GÖRE KAÇ SAYI
ÇIKTIĞINI GÖSTEREN TABLO**

1883	29
1884	47
1885	19 I. Seri
1885	27 II. Seri
1886	53
1887	40
1888	45
1889	46
1890	48
1891	48
1892	48
1893	46
1894	48
1895	50
1896	51
1897	48
1898	51
1899	48
1900	48

1901	48
1902	47
1903	48
1904	103
1905	110
1906	138
1907	86
1908	81
1909	52
1910	52
1911	53
1912	30 I. Seri
1912	63 II. Seri
1913	281
1914	268
1915	286
1916	281
1917	260

Dil ve Edebiyat Yazılarının Genel Değerlendirilmesi

1. Dil Yazıları

a) Tercüman'ın Dili ve Ortak Dil Meselesi

Tercüman'ın ilk sayılarından itibaren gazetenin dil anlayışı kendisini göstermiştir. İsmail Bey, *Tercüman*'da birçok araştırmacının ısrar ettiği gibi Osmanlıca kullanmamış hem kuzeybatı Türklerinin hem de güneydoğu Türklerinin anlayabileceği bir dil kullanmıştır. Bu dil zaman zaman birçok Türk şivesinin kelime kadrosunda bulunan kelimeleri de kapsamış ve sade bir Türk dili olarak ortaya çıkmıştır.

İsmail Bey bu dili kullanırken tabî ki Osmanlı Türkçesinden yola çıkmıştır; fakat, Osmanlıcanın süslü, ağır ve anlaşılmayan lisanı yerine sade, açık bir Türk dilini tercih etmiştir. O, halka kendini ifade etmek, halkı aydınlatmak ve gaflet uykusundan uyandırmak ister. Bu açıdan onun kullandığı dil, *Tercüman*'ın 35 yıllık hayatında hep araç olmuş ve halka sesini bu şekilde duyurmuştur. *Tercüman*, dar bir mekânda vücut bulmasına rağmen Rusya, İran, Türkistan, Osmanlı Türkiyesi, Balkanlar ve Çin'e kadar ulaşmış ve Rusya Müslümanlarının matbuat tarihinde önemli bir yer edinmiştir.

İsmail Bey, *Tercüman*'ın 1885 yılının 1. sayısında *İhtar-ı Mahsus* başlıklı yazıda gazetenin tuttuğu mesleği ve kullandığı dili kısa bir şekilde özetlemiştir. İsmail Bey, Türkçenin ilk devirlerine de giderek Moğolistan'daki Türk yazıtlarından ve Kutadgu Bilig'den gazetede bahsetmiştir. Bu da onun Türk dil tarihi üzerine bilgisi olduğunu ve yeni gelişmeleri takip ettiğini göstermektedir. Eski Türkçeden sonra Türk dilinin şivelere ayrıldığını birçok yazısında belirten Gaspıralı, *Tercüman*'ın 1888 yılının 14. sayısında bugünün dil anlayışına uygun olarak Türk şivelerini de tasnif etmiştir. Ona göre Türk şiveleri Çağatay, Kazan, Azerbaycan ve Osmanlı şiveleri olarak ayrılmaktadır. Bu tasnif ondan seneler sonra Türkoloji alanında faaliyet gösterecek olan dilcilerimizin yaptığı tasnife yakın bir tasniftir.

İsmail Bey, Türk diliyle ilgili düşüncelerinin yanı sıra tabi olunan devletin de dilinin öğrenilmesini ve öncülüğünü yaptığı usul-i cedit okullarda Rusçanın da okutulması gerektiğini savunmuştur. Müslümanların Rus yasaları karşısında kendi hak ve hukuklarını koruyabilmeleri için bu dilin öğrenilmesinin gerekliliğini *Tercüman*'da fırsat buldukça dile getirmiştir. Mektebe giden çocukların ana dilini öğrenmenin yanı sıra devlet dilini de öğrenmeleri lüzumu Gaspıralı tarafından belirtilmiştir.

İsmail Bey belirlediği dil ilkeleriyle beraber kullandığı Arap alfabesinin ıslâhı konusuna da *Tercüman*'da değinmiştir. Arap alfabesinin zorluklarını bilerek mektepteki öğrencilerin bu alfabeyi daha rahat öğrenebilmeleri için savtî metodun uygulanması için çaba sarf etmiştir.

Tercüman alfabe konusunda çeşitli tartışmalar içerisine de girmiştir. Şark-i Rus gazetesinin sahibi ve başyazarı olan Muhammedağa Şahtahtlı'nın kendi icat ettiği rakamlı alfabesi (kendi deyimiyle *Muhammedağa hattı*) İsmail Bey'in sert tenkitlerine maruz kalmıştır. Şahtahtlı, Arap alfabesini kullanırken sesli harflerin Arap rakamlarıyla (daha sonra Latin rakamlarının ters çevrilmiş şekliyle) ifade edilmesi gerektiğini ve bu alfabenin daha rahat kullanılabileceğini söylemiştir. Şahtahtlı, İsmail Bey'le girdiği bu tartışmadan oldukça zararlı çıkmış, itibar kaybetmiş ve sonunda gazetesi kapanmıştır.

Rus meşrutiyeti ile serbestlik ortamından *Tercüman* gazetesi de faydalanmıştır. Fakat gazete hiçbir şekilde Rus yönetiminin aleyhinde çok sert yazılar yazmamış aksine yönetimle iyi geçinme alışkanlığını sürdürmüştür. Fakat birçok Rus gazetesini (örn. *Novoye Vremya*) sert bir şekilde eleştirmiştir.

Bu serbestlik ortamından faydalanan birçok kişi gazete ve dergi çıkarmak için Rus yönetiminden izin almış ve gazeteler arasındaki münasebetler renklenmiştir. Bu dönemde ortaya çıkan gazetelerde edebî, içtimaî, maişî konulara ek olarak siyasî konular da işlenmiştir. Ama asıl önemli olan milliyetçilik hareketlerinin etkisiyle millet kavramının oluşması ve mahalli şivelerin ortaya çıkmasıdır. Çeşitli Türk topluluklarının bulundukları bölgelerde ortaya çıkan gazeteler ifade ettiğimiz mahalli şiveleri benimsemişlerdir. *Tercüman* gazetesi bu gazetelerin edebî ve ortak bir Türkçe ile yazmaları için çok uğraşmıştır.

İsmail Bey, *Tercüman*'daki dil yazılarında gazetelerden çeşitli parçalar alarak her birinin ayrı şivede olduğunu belirtmiş daha sonra bu gazeteleri edebî dilden uzaklaştıkları için tenkit etmiş ve gazetelerde kullanılan dilin birleştirilmesi, Rusça gibi tek bir edebî dilde karar kılınmasını okuyucularına her fırsatta tavsiye etmiştir. İsmail Bey'in dil ile ilgili en olgun ve duru yazıları 1913 yılında yazdığı yazılardır. Onun *Tercüman*'da üzerine basa basa vurguladığı şey ortak dilin amaç değil çağdaş bir Türk toplumu oluşturmak için araç olduğudur.

b) Tercüman Gazetesi ve Osmanlıca

Tercüman gazetesi 1883'ten itibaren Rus sansürüne takılmamak için üstü kapalı bir şekilde Türk dilini, edebî dilin üstünlüğünü savunmuş, mahalli şiveleri Gaspıralı'nın tabiriyle "uram dili"nin (sokak dilinin) kullanılmasını eleştirmiştir. Özellikle 1905 yılı, *Tercüman*'ın Türk diline bakışını dile getirmesi açısından bir dönüm noktası olmuştur. 1904-1905 Rus – Japon savaşı sonrasında Rusların yenilgiye uğraması, Rus meşrutiyetini de beraberinde getirmiştir. Meşrutiyetle birlikte Rusya sınırları içerisinde sansürün zayıflaması ve serbestlik ortamının oluşması yeni gazete ve dergilerin doğmasına ve mevcut gazetelerin daha rahat hareket etmesine olanak sağlamıştır. Bu ortam içerisinde *Tercüman* da hareket alanını genişletmiş, ilk olarak gazetenin Rusça kısmını çıkarmama kararı almıştır. Hatta Türklük ve Türk dili konularında daha keskin söylevlerde bulunmuştur.

Tercüman'ın 1905 yılının 91. sayısındaki *Lisan Meselesi* başlıklı yazıda gazetenin dilinin Osmanlıca olmadığı, sade ve açık Türk dilinden ibaret olduğu belirtilmiştir. Yine aynı yılın 90. sayısındaki *Lisan Meselesi* başlıklı yazıda mevcut gazetelerin farklı şivelerde yazılar yazmakta olduğu fakat hepsinin aslında Türk diline bağlı olduğu ve bu gazetelerin lisanlarının sadeleşmesi gerektiği okuyuculara duyurulmuştur.

Ayaz İshakî'nin *Sırat-ı Müstakim*'de yazmış olduğu yazıda *Tasvir-i Efkar* yazarı olan Süleyman Nazif'in kullandığı süslü dili eleştirmesi ile yeni bir dil tartışması başlamıştır. *Tercüman* gazetesi Osmanlıca'yı eleştirdiğinden bu tartışmaları hem okuyucusuna duyurmuş hem de tartışmalara müdahil olmuştur. Süleyman Nazif'in Arapça ve Farsça kelimeleri kullanmada özen göstermesi ve ağdalı Osmanlı yazı dilini savunması, dil tartışmalarının odak noktası olmuştur. *Tercüman* gazetesinde "N. Y." imzası ile yazılan yazılarda Süleyman Nazif'e ağır tenkitlerde bulunulmuştur. Tabii dil tartışmalarıyla beraber milliyet kavramı çerçevesinde Türklük – Osmanlılık tartışmaları da dönemin özelliklerine uygun olarak kendine uygun bir tartışma zemini bulmuştur.

2. Edebiyat

a) Tercüman'da Rusya ve Osmanlı Ülkesinde Neşriyat Faaliyetleri

Tercüman gazetesinde genel olarak Rusya'da mevcut olan gazetelerden bu gazetelerde yer alan siyasî, sosyal, edebî faaliyetlerden haberler verilmiştir. Çeşitli Türk bölgelerinde hem devlet eliyle hem de şahsi teşebbüsle çıkarılan Rusça gazeteler *Tercüman* sütunlarında yer almıştır.

Türk şivelerinden Rusçaya yapılan tercümeler az olmakla birlikte Rusçadan yapılan çeviri roman, hikâye ve tiyatro eserleri Rusya Müslümanların neşriyat faaliyetlerinde fazla yer tutmaktadır. Rus edebiyatının ünlü yazarlarından yapılan tercümeler gerek kitap olarak basılmış gerekse gazetelerde tefrika olarak neşredilmiştir. Pol de Kok (Fransız yazar), Puşkin (Rus şair ve yazar) gibi büyük yazarlardan tercüme edilen hikâyelerle birlikte Türkler arasında tercüme faaliyetleri hız kazanmıştır.

Rusçadan yapılan tercümelerin çoğunluğunu hikâyeler ve tiyatro eserleri teşkil eder. Bu tiyatro eserleri *Tercüman*'ın belirttiğine göre Rus kumpanyaları tarafından sahnelenir. Daha sonra Müslüman cemiyetlerinin tiyatro topluluğu kurması ile Türk oyuncular da sahneye çıkarlar. Fakat, XIX. yy. sonlarında Müslüman Türkler arasında Mirza Fethali Ahundzade'nin tiyatro eserlerinden başka çok fazla eser olmadığından hem bu oyunlar hem de Rus tiyatro eserleri sahnelenir. Bu tiyatro eserleri ve hikâyeler Rusya Müslümanlarının modernleşmesinde bir basamak olmuştur.

Ruslarla her yönden ilişki kurulması beraberinde Rusçanın da öğrenilmesini zorunlu kılmıştır. *Tercüman* bu safhada mektep öğrencilerinden din adamlarına kadar herkesin Rusça öğrenmesi gerektiğini en azından Rus yasaları karşısında insanın kendi hak ve hukukunu savunacak derecede bu dilin öğrenilmesi gerektiğini okuyucularına duyurur. Hatta yeni tarz okullarda Rusçanın okutulmasıyla birlikte Rusça sarf ve nahiv kitapları yazılır.

Türkçe ve Rusçanın sıkı bir ilişki içerisinde oluşu lügatlerin artmasında önemli bir rol oynar. Kayyum Nasirî'nin Rusça-Tatarca lügatinden sonra bir hayli lügat tertip edilir. Bunlardan bir tanesi *Tercüman*'ın mükemmel olarak adlandırdığı Sultan Rahmankulu ve Abdurrahman Kerem Efendi'nin tertip ettiği Rusça-Tatarca lügattir.

Tercüman gazetesinin Türkiye'de çıkan gazetelerle de sıkı bir ilişkisi olduğunu görmekteyiz. Özellikle *Tercüman-ı Hakikat* başta olmak üzere birçok gazete ve dergiyi

takip ettiği *Tercüman*'daki haber ve yazılardan açıkça görülmektedir. Bu durum fihristte açıkça ortaya çıkar. *Tercüman*'ın ilk yıllarında *Maişet ve Edebiyat-ı Osmanî* başlıklı seri halinde yayımlanan yazılara rastlamaktayız. Bu yazılarda Osmanlı neşriyatının ürünleri hakkında okuyucuya bilgiler verilmektedir. Osmanlı'da Avrupa edebiyatından tercüme edilen roman ve hikâyeler, tarih ve edebiyat kitapları, gazeteler, seyahatnameler ve siyasetnameler gibi neşriyat faaliyetleri de belirtilen yazıda açıklamalı olarak anlatılmıştır.

Osmanlı edebiyatından numunelerle birlikte bu eserleri vücuda getiren Şemsettin Sami, Namık Kemal, Ahmet Mithat Efendi gibi edebî şahsiyetler gazetede yerlerini almış ve Rusya Müslümanlarına tanıtılmıştır. Hatta İsmail Bey'in Ahmet Mithat'ı konu aldığı *Bahadır* adlı hikâyesi de 1886 yılında *Tercüman*'da tefrika edilmiştir.

Tercüman, Osmanlı tiyatrosunun gelişimini okuyucularına aktarırken¹⁵ tiyatro türünün Osmanlıda tam anlamıyla gelişmediğini de gözler önüne sermektedir. Osmanlı'da düzgün yapıda bir tiyatro binasının eksikliğinden bahseden İsmail Bey, tiyatro izleyicilerini de eleştirmekten geri kalmamıştır. Bu açıdan bakacak olursak Osmanlı tiyatrosunun ve izleyicilerinin Avrupa'daki örneklerinin gerisinde kalmış olduğunu görmüş oluruz.

b) Hikâye, Roman, Şiir, Tenkit, Biyografi ve Tiyatro

İsmail Bey'in *Tercüman*'ı matbuat meydanına çıkarttığı yıllarda Rusya Müslümanları arasında yeterli derecede eser neşredilmiyordu. Basılan eserlerin çoğunu dinî, tarihî eserler ve *Kuzu Körpeç*, *Bayan Suluv* gibi halk hikâyeleri, destanlar teşkil etmekteydi. İdil Ural'da Kayyum Nasirî, Abdünnasir Kursevî ve Şahabettin Mercanî, Kafkasya'da ise Mirza Fethali Ahundzade gibi Rusya Müslümanlarının edebî, içtimai hayatında önemli roller oynayan şahsiyetlerin eserleri okuyucusuyla buluşan ilk eserlerden sayılabilir.

Tercüman ortaya çıktıktan sonra modernleşmenin en önemli basamaklarından birinin okumak olduğu belirtilmiştir. Okumanın faydaları üzerinde defalarca duran İsmail Bey, roman ve hikâyelerini halk ile buluşturup onları okuyan ve düşünen bir toplum haline getirmeye çalışmıştır ve bunu amaç edinmiştir. 1887 yılında M. A.

¹⁵ *Tercüman*; *Maişet ve Edebiyat-ı Osmanî* 5, 8 Mart 1885 / 4 C. Ahir 1302 S. 9 s. 1

Fransevî takma adıyla *Frengistan Mektupları* adlı romanını tefrika halinde *Tercüman*'da yayımlayan İsmail Bey, *Tercüman* okuyucusunun ufkunu genişletmek istemiştir. Avrupa'daki yaşam tarzını Rusya Müslümanlarıyla buluşturarak Müslüman âleminin kendi doğruları ve yanlışlarıyla yüzleşmesinin de önünü açmıştır. Bu eserde İslamiyet'in yanlış yorumlanmasının da eleştirisi yapılmış ve katı formların aşılması gerektiği belirtilmiştir. İsmail Bey, Avrupa'nın bilim ve teknoloji açısından çok ilerlediğini fakat ahlakî olarak toplumsal çöküş içerisinde olduğunu belirterek edebî bir eser ortaya koymuştur. Gaspıralı'nın bu eserini fantezi bir eser olan *Darürrahat Müslümanları* adlı romanı takip eder. İsmail Bey'in bu eserleri okuyucuyu bilgilendirme amacı güttüğünden bu yönüyle Ahmet Mithat Efendi'nin eserleriyle benzerlikler göstermektedir.

Tercüman'da hikâye tarzını konu alan haber metinleri yer aldığı gibi epeyce bir hikâye de yayımlanmıştır. Hikâye ile ilgili yazıları üç bölüme ayırabiliriz. Birincisi haber metinlerinde adı geçen hikâyelerdir ki bunlar hikâyenin kim tarafından yazıldığı ve ne zaman nerede basıldığını bildiren yazılardır. Bunların arasında Musa Akyiğit'in *Hüsametdin Molla* ve Zahir Bigi'nin *Ülûf yaki Güzel Kız Hadice* adlı eserleri de yer almaktadır. Bu eserler kitap olarak basıldığından gazetelerde tefrika edilmemiştir. İkinci tür yazılar ise gazetelerde tefrika edilen eserlerdir. Bu eserler arasında İsmail Bey'in müstear imzalarla yazmış olduğu eserlerden *İvan ve Süleyman*, *Dikbaş Kız*, *Arslan Kız*, *Gün Doğdu*, *Ahmet Bey Taşkesenli* ve *Bedros Ağa Karakaşyan*, *Bahadır* adlı eserleri sayabiliriz. Bunun haricinde *Meyve-i Zaman*, *Hikaye-yi Ayşe*, *Acayip Bir Tesadüf*, *Osman*, *Biçare Kız*, *Bir Kızın Defterinden*, *Pek Çok Ehl-i Gar* gibi hikâyeler ve *Letaif* başlığı altında kısa hikâyeler de imzasız olarak *Tercüman* sütunlarında yerini almıştır. Üçüncü kısmı ise batı ve Rus edebiyatından yapılan tercümeler oluşturmaktadır. Bu eserlerin içerisinde Almancadan *Olacağa Çare Olmaz*, *Korkunç İntikam*; Fransızcadan *Firavun'un Kızı*; İngilizceden Mark Twain'den tercüme eserler yer almıştır.

Gaspıralı, *Tercüman*'da yer alan yerli roman ve hikâyeleri millî dille yazılmış millî roman ve hikâyeler olarak niteler. İsmail Bey ve diğer yazarların roman ve hikâyelerinde birçok ortak özellik görülür. Bunların en önemlisini umumî edebi dilde yazılmış olmaları oluşturur. Konu olarak Rusya Müslümanlarının ortak problemleri, eski-yeni tartışması, modernleşme ve kadın problemi sıralanabilir.

Tercüman'da yer alan bir değer edebî tür ise şiirdir. Fakat şiir, diğer türler kadar ön planda olmamıştır. Bunun sebebi yeni bir tür olan roman ve hikâyelere daha çok rağbet gösterilmesi olabilir. Yine de *Tercüman*'da Seyit Azim Şirvanî'den, Abbaskuluağa Bakıhanof'ton, Vakıf'tan, Puşkin'den ve daha birçok şairden şiirler yer almıştır.

Tercüman'da ön planda olan bir başka konu ise edebî tenkit meselesidir. Rusya Türklerinin modernleşmesinde önemli payı olan kitap ve gazeteler çoğaldıkça meydana çıkan işin iyi veya kötü olduğu da tartışılmaya başlanmıştır. Neşriyat faaliyetlerinin artmasıyla iyi eser ile kötü eseri birbirinden ayırmanın zor olduğu görülmüş ve tenkide ihtiyaç duyulmuştur. Gaspıralı, Rusya Müslümanları arasında edebî tenkidin olmayışından, böylece her önüne gelenin eser ortaya koymak istediğinden bahsetmekte ve yakınmaktadır. İsmail Bey, tenkit eksikliğinin Müslümanların geri kalmasında önemli bir rol oynadığını belirtmiş ve tenkit hakkında geniş bilgi vermiştir.

Tercüman'da biyografiler de önemli bir yer tutmaktadır. Rusya Müslümanlarının çağdaşlaşmasında önemli rol oynayan kişilerin biyografileri *Tercüman*'da iki şekilde karşımıza çıkar. Bunlardan biri *Ak Gül Destesi* başlığıyla İsmail Bey'in çağdaşları olan belli başlı şair ve yazarların biyografilerinin verilmiş olmasıdır. Bu başlık altında Sultan Mecit Ganizade, Kayyum Nasirî, Şihabüttin Mercanî, Hasan Melikzade Zerdabî, Rızaeddin Tahirî, Neriman Nerimanof, Fatih Kerimî, Hayrullah Efendi Osmanof, Ahmet Hadi Maksudî, Abdüsselam Efendi Ahundzade, Muhammed Zahir Bigi, Molla Sabircan Efendi, Abdürreşit İbrahim, Rızaeddin Fahrettin, Ahund Yusuf Talibzade gibi şahsiyetler ve yaptıkları faaliyetler yer almıştır. Önemli yazar ve şairlerin vefat haberleri ve onların ardından yazılan yazılar bu biyografilerin ikinci şeklini karşımıza çıkarır.

Tercüman gazetesinde tiyatro türü genelde haber içerikli metinlerde yer almıştır. Tiyatro ile ilgili haber metinlerin çoğunluğunu Mirza Fethali Ahundzade'nin eserlerinin sahnelenmesi ile ilgili haberler oluşturur. Tiyatro türü Rusya Müslümanları arasına 19. yüzyılın ikinci yarısında Mirza Fethali Ahundzade'nin *Temsilat* adlı komedileri ile girmiştir. Ahundzade'nin eserleri Rusya'da büyük rağbet görmüş ve birçok kez sahnelenmiştir. *Tercüman* gazetesinde bu tiyatroların çeşitli yerlerde sahnelendiği defalarca belirtilmiştir. Bunun yanı sıra Rusya'da neşredilen birçok tiyatro eserinin

sahnelenme haberleri de *Tercüman*'da yer almıştır. Fakat tiyatro eserlerinin hiçbirisi gazetede tefrika edilmemiştir.

Sıra no	Yazarın Adı	Yazı veya Makalenin Adı	Gazetenin Tarih ve Sayısı	Notlar veya Açıklamalar
1.	İmzasız	Rusya’da Matbuat-ı İslâmiye	10 Aprel 1883 / 15 C. Ahir 1300 S. 1 s. 1	Sart dili ile gazete neşri hk.
2.	Habibullah Efendi Yaltalı	Okumak, Bilmek (İdareye Mektup)	20 Aprel 1883 / 25 C. Ahir 1300 S. 2 s. 1	Kitap ve gazete okumanın faydaları hk.
3.	İmzasız	Suallere Cevaplar, Gazete Nedir?	20 Aprel 1883 / 25 C. Ahir 1300 S. 2 s. 1	Gazete nedir, niçin vardır, faydaları nelerdir sorularına cevap aranması hk.
4.	İmzasız	Ölümname	8 Mayıs 1883 / 13 Recep 1300 S. 4 s. 1	Ali Bey Hunkalof’un ölümü hk.
5.	İmzasız	Edebiyat: (Nasirof’un Kazan Salnamesi, Çernayefski’nin Vatan Dili, Celal Efendi’nin	8 Mayıs 1883 / 13 Recep 1300 S. 4 s. 1	K. Nasirî, Çernayevski- <i>Ana Dili</i> adlı ders kitabı, Celal Ünsizade ve <i>Keşkül</i> gazetesi hk.

		Keşkül'ü)		
6.	Baba Rahim	Edebiyat: Baba Rahim'in Mektupları	23 Mayıs 1883 / 29 Recep 1300 S. 6 s. 1	Edebî değeri olan mektuplar hk.
7.	İmzasız	[Taşkent darülmualimîn mektebi...]	29 Mayıs 1883 / 5 Şaban 1300 S. 7 s. 2	Kitap ilânı hk.
8.	İmzasız	Yazı Maşinası	29 Mayıs 1883 / 5 Şaban 1300 S. 7 s. 2	Remiston'un icat ettiği yazı makinesihk.
9.	İsmail	Kazan'da Piçen Pazarında (Mektup)	29 Mayıs 1883 / 5 Şaban 1300 S. 7 s. 2	Edep ve edebiyatın ne olduğu hk.
10.	E. F.	Kefe'den Mektup	29 Mayıs 1883 / 5 Şaban 1300 S. 7 s. 2	<i>Tercüman</i> 'ı tebrik hk.
11.	İmzasız	Dikkat Gazeti	10 İyun 1883 /	Bulgaristan'da çıkan <i>Dikkat</i> gazetesi hk.

			17 Şaban 1300 S. 8 s. 2	
12.	İmzasız	[Tercüman'ın altıncı numarasında Hocend'den...]	1 İyul 1883 / 9 Ramazan 1300 S. 10 s. 1	<i>Tercüman</i> 'ın amacı hk.
13.	İmzasız	[Sofya'da neşrolunan Dikkat nam gazete...]	1 İyul 1883 / 9 Ramazan 1300 S. 10 s. 2	<i>Dikkat</i> gazetesini tebrik hk.
14.	Baba Rahim	Baba Rahim'in Mektupları (ikinci mektup)	1 İyul 1883 / 9 Ramazan 1300 S. 10 s. 2	Edebî değeri olan mektuplar.
15.	Zakir Remiyef	[Dostlarımızdan Zakir Remiyef] Sevdager balaların şiirleri, Kazan tilinde	15 İyul 1883 / 23 Ramazan 1300 S. 11 s. 2	Şiir
16.	İmzasız	Hoca Tahsin (Tercüme-i hâl)	15 İyul 1883 / 23 Ramazan 1300 S. 11 s. 2	Hoca Tahsin'in hâl tercümesi hk.

17.	İmzasız	Vostoçnoye Obozreniye yani Basiret-i Şarkî	25 Ağust 1883 / 5 Zilkade 1300 S. 14 s. 2	Rusça yayımlanan <i>Basiret-i Şarkî</i> gazetesi hk.
18.	İmzasız	Vefatname	23 Sentabr 1883 / 4 Zilhicce 1300 S. 17 s. 1	İvan Sergeviç Turganyev'in ölümü hk.
19.	İmzasız	[Şuşa şehrinden Dağıstan, bize yazıyorlar...]	12 Oktabr 1883 / 23 Zilhicce 1300 S. 19 s. 2	Çernayevski'nin <i>Vatan Dili</i> adlı eseri hk.
20.	İmzasız	Nasayih-i Hikemiye	12 Oktabr 1883 / 23 Zilhicce 1300 S. 19 s. 2	Güzel, ibretli sözler.
21.	İmzasız	İfade-i Hâl	25 Noyabr 1883 / 7 Safer 1301 S. 24 s. 1	<i>Tercüman</i> 'ın matbuat sahnesine çıkışı hk.
22.	İmzasız	Türlü Ahbar [Basiret-i Şarkî	25 Noyabr 1883 / 7 Safer 1301 S. 24 s. 2	<i>Aksak Timur Tarihi</i> adlı kitap hk.

		gazetinin...]		
23.	Yukarı başlı	Nuha'dan Mektup	11 Dekabr 1883 / 23 Safer 1301 S. 26 . s. 2	<i>Hacı Gara</i> piyesinin sahnelenişi hk.
24.	İmzasız	Ahbar-ı Mahalliye Yalta'dan	16 Dekabr 1883 / 28 Safer 1301 S. 27 s. 1	<i>Yaltinski Listok</i> gazetesinin neşri hk.
25.	İsterlitamaklı Muhammet Reşid	Gazete Ne Şeydir?	16 Dekabr 1883 / 28 Safer 1301 S. 27 s. 1-2	Gazetenin tanımı ve faydaları hk (idareye mektup).
26.	İmzasız	Tiflis'ten Mektup	31 Dekabr 1883 / 14 R. Evvel 1301 S. 29 s. 1- 2	<i>Ziya ve Keşkül</i> gazetelerinin üç aylık zorunlu tatili hk.
27.	İmzasız	Taze Kitap	31 Dekabr 1883 / 14 R. Evvel 1301 S. 29 s. 2	Ataullah Efendi'nin Ernest Renan'ın <i>İslâm ve Ulum</i> risalesine reddiye yazması hk.
28.	İmzasız	Astarhanski Listok	31 Dekabr 1883	<i>Astarhanski Listok</i> gazetesi hk.

		Gazetesi	/ 14 R. Evvel 1301 S. 24 s. 2	
29.	I. S. Frenkel	Tiflis'te Dördüncü Yıl Olarak Boridiçeskoy Obozreniye yani Basiret-i Şarkî	31 Dekabr 1883 / 14 R. Evvel 1301 S. 24 s. 2	<i>Basiret-i Şarkî</i> gazetesi hk.
30.	İmzasız	[Maişet-i umumiye ve edebiyata müteallık olan Orenburg gazetesine aluvacı kabul olunur...]	31 Dekabr 1883 / 14 R. Evvel 1301 S. 24 s. 2	<i>Orenburg</i> gazetesinin neşri hk.
31.	İmzasız	Vostoçnoye Obozreniye yani Basiret-i Şarkî	31 Dekabr 1883 / 14 R. Evvel 1301 S. 24 s. 2	<i>Basiret-i Şarkî</i> gazetesi hk.
32.	İmzasız	Rusya'da Matbuat ve Neşriyat-ı İslâmiye	8 Yanvar 1884 / 22 R. Evvel 1301 S. 1 s. 1-2	<i>Ziya, Keşkül, Türkistan</i> gazetesi ve basılan eserler hk.
33.	İmzasız	Ursk Şehrinden	17 Yanvar 1884 / 1 R. Ahir	Z. R. adlı gencin Pol de Kok'dan ve Puşkin'den tercümelerinin ilânı (Puşkin'den tercüme).

			1301 S. 2 s. 1	
34.	İ. G.	Nuha	17 Yanvar 1884 / 1 R. Ahir 1301 S. 2 s. 2	<i>Hacı Gara</i> 'nın sahnelenmesi hk.
35.	Simberli Muhammet Sadık Hamezîn	Simber'den Mektup	25 Yanvar 1884 / 9 R. Ahir 1301 S. 3 s. 1	<i>Tercüman</i> 'a teşekkür ve <i>Tercüman</i> 'ın hoş bir tezkire olduğu hk.
36.	İmzasız	[Gene mezkûr gazete, resmi Türkistan gazetinin...]	25 Yanvar 1884 / 9 R. Ahir 1301 S. 3 s. 2	<i>Türkistan</i> , <i>Keşköl</i> ve <i>Ziya</i> gazetesi hk.
37.	Hasan Kobolatof	Kazala'dan Mektup	31 Yanvar 1884 / 15 R. Ahir 1301 S. 4 s. 4	Türk ve Tatar dilinde çıkan eserler ve gazeteler hk.
38.	Deli Molla	Letaif İki Kişi Beyninde	31 Yanvar 1884 / 15 R. Ahir 1301 S. 4 s. 2	Gazetenin okuyuculara faydaları hk.
39.	İmzasız	[Şuşa'dan bize yazıyorlar ki...]	16 Fevral 1884 / 1 C. Evvel 1301	Ali Ağa Hankaradayski'nin çocuk şiirleri ve Krilof'tan tercümelerinin kitap halinde çıkacağıının ilânı hk.

			S. 6 s. 1	
40.	İmzasız	Bir Alim Gezici	14 Mart 1884 / 28 C. Evvel 1301 S. 9 s. 1	Avrupalı yazarların eserlerinin telif ücreti hk.
41.	Tercüman	Bakû'dan	9 Aprel 1884 / 25 C. Ahir 1301 S. 13 s. 2	Ahundzade'nin <i>Hanım Veziri</i> eserinin sahnelenmesi hk.
42.	İmzasız	Turgay Vilâyeti	13 Mayıs 1884 / 30 Reecp 1301 S. 18 s. 1	Kazak yazar İbıray Altınсарın hk.
43.	İmzasız	Devlet-i Aliye-yi Rusya ve Kırım Hakkında Mecmua	13 Mayıs 1884 / 30 Reecp 1301 S. 18 s. 2	Vasiliy Smirnof'un çıkarttığı mecmua hk.
44.	İmzasız	Kabahatimiz Ne Oldu	31 Mayıs 1884 / 18 Şaban 1301 S. 19 s. 2	Osmanlıda basmaneler hk.
45.	İmzasız	Keşkül Gazetesi	31 Mayıs 1884 / 18 Şaban 1301	<i>Keşkül</i> gazetesinin yeniden yayımlanması hk.

			S. 20 s. 2	
46.	İmzasız	Bakû'dan	31 Mayıs 1884 / 18 Şaban 1301 S. 20 s. 2	Kimyacı Hanlarof'un tiyatro teması hk.
47.	İmzasız	Hikâye-i Ayşe [1-2]	17 İyun 1884 / 6 Ramazan 1301 S. 22 s. 2	Hikâye (bu yazı 23. sayıda devam etmiştir).
48.	İmzasız	[Taze taze meydana çıkabaşlamış...]	25 İyun 1884 / 14 Ramazan 1301 S. 23 s. 2	Yeni basılmış boğaz ağrısı (difterit) kitapları hk.
49.	İmzasız	Hümayunname	9 Ağustos 1884 / 30 Şevval 1301 S. 28 s. 2	<i>Hümayunname</i> 'nin Sait Ünsizade (Şirvanlı) tarafından sade Türk diline tercüme edilmesi hk.
50.	S. Velibekof	Şuşa'dan Mektup	17 Avgust 1884 / 8 Zilkade 1301 S. 29 s. 1	Ahundzade'nin bir eserinin sahnelenmesi hk.
51.	Tercüman	[Maşallah! Çok yaşınız biraderler...]	17 Avgust 1884 / 8 Zilkade	Rusya Türklerinde tiyatro hk.

			1301 S. 29 s. 2	
52.	İmzasız	[İstanbul'un Tercüman-ı Hakikat gazetesi...]	17 Avgust 1884 / 8 Zilkade 1301 S. 29 s. 2	<i>Mirat-ı Âlem</i> hk.
53.	İmzasız	Ahbar-ı Mahalliye	10 Sentabr 1884 / 2 Zilhicce 1301 S. 31 s. 1	Kırım'ın Rusça yayımlanan gazetesinin edebî bir mahiyet kazandığı hk.
54.	İ. Gaspıralı	Medeniyet-i İslâmiye (beşinci)	17 Sentabr 1884 / 9 Zilhicce 1301 S. 32 s. 1	İslâm medeniyetinin tarih, coğrafya, gökbilimine dair ilk eserleri hk.
55.	İmzasız	Taze Kitaplar	17 Sentabr 1884 / 9 Zilhicce 1301 S. 32 s. 2	<i>Risaletü'l-Umdetü'l Ahkâm</i> (Abdüsselam Ahundzade), <i>Dünya yaki Maişet</i> (Ataullah Bayezitof) adlı eserler hk.
56.	İmzasız	Elsine-i İslâmiye yani İslâm Dilleri	2 Oktabr 1884 / 24 Zilhicce 1301 S. 33 s. 1	Arap, Fars, Türk, Urdu, Malay lisanlarının yayıldıkları coğrafya ve gelişimleri hk.
57.	İmzasız	Maişet ve Edebiyat-ı Osmânî [1]	20 Kasım 1884 / 10 Safer 1302 S.	Avrupa edebiyatından tercüme edilen roman ve hikâyeler, “Deli Şair” imzalı <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'te yayımlanan

			41 s. 2	Hayret ¹ adlı şiir hk.
58.	İmzasız	[Avrupalılar her şeyi bilmek isterler...]	29 Noyabr 1884 / 22 Safer 1302 S. 42 s. 2	Alman gazetesi olan <i>Edebiyat-ı Şarkî Mağazası</i> 'nın “Yaş Tatarlar”la ilgili malûmatı hk.
59.	İmzasız	Maişet ve Edebiyat-ı Osmanî [2]	12 Dekabr 1884 / 6 R. Evvel 1302 S. 44 s. 2	Osmanlı'da yayımlanan gazeteler hk.
60.	İmzasız	Medeniyet-i İslâmiye (Tarih-Edebiyat)	18 Dekabr 1884 / 12 R. Evvel 1302 S. 45 s. 2	Tarih ve Edebiyat kitapları hk. (<i>Keşfü’z- Zünun, Ahbar-ı Zaman, Kütüphan-e-i Hükema, Tabakatü’l li Etibba</i>)
61.	İsmail	Bizler Adam Olurmuz mı?	25 Dekabr 1884 / 19 R. Evvel 1302 S. 46 s. 1	Medeniyetten geri kalmadığımızı anlatmak için Türk uleması ile ilgili bilgi verilmesi hk.
62.	Buharalı bir kişi	Buhara’dan Mektup	31 Dekabr 1884 / 25 R. Evvel 1302 S. 47 s. 1-2	Buhara’da Molla Muhsin tarafından açılan matbaa ve heftyeklerin basılması hk.

¹ Deli Şair: Muallim Sadi (1853-1916)

63.	İmzasız	İhtar-ı Mahsus	1885 / 1302 S. 1 s. 1 (10 Yanvar / 6 R. Ahir olmalı)?	<i>Tercüman</i> 'ın dili ve yayınlanması hk.
64.	İmzasız	Ziya ve Keşköl	17 Yanvar 1885 / 13 R. Ahir 1302 S. 2 s. 2	<i>Ziya ve Keşköl</i> gazeteleri hk.
65.	İsmail	Matbuat ve Maişet-i Osmanî [3]	17 Yanvar 1885 / 13 R. Ahir 1302 S. 2 s. 2	Şemsettin Sami, N. Kemal ve Ahmet Mithat hk.
66.	İsmail	Abdulkayyum Nasirof	25 Yanvar 1885 / 21 R. Ahir 1302 S. 3 s. 2	Kayyum Nasirof ve eserleri hk.
67.	İmzasız	Taze Çıkmış Kitaplar	25 Yanvar 1885 / 21 R. Ahir 1302 S. 3 s. 2	<i>Dua-yı Hatim, Mühr-i Şerif, Kitabü'l Ahbar, Ahlâk Risalesi, Kıssa-i Şakir Padişah Balaları, Fevakiü'l Cülesa</i> hk.
68.	Ş. H.	[Kazan'da Piçen pazarında kitapçı	31 Yanvar 1885 / 27 R. Ahir	Kazan'da her konuda kitabın yayınlanması hk.

		Şemsettin Hüseyinoğlu'nun...]	1302 S. 4 s. 2	
69.	İmzasız	Yeni Çıkan Kitaplar	31 Yanvar 1885 / 27 R. Ahir 1302 S. 4 s. 2	Arapça; <i>Mukaddimetü'l Edep, Fıkıhçı Keydanî, Heftyek-i Şerif</i> (Tatarca); <i>Fezail-i Şuhur, Kalender, Kesikbaş Kitabı</i> hk.
70.	İsmail	Matbuat ve Maişet-i Osmanî 4	31 Yanvar 1885 / 27 R. Ahir 1302 S. 4 s. 2	Osmanlı gazeteleri ve Rıfatlı Tevfik Efendi'nin <i>İki Gelin Odası</i> adlı hikâyesi hk.
71.	K.Nasirof	[Kazan'da Piçen pazarında Abdulkayyum Nasirof...]	22 Fevral 1885 / 19 C. Evvel 1302 S. 7 s. 1	Nasirî'nin neşredip satışa çıkardığı kitapların ilânı hk.
72.	Buharalı bir kişi	Buhara'dan Mektup (Tercümana mahsus)	28 Fevral 1885 / 25 C. Evvel 1302 S. 8 s. 1	<i>Heftyek-i Şerif, Risale-i Edep, Risale-i Vaz'ıye, Akaid kitabı</i> hk.
73.	İsmail	Maişet ve Edebiyat-ı Osmanî [5]	8 Mart 1885 / 4 C. Ahir 1302 S. 9 s. 1	Osmanlı'daki tiyatrolar ve Abdurrezak Efendi'nin tiyatrosu hk.
74.	İsmail	Maişet ve Edebiyat-ı	15 Mart 1885 /	Osmanlı şairlerinin devlet büyüklerine methiyeleri ve

		Osmanî [6]	11 C. Ahir 1302 S. 10 s. 1	Anadolu Türklerine övgüleri hk.
75.	İmzasız	Âlemin Gazeteleri ve Cerideleri	15 Mart 1885 / 11 C. Ahir 1302 S. 10 s. 2	Dünyada yayımlanan gazeteler hk. kısa bilgi
76.	İmzasız	Yazı Maşinası	22 Mart 1885 / 18 C. Ahir 1302 S. 11 s. 1	Amerika'dan gelen yazı makinesi hk.
77.	İmzasız	Maarif-i İraniye	5 Aprel 1885 / 2 Recep 1302 S. 13 s. 1	İran'da bir tercüme merkezi olduğu ve dünyada yayımlanan kitapların anında tercüme edildiği hk.
78.	Musa Akyigitof ve Abdüllatif Mişkin	Penza'da Bir Hüsn İş	10 May 1885 / 8 Şaban 1302 S. 16 s. 1	Musa Akyiğit ve Mişkin'in talebeler için para toplayıp <i>Tercüman</i> 'a kitap siparişi vermesi hk.
79.	İmzasız	Taze Kitaplar	10 May 1885 / 8 Şaban 1302 S. 16 s. 2	İlm-i hesap kitapları, <i>İrlanda Kanlı Geceleri</i> ve Rusça hocası Hacı Halil Efendi'nin <i>Rusya Coğrafyası</i> kitabı hk.

80.	İmzasız	Keşkül Gazetesi	7 İyun 1885 / 6 Ramazan 1302 S. 19 s. 1	<i>Keşkül</i> 'ün 1 yıl aradan sonra yeniden yayımlanması hk.
81.	İmzasız	Kaside-i Cengiz	7 İyun 1885 / 6 Ramazan 1302 S. 19 s. 2	General Cengiz Han'ın teşrifleri dolayısıyla müderris Abdulkerim'in yazdığı kaside hk.
82.	M. İskenderof	Meyve-i Zaman	16 Sentabr 1885 / 19 Zilhicce 1302 S. 1 s. 1	Hikâye (M. İskenderof imzası ile seri halinde tefrika edilen bir hikâye. Bu hikâye 1885 yılının 2, 3, 4, 6, 8, 11, 12, 13, 15, 16, 19, 20 numaralı sayılarında yayımlanmıştır).
83.	İmzasız	Lisan-ı Tedrisiye Hakkında (Ministrlar Meclisi Kararı)	27 Sentabr 1885 / 30 Zilhicce 1302 S. 4 s. 2	Tatar okullarında Tatar dili ile eğitim verilmesi hk.
84.	İmzasız	Bulgarya'da Gazeteler	11 Oktabr 1885 / 13 Muharrem 1303 S. 8 s. 1	Gazetenin faydası ve Bulgaristan'da çıkan gazeteler hk.
85.	İmzasız	Cihanda Olan Gazeteler	14 Oktabr 1885	Çeşitli yerlerde yayımlanan gazetelerin miktarı hk

			/ 17 Muharrem 1303 S. 9 s. 1	
86.	Tercüman-ı Hakikat	[Arap, Osmanlı ve Farsî harfinin ıslâhı ünvanı altında...]	18 Oktabr 1885 / 21 Muharrem 1303 S. 10 s. 2	M. Hasan Efendi'nin Arap harflerini ıslâh çalışmaları hk.
87.	İmzasız	Fünun ve Edebiyat: Fevakiü'l-Cülesâ	28 Oktabr 1885 / 1 Safer 1303 S. 12 s. 2	Kayyum Nasîrî'nin Türkçe kitabının (<i>Fevakiü'l Cülesâ</i>) tanıtımı hk.
88.	İmzasız	Gazeteler Hesabı	1 Noyabr 1885 / 5 Safer 1303 S. 13 s. 2	Gazetenin faydası ve çeşitli yerlerde yayımlanan gazetelerin miktarı hk.
89.	İsmail	Fünun ve Edebiyat	15 Noyabr 1885 / 19 Safer 1303 S. 17 s. 1	Rus edip Niksarof'un eserinin tercümesi, Gülîstan'dan tercüme edilmiş bir fıkra (<i>Çınar ve Kabak</i>) ve <i>Fevakiü'l- Cülesâ</i> hk.
90.	İmzasız	Türlü Malûmat (Paris'de millet kütüphanesi)	18 Noyabr 1885 / 22 Safer 1303 S. 18 s. 1	Paris millet kütüphanesi hk.

91.	İmzasız	Lisanlar Hakkında Malûmat	10 Dekabr 1885 / 15 R. Evvel 1303 S. 24 s. 2	Çeşitli dilleri konuşan insanların nüfusları hk.
92.	İmzasız	Medeniyet ve Terakkiyat-ı Arabî	20 Dekabr 1885 / 25 R. Evvel 1303 S. 27 s. 2	Fransızca, İngilizce ve Almanca “Araplar ve İslâmiyet” ile ilgili yazılan eserler hk.
93.	Muhammet Sadık	Acayip Bir Tesadüf	7 Yanvar 1886 / 13 R. Ahir 1303 S. 1 s. 1-2	Kısa hikâye.
94.	İmzasız	Kütüp ve Neşriyat-ı Osmaniye	14 Yanvar 1886 / 21 R. Ahir 1303 S. 2 s. 1-2	Hukuk kitapları hk.
95.	İmzasız	Bu Kişi	17 Yanvar 1886 / 24 R. Ahir 1303 S. 3 s. 1-2	Letaif-i Osmanî başlığı altında “bu kişi” adlı şahsın başından geçen olayların fıkra şeklinde anlatımı hk.
96.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmaniye	21 Yanvar 1886 / 28 R. Ahir 1303 S. 4 s. 1	Hukuk kitapları ve divanlar hk.

97.	İmzasız	Letaif-i Osmanî (Bu Kişi)	24 Yanvar 1886 / 1 C. Evvel 1303 S. 5 s. 1	Kısa fıkralar.
98.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	28 Yanvar 1886 / 5 C. Evvel 1303 S. 6 s. 1	<i>Divan-ı Şeref Hanım, Divan-ı Hikmet, Defter-i Aşk, Harabat, Müntehabat-ı Şinasî, Ahter-i Kebir, Hanımlar, Münşeatü'l Etfal</i> adlı eserler hk.
99.	İsmail	Gül Muhammet'in Mektubundan Ötürü	31 Yanvar 1886 / 8 C. Evvel 1303 S. 7 s. 1	Azerbaycanlı Kengerlinski'nin Neksarof'tan yaptığı tercümenin anlaşılmadığı ve hoş karşılanmadığı ve Rus edipleriyle İslâm ediplerinin karşılaştırılması hk.
100.	İmzasız	Aksakof Vefatı	4 Fevral 1886 / 12 C. Evvel 1303 S. 8 s. 1	Rus edip Aksakof'un vefatı hk.
101.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	4 Fevral 1886 / 12 C. Evvel 1303 S. 8 s. 1	Osmanlıca ve Fransızca lügatler hk.
102.	İmzasız	Bahçesaray'da Tiyatro	4 Fevral 1886 / 12 C. Evvel 1303 S. 8 s. 2	Tiflis'ten gelen Serdarof adlı birinin Azeri Tü. ile tiyatro teması hk. (Metinde canlı resimler gösterilmiştir ifadesi yer alıyor, canlı resimlerden kastedilen fotoğraflar olmalıdır)

103.	İmzasız	[Geçen numaramızda Tiflis hünerkârları, Tatarca tiyatro...]	7 Fevral 1886 / 15 C. Evvel 1303 S. 9 s. 1	Azeri Türkçesiyle tiyatro sahnelenmesi hk.
104.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	7 Fevral 1886 / 15 C. Evvel 1303 S. 9 s. 1	<i>Sergüzeşt-i Robenson, Benjamin Franklin, İbn-i Sina, Napolyon Bonapart</i> hk.
105.	İmzasız	Aksakof Vefatından Ötürü	7 Fevral 1886 / 15 C. Evvel 1303 S. 9 s. 2	Rusya'nın meşhur muharrirlerinden Aksakof'un vefatı hk.
106.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	11 Fevral 1886 / 19 C. Evvel 1303 S. 10 s. 1	<i>Seyahatnameler (Ümit Burnu Sey., Asya-yı Vusta Sey., Afrika Sey., Bir Sahte Dervişin Asya-yı Vusta'da Sey., Brezilya Sey., Türkistan Sey., Şeyh İbn-i Batur Sey.)</i>
107.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	14 Fevral 1886 / 22 C. Evvel 1303 S. 11 s. 1	<i>Kutb-ı Şimal Sey. Hint ve Afgan Sey. ve siyasetnameler</i> hk.
108.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	17 Fevral 1886 / 27 C. Evvel 1303 S. 12 s. 1	<i>Aruz-ı Türkî, Fezail-i Ahlâkiye, Gülistan Tercümesi, Enderun Tarihi</i> hk.

109.	İmzasız	Keşkül Gazetesi	17 Fevral 1886 / 27 C. Evvel 1303 S. 12 s. 2	<i>Keşkül</i> 'ün çeşitli sebeplerden dolayı yayına ara vermesi ve bundan duyulan üzüntü hk.
110.	İmzasız	Ziya Matbaası	17 Fevral 1886 / 27 C. Evvel 1303 S. 12 s. 2	Azerbaycanlı Sait Ünsizade Efendi'nin kadı olması ile matbaasını Şamahı'ya taşınması hk.
111.	İmzasız	Çerağ Gazetesi	17 Fevral 1886 / 27 C. Evvel 1303 S. 12 s. 2	Rusça Kaspi gazetesi sahibinin Türkçe bir gazete çıkarmak talebi hk.
112.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	25 Fevral 1886 / 3 C. Ahir 1303 S. 14 s. 1	Tarih kitapları ve risaleler hk.
113.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	28 Fevral 1886 / 6 C. Ahir 1303 S. 15 s. 1	<i>Tarih-i Alem, Tarih-i İslâm, Tarih-i Umumî, Cevdet Tarihi, Hive Tarihi, Cüzafiye, Hâce-i Evvel, Sefaretnâme-i Fransa, Fransa ve Prusya Tarihi, Lügat-ı Tarihiye</i> hk.
114.	İmzasız	Kazan	1 Mart 1886 / 17 C. Ahir 1303 S. 18 s. 1	Kazan'da büyük bir kütüphane açılması hk.

115.	İmzasız	İran	14 Mart 1886 / 20 C. Ahir 1303 S. 19 s. 1	Avrupa’da yayımlanan kitapların Farsça’ya tercümesi ve Fransızcanın gittikçe rağbet görmesi hk.
116.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	14 Mart 1886 / 20 C. Ahir 1303 S. 19 s. 2	Sağlık ile ilgili kitapları hk. (tanıtma, tenkit)
117.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	18 Mart 1886 / 24 C. Ahir 1303 S. 20 s. 1	Kıraata dair kitaplar hk. (tanıtma, tenkit)
118.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	25 Mart 1886 / 2 Recep 1303 S. 22 s. 1	Fen kitapları hk. (tanıtma, tenkit)
119.	İmzasız	Neşriyat-ı Osmanî	28 Mart 1886 / 5 Recep 1303 S. 23 s. 1	Fen kitapları, Belagat-ı Osmaniye hk. (tanıtma, tenkit)
120.	İmzasız	Sivastopol Gazetesi	1 Aprel 1886 / 9 Recep 1303 S. 24 s. 1	Rusça Sivastopol gazetesi hk. (Sahibi Madam Protopopot Hanım hk.)

121.	Tiflisli	Muhaberat-ı Mahsusa (Tiflis'ten Mektup)	18 Aprel 1886 / 26 Recep 1303 S. 27 s. 1	Tiflis'te bir kütüphane kurma düşüncesi ve buraya kitap bağışı hk.
122.	İmzasız	Bahadır [1]	25 Aprel 1886 / 3 Şaban 1303 S. 28 s. 1-2	Ahmet Mithat hk. hikâye.
123.	İmzasız	Bahadır [2]	2 Mayıs 1886 / 10 Şaban 1303 S. 29 s. 1-2	Ahmet Mithat hk. hikâye.
124.	İmzasız	Kadıızade Rumî	30 İyun 1886 / 10 Şevval 1303 S. 36 s. 1-2	Kadıızade Rumî hk.
125.	İmzasız	Fransız Dili	30 İyun 1886 / 10 Şevval 1303 S. 36 s. 2	Fransızca hk.
126.	İmzasız	Meclis-i Edebiye	15 Avgust 1886 / 26 Zilkade 1303 S. 37 s. 1	Gaspıralı'nın Tiflis Müslümanlarıyla görüşmesi hk.

127.	İmzasız	Hazine-i Dil	15 Avgust 1886 / 26 Zilkade 1303 S. 37 s. 1	Zakafkasya müftüsü Hüseyin Efendi'nin divanı hk.
128.	İmzasız	[Tiflis'te İyul 30'da vaki olmuş meclis...]	24 Avgust 1886 / 7 Zilhicce 1303 S. 38 s. 1	Gaspıralı'nın topladığı edebî meclisten alıntı bir konuşma hk.
129.	İmzasız	Yeni Neşriyat	24 Avgust 1886 / 7 Zilhicce 1303 S. 38 s. 2	Musa Akyiğit'in <i>Hüsamettin Molla</i> hikâyesi hk.
130.	İmzasız	Şihabüddin Tarihi	7 Sentabr 1886 / 21 Zilhicce 1303 S. 39 s. 2	Mercani'nin <i>Kazan Tarihi</i> 'nin yayımlanması hk.
131.	İmzasız	Kafkasya'da Üç Beş Gün	26 Oktabr 1886 / 11 Safer 1304 S. 44 s. 2	Seyahat yazısı (Bu yazı İsmail Gaspıralı'ya aittir)
132.	İmzasız	Eski Lisan-ı Türkî	14 Noyabr 1886 / 30 Safer 1304 S. 47 s. 1	<i>Kutadgu Bilig</i> ve Çağatay Türkçesi hk.

133.	İmzasız	Muallim Radloff	14 Noyabr 1886 / 30 Safer 1304 S. 47 s. 2	Wilhelm Radloff'un Türk-İslâm hayatına katkıları hk.
134.	İmzasız	Türk Halkları	28 Noyabr 1886 / 14 R. Evvel 1304 S. 49 s. 1- 2	Vambery'nin Orta Asya seyahati ve yazdığı kitap hk.
135.	İmzasız	[Bahçesaray'da iki akşam tiyatro...]	28 Noyabr 1886 / 14 R. Evvel 1304 S. 49 s. 2	Medvediyef Hanımın idaresinde oynanan tiyatro hk.
136.	İmzasız	[Buhara-yı Şerif'ten aldığımız mektupta...]	28 Dekabr 1886 / 13 R. Ahir 1304 S. 53 s. 1- 2	Şihabüddin Mercani'nin <i>Kazan Tarihi</i> kitabının yayımlanması üzerine <i>Tercüman</i> 'a teşekkür edilmesi hk.
137.	İmzasız	Tiflis'ten Mektup	18 Yanvar 1887 / 29 C. Ahir 1304 S. 2 s. 2	Atasözü, bilmece, şiir gibi türlerin güzelliği ve müftü Hüseyn Gaibof'un Kafkasya ahalisi içinde söylenen atasözlerini toplaması hk. (<i>Tercüman</i> 'a gelen mektuplar...)

138.	Molla Abbas Fransevî	Frengistan Mektupları	25 Yanvar 1887 / 13 C. Evvel 1304 S. 4 s. 1-2	Gaspıralı'nın Molla Abbas imzası ile yazdığı romanı (1887 yılının 5-9, 11-13, 15, 17, 19, 20, 22, 25-29, 31, 32, 34-40; 1888 yılının 1-4, 6, 7, 9-12, 14, 15, 27, 28, 33, 36, 38, 40, 42, 45 ve 1889 yılının 4, 7, 8, 14, 15 numaralı sayılarında yayımlanmıştır).
139.	İsmail	[Dikkat ve tecrübe eden görse gerek...]	25 Yanvar 1887 / 13 C. Evvel 1304 S. 4 s. 1-2	Gazetelerin dile, edebiyata ve maişete faydaları hk.
140.	İmzasız	Kabusname	25 Yanvar 1887 / 13 C. Evvel 1304 S. 4 s. 1-2	Farsça'dan Tatarcaya tercüme olunan <i>Kabusname</i> 'nin Rusça'ya da çevrilmesi hk.
141.	İmzasız	Keşköl	1 Fevral 1887 / 20 C. Evvel 1304 S. 5 s. 1	Uzun zamandır yayınlanmayan <i>Keşköl</i> 'ün yeniden yayımlamaya başlaması hk.
142.	İmzasız	Kazan'da Gazete	1 Fevral 1887 / 20 C. Evvel 1304 S. 5 s. 1	İlyasof namında bir kişinin Müslümanlara ait bir gazete yayımlama teşebbüsü hk.

143.	İmzasız	Tiflis	20 Fevral 1887 / 9 C. Ahir 1304 S. 7 s. 1	Tiflis'te Azeri Türkçesiyle tiyatro sahnelenmesi hk.
144.	İmzasız	[Usul-i tedrise dair yazdıkları ile meşhur olmuş...]	20 Fevral 1887 / 9 C. Ahir 1304 S. 7 s. 1	Uşinski'nin bir eserinin Gence'de Rusça'dan Azeri Türkçesine çevrilmesi hk.
145.	İmzasız	Letaif	28 Fevral 1887 / 17 C. Ahir 1304 S. 8 s. 2	Küçük hikâyeler (<i>Evlat, Ufak Tüfek</i>)
146.	İmzasız	[Şehr-i Bakû'da mart 10'da Hacı Zeynelabidin...]	24 Mart 1887 / 12 Recep 1304 S. 11 s. 2	Hacı Zeynalabidin'in tiyatrosunda Müslüman gençlerce oylanan oyun hk.
147.	İmzasız	[Yalta'dan aldığımız bir mektupta Hatip El-Hac Habibullah Efendi...]	31 Mart 1887 / 19 Recep 1304 S. 12 s. 1	Habibullah Efendi'nin atasözlerini mecmua şeklinde tertip etmesi hk.
148.	İmzasız	[Petersburg'tan gayet kıymetli ve baha bir hediye...]	31 Mart 1887 / 19 Recep 1304 S. 12 s. 1	Ahund Ataullah Efendi'nin Rusça yayımladığı <i>Ulum ve Ecnebi ve Kavaid-i İslâmiye</i> hk.

149.	İmzasız	[Kiyev şehrinde meşhur muallimin vefatı...]	31 Mart 1887 / 19 Recep 1304 S. 12 s. 1	Rus muallim Garkes'in vefatı hk.
150.	İmzasız	[Neşriyat ve edebiyat-ı Osmaniye aşinası...]	31 Mart 1887 / 19 Recep 1304 S. 12 s. 1	Kamile adlı bir bayanın Petersburg'a gelerek Osmanlı edebiyatına dair ders vereceği hk.
151.	İmzasız	[Hokand vilâyeti Namangan şehri muteberanından Cihangir Töre..]	31 Mayıs 1887 / 21 Ramazan 1304 S. 16 s. 1	Cihangir Töre'nin vali İvanof'a sunduğu <i>Muhtasar Tarih-i Rusya</i> risalesi hk.
152.	İmzasız	[Novost nam gazete yazıyor: Kazan İslâmları maarif..]	31 Mayıs 1887 / 21 Ramazan 1304 S. 16 s. 1	İlyasof'un Müslümanlara ait bir gazete çıkarması hk.
153.	İmzasız	Sarf-ı Türkî	9 İyun 1887 / 30 Ramazan 1304 S. 17 s. 2	Feyizhanoğlu'nun Tatarca <i>Muhtasar İlm-i Sarf</i> risalesi hk.
154.	İmzasız	Letaif	22 İyun 1887 / 13 Şevval 1304	Küçük hikâye.

		Kadın ve Koca	S. 18 s. 2	
155.	İmzasız	[Tiflis'te neşr olunmakta olan Keşkül..]	22 İyul 1887 / 13 Şevval 1304 S. 18 s. 2	Celal Ünsizade'nin matbaa kurması hk.
156.	İmzasız	Asar-ı Kadîme Komisyonu	12 İyul 1887 / 4 Zilkade 1304 S. 20 s. 1	Toplanan eski eserlerin yeniden incelenip mühim olanlarla ilgili yapılması gerekenler hk.
157.	İmzasız	Yalta Tazeleri	12 İyul 1887 / 4 Zilkade 1304 S. 20 s. 2	Tatarcadaki bazı argo sözler hk.
158.	İmzasız	[1886 senesi Paris'de Arapça gazete neşreden Şeyh Cemalettin...]	19 İyul 1887 / 11 Zilkade 1304 S. 21 S. 2	Cemalettin Afganî hk.
159.	İmzasız	M. N. Katkof	2 Avgust 1887 / 29 Zilkade 1304 S. 23 s. 1	Panistlavist düşünür Katkof'un ölümü hk.
160.	İmzasız	Ahval-i Ataullah ve Şeyh	6 Sentabr 1887 /	Ataullah Bayezitof Efendi ve Şeyh Cemalettin hk.

		Cemalettin	1 Muharrem 1305 S. 26 s. 1- 2	
161.	İmzasız	Yeni Gazete	23 Sentabr 1887 / 18 Muharrem 1305 S. 28 s. 2	Sibirya’da Rusça ve Kazakça bir gazete yayımlanacağı haberi hk.
162.	İmzasız	[Elsine-i Şarkiye muallimlerinden Simirnof...]	6 Noyabr 1887 / 3 R. Evvel 1305 S. 33 s. 2	Simirnof’un Türk edebiyatı baş muallimi olması ve <i>Kırım Tarihi</i> adlı eseri hk.
163.	İmzasız	[Şehrimizin malûm ulemasından ve Kırım’ın....]	13 Noyabr 1887 / 10 R. Evvel 1305 S. 34 s. 1	Seyit Osman Özenbaşı’nın vefatı hk.
164.	İmzasız	Tatarca Gazete	30 Noyabr 1887 / 27 R. Evvel 1305 S. 36 s. 2	İlyasof Beyin <i>Kazan</i> adlı bir gazete çıkarma teşebbüsünün reddi ve Ahmerof Beyin bu teklifi yeniden matbaa idaresine götüreceği hk.
165.	İmzasız	Tatarca Facia	20 Dekabr 1887 / 18 R. Ahir 1305 S. 39 s. 1	<i>Bıçare Kız</i> adlı dramın Kazan’da basılması hk.

166.	İmzasız	Kırgız Dilinde Gazete	20 Dekabr 1887 / 18 R. Ahir 1305 S. 39 s. 2	Sibirya’da Omsk şehrinde çıkan Rusça ve Kırgızca gazetenin alıcı olmadığından kapanması hk.
167.	İmzasız	Matbuat-ı İslâmiye	31 Dekabr 1887 / 28 R. Ahir 1305 S. 40 s. 1-2	Rusya’da Müslümanlar arasında yayımlanan kitaplar ve gazeteler hk.
168.	İmzasız	Kitabü’t-Tasrif	15 Fevral 1888 / 14 C. Ahir 1305 S. 6 s. 2	<i>Kitabü’t-Tasrif</i> adlı eser hk.
169.	İmzasız	Bulak Matbaası	14 Mart 1888 / 13 Recep 1305 S. 10 s. 1-2	Bulak matbaası hk.
170.	İmzasız	Edebiyat-ı Cedide	10 Aprel 1888 / 11 Şaban 1305 S. 13 s. 1-2	<i>Hüsamettin Molla, Güzel Kız Hatice, Biçare Kız</i> adlı eserler hk.
171.	İmzasız	İhtar	18 Aprel 1888 / 19 Şaban 1305	<i>Hoca-i Sıbyan</i> ve <i>Tercüman</i> matbaasında yayımlanan diğer kitaplar hk.

			S. 14 s. 1	
172.	İmzasız	Lisan-ı Türkî Şiveleri	18 Aprel 1888 / 19 Şaban 1305 S. 14 s. 1-2	Türk şiveleri hk. (Osmanlı, Çağatay, Kazan ve Azerbaycan şiveleri)
173.	İmzasız	Tiyatro	18 Aprel 1888 / 19 Şaban 1305 S. 14 s. 2	Lazarofski Elsine-i Şarkiye mektebi öğrencilerinin Arapça, Farsça ve Türkçe tiyatro sahnelemeleri hk.
174.	İmzasız	Rusya’da Neşriyat	18 Aprel 1888 / 19 Şaban 1305 S. 14 s. 2	Rusya’da yayımlanan kitaplar hk.
175.	İmzasız	Yeni Gazete	18 Aprel 1888 / 19 Şaban 1305 S. 14 s. 2	Sibirya Omsk şehrinde Rusça ve Kazakça gazete yayımlanması, bu gazetenin dilinin kaba olması ve gazetenin dilini, tercümanı olan Abılayhanof’un düzelteceği hk.
176.	İmzasız	Ucuz Mecmua	25 Aprel 1888 / 26 Şaban 1305 S. 15 s. 2	Bursa’da Türkçe <i>Fevaid</i> adlı gazetenin yayımlanması hk.
177.	İmzasız	[Dünyada en büyük dil Hıtay-Çin...]	30 Aprel 1888 / 1 Ramazan 1305	Dünya üzerinde konuşulan diller hk.

			S. 16 s. 2	
178.	İmzasız	İstanbul Gazeteleri	8 İyul 1888 / 10 Zilkade 1305 S. 22 s. 1	<i>Mürüvvet ve Tercüman-ı Hakikat</i> gazetelerinin umumî dilin Türkçe olduğunu belirtmeleri hk.
179.	İmzasız	Kalem ve Edebiyat Gayretçileri	15 İyul 1888 / 17 Zilkade 1305 S. 23 s. 1	Rusya Müslümanları arasında yükselen yazarların birer eseriyle birlikte kısaca tanıtılmaları hk.
180.	İmzasız	Yeni Kitap	15 İyul 1888 / 17 Zilkade 1305 S. 23 s. 1-2	Hüseyin Feyizhan'ın <i>Umumi Coğrafya</i> adlı kitabının tanıtılması hk.
181.	Tiflisli	Tercüman'a Mektuplar (Tiflis)	15 İyul 1888 / 17 Zilkade 1305 S. 23 s. 2	Uzun zamandır Farsça'ya gösterilen rağbetin terk edilip Türk diline önem verilmesi hk.
182.	İmzasız	Tenkidat-ı Edebiye Hususta	27 İyul 1888 / 29 Zilkade 1305 S. 24 s. 1	Türkiye'de her türde eserin basıldığı fakat edebî tenkidin olmayışı hk.
183.	M. A. Fransevî	Frengistan Mektupları	27 İyul 1888 / 29 Zilkade 1305	Uzun zamandır yayımlanmayan mektupların devamının geleceği hk.

			S. 24 s. 2	
184.	İmzasız	Mektep Kitapları	4 Agust 1888 / 8 Zilhicce 1305 S. 25 s. 2	Çernayevski'nin <i>Vatan Dili</i> ve diğer mektep kitapları hk.
185.	İmzasız	Edebiyat	5 Sentabr 1888 / 11 Muharrem 1306 S. 29 s. 1	<i>Kitabü'l-İtibar</i> (Türkçe mecmua ve mülâhaza) ve Kazan İslâm Yetimhanesi müdürü M. Rahim Efendi Yunusof'un ilmihal eseri hk.
186.	İmzasız	Kamusü'l-Alâm	11 Oktabr 1888 / 18 Safer 1306 S. 34 s. 1	Şemsettin Sami Beyin ansiklopedisi hk.
187.	İmzasız	Hizmet Gazetesi	27 Oktabr 1888 / 4 R. Evvel 1306 S. 37 s.1-2	İzmir'de yayımlanan <i>Hizmet</i> gazetesinin fen terimlerini Türkçeleştirme konusunu gündeme getirmesi hk.
188.	İmzasız	Vatan Dili	27 Oktabr 1888 / 4 R. Evvel 1306 S. 37 s. 2	Çernayevski'nin <i>Vatan Dili</i> hk.
189.	İmzasız	Kafkasya'da Şiir	11 Noyabr 1888 / 19 R. Evvel	Abbaskuluğa Bakıhanof ve Tebriz hk. meşhur bir şiiri

			1306 S. 39 s. 2	
190.	İmzasız	Vatan Dili	9 Dekabr 1888 / 18 R. Ahir 1306 S. 43 s. 1	Azerbaycan Türkçesi ile yayımlanan <i>Vatan Dili</i> adlı kitabın 2. cildinin Çernayevski ve Velibekof tarafından neşredilmesi hk.
191.	İmzasız	Yeni Gazete	23 Dekabr 1811 / 2 C. Evvel 1306 S. 45 s. 2	Petersburg’da <i>Rusya ve Şark</i> namında Rusça bir gazetenin yayımlanması hk.
192.	İmzasız	[Osmanlı yurdunun en büyük ediplerinden...]	23 Dekabr 1888 / 2 C. Evvel 1306 S. 45 s. 2	Namık Kemal’in ölüm haberi hk.
193.	İmzasız	Yeni Kitap	30 Dekabr 1888 / 9 C. Evvel 1306 S. 46 s. 1	Semipolat Ahundu Ahmet Veli’nin açık Türkçe ile <i>Feraiz</i> neşretmesi hk.
194.	İmzasız	Biçare Kız	8 Yanvar 1889 / 18 C. Evvel 1306 S. 1 s. 3	Küçük hikâye (Fransızcadan tercüme).
195.	İmzasız	Korkunç İntikam [1]	16 Yanvar 1889 / 26 C. Evvel	Küçük hikâye (Nemse dilinden tercüme).

			1306 S. 2 s. 3	
196.	İmzasız	Korkunç İntikam [2]	23 Yanvar 1889 / 4 C. Evvel 1306 S. 3 s. 2	Küçük hikâye
197.	İmzasız	[Tiflis vilâyeti şehr-i Gori'de vaki...]	31 Yanvar 1889 / 12 C. Ahir 1306 S. 4 s. 2	Abdüsselâm Efendi Ahundzade'nin <i>Umdetü'l-Ahkam</i> eseri, <i>Tarih-i Mukaddese, Sarf ve Nahv-i Türkî ve Hüsn-i Hat Meşkları</i> hk.
198.	İmzasız	Taşkent'ten Mektup yaki Garip Bir Hikâye	17 Yanvar 1889 / 29 C. Ahir 1306 S. 6 s. 2	Küçük hikâye
199.	İmzasız	Vefat-ı Hazret Şihabüddin	28 Aprel 1889 / 10 Ramazan 1306 S. 16. s. 2	Şihabüddin Mercani'nin vefatı hk. (ölüm tarihi 28 Şaban 1306 / 16 Aprel 1889)
200.	İmzasız	Şihabüddin Mercani	5 May 1889 / 17 Ramazan 1306 S. 17 s. 1	Vefat eden Şihabüddin Mercanî hk başka bir yazı.
201.	İmzasız	Osman	19 May 1889 / 1 Şevval 1306	Hikâye.

			S. 19 s. 2	
202.	Gafurî Ağa	Hacı Gafurî Mektupları [1]	30 İyul 1889 / 14 Zilkade 1306 S. 24 s. 3	Hikâye (Hayali Mektuplar).
203.	İmzasız	Rusya’da Matbuat-ı İslâmiye [1]	8 İyul 1889 / 22 Zilkade 1306 S. 25 s. 1	V. D. Simirnof’un <i>Kırım Tarihi</i> , Kırım ve Kazan’da çıkan gazete ve kitaplar hk.
204.	İmzasız	Roman-ı Milli	8 İyul 1889 / 22 Zilkade 1306 S. 25 s. 2	Zahir Bigiyef’in <i>Ülüf yaki Hatice</i> adlı milli romanının 2. defa neşri hk.
205.	İmzasız	Rusya’da Matbuat-ı İslâmiye [2] 2. bend	14 İyul 1889 / 28 Zilkade 1306 S. 26 s. 1	Prof. Smirnof’un Rusya Türklerinin matbuatına ilişkin yanlış görüşlerine <i>Tercüman</i> ’ın cevabı hk.
206.	İmzasız	Yeni Çıkmış Kitaplar	14 İyul 1889 / 28 Zilkade 1306 S. 26 s. 1	A. Osmanof’un <i>Mühimmetü’z-Zaman lâ Ehlü’z-Zaman</i> ve Çe va çek şehri imamı Kurban Ali Binkalof’un <i>Tarih-i Ceride</i> adlı seyahatnamesi hk.
207.	Gafurî Ağa	Gafurî Ağa Mektupları	21 İyul 1889 /	Hikâye.

		[2]	5 Zilhicce 1306 S. 27 s. 1-2	
208.	İmzasız	Yeni Kitap	11 Agust 1889 / 26 Zilhicce 1306 S. 29 s. 2	Sade Türkçe <i>Kitab-ü Miftahü't-Tevarih</i> kitabı (Habib Molla Muhammet İsterlitamaklı) hk.
209.	İmzasız	Yeni Kitap	8 Sentabr 1889 / 25 Muharrem 1307 S. 32 s. 2	Zelinski adlı bir Ermeninin Tatar, Gürcü ve Ermeni diline mahsus lügat hazırladığı ve bu lügatın Rus harfleri ile basılması hk.
210.	İmzasız	Rus Dilinin Gerekliliği	28 Sentabr 1889 / 15 Safer 1307 S. 34 s. 1	Rus dilini bilmenin sosyal ve içtimaî hayatta ne kadar önemli olduğu hk.
211.	İmzasız	Kırgızlar	28 Sentabr 1889 / 15 Safer 1307 S. 34 s. 2	Sirderya vilâyeti valisi Gorodekof'un Kırgız (Kazak) halklarının hal ve ahvaline, adetlerine dair mecmua neşrettirmesi hk.
212.	M. A. Fransevî	Sudan Mektupları	12 Oktabr 1889 / 29 Safer 1307 S. 35 s. 1-2	Roman (Gaspıralı'nın M. A. Fransevî imzasıyla yazdığı fantezi roman. Bu roman 1889 yılının 36, 37, 39, 40, 43, 44, 46 numaralı sayılarında yayımlanmıştır).
213.	A. A. F.	Evliya Atadan Mektup	20 Oktabr 1889	Doktor İspirant (Esperanto) dili hk.

			/ 8 R. Evvel 1307 S. 36 s. 2	
214.	İmzasız	Derya-yı Bilig	12 Noyabr 1889 / 10 R. Ahir 1307 S. 39 s. 2	Yeni mecmua hk.
215.	İmzasız	[Bilüvci gözü sanavlı göz azdan çok hisse alır...]	3 Dekabr 1889 / 22 R. Ahir 1307 S. 42 s. 1	Çeşitli ülkelerde yayımlanan gazeteler ve dergilerin miktarı ve okumanın önemi hk.
216.	İmzasız	Kırgız Gazetesi	23 Dekabr 1889 / 13 C. Evvel 1307 S. 45 s. 7	Sibirya’da Omsk şehrinde Kırgız (Kazak) ve Rus dilinde yayımlanan gazete hk.
217.	İmzasız	Yeni Kitap	30 Dekabr 1889 / 20 C. Evvel 1307 S. 46 s. 2	Mecid Ganiyef’in milli lisan tahsili için hazırladığı risalesine Rusça ve Türkçe lügat eklemesi hk.
218.	İmzasız	[Az vakitte iki mertebe tab ve neşr olunmuş usul-i cedit...]	30 Dekabr 1889 / 13 C. Evvel 1307 S. 46 s. 2	Molla Zahir Bigiyef’in ikinci bir roman yazıp yayına hazırladığı hk.
219.	İmzasız	Diğer	30 Dekabr 1889	Ali Çelebi Bodaninski ve Hoca Ahmet Efendi’nin

			/ 13 C. Evvel 1307 S. 46 s. 2	risalelerine Rusça ve Türkçe sarf ve nahiv tertip etmeleri hk.
220.	İmzasız	Dekabr 4	7 Yanvar 1890 / 28 C. Evvel 1307 S. 1 s. 2	Rusya’da 1. İdare-i Ruhani-i İslâmiyesine dair İsterlitamak müderrisi Abdurrahman Efendi Nogayef’in yazdığı şiir hk.
221.	İmzasız	Tatarca Neşriyat Hususta	9 Fevral 1890 / 2 Recep 1307 S. 5 s. 1	Basılan dini kitapların ruhanî idare tarafından onaylanması hk.
222.	İmzasız	Yeni Kitaplar	9 Fevral 1890 / 2 Recep 1307 S. 5 s. 2	Taşkent’te Rahim Hoca müftünün manzum olarak <i>Muhtasar Elvafi Mesailü’l-Hidaye</i> ve Gori darülmuallimin mektebinin Türkçe hocası Abdüsselâm Efendi Ahundzade’nin <i>Risale-i Zübdetü’l Ahkâm</i> adlı eserinin Tiflis’te yayımlanması hk.
223.	İmzasız	Yeni Kitaplar	25 Fevral 1890 / 18 Recep 1307 S. 7 s. 1	Kayyum Nasirî’nin Rusça öğretmek için alfabe ve kalender (<i>Salname-i Türkî</i>) yayımlaması hk.
224.	Contimur	Lisan-ı Türkî	8 Aprel 1890 / 1 Ramazan 1307 S. 12 s. 1	Türk dilinin büyüklüğü hk.

225.	İmzasız	Bakû	8 Aprel 1890 / 1 Ramazan 1307 S. 12 s. 2	M. F. Ahundzade'nin bir oyununun Hacı Zeynelabidin Tagiyef'in tiyatro binasında temiz bir Türkçe ile sahnelenmesi hk.
226.	İmzasız	[Tiflis'te Rusça neşrolunan Kafkas gazetesinde yazıldığına göre...]	8 Aprel 1890 / 1 Ramazan 1307 S. 12 s. 2	Gürcülerin kitap basmak için edebî bir cemiyet kurma teşebbüsü ve Tatarların da bundan ibret alarak böyle bir topluluk kurmaları gerektiği hk.
227.	İmzasız	Bir Kitap	18 Aprel 1890 / 11 Ramazan 1307 S. 13 s. 2	İngiliz seyyah Stanley'in <i>Emin Paşa Seferi</i> adlı Afrika seferini ele aldığı eseri hk.
228.	İmzasız	Yeni Gazeteye Tebrik	27 Aprel 1890 / 20 Ramazan 1307 S. 14 s. 1	Semerkant'ta yayımlanan <i>Okrayna</i> adlı gazete hk.
229.	İmzasız	Basma ve Neşriyat Nizamı	27 Aprel 1890 / 20 Ramazan 1307 S. 14 s. 1	Kitap basımı ile ilgili Rus sansürünün düzenlediği kararlar hk.
230.	İmzasız	Basma ve Neşriyat Nizamı	7 May 1890 / 30 Ramazan 1307	Neşriyat kanunu hk.

		(Ahiri)	S. 15 s. 1	
231.	İmzasız	Keşköl	17 May 1890 / 9 Şevval 1307 S. 16 s. 2	Uzun bir aradan sonra <i>Keşköl</i> 'ün yeniden yayımlanması hk.
232.	İmzasız	Tatarcadan Tercüme	17 May 1890 / 9 Şevval 1307 S. 16 s. 2	Alman ve İngilizlerin günbegün kitap neşretmelerine rağmen Ahundzade'nin tiyatro oyunlarını kendi dillerine çevirmeleri hk.
233.	İmzasız	Kazan	1 İyun 1890 / 25 Şevval 1307 S. 19 s. 1	Alimcan El-Barudî'nin sade ve güzel bir Türkçe ile hazırladığı <i>İlmü't-Tevhid</i> adlı eseri hk.
234.	İmzasız	Tiyatro	1 İyun 1890 / 25 Şevval 1307 S. 19 s. 2	Bakû'da Ermeni ve İslâm gençlerinin Tatarca ² tiyatro oyunu icra etmeleri ve her iki ahaliden birçok insanın izlemeye gelmeleri hk.
235.	İmzasız	Garaip	8 İyun 1890 / 3 Zilkade 1307 S. 20 s. 2	İngiliz seyyah Stanley'in Afrika ormanlarında rast geldiği küçük insanlar adlı yazısından bir bölüm (seyahatname) hk.

² Tatarcadan kastedilen Azeri Türkçesidir.

236.	İmzasız	Yeni Kitaplar	22 İyun 1890 / 17 Zilkade 1307 S. 22 s. 1	Ahmet Mithat Efendi'nin <i>Terbiyeli Bala</i> ³ eserinin Hasan Ata el-Kazanî tarafından Kazan'da yayımlanması ve Hasan Efendi'nin <i>Basiret</i> adlı eseri hk.
237.	İmzasız	Yeni Kitap	1 İyul 1890 / 26 Zilkade 1307 S. 23 s. 1	K. Nasirof'un Rus Tarihi ile alakalı <i>Zübdetün Tevarihü'r-Rus</i> adlı eseri hk.
238.	İmzasız	Nasrettin Hoca ve Advokat	1 İyul 1890 / 26 Zilkade 1307 S. 23 s. 2	Fıkra
239.	İmzasız	Mülâhaza	9 İyul 1890 / 4 Zilhicce 1307 S. 24 s. 1	Yusuf Köbeyev ve Zaysanlı Molla Muhammet Zakir Ramazanof'un Kırgız dilindeki Arapça ve Farsça kökenli kelimelerin yazılışı üzerine tartışmaları hk.
240.	İmzasız	Yeni Kitap	9 İyul 1890 / 4 Zilhicce 1307 S. 24 s. 1	Mecit Ganizade'nin <i>İstılâh-ı Lisan-ı Türkî-i Azerbaycan</i> kitabının yayımlanması ile Rusça ve Türkçe lügat yayımlayacağı hk.
241.	İmzasız	[Tiflis'te neşrolunan Keşkül gazetesinin...]	17 İyul 1890 / 12 Zilhicce	Celal Ünsizade'nin İran şahı tarafından “Şir ve Hurşid” nişan-ı alisi ile onurlandırılması hk.

³ Ahmet Mithat Efendi'nin *İstidad-ı Etfal* adlı eseridir.

			1307 S. 25 s. 2	
242.	M. A. Fransevî	Kadınlar Ülkesi	10 Avgust 1890 / 7 Muharrem 1308 S. 28 s. 1	İ. Gaspıralı'nın M. A. Fransevî imzasıyla yazdığı başka bir roman. Sudan Mektupları'nın devamı niteliğindedir ⁴ (Bu roman 1890 yılının 29, 36, 42, 44, 45, 46 ve 1891 yılının 1, 14, 15, 22 numaralı sayılarında yayımlanmıştır).
243.	M. A. Fransevî	Yeni Kitaplar	10 Avgust 1890 / 7 Muharrem 1308 S. 28 s. 2	Zahir Bigi'nin <i>Günah-ı Kebair</i> 'i ve Kayyum Nasırî'nin <i>Ahlâk</i> risalesinin yayımlanması hk.
244.	İmzasız	Osmanlı Gazetesinden	10 Avgust 1890 / 7 Muharrem 1308 S. 28 s. 2	<i>Hizmet</i> gazetesinin <i>Nesr-i Lisan</i> başlıklı yazısında Türk dilinin bütün azınlıklar tarafından iyi bir şekilde öğrenilmesi gerektiği hk.
245.	İmzasız	[Tiflis'te hürmetli refikimiz Keşkül...]	21 Avgust 1890 / 18 Muharrem 1308 S. 29 s. 2	<i>Keşkül</i> basmahanesinde Feridun Köçerli'nin Puşkin'den tercüme ettiği <i>Balıkçı ve Balık</i> adlı eserin, Mecid Ganiyef'in <i>Lügat-i Rusî ve Türki</i> 'sinin ve Necef Bey Velizade'nin <i>Gayrıya Kuyu Kazan Özü Düşer</i> adlı komedisinin basılacağı hk.

⁴ İdareden başlığı altında “bundan sonra Kadınlar Ülkesi ve bade Divaneler Ülkesi hakkında yazılar neşredilecektir” denmiş ama Divaneler Ülkesi hiç yayımlanmamıştır.

246.	Kadri Kurbanali (İmam)	Çevaçek'ten Mektup	28 Sentabr 1890 / 26 Safer 1308 S. 33 s. 1	Katanof'un Çevaçek'te derleme yapması hk.
247.	İmzasız	Azerbaycan Şiir-i Türkîsi	14 Oktabr 1890 / 12 R. Evvel 1308 S. 35 s. 1	Milli, sade, açık Azerbaycan şiiri hk.
248.	S. Azim Şirvanî	Seyyid Azim'in oğlu Cafer'e nasihatlerinden	14 Oktabr 1890 / 12 R. Evvel 1308 S. 35 s. 1	Şiir.
249.	İmzasız	Azerbaycan Şiir-i Türkîsi (Hikâyet-i Kadı ve Hacı)	23 Oktabr 1890 / 21 R. Evvel 1308 S. 36 s. 1- 2	Seyit Azim Şirvanî ve bir şiiri hk.
250.	İmzasız	Ermeni Neşriyatı	14 Noyabr 1890 / 14 R. Ahir 1308 S. 40 s. 2	Ermeni gazeteleri hk.
251.	İmzasız	Hatt-ı Talik	30 Noyabr 1890 / 30 R. Ahir	Kafkasya'da Gori şehrinde Lisan-ı Türkî hocası Abdüsselam Efendi Ahundzade'nin <i>Muallim-i Hat</i> defteri tertip etmesi

			1308 S. 42 s. 2	hk.
252.	İmzasız	Bî-vefayı Ebna-yı Rûzigâr	31 Dekabr 1890 / 2 C. Ahir 1308 S. 48 s. 1	Vakıf'ın bir şiirinin yayımlanması hk.
253.	İmzasız	Yeni Kitaplar	10 Yanvar 1891 / 12 C. Ahir 1308 S. 1 s. 1	Kazan'da yayımlanan kitaplar hk. (<i>Bozoğlan, Ahmed Bey hikâyesi, 1891 için Kalender, Kıssa-i Boz Cigit, Risale-i Farz-ı Ayn, Hikaye-i Gür Oğlu Sultan</i>)
254.	İsmail	On Senelik Terakki	27 Yanvar 1891 / 29 C. Ahir 1308 S. 3 s. 1-2	İsmail Beyin, <i>Tercüman</i> gazetesinin yayımlanmasından 1891 yılına kadar gelen kültürel ve içtimaî olayları değerlendirmesi hk. (gazete ve eserler).
255.	İmzasız	Yeni Kitaplar	27 Yanvar 1891 / 29 C. Ahir 1308 S. 3 s. 1-2	Kayyum Nasirof'un ve Abdülazirof'un <i>1891 Salnameleri</i> ve Nasirof'un <i>Istılâhat-ı Coğrafiye</i> eserleri hk.
256.	İmzasız	Vatka Vilâyeti	15 Fevral 1891 / 18 Recep 1308 S. 5 s. 2	Ağrı karyesinde öğretmen olan Ahmet Şakir Efendi'nin yeni usûl dersle ilgili eser hazırladığı hk.
257.	İmzasız	Devlet Dili	28 Fevral 1891 / 2 Şaban 1308 S.	Ana dilin haricinde, tabi olunan devletin de dilinin öğrenilmesi gerektiği hk.

			7 s. 1-2	
258.	İmzasız	İslâhat ve Terakki	8 Mart 1891 / 10 Şaban 1308 S. 8 s. 1	İnsanların medeniyet ve kültürel hayat ikilemleri hk. (yazı ıslâhatı da ele alınmıştır).
259.	A. Çernayevski	İdareye Mektup	15 Mart 1891 / 17 Şaban 1308 S. 9 s. 2	<i>On senelik Terakki</i> adlı yazı ile ilgili Çernayevski'nin düşünceleri ve <i>Tercüman</i> 'ın buna cevabı hak.
260.	M. N.	Neşriyat-ı İraniye ve Osmaniye	12 Aprel 1891 / 16 Ramazan 1308 S. 12 s.1-2	Osmanlı ve İran edebiyatının tercüme konusunda Tatarlardan önde olduğu, kendilerinin ise bu büyük eserlerden mahrum kaldığı hk.
261.	İsmail	Gerekli Cevap	17 May 1891 / 21 Şevval 1308 S. 16 s. 1-2	Novoye Vremya gazetesinde <i>Beyne't-Tatar</i> adlı yazıda <i>Tercüman</i> 'ın Tatar, Nogay, Başkırt ve Kırgızların hepsini İslâm ve İslâmlar diyerek birleştirmesine ve İslâm dili ibaresiyle tek dil kullanılmasını istemesine Novoye Vremya'nın öfkesi ve Gaspıralı'nın buna cevabı hk.
262.	İmzasız	(Tiyatro temaşası her vakit edebî ve ibretli...]	17 May 1891 / 21 Şevval 1308	Tiyatronun ilerleyişi ile ilgili kısa bir haber hk.

			S. 16 s. 2	
263.	M.Yukay?	Açlık ve Muhabbet	25 May 1891 / 29 Şevval 1308 S. 17 s. 1-2	Hikâye
264.	İmzasız	Şehr-i Derbent	18 İyun 1891 / 24 Zilkade 1308 S. 20 s. 2	Derbent'in bazı beyzade ve uleması tarafından <i>Tarih-i Dağıstan</i> , <i>Mecmua-i Eşar-ı Mesal</i> ve <i>Rivayat-ı Mahalliye</i> kitaplarını hazırlamaları hk.
265.	İmzasız	Aralaş	18 İyun 1891 / 24 Zilkade 1308 S. 20 s. 2	Kazan'ın belediye reisi Lebedof'un eşi Olga Lebedova'nın Tatarcadan Rusça'ya tercüme ettiği <i>Kabusname</i> ve <i>Osmanlı</i> gazetesi ile <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'ten de tercümeler yaptığı, Kazan ve Osmanlı şivelerine hakim olduğu hk.
266.	Dost	Semerkant'tan Mektup (Tercüman'a Mahsus)	26 İyun 1891 / 2 Zilhicce 1308 S. 21 s. 2	Hokandlı şair Fırkat'ın Semerkant'a gelişi ve Mirza Buharî hk.
267.	İmzasız	Müslümanlar İçin Açılmış Rus Mektepleri	30 İyul 1891 / 7 Muharrem 1309 S. 25 s. 1-2	Rus dili ile tahsilin gerekliliği hk.
268.	İmzasız	[Rusya'nın en meşhur	30 İyul 1891 / 7	Lermantof'un ölümünün 50. yılı için yazılmış kısa bir yazı

		şairlerinden M.Y. Lermantof'un..]	Muharrem 1309 S. 25 s. 2	hk.
269.	İmzasız	Yeni Kitaplar	8 Avgust 1891 / 16 Muharrem 1309 S. 26 s. 2	K.Nasirî'nin <i>Numune</i> veya <i>Enmüzece</i> adlı sarf ve nahiv kitabı hk.
270.	İmzasız	Yeni Kitaplar	30 Avgust 1891 / 8 Safer 1309 S. 29 s. 1	Kazan'da <i>Kavaid-i Lazıme</i> ve Taşkent'te <i>Emir Timur</i> adlı eserlerin neşredilmesi hk.
271.	İmzasız	Ahmet Bey Taşkesenli ve Bedros Karakaşyan ⁵ [1]	30 Avgust 1891 / 8 Safer 1309 S. 29 s. 1-2	Hikâye
272.	?	Ahmet Bey Taşkesenli ve Bedros Karakaşyan [2]	6 Sentabr 1891 / 15 Safer 1309 S. 30 s. 1-2	Hikâye
273.	İmzasız	Yeni Kitaplar	6 Sentabr 1891 / 15 Safer 1309 S. 30 s. 2	Kazan'da basılan kitaplar ve Alimcan El-Barudî'nin yeni eserleri hk.

⁵ 1895_42-43. sayıların ilâvesinde *Bedros Ağa Karakaşyan* adıyla yer almıştır ve metinlerde oldukça farklılık vardır.

274.	İmzasız	Hizmet Gazetesi	27 Sentabr 1891 / 6 R. Evvel 1309 S. 33 s. 1	Osmanlı ülkesinde bütün tebanın Türk dilini kullandığı ve Rusya Müslümanlarının da Rus dilini bilmeleri gerektiği hk.
275.	İmzasız	Yeni Risale	3 Oktabr 1891 / 12 R. Evvel 1309 S. 34 s. 1	Kazan'da kitapçı Şemsettin Hüseyinof Efendi'nin yayımladığı <i>İman</i> risalesi ve yeni usül alfabe hk.
276.	İmzasız	Yeni Kitap	8 Noyabr 1891 / 19 R. Ahir 1309 S. 39 s. 1	Kazan'da <i>Kavaidü'l-Etfal</i> adlı kitabın basılması hk.
277.	İmzasız	Yeni Kitap	13 Noyabr 1891 / 24 R. Ahir 1309 S. 40 s. 2	Feridun Köçerli'nin Rusça'dan tercüme ettiği <i>Talimat-ı Sokrat</i> adlı eserin basılışı hk.
278.	İmzasız	Teessüf	5 Dekabr 1891 / 16 C. Evvel 1309 S. 42 s. 1	<i>Keşkül</i> gazetesinin kapanacağı haberinden dolayı <i>Keşkül</i> ile ilgili bir yazı hk.
279.	İsmail	İhtar	31 Dekabr 1891 / 11 C. Ahir 1309 S. 48 s.1-2	İsmail Beyin 10 senelik ömründe yaptığı çalışmalar, bamahanesinde basılan romanlar, gramer kitapları hk.

280.	İmzasız	İdareden Cevap	16 Yanvar 1892 / 27 C. Ahir 1309 S. 2 s. 2	Artık yeni basılan kitaplar, sade bir dilde ve edebî olduğundan ilerlemenin ve yenilenmenin görüldüğü hk. (Alimcan Barudî ve Kazan kitapçılarından Şemsettin Hüseyinof eserleri)
281.	İmzasız	Puşkin'den Tercüme	25 Yanvar 1892 / 8 Recep 1309 S. 3 s. 1	Puşkin'in <i>Balık ve Balıkçı</i> adlı hikâyesinin Erivan gimnazyasında Türkçe hocalığı yapan Feridun Bey Köçerli tarafından manzum olarak çevrilmesi hk.
282.	İmzasız	Kazan	25 Yanvar 1892 / 8 Recep 1309 S. 3 s. 1	Kazan'da basılan kitaplar hk.
283.	Seyyah	İstanbul'dan Mektup	25 Yanvar 1892 / 8 Recep 1309 S. 3 s. 2	Osmanlı ülkesinde Türkçeye gereken değerin verilmediği Türkçe kelimeler kullanılması yerine yabancı kelimelerin tercih edildiği, hatta bütün yabancı lügatler varken Türkçe lüğatin olmadığı hk.
284.	İmzasız	Nigar Hanım (Edîbe)	15 Fevral 1892 / 29 Recep 1309 S. 6 s. 2	Nigar Hanımın (Nigar Binti Osman) iyi edîbe olduğu, Fransızca ve Almancaya iyi nüfuz ettiği ve tercümeler yaptığı, <i>Efsus</i> adı ile bir şiir kitabı çıkarttığı hk.

285.	Nerimanof	Bakû'dan Mektup	29 Mart 1892 / 13 Ramazan 1309 S. 12 s. 2	Bakû'da Hacı Zeynelabidin Tagıyef tiyatro binasında Rusçadan tercüme edilen <i>Kurban için Kurban</i> adlı oyunun Azeri Türkçesi ile sahnelenmesi hk.
286.	İmzasız	Yeni Kitaplar	3 Aprel 1892 / 18 Ramazan 1309 S. 13 s. 2	Feridun Bey Köçerli'nin Azeri Türkçesi'ne tercüme ettiği <i>Talimat-ı Sokrat</i> ve Abdülkadir Efendi'nin <i>Risale-i Müntehabe-i Şeriye</i> 'si hk.
287.	Tercüman	Tebrik Hususta	12 Aprel 1892 / 28 Ramazan 1309 S. 14 s. 2	Rusça yayımlanan <i>Basiret-i Şarkî</i> gazetesinin 10 seneliği hk.
288.	İmzasız	Tefrika-i Tercüman	31 May 1892 / 17 Zilkade 1309 S. 20 s. 1-2	Gazetenin ne olduğu ve neden bahsettiği hk.
289.	İmzasız	[Bakû'da her gün neşrolacak bir Ermeni gazetesi...]	9 İyun 1892 / 26 Zilkade 1309 S. 21 s. 2	Bakû'da her gün neşrolunacak bir Ermeni gazetesi hk.
290.	İmzasız	Petersburg'da Basmahaneler	23 Avgust 1892 / 13 Safer 1310 S. 30 s. 1	Petersburg'daki basmahanelerin miktarı hk.

291.	İmzasız	İki Kocalı Bir Kadın yaşı İki Atalı Bir Yetim	31 Avgust 1892 / 21 Safer 1310 S. 31 s. 1	Konusu gerçek bir olaydan alınmış bir hikâye.
292.	İmzasız	Müslüman Mektepleri	31 Avgust 1892 / 21 Safer 1310 S. 31 s. 2	Mekteplerde okutulan şiir ve beyitlerde Türklerin övüldüğü, Rusların aşağılandığı, Osmanlı padişahının bütün Müslümanların padişahı olduğunun söylenmesi gibi iddialar olması ve bu yüzden bu kitapların yeniden incelenmesi hk.
293.	F. Köçerli	Kadın Almak Su Yutmak Değildir	25 Sentabr 1892 / 16 R. Evvel 1310 S. 34 s. 1	Haşim Bey Vezirof'un <i>Kadın Almak Su Yutmak Değildir</i> ⁶ adlı hikâyesinin sahnelenmesi hk.
294.	İmzasız	Kamil Kadı	4 Oktabr 1892 / 25 R. Evvel 1310 S. 35 s. 1- 2	Fransızların Arapça'dan tercüme ettiğı hikâye ve kitaplardan bir hikâyenin Türkçeye tercüme edilmesi hk.
295.	İmzasız	Yeni Kitap	9 Oktabr 1892 / 30 R. Evvel 1310 S. 36 s. 2	Yeni tarzda yazılmış <i>Muallim-i Evvel</i> adlı alfabe kitabı hk.

⁶ Hikâyenin özeti metinde verilmiştir.

296.	İmzasız	Seyyah Katanof	16 Oktabr 1892 / 7 R. Ahir 1310 S. 37 s. 2	Katanof'un çeşitli Türk topluluklarını araştırma seyahati ve onların dili ile edebiyatı hakkında topladığı malzeme hk.
297.	İsmail	Edipler Sandığı	8 Noyabr 1892 / 1 C. Evvel 1310 S. 40 s. 1	Rusya'da yedi yüz havadisname olduğundan yazarların elden ayaktan düştüklerinde ihtiyaçlarını karşılayacak bir sandık tertip edilmesi hk.
298.	İmzasız	İki Nedime	8 Noyabr 1892 / 1 C. Evvel 1310 S. 40 s. 1	Bibi Hanife Hanım ve ismetli Nigar Hanım hk.
299.	İmzasız	Rusça-Tatarca Lügat	8 Noyabr 1892 / 1 C. Evvel 1310 S. 40 s. 2	Kayyum Nasirî'nin lügati hk.
300.	İmzasız	[Gori darülmuallimin mektebinde...]	27 Noyabr 1892 / 20 C. Evvel 1310 S. 42 s. 2	Muallim Molla Abdüsselam Efendi Ahundzade'nin <i>Miftah-ı Lisan-ı Farsî</i> adlı sarf kitabı neşrettiği hk.
301.	İmzasız	Kayyum Efendi Nasirof	10 Dekabr 1892 / 3 C. Ahir 1310 S. 44 s. 2	K. Nasirî'nin Rusça sarf ve nahiv ile Rusça alfabesi hk.

302.	İmzasız	Letaif	16 Dekabr 1892 / 9 C. Ahir 1310 S. 45 s. 1-2	Fıkra, atasözü ve vecizelerden oluşan bir yazı hk.
303.	İmzasız	Edebiyat-ı Ermeniye	23 Dekabr 1892 / 16 C. Ahir 1310 S. 46 s. 2	Rusya’da mevcut olan Ermeni neşriyatının rakamsal verileri ve Müslümanlardan neşriyat konusunda daha ilerde oldukları hk.
304.	İmzasız	Ermeni Muharriri	27 Dekabr 1892 / 20 C. Ahir 1310 S. 47 s. 2	<i>Mişak</i> gazetesi muharriri Arşaruni’nin cenazesi hk.
305.	İmzasız	Arşaruni Cenazesi	9 Yanvar 1893 / 3 Recep 1310 S. 1 s. 2	Ermeni gazeteci Arşaruni’nin cenazesi hk.
306.	İmzasız	Ceride İdaresinden	18 Fevral 1893 / 14 Şaban 1310 S. 6 s. 1	<i>Tercüman</i> ’ın 10 yıllığı münasebetiyle yayımlanan kitaplar hk. (Sibirya’nın Tara kasabasından, Bibi Hanife Hanım Niyazova’dan, <i>Akidetü’l Ehlü’l Hak</i> , diğeri Ufa hocalarından İş Muhammetof’un <i>Elifba ve Kıraat-ı İbtidaiye Risalesi</i> hk.

307.	İmzasız	Müslümanların Terakkisi	19 Mart 1893 / 13 Ramazan 1310 S. 10 s. 1	Rusya Müslümanlarının edebiyatta ve maarifte ne kadar ilerledikleri ve edebiyat ile maarifin gerekliliği hk.
308.	İmzasız	Yeni Kitap	19 Mart 1893 / 13 Ramazan 1310 S. 10 s. 2	Kazan’da Salih bin Muhammet El-Barudî’nin <i>Takribü’l-Ezhan min Tecvidi’l-Kuran</i> eserini neşretmesi hk.
309.	Molla Şemsettin	Kazan’dan Mektup (İdareye)	19 Mart 1893 / 13 Ramazan 1310 S. 10 s. 2	Molla Abbas Fransevî’nin eserlerinin ne zaman neşredileceği, yazara çok alıştıkları ve heyecanla bekledikleri ile her köyde kıraathaneler açılarak buralara kitaplar alınması hk.
310.	İmzasız	Yeni Kitaplar	2 Aprel 1893 / 28 Ramazan 1310 S. 12 s. 1-2	Taşkent’te <i>Şerh-i Geydanî</i> (Türkçe), <i>Farsça Divan-ı Bedil</i> , <i>Farsça ve Arapça Cahar Kitap</i> ve Kazan’da Türkî dilinde <i>Vebadan Saklanmak Risalesi</i> ’nin neşri hk.
311.	Molla A. Fransevî	Arslan Kız	2 Aprel 1893 / 28 Ramazan 1310 S. 12 s. 1-2	Yine İ.Gaspıralı’nın M. Abbas Fransevî imzasıyla yazdığı hikâye (Bu hikâye 1893’ün 14, 16, 23, 24 ve 1894’ün 1, 2, 4, 6, 7, 36 numaralı sayılarında devam etmiştir).

312.	H. A.	Kazan'dan Mektup (İdareye)	2 April 1893 / 28 Ramazan 1310 S. 12 s. 2	<i>Tercüman</i> 'ın bastığı eserlerin yeni usûlde olduğu hk.
313.	İsmail	Gazetelere Bir Söz	18 April 1893 / 14 Şaban 1310 S. 13 s. 1	Gazetelerin hangi dilde olursa olsun terakki yolunda hareket etmesi gerektiği hk.
314.	İmzasız	Yeni Kitaplar	18 April 1893 / 14 Şaban 1310 S. 13 s. 2	İmam ve müderris Şihabüddin Efendi'nin <i>Rusî Lügatçe</i> ve <i>Kalender</i> 'i Abdüsselam Efendi Feyizhanoğlu'nun <i>Muharreki'l Efkar</i> adlı kitapları hk.
315.	İmzasız	On Senelik Yevm-i Dua	18 April 1893 / 14 Şaban 1310 S. 13 s. Ek	<i>Tercüman</i> 'ın onuncu yılı dolayısıyla telif ve takdim olunan eserlerin listesi hk.
316.	İmzasız	Maişet-i Hariciyeden Neşriyat	2 May 1893 / 27 Şevval 1310 S. 15 s. 1	Diğer Müslüman ülkelerde çıkan gazetelerin miktarı hk.
317.	İmzasız	Malûmat-ı Muhtelif	16 May 1893 / 12 Zilkade 1310 S. 17 s. 1	Bohner adlı öğretmenin <i>Uzun Ömür</i> adlı çok yaşamış kadınları konu aldığı kitabı hk.

318.	İmzasız	Taşkent	30 İyun 1893 / 28 Zilhicce 1310 S. 21 s. 1	<i>Hidaye-i Şerif</i> adlı kitabın Rus diline tercüme edilerek üç cilt halinde yayımlanması hk.
319.	İmzasız	Tiflis	16 İyul 1893 / 15 Muharrem 1311 S. 23 s. 2	Çernayevski'nin <i>Azerbaycan</i> adlı haftalık bir gazete yayımlamak fikrinde olduğu hk.
320.	İmzasız	Yalta	16 İyul 1893 / 15 Muharrem 1311 S. 23 s. 2	Yalta'da Rusça <i>Yalta</i> adlı bir gazete çıktığı hk.
321.	İmzasız	[Yukarıda namı beyan olunan Ahmet Bey Ağayef...]	23 İyul 1893 / 22 Muharrem 1311 S. 24 s. 2	Ahmet Ağaoğlu hakkında kısa bilgi.
322.	İmzasız	Neşriyat	30 İyul 1893 / 29 Muharrem 1311 S. 25 s. 2	Rusya'da basılan kitap ve risaleler hk.
323.	İmzasız	Yeni Kitaplar	30 İyul 1893 / 29 Muharrem 1311 S. 25 s. 2	Mısır'ın Cemiyet-i İlmiyesi tarafından yeni usul <i>İlmî Nahv-i Arabî</i> kitabı hk.

324.	İhlaslı Nikolay	[Karadağ'da Slavyan basmahanesi tahsis olunup...]	14 Avgust 1893 / 14 Safer 1311 S. 27 s. 1	Karadağ'da Slavyan basmahanesinin kuruluşunun 400. yılı dolayısıyla milli bayram ilân edilmesi hk.
325.	İmzasız	Yeni Kitaplar	23 Avgust 1893 / 23 Safer 1311 S. 28 s. 1	Kazan'da <i>Kitabü'l-Erbainü'l Hadis, Husulü'r-Rab fi Nahv-i Lisanü'l-Arap, Kitabü't-Talep fi Şerh-i Ebyat</i> adlı kitapların yayımlanması hk. (Alimcan El Barudî)
326.	İmzasız	İhsan-ı Nişan	23 Avgust 1893 / 23 Safer 1311 S. 28 s. 1	İlm-i hâl ve Türkçe hocası Molla Abdüsselam Efendi'nin neşrettiği <i>Farsîyü'l-İbare</i> eserinden dolayı Nasirüddin Şah'tan mükafat ve nişan alması hk.
327.	İsmail	Bahçesaray'dan Taşkent'e Seyahat	31 Avgust 1893 / 2 R. Evvel 1311 S. 29 s. 1-2	Seyahat yazısı (İsmail Gaspralı'nın Taşkent'e seyahati esnasında görüp anlattıkları hk. Bu yazı 1893 yılının 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43 numaralı sayılarında yayımlanmıştır).
328.	İmzasız	Yeni Gazete	4 Oktabr 1893 / 6 R. Ahir 1311 S. 33 s. 2	Bakû'da Türkçe <i>Yıldız</i> adlı bir gazetenin çıkacağı ve muharririnin Ahmet Bey Ağaoğlu olacağı haberi hk.
329.	İmzasız	Amerika'da Türk Gazetesi	4 Oktabr 1893 / 6 R. Ahir 1311	Chikago'da Türkçe <i>Çikago Sergisi</i> adlı gazetenin yayımlanmasının haberi hk.

			S. 33 s. 2	
330.	İmzasız	Yeni Kitaplar	29 Oktabr 1893 / 2 C. Evvel 1311 S. 36 s. 2	Kazan’da yeniden yayımlanan kitapların adedi hk.
331.	İmzasız	Gülnar Hanım	29 Oktabr 1893 / 2 C. Evvel 1311 S. 36 s. 2	Gülnar Hanım (Lebedova) hk.
332.	İmzasız	Bir Kızın Defterinden [1]	29 Oktabr 1893 / 2 C. Evvel 1311 S. 36 İ.T.	Hikâye (bu hikâye İ. T.’nın 37, 39. sayılarında devam etmiştir).
333.	İmzasız	[Grigorovi� nam Rus edibinin kalem ile...]	12 Noyabr 1893 / 16 C. Evvel 1311 S. 38 s. 2	Grigorovi� adlı Rus edibinin vatanına hizmetinden dolayı imparator tarafından onurlandırılması hk.
334.	İmzasız	Yeni Kitap	26 Noyabr 1893 / 30 C. Evvel 1311 S. 40 s. 2	Taşkent’te 180 sayfalık 2000 adet <i>Divan-ı Mir Ali şir Nevaî</i> eserinin yayımlanması hk.

335.	İmzasız	Kazan	2 Dekabr 1893 / 6 C.Sani 1311 S. 41 s. 2	Kazan’da dinî ve diğer konularda basılan kitapların miktarı hk.
336.	İmzasız	Bizim Hâl ve Maişetten	17 Dekabr 1893 / 21 C. Sani 1311 S. 43 s. 1	Yazının son bölümünde Rusya Müslümanlarının diğer dillerden eserler tercüme etmeleri ile yabancı edipleri öğrenmek ve anlamak gerektiği hk.
337.	İmzasız	Tiyatro	31 Dekabr 1893 / 5 Recep 1311 S. 46 s. 2	Akmescit tiyatrosunda Kırım hanlarından Kerim Giray Han’ın hikâyesinin sahnelenmesi hk.
338.	İmzasız	[Fenn-i tababetin neşri maarif ve kemalata ettiği...]	21 Yanvar 1894 / 26 Recep 1311 S. 3 s. 1	Rusya’da yaşayan Müslüman toplulukların neşriyat faaliyetlerinde ilerleme kaydetmelerine rağmen <i>Tercüman</i> ’dan başka elle tutulur bir şeylerinin olmadığı hk.
339.	İmzasız	Okrayna	30 Yanvar 1894 / 5 Şaban 1311 S. 4 s. 2	Semerkant’ta Rusça yayımlanan <i>Okrayna</i> adlı gazete hk.
340.	İmzasız	Maişet-i Efrenkiye [Akvam-ı Efrenkiye’nin maarif ve edebiyata...]	4 Fevral 1894 / 10 Şaban 1311 S. 5 s. 2	Avrupa ülkelerinin maarif ve edebiyata oldukça özen göstermeleri ve kütüphaneleri hk.

341.	İmzasız	Yeni Kitap	4 Fevral 1894 / 10 Şaban 1311 S. 5 s. 2	Kadı Ziyaeddin Fahrettin ve Habibullah Efendi'nin <i>Kitabü'l-Durusü'n-Nahviye</i> 'si ve Ahmet Hadi Maksudof'un <i>Mühimmetü'l-Kavaninü'n Nahviye</i> adlı eserleri hk.
342.	İmzasız	Maişet-i Memalik-i İslâmiye (İran, gül, bülbül şuara...)	11 Fevral 1894 / 17 Şaban 1311 S. 6 s. 1-2	İran'da şiir ve edebiyat hk. (İran Şahı Fethali Han ile ilgili bir anektot)
343.	İmzasız	Maişet-i Memalik-i İslâmiye [Memalik-i İslâmiye'de cerideler ve gazeteler...]	11 Fevral 1894 / 17 Şaban 1311 S. 6 s. 2	Müslüman gazeteleri hk. (<i>Nil, Ahter, Saadet, Hizmet...</i>)
344.	İmzasız	Maişet-i Memalik-i İslâmiye [İngiltere payitahtı...]	3 Aprel 1894 / 9 Şevval 1311 S. 13 s. 1	Londra'da Arapça yayımlanan <i>Ziyaü'l-Hafkin</i> , Paris'te Türkçe <i>Yıldız</i> , Cenova'da <i>Hizmet</i> gazeteleri hk.
345.	İmzasız	Bizim Atlastan Ötürü	10 Aprel 1894 / 16 Şevval 1311 S. 14 s. 1	<i>Tercüman</i> 'ın yayımladığı coğrafya atlasından dolayı <i>Ruskaya Jizin</i> 'in olumlu ifadeleri hk.

346.	İmzasız	Bizim Hâl ve Maişet	10 Aprel 1894 / 16 Şevval 1311 S. 14 s. 1-2	Ramazan ayında tiyatro temaşalarının çok yoğun olması ve Taşkent’te oynanan oyunlar, Neriman Nerimanof’un tiyatro türünde yazdığı <i>Nadanlık</i> eseri hk.
347.	İmzasız	Bir Güzel Söz Daha	24 Aprel 1894 / 1 Zilkade 1311 S. 16 s. 1	Neriman Nerimanof’un <i>Nadanlık</i> adlı eseri hakkında <i>Ruskaya Jizin</i> ’in görüşleri
348.	İmzasız	Maişet-i Memalik-i İslâmiye	24 Aprel 1894 / 1 Zilkade 1311 S. 16 s. 2	Tebriz’de Darülfünun mektebi muallimlerinin ayda bir yayımlanmaya başladıkları <i>Muzafferiye</i> adlı mecmua hk.
349.	İmzasız	İdaremize Takdim Olunan Yeni Kitaplar	24 Aprel 1894 / 1 Zilkade 1311 S. 16 s. 2	Ufalı müderris Hayrullah Efendi İbn-i Osman’ın <i>Elhilâl</i> ve Türkçe <i>Tercüme-i Mantık</i> adlı eserleri hk.
350.	İmzasız	Gülнар Hanım	17 May 1894 / 24 Zilkade 1311 S. 19 s. 2	Gülнар Hanım (Lebedova) hk.
351.	İmzasız	Bizim Hâl ve Maişet (Bakû civanlarına aferin...)	26 May 1894 / 3 Zilhicce 1311 S. 20 s. 2	Sultan Mecit Ganizade’nin <i>Tülkü ve Çak Çak Beğ</i> adlı hikâyesi hk.

352.	İmzasız	Yeni Kitaplar	12 İyun 1894 / 20 Zilhicce 1311 S. 22 s. 2	Bazı kitapların (<i>Mir Ali Şir Nevai, Divan-ı Mevlana Fuzulî, Farz-ı Ayn, Usul-i Coğrafya-yı Kebir</i>) yeniden basılması hk.
353.	Muhammet Ali	Rusya’da Edebiyat-ı İslâmiye	19 İyun 1894 / 27 Zilhicce 1311 S. 23 s.1-2	Rusya Müslümanları arasında ilk matbuat faaliyetleri ve basılan eserlerin türü ve niteliği hk.
354.	İmzasız (Resmi Gazeteden)	Eski Türkler Eseri	19 İyun 1894 / 27 Zilhicce 1311 S. 23 s. 2	Türklerin en eski yazıtlarının Moğolistan’da bulunduğu ve ilk Türk eserinin de <i>Kutadgu Bilig</i> olduğu hk.
355.	İmzasız	Yeni Kitaplar	19 İyun 1894 / 27 Zilhicce 1311 S. 23 s. 2	Basılan kitapların adedi hk.
356.	İmzasız	Şehr-i Bakû	30 İyun 1894 / 9 Muharrem 1312 S. 24 s. 1	Mecit Bey Ganizade’nin Tolstoy’dan bir tercümesi ve Vezirof’un bir komedisinin sahnelenmesi hk.
357.	İsmail	İstanbul’da Birkaç Gün	15 İyul 1894 / 24 Muharrem	İsmail Beyin İstanbul’u ziyareti sırasında edindikleri izlenimleri hk.

			1312 S. 25 s.1-2	
358.	İmzasız	Yeni Kitaplar	22 İyul 1894 / 2 Safer 1312 S. 26 s. 1-2	Rusya’da 1894’te basılan kitapların adedi hk.
359.	Resmi Gazete	Akvam-ı Tatar-ı Türkî	7 Avgust 1894 / 18 Safer 1312 S. 28 s. 2	Türklerin tarihine değinilmekle birlikte lisanları ve verdikleri eserlerine de değinilmesi hk.
360.	İmzasız	Azya Kütüphaneleri	7 Avgust 1894 / 18 Safer 1312 S. 28 s. 2	Hindistan kütüphaneleri hk. (Mısır ve Pekin)
361.	İmzasız	Hâl ve Maişet-i Memalik-i İslâmiye	23 Avgust 1894 / 3 R. Evvel 1312 S. 30 s.1-2	İslâm ülkelerinde maarife dayalı çalışmaların değerlendirilmesi hk.
362.	İmzasız	Terkib-i Bend	25 Sentabr 1894 / 8 R. Ahir 1312 S. 34 s. 1	Münif Paşa’nın bir terhib-i bendi hk.
363.	İmzasız	Bizim Hâl ve Maişet	16 Oktabr 1894 / 29 R. Ahir	Taşkent’te matbaalar açılması, kitapçılığın ilerlemesi ve kitap basımı hk. (<i>Çihil Hadis, Şerh-i Akaid, Gazeliyat-ı</i>

			1312 S. 37 s. 1	<i>Hafız-ı Şinasi, Divan-ı Mir Şir Ali Şir Nevai, Hikâyet-i Şah Meşrep, Çahar Kitap, Kitab-ı Beng ü Bade, Divan-ı Fuzuli, Şerh-i Şemsiye, Kutbî ve Şerh-i Tahrib)</i>
364.	İmzasız	Kırgız Kitapları	30 Noyabr 1894 / 15 R. Ahir 1312 S. 43 s. 1	Katerinski adlı birinin Omsk şehrinde Kırgızca iki ufak kitap neşretmesi [<i>Ezki Yusuf (A.S.) Ezki Eyüp (A.S.)</i>]
365.	İmzasız	Cenap Çernayevski	31 Dekabr 1894 / 16 Recep 1312 S. 48 s. 2	<i>Ana Dili</i> adı mektep kitabının yazarı Çernayevski'nin vefatı hk.
366.	İmzasız	Medhal-i Arabiye	7 Yanvar 1895 / 23 Recep 1312 S. 1 s. 2	Alimcan El-Barudî'nin <i>Medhal-i Arabiye</i> adlı eseri hk.
367.	İmzasız	Farsî Kitaplar	7 Yanvar 1895 / 23 Recep 1312 S. 1 s. 2	Farsça kitapların fiyatları hk. (<i>Kitab-ı Muhammet, Tercüme-i Kayser Markus, Fizik yaki Hikmet-i Tabiiye, Kitab-ı Ahmed</i>)
368.	İsmail	Yolda Bir Rast Geliş	20 Yanvar 1895 / 6 Şaban 1312 S. 3 s. 1-2	Gaspıralı'nın Taşkent'e seyahatinde kaleme aldığı yazısı hk. (seyahat yazısı).

369.	İmzasız	Yeni Kitapçalar	20 Yanvar 1895 / 6 Şaban 1312 S. 3 s. 2	İlyas Mirza Boroganski'nin Petersburg'da neşrettiği <i>Tecvid</i> adlı eseri ve Kazan'da Molla Şemiullah'ın <i>Malumat-ı İptidaiye</i> adlı eserinin basılması hk.
370.	S. B.	Bakû'dan Kitap	20 Yanvar 1895 / 6 Şaban 1312 S. 3 s. 2	Zeynelabidin Tagıyef tiyatrosunda milli ve yeni bir komedi olan <i>Nadanlık</i> 'ın sahnelenmesi hk.
371.	İsmail	Matbuat-ı İslâmiye	28 Yanvar 1895 / 14 Şaban 1312 S. 4 s. 2	<i>Servet-i Fünun</i> ve Bulgaristan'da yayımlanan <i>İttifak</i> gazetesi hk.
372.	İmzasız	Bizim Hâl ve Maişet	11 Fevral 1895 / 28 Şaban 1312 S. 6 s. 1	Kazan'da birçok kitap basıldığı fakat bu kitapların her birinin ayrı usulde ve imlâda hazırlandığı hk.
373.	İmzasız	Bakû'nun Kırathanesi	19 Fevral 1895 / 7 Ramazan 1312 S. 7 s. 2	Neriman Beyin açtığı kırathanenin edebiyat ve maarif açısından ilerleme kaydettiği hk.
374.	İmzasız	Bakû	?	<i>Nadanlık</i> oyununun Bakû'da çok beğenilmesi ve tekrar sahnelenmesi hk.

375.	İmzasız	Kazan	12 Mart 1895 / 28 Ramazan 1312 S. 10 s. 1	Abdulkayyum Nasirî'nin Volga vilâyetlerinden derlediği şiir, atasözleri ve rivayetler ile ilgili kitabı hk.
376.	İmzasız	Maişet-i Memalik-i İslâmiye	12 Mart 1895 / 28 Ramazan 1312 S. 10 s. 2	İbn-i Feyzullah Şihabüddin Dımişki'nin <i>Mesalikü'l Ebsar fî Elmemalik ve Lâmesar</i> adlı Arapça kitabının neşri ve <i>Tarih-i Raşidi</i> 'nin bir bölümünün Horasan'da Konsolü Yelyasek? tarafından İngilizceye çevrilmesi hk.
377.	İmzasız	Matbuat-ı İslâmiye (ikinci bahis)	26 Mart 1895 / 12 Şevval 1312 S. 12 s. 1-2	Neşrolunan 4 gazete hk. (<i>Nasirî</i> (Tebriz) <i>Ceride-i Ebu Nazzare</i> (Fransa), <i>El-Nil</i> (Mısır), <i>Standart</i>
378.	İmzasız	Matbuat-ı İslâmiye (üçüncü bahis)	9 Aprel 1895 / 26 Şevval 1312 S. 14 s. 1-2	<i>El-Ahram</i> , <i>El-Nil</i> , <i>Servet-i Fünun</i> , <i>Sabah</i> , <i>İkdam</i> , <i>Le Maniteur Oriental</i> gazeteleri hk.
379.	İmzasız	Bakû	9 Aprel 1895 / 26 Şevval 1312 S. 14 s. 2	Sultan Mecit Ganizade'nin <i>Hoca-i Lisan-i Rus</i> risalesinin basılması hk.
380.	İsmail	Dil Sadeliği ⁷	30 Aprel 1895 /	Dilin sade ve açık olması gerektiği, Osmanlıca'nın ağır,

⁷ Bu metin Rusya'da neşredilen gazetede yoktur. Osmanlı topraklarına gönderilen nüshada mevcuttur.

			17 Zilkade 1312 S. 17 s. 3 İ. T.	süslü girift olduğu, Osmanlı gazetelerinden alınan örneklerde süslü Osmanlıcanın anlaşılmadığının dile getirilmesi hk.
381.	İsmail	Osmanlıca ve Sade Türkçe	7 May 1895 / 24 Zilkade 1312 S. 18 s. 5 İ. T.	Yine gazetelerden alınan metin örnekleri ile Osmanlıca ve sade Türkçenin karşılaştırılması hk.
382.	İmzasız	Bizim Hâl ve Maişet	14 May 1895 / 2 Zilhicce 1312 S. 19 s. 1-2	Gence’de milli tiyatro hk. (Ahundzade’nin <i>Merd-i Hasis</i> ’inin sahnelenmesi)
383.	İmzasız	Matbuat Sergisi	21 May 1895 / 9 Zilhicce 1312 S. 20 s. 1-2	Petersburg’taki kitap fuarı hk. (Leh-Polak, Latış, Fin, ve Ermeni kavimlerinin Müslümanlardan daha gayretli oldukları, Kazan basmahanecilerinden Gaspodin Dambrofski ve İlyas Mirza Boraganski bölmeleri hk.)
384.	İmzasız	Gülнар Hanım (Gaspoja Lebedova)	18 İyun 1895 / 7 Muharrem 1313 S. 23 s. 2	Gülнар Hanım hk.
385.	İmzasız	Mükâfat	25 İyun 1895 / 14 Muharrem 1313 S. 24 s. 1	Petersburg’taki kitap fuarındaki çabalarından dolayı İlyas Mirza Boraganski’ye ve <i>Tercüman</i> idaresine mükâfat verilmesi hk. (madalya)

386.	İmzasız	Yeni Kitaplar	9 İyul 1895 / 28 Muharrem 1313 S. 25 s. 2	Basılan kitapların adedi hk. (Kazan'da Arapça ve Türkçe 20.000 <i>Risale-i Farz-ı Ayn</i> adlı eser ile Karabağ'da Lermantof ve Kolçof'un şiirlerinden bazılarının Türkçeye tercüme edilmesi ve 1100 adet basılması hk.
387.	İmzasız	Yeni Kitaplar	16 İyul 1895 / 6 Safer 1313 S. 26 s. 3	Kazan'da 700 Arapça, 1500 Türkçe kitap basılması hk.
388.	İmzasız	Bir Mükâlemem	16 İyul 1895 / 6 Safer 1313 S. 26 s. 4	Gaspıralı'nın İstanbul'daki seyahatini konu alan seyahat yazısı. (Bu yazı Türkiye'ye gelen nüshada da var (1895_26. sayı)
389.	G.	Bakû'dan Mektup	23 İyul 1895 / 13 Safer 1313 S. 27 s. 2	Hacı Zeynelabidin Tagıyef'in Seyyid Azim Şirvani'nin eserlerini neşretmek istemesi ve şairin oğlu Seyyid Cafer'e 500 ruble vermesi hk.
390.	İmzasız	Maişet-i Memalik-i İslâmiye	6 Avgust 1895 / 27 Safer 1313 S. 29 s. 1-2	İsmail Beyin Bab-ı Ali seyahati ve <i>Malûmat</i> gazetesi hk.
391.	İmzasız	Ufa	6 Avgust 1895 / 27 Safer 1313 S.	Kadı Hasan Ata Efendi'nin Moğol, Tatar, Bulgar ve Kıpçak devletlerinin tarihini yazdığı hk.

			29 s. 3	
392.	İmzasız	Lisan Sadeliği	20 Avgust 1895 / 12 R. Evvel 1313 S. 31 s. 3	Rus diline giren yabancı kelimelerin ıslâh edilmesi hk.
393.	İmzasız	Yeni Kitaplar	20 Avgust 1895 / 12 R. Evvel 1313 S. 31 s. 4	Kazan'da basılan kitaplar hk. (<i>Farz-ı Ayn, Şeraitü'l İman, Muhammetiye, Kıssa-i Yüz Yiğit</i>)
394.	İmzasız	Karabağ'dan Mektup	10 Sentabr 1895 / 3 R. Ahir 1313 S. 34 s. 107	Karabağ'da Muallim Vezirof'un <i>Evlenmek Su İçmek Değildir</i> adlı milli oyununun sahnelenmesi hk.
395.	İmzasız	Matbuat-ı Osmaniye	17 Sentabr 1895 / 10 R. Ahir 1313 S. 35 s. 110-111	Osmanlı matbuatında yeni eserler meydana çıktığı, yabancı yazarlardan tercümeler yapıldığı, fakat Osmanlılarda tenkidin olmayışının ilerlemeye engel olduğu hk.
396.	İmzasız	Yeni Kitaplar	17 Sentabr 1895 / 10 R. Ahir 1313 S. 35 s.	Petersburg'ta <i>Hazret-i Osman, Kelam-ı Şerif'in Bir Sahifesi</i> , Kazan'da <i>Fethü'l-Tecvid, Vakti Seher Risalesi, Köroğlu, Cemu'r-Rümuze</i> 'un basılması hk.

			112	
397.	İsmail	Diğer Cevap	1 Oktabr 1895 / 24 R. Ahir 1313 S. 37 s. İ. T.	Seyyid Azim Şirvanî'nin şiirlerindeki Türkçenin sade olup olmadığı ile ilgili <i>Tercüman</i> 'la İzmir'de neşredilen <i>Ahenk</i> gazetesi arasındaki tartışma hk.
398.	İsmail	Tenkit [1]	8 Oktabr 1895 / 2 C. Evvel 1313 S. 38 s. 38 İ. T.	İstanbul'da neşrolunmuş tercüme romanlar üzerine yazılmış bir tenkit yazısı.
399.	İmzasız	Hanımlara Mahsus Gazete	15 Oktabr 1895 / 9 C. Evvel 1313 S. 39 s. 127	İstanbul'da kadınların hakkını gözeten onlar için çalışan bir gazetenin (<i>Hanımlara Mahsus Gazete</i>) yayımlanması hk.
400.	İsmail	Tenkit [2]	22 Oktabr 1895 / 16 C. Evvel 1313 S. 40 s. 42 İ. T.	Ünlü olmayan yabancı yazarların romanlarını okumanın bir işe yaramayacağı hk.
401.	İmzasız	Ahbar-ı Dahiliye (Şark lisanlarına güzel aşına olan...)	29 Oktabr 1895 / 23 C. Evvel 1313 S. 41 s.	Gülzar Hanımın Petersburg'da Tolstoy'un bazı eserlerini Osmanlı diline çevirmesi hk.

			134	
402.	İsmail	Tenkit [3]	29 Oktabr 1895 / 23 C. Evvel 1313 S. 41 s. 44 İ. T.	40. sayıdaki bahsin devamı.
403.	İsmail	Tenkit [4]	5 Noyabr 1895 / 30 C. Evvel 1313 S. 42 s. 46 İ. T.	Tercümelere ayrılacak zamanın boşa olduğu, çünkü Avrupalılarla bizim mizacımızın farkından dolayı bu tercümelerin faydalı olamayacağı, bunun yerine milli roman ve hikâye yazmamız gerektiği hk.
404.	İsmail	Tenkit ya da Ölçü [5]	3 Dekabr 1895 / 28 C. Ahir 1313 S. 44 s. 50 İ. T.	“Kritik” kelimesi üzerine bir değerlendirme hk.
405.	İmzasız	Yaponya’da Matbuat	26 Noyabr 1895 / 21 C. Ahir 1313 S. 45 s. 151	Japonların çok kısa bir zamanda matbuat faaliyetlerinde ilerleme gözsterdikleri ve birkaç mecmuaları hk. [<i>Miyokonohoma</i> (payitaht çiçeği), <i>Seydejun</i> (siyaset)]
406.	İmzasız	Hanımlara Mahsus Osmanlı Gazetesi	3 Dekabr 1895 / 28 C. Ahir 1313	<i>Hanımlara Mahsus Gazete</i> adlı gazetenin kadınların içtimaî hayatta ön plana çıkmasındaki rolü hk.

			S. 46 s. 154-155)	
407.	İmzasız	Kazan	10 Dekabr 1895 / 6 Recep 1313 S. 47 s. 159	Kayyum Nasirî'nin neşrettiği <i>İlm-i Hendese</i> kitabı hk.
408.	İmzasız	Yeni Kitaplar	17 Dekabr 1895 / 13 Recep 1313 S. 48 s. 163	Sultan Mecit Ganizade'nin <i>Dilmaç</i> adlı bir risale ile Rusça-Türkçe-Farsça bir lügat tertip etmesi ve K. Nasirî'nin <i>Enmüzeç</i> 'i hk.
409.	İmzasız	Tenkit [6]	7 Yanvar 1896 / 4 Şaban 1313 S. 1 s. 5 İ. T.	Müslümanlar arasında tenkidin olmadığı ve tenkidin ne olduğu hk.
410.	M. H.	Şeki'den Mektup	14 Yanvar 1896 / 12 Şaban 1313 S. 2 s. 7	Şeki'de Mirza Fethali Ahundzade'nin <i>Mösyö Jordan</i> ve <i>Mestali Şah</i> adlı komedilerinin Azeri Türkçesiyle sahnelenmesi hk.
411.	İmzasız	Tenkit [7] (ilerisi)	14 Yanvar 1896 / 12 Şaban 1313 S. 2 s. 8 İ. T.	Tenkit ve edebiyat tenkidi hk.
412.	İmzasız	Muntazam Kitaplar	14 Yanvar 1896	<i>Şifahiye Mecmuası, İstiftah, Muallim-i Evvel, Kavanin-i</i>

			/ 12 Şaban 1313 S. 2 s. 9	<i>Nahviye</i> adlı kitaplar hk.
413.	İmzasız	Maişet-i İslâmiye	28 Yanvar 1896 / 25 Şaban 1313 S. 4 s. 14	Hint gazeteleri ve Hint matbuatı hk.
414.	İsmail	Tenkit [8] Ekrem Beyefendi'nin Saime'si	28 Yanvar 1896 / 25 Şaban 1313 S. 4 s. İ. T.	Recaizade Ekrem Beyin <i>Saime</i> adlı hikâyesi hk.
415.	İmzasız	Meclis	4 Fevral 1896 / 3 Ramazan 1313 S. 5 s. İ. T.	Bir seyahatte geçen olayların anlatılması hk. (seyahat yazısı)
416.	İmzasız	Pek Çok Ehl-i Gâr	11 Fevral 1896 / 10 Ramazan 1313 S. 6 s. İ. T.	Hikâye
417.	İmzasız	[Petersburg gazetesi Turgay vilayeti....]	18 Fevral 1896 / 17 Ramazan 1313 S. 7 s. 26	Kazakların yazı ve alfabeleri olmadığından Tatar alfabesi kullandıkları hk.

418.	İmzasız	İlim ve Fünun Üç Kapık	25 Fevral 1896 / 24 Ramazan 1313 S. 8 s. İ. T.	Okumak ile gezip görerek öğrenmenin karşılaştırılması hk.
419.	İmzasız	Yeni Kitaplar	10 Mart 1896 / 8 Şevval 1313 S. 10 s. 39	1200 adet <i>Numune Risalesi</i> , 4800 adet <i>İlm-i Hâl Risalesi</i> , 600 adet <i>Salname</i> ve 2000 adet <i>Şerh-i Molla Camî</i> nin neşri hk.
420.	İmzasız	Hindistan'da Yerli Gazeteler	10 Mart 1896 / 8 Şevval 1313 S. 10 s. 39 s. İ.T	Hindistan'daki gazeteler hk.
421.	İmzasız	Bakû'dan	17 Mart 1896 / 15 Şevval 1313 S. 11 s. 43	Neriman Bey Nerimanof'un yazdığı <i>Dilin Belası</i> adlı milli komedinin tüccar Ağa Musa Tagıyef'in yardımıyla basılması hk.
422.	İmzasız	Taaccüplü Sözler	17 Mart 1896 / 15 Şevval 1313 S. 11 s. 43 s. İ.T	Rusya Müslümanlarının matbuatı ve Tatarca gazete neşri hk.
423.	İmzasız	Bakû	24 Mart 1896 / 22 Şevval 1313 S. 12 s. 47	Graf Tolstoy'un <i>Evvelinci Şarapçı</i> adlı risalesinin Muallim Mecid Bey Ganizade tarafından Azerbaycan diline tercümesi ve Haşim Bey Vezirof'un <i>Adı Var Özü Yok</i> adlı komedisinin

				basılması hk.
424.	İmzasız	Şark Cemiyeti	31 Mart 1896 / 29 Şevval 1313 S. 13 s. 50	Gülzar Hanımın (Gaspoja Lebedova) lisan ve edebiyatla meşgul olacak bir cemiyet kurması hk.
425.	İmzasız	Yeni Kitaplar	31 Mart 1896 / 29 Şevval 1313 S. 13 s. 50	Kazan'da <i>Nurname Risalesi</i> (10.000), <i>Sarracü'l Kulûb</i> (4000), <i>Aynü'l-Ulüm</i> (4000), <i>Talimü's-Salet</i> (10.000), <i>Kaside-i Berde</i> (6000) adlı eserlerin basılması hk.
426.	İmzasız	A. N. Brezin	7 Aprel 1896 / 6 Zilkade 1313 S. 14 s. 53	Türkolog Brezin'in vefat haberi hk.
427.	İmzasız	Neşriyat	12 Mayıs 1896 / 11 Zilhicce 1313 S. 19 s. 77	Taşkent'te 1000 adet <i>Hafız Şirazî Divanı</i> , Kazan'da Türkçe <i>Marahidi?</i> (1000) ve Arapça <i>Dualık-Ayetlik</i> (15.000) basılması hk.
428.	İmzasız	Osmanlı Muharriri	9 Haziran 1896 / 10 Muharrem 1314 S. 22 s. 89	Ahmet Cevdet Efendi'nin Ziya Paşa'nın yanındaki heyet ile Rusya'ya seyahati hk.
429.	İmzasız	Muaheze	7 İyul 1896 / 8 Safer 1314 S.	Gazetelerde verilen roman ve hikâye ilânlarının okuyucunun gözünü boyadığı hk.

			26 s. İ. T.	
430.	İmzasız	Türk Muharririnin Rusya Mektupları	14 Temmuz 1896 / 15 Safer 1314 S. 27 s. 108	Ahmet Cevdet Beyin Rusya seyahati sonrasında <i>İkdam</i> 'da yazdıkları hk.
431.	İmzasız	Heyet-i Cedide Risalesi	11 Avgust 1896 / 14 R. Evvel 1314 S. 31 s. 125	Şemsettin Efendi Tahirof'un hazırladığı dünya ve gök hakkındaki eseri hk.
432.	İmzasız	Lisan Meselesi	11 Avgust 1896 / 14 R. Evvel 1314 S. 31 s. 126-127	İzmir'de çıkan <i>İzmir</i> gazetesinin Osmanlı lisanını sadeleştirmek üzerine bir yazısı ve <i>Tercüman</i> 'ın bunu değerlendirmesi hk.
433.	İmzasız	Mülâhaza ve Haber	25 Avgust 1896 / 28 R. Evvel 1314 S. 33 s. 131	Seferali Bek Velibekof ve Ahmet Hadi Efendi Maksudof'un öğrenciler için yazdıkları kitaplar hk.
434.	İsmail	Osmanlı Gazetelerinden	25 Avgust 1896	<i>Sabah</i> gazetesinde <i>Güller ve Dikenler</i> adlı bir romanın ilanı

			/ 28 R. Evvel 1314 S. 33 s. İ. T.	ve bu ilânda romanın çok övülmesi buna karşılık olarak <i>Tercüman</i> ’ın bu ilânı eleştirmesi hk.
435.	İmzasız	Sergide Ben Ne Gördüm?	8 Sentabr 1896 / 13 R. Ahir 1314 S. 35 s. İ.T	Nijni Novgorod’daki Rusya sergisinden izlenimler hk. (seyahat yazısı)
436.	İmzasız	Güzel Risale	29 Sentabr 1896 / 4 C.Evvel 1314 S. 38 s. 151	Vladimir Solofyof’un <i>Muhammet</i> adlı eserinin Pavlenikof tarafından neşri hk.
437.	İmzasız	Kitabü’l-Muacem	24 Noyabr 1896 / 1 Recep 1314 S. 46 s. 184	Öğrenciler için bir kitap yazıldığı fakat bu kitabın dilinin ağır olması sebebiyle öğrencilerin işine yaramayacağı hk.
438.	Seferali Velibekof	Bakû’dan Mektup	15 Dekabr 1896 / 22 Recep 1314 S. 49 s. 197	Neriman Nerimanof’un <i>Dilin Belası</i> adlı komedisinin sahnelenmesi ve milli tiyatro hk.

439.	İmzasız	Yeni Kitap	15 Dekabr 1896 / 22 Recep 1314 S. 49 s. 197	Ahmet El Hadi Maksudî'nin <i>El-İstiftah fi El-Kavaidü's-Sarfiyetü'l Arabiye</i> adlı eseri hk.
440.	İmzasız	Edebiyat Çirkapları	15 Dekabr 1896 / 22 Recep 1314 S. 49 s. İ. T.	Fransız kadın yazarlarından Geoerge Sand hk.
441.	İmzasız	İmlâ Bahsi	15 Dekabr 1896 / 22 Recep 1314 S. 49 s. 197 İ.T	<i>İkdam</i> , <i>İzmir</i> , <i>Malûmat</i> , <i>Mecmua-i Ebu Ziya</i> gibi gazetelerde Osmanlı imlâsının tartışılması ve <i>Tercüman</i> 'ın görüşü hk.
442.	İmzasız	Matbuat-ı Türkî	31 Dekabr 1896 / 9 Şaban 1314 S. 51 s. İ.T	Türkiye matbuatının değerlendirilmesi hk.
443.	İmzasız	Halis Mutaassıp	2 Fevral 1897 / 12 Ramazan 1313 S. 5 s. 17	Kazanlı İmam Arifullah Salihof'un <i>Kitabü'l-Muacem</i> 'i hakkında bir değerlendirme.
444.	İmzasız	Milli Şiir	24 Fevral 1897 / 15 Şevval 1314 S. 8 s. 30-31	Nuha şehrinden Reşit Bey Efendiyef'in şiirleri hk. (bir tabiat şiirinin de neşri)

445.	İmzasız	Neşriyatımız	18 Mart 1897 / 27 Şevval 1314 S. 11 s. 42	İlyas Mirza Boraganski matbaasında basılan kitapların eski olduğu, yeni olarak <i>İlm-i Hâl</i> ve <i>Sarf-ı Arabî</i> 'nin basıldığı hk.
446.	İmzasız	Maişet-i Memalik-i Osmaniye	16 Mart 1897 / 25 Şevval 1314 S. 11 s. İ. T.	<i>Musavver Malûmat</i> 'ın dili ve içeriği hk.
447.	İmzasız	Hacı Zeynelabidin Tagiyef	25 Mart 1897 / 4 Zilkade 1314 S. 12 s. 46	Bakü'nün zengin tüccarlarından Hacı Zeynelabidin Tagiyef hk.
448.	İmzasız	Muaheze	30 Mart 1897 / 9 Zilkade 1314 S. 13 s. İ. T.	Muahezenin ne olduğu hk.
449.	İmzasız	Kazan	8 Aprel 1897 / 18 Zilkade 1314 S. 14 s. 56	Kazan'da <i>Kıssa-i Ayman Çolpan Hikâyesi</i> (6.000), <i>Kıssa-i Ali</i> (6.000), <i>Kıssa-yı Ziyad Şah Murat</i> (10.000) vb. kitapların basılması hk.
450.	İmzasız	Mecburî Değil, Lazım Cevap	13 Aprel 1897 / 23 Zilkade 1314 S. 15 s. İ. T.	<i>Tercüman</i> 'ın <i>Sabah</i> gazetesindeki kitap ilânı hakkındaki düşüncelerini dile getirmesinden sonra <i>Sabah</i> 'ın verdiği cevap hk.

451.	İmzasız	Kazan	16 Aprel 1897 / 26 Zilkade 1314 S. 15 s. 57	Kazanlı imam Arifullah Salihof'un imlâ problemini dile getiren mektubu hk.
452.	İmzasız	Cevap	16 Aprel 1897 / 26 Zilkade 1314 S. 15 s. 58	İmam Arifullah Salihof'a <i>Tercüman</i> 'ın cevabı hk.
453.	İmzasız	Kırgızların Şiir ve Musikisi	16 Aprel 1897 / 26 Zilkade 1314 S. 15 s. 58-59	Kırgızların şiirleri hakkında bilgi verilmesi.
454.	İmzasız	Kayyum Efendi Nasirof	6 Mayıs 1897 / 16 Zilhicce 1314 s. 18 s. 72	Kayyum Nasiri'nin <i>Lehçe-i Tatarî</i> ve <i>Enmüzeç</i> adlı kitaplarını bastırması hk.
455.	Molla Abbas Fransevi	Dikbaş Kız [1] (Hikâyecik)	12 Mayıs 1897 / 22 Zilhicce 1314 S. 19 s. 79	Hikâye

456.	Molla Abbas Fransevi	Dikbaş Kız [2]	19 Mayıs 1897 / 22 Zilhicce 1314 S. 20 s. 81	Hikâye
457.	İmzasız	Kazan	3 İyun 1897 / 10 Muharrem 1315 S. 22 s. 87	Yeni basılan kitaplar hk.
458.	İmzasız	[Molla Zahir Bigiyef cenaplarının Ülüf yaki Güzel Kız Hatice...]	24 İyun 1897 / 6 Safer 1315 S. 26 s. 99	Zahir Bigiyef'in <i>Ülüf yaki Güzel Kız Hatice</i> adlı milli hikâyesinin ikinci defa yayımlanması hk.
459.	İmzasız	İstanbul Maişeti	30 İyun 1897 / 12 Safer 1315 S. 26 s. 102	Gaspıralı'nın İstanbul seyahati sırasında <i>Leyla ve Mecnun</i> dramını izlemesi ve eleştirmesi, Nişantaş'ta Kuklacı Muhammet Efendi'yi izlemesi ve taktir etmesi hk.
460.	İmzasız	Kazan	7 İyul 1897 / 19 Safer 1315 S. 27 s. 106	Kazan'da <i>Şeraitü'l-İman</i> (50000), <i>Salname</i> (15.000), <i>Kıraat kitabı</i> (1000), <i>Evamil</i> (2000), <i>Fıkıh-ı Keydanî</i> (10.000) adlı kitapların basılması hk.
461.	İmzasız	Yeni Kitap	7 İyul 1897 / 19 Safer 1315 S.	İmam ve müderris Nur Ali bin Şeyh Hasan'ın <i>Envarü'l-Aliyetü'l fi Esrarü'l Kudsiyet</i> adlı 3 ciltlik kitabı hk.

			27 s. 106	
462.	İmzasız	[Bu aralık şehir-i Kazan'da tab olunan...]	29 İyul 1897 / 12 R. Evvel 1315 S. 30 s. 118	<i>Bahçe Asrav Hususta</i> (1000), <i>İntihap</i> (1200), <i>El-Menakibü'l Hamdiyef</i> (1500), <i>Umdetü'l İslâm</i> (1200) <i>Kuran Talimleri</i> (20.000) <i>Huda İsimleri</i> (8000) adlı eserler hk.
463.	İmzasız	Kazan	11 Avgust 1897 / 25 R. Evvel 1315 S. 32 s. 126	<i>Kabe-i Şerif</i> (20.000), <i>Kızlar Hikâyesi</i> (6000), <i>Muhtasarü'l-Vakaye</i> (3000), <i>Şeriatü'l-İman</i> (100.000) adlı eserlerin basılması hk.
464.	İmzasız	Kazan	26 Avgust 1897 / 10 R. Ahir 1315 S. 34 s. 134	Kazan'da Dumurofski matbaasında basılan <i>Fetihü'l-Mülk Tercümesi</i> (3000), <i>Kelam-ı Şerif</i> (20.000); Çirkof Matbaasında <i>Hidayetü'l-Süluk</i> (3000), <i>Cüz</i> (40.000), <i>Heft-Yek</i> (40.000) hk.
465.	imzasız	İvan ve Süleyman	1 Sentabr 1897 / 16 R. Ahir 1315 S. 35 s. İ. T.	Hikâye
466.	İmzasız	Kazan	9 Sentabr 1897 / 24 R. Ahir 1315	Kazan'da <i>Bayramlar Risalesi</i> (1000), <i>Kıssa-i Saykal</i> (2400) <i>Fezail-i Şuhur</i> (10.000), <i>Sabiler Hikâyeleri</i> (2400) hk

			S. 36 s. 147	
467.	İmzasız	Takdir-i Eser	22 Oktabr 1897 / 8 C. Ahir 1315 S. 42 s. 166	Sultan Mecit Ganizade'nin <i>Evvelimci Şarapçı ve Allah Divanı</i> adlı tercümelerini Hacı Zeynelabidin Tagıyef'in bastırması hk.
468.	İmzasız	Kırgızlar Hakkında	1 Noyabr 1897 / 18 C. Ahir 1315 S. 43 s. 170	Petersburg Darülfünunu muallimlerinden Gaspodin Melioranski'nin <i>Kırgız-Kazak Dilinin Muhtasar Sarf ve Nahvi</i> 'ni hazırlaması üzerine N. P. Ostroumov'un görüşleri hk.
469.	İmzasız	Ruhü'l-İslâm	1 Noyabr 1897 / 18 C. Ahir 1315 S. 43 s. 171	Seyit Emir Ali Efendi'nin İngilizce yazıp neşrettiği <i>Ruhü'l İslâm</i> adlı eserini Rusça'ya çevireceği hk.
470.	İmzasız	Elifba-yı Müteharrike	10 Noyabr 1897 / 27 C. Ahir 1315 S. 44 s. 174	Mecit Bey Ganizade'nin harekeli alfabe hazırlaması hk.
471.	İmzasız	Yeni Kitaplar	13 Yanvar 1898 / 3 Ramazan 1315 S. 2 s. 8	Alimcan El-Barudî'nin <i>Kitabü'l Makaye? şerhi, Beyanü's-Senet</i> , İbn-i Sina'nın <i>İlm-i Tıp</i> mecmuasının muhtasarı olan <i>Kanunça Mücellidi, Marifetü'l-Ayet, Feraiz-i Saraciye</i> adlı

				eserleri hk.
472.	?	Gerek Bir İfade	30 Yanvar 1898 / 21 Ramazan 1315 S. 4 s. 13	<i>Tercüman</i> 'ın Rusya Müslümanlarına katkısı, Müslümanları uyandırdığı ve gözünü açtığı gerekçesiyle Alektorof'un <i>Tercüman</i> 'ı ve Gaspıralı'yı şikayet eden bir yazı yazması hk.
473.	İmzasız	Cengiz Han Risalesi	6 Fevral 1898 / 27 Ramazan 1315 S. 5 s. 18	İngiltere Millet Kütüphanesi'nde bulunan, Şeybani Han'ın emriyle yazılmış Cengiz Han hakkında bir risale.
474.	İmzasız	Firavun'un Kızı	6 Fevral 1898 / 27 Ramazan 1315 S. 5 s. 18- 19	Fransızcadan tercüme (tarihi hikâye).
475.	İmzasız	Muaşeret-i Edebî	20 Fevral 1898 / 11 Şevval 1315 S. 7 s. 26	Petersburg'da basılan Hankirman uyezdi Çavbaş karyesi imamı Arifullah Bektemirof'un eşinin <i>Muaşeret-i Edebî</i> adlı eseri hk.
476.	İmzasız	Maişet-i Memalik-i İslâmiye	27 Fevral 1898 / 17 Şevval 1315 S. 8 s. 30	Osmanlı matbuatı ve lisanı hk. (Ezop dili, <i>İkdam</i> Gazetesi vs.)
477.	İmzasız	Millet Faydası	6 Mart 1898 /	<i>Millet Faydası</i> adlı Rus halklarına hitap eden resimli bir

			25 Şevval 1315 S. 9 s. 34	gazetenin neşri hk.
478.	İmzasız	Rusya'da Maişet-i İslâmiye (Uralsk)	10 May 1898 / 1 Muharrem 1316 S. 18 s. 70	İmam Molla Ferit Şirvanof'un <i>Tercüman</i> 'da <i>Musabaka-i Edeb</i> adlı bir bölüm açmak ve burada Rus ve Avrupa edebiyatından bahsetmek istemesi hk.
479.	İmzasız	Rusya'da Maişet-i İslâmiye	23 May 1898 / 14 Muharrem 1316 S. 20 s. 78	Bu başlık ile verilen metnin son bölümünde İskender Bey Melikof'un <i>Yahşılığa Yamanlık</i> adlı milli oyununun sahnelendiği haberi hk.
480.	İmzasız	Tercüman Kütüphanesi	23 May 1898 / 14 Muharrem 1316 S. 20 s. 80	<i>Tercüman</i> matbaasında basılan kitapların mektep kitapları, fennî ve edebî kitaplar başlığı altında listelenmesi hk.
481.	İmzasız	İltifat-ı Refikâne	29 May 1898 / 20 Muharrem 1316 S. 21 s. 81	Kaspi Gazetesinin Hacı Zeynelabidin Tagıyef tarafından satın alınmasından sonra muharrirliğine Ali Merdan Topçubaşof'un getirilmesi hk.
482.	İmzasız	Bunlar da Edipler!	5 İyun 1898 / 28 Muharrem 1316 S. 22 s. 86	Bir Tatarın Kırgızları konu alan bir kitap yazması, Kırgızların halleri ve adetlerini gülünç göstermesi; buna karşılık, Kurman adlı bir Kırgızın da reddiye yazması hk.

483.	İmzasız	Kazan	13 İyun 1898 / 6 Safer 1316 S. 23 s. 91	Kazan’da basılan <i>Beda-yı Talim, Heftyek-i Şerif, Tarih-i Enbiya, Babalara Nasihat, Terbiye Kitabı</i> vs. hk.
484.	İmzasız	Yeni Kitaplar	5 İyul 1898 / 28 Safer 1316 S. 26 s. 103	Ubeydullah Muhammet Feyzi Efendi’nin <i>Kavaid-i Türkîye</i> ’si ile Ahmet El-Hadi Maksudî’nin <i>Muallim-i Evvel</i> ve Sadrettin Maksudî’nin eserleri ile <i>Yaşlık Yülerlik</i> adlı eserin sokak diliyle yazılması hk.
485.	İmzasız	Beş Bab Bir Hikâye (İngilizceden Tercüme)	5 İyul 1898 / 28 Safer 1316 S. 26 s. 103-104	Mark Twain’in bir hikâyesi.
486.	İmzasız	Tiflis	12 İyul 1898 / 5 R. Evvel 1316 S. 27 s. 107	<i>Kafkas</i> gazetesinin Ali Merdan Bey Topçubaşı ile ilgili birkaç sözü hk.
487.	İmzasız	Bakû	19 İyul 1898 / 12 R. Evvel 1316 S. 28 s. 121	Bakû’da doktor Mirza Ahundof’un açtığı matbaa hk.
488.	İmzasız	Uşak Bahçesi	23 Avgust 1898	Tiflis’te muallim Reşit Bey Efendiyev’in eseri olan savtî

			/ 17 R. Ahir 1316 S. 33 s.130	usûlle yazılmış <i>Uşak Bahçesi</i> adlı ders kitabı hk.
489.	İmzasız	Tahsil-i Lisan-ı Arabî	6 Sentabr 1898 / 2 C. Evvel 1316 S. 35 s. 138	Arap dilinin öğrenilmesinde zorluklar ve bunun sebepleri hk.
490.	İsmail	Taşkentli Şair Kemî'ye (İdareden Cevap)	18 Oktabr 1898 / 15 C. Ahir 1316 S. 41 s. 163	Taşkentli şair Kemî'nin <i>Tercüman</i> 'ı metheden bir şiir yazması hk.
491.	İmzasız	Yeni Gazete	18 Oktabr 1898 / 15 C. Ahir 1316 S. 41 s. 163	Taşkent'te <i>Rus Türkistan</i> 'ı adlı Rusça bir gazetenin çıktığı haberi hk.
492.	İmzasız	Taşkent	18 Oktabr 1898 / 15 C. Ahir 1316 S. 41 s. 163	<i>Rus Türkistanı</i> 'nın resimli fener çıkaracağı ve burada fen- edebiyat metinlerinin yer alacağı ve bunların Türkçe olacağı haberi hk.
493.	İmzasız	İki Dalga	18 Oktabr 1898	<i>Dve Volniy</i> (İki Dalga) adıyla Çerevanski'nin tarihi hikâyesi.

			/ 15 C. Ahir 1316 S. 41 s. 163	(Dalganın biri Moğol ve Türklerin 1147 senesi Rusları egemenliği altına alması ikinci dalga ise Rusların egemenliği)
494.	İmzasız	Kazan	25 Oktabr 1898 / 22 C. Ahir 1316 S. 42 s. 167	Ahmet Hadi Maksudof'un 1899 senesi için hazırladığı <i>Asma Kalendar</i> 'ının mükemmel olduğu hk.
495.	İmzasız	Kaspi Gazetesi	25 Oktabr 1898 / 22 C. Ahir 1316 S. 42 s. 167-168	<i>Kaspi</i> gazetesi hk.
496.	İmzasız	Yeni Kitaplar	1 Noyabr 1898 / 29 C. Ahir 1316 S. 43 s. 173	Vasili Dmitriyeviç Smirnof'un <i>Aya Sofya ve sair Bozantin Asar-ı Atıkası Hakkında Naklolunan Türk Hikâyat ve Rivayâtı ve Müşkâtü'l-Mesabihi</i> 'n birinci cildinin basılması hk.
497.	İmzasız	Yeni Kitaplar	7 Dekabr 1898 / 6 Şaban 1316 S. 48 s. 196	Bakû'da Mecit Bey Ganizade'nin <i>Mektubat-ı Şeyda Bey Şirvanî</i> , Ufa'da Ziyaeddin Fahrettinov'un <i>Tanzimat</i> ve Kazan'da Salihcan Efendi Barudî'nin <i>Sarf-ı Arabî</i> 'si hk.

498.	İmzasız	Ali Şir Nevaî	7 Dekabr 1898 / 6 Şaban 1316 S. 48 s. 196 Mektep İlavesi	<i>Tercüman</i> 'ın 42. sayısında ilki çıkmaya başlayan Mektep ilâvesinde Ali Şir Nevaî hk. bilgi verilmesi.
499.	İmzasız	Kazan	29 Dekabr 1898 / 28 Şaban 1316 S. 51 s. 209	Kazan'da yeni neşrolunan Abdullah Muhammet Feyzi Efendi'nin <i>Muhtasar İlm-i Hal, Muhtasar Coğrafya-yı Umumi</i> 'si ve Molla Şah Ahmet Molla Muhammetî oğlunun <i>Beyanü'l Hak</i> adlı eseri hk.
500.	İmzasız	Korkunç Orman [1] (Çeh dilinden tercüme)	29 Yanvar 1899 / 29 Ramazan 1316 S. 4 s. 23 M. İ.	Hikâye.
501.	İmzasız	Korkunç Orman [2] (Çeh dilinden tercüme (devamı))	7 Fevral 1899 / 8 Şevval 1316 S. 5 M. İ.	Hikâye.
502.	İmzasız	Han ve Derviş	21 Fevral 1899 / 23 Şevval 1316 S. 7 M. İ.	Hikâye.

503.	İmzasız	Bakû	28 Fevral 1899 / 30 Şevval 1316 S. 8 s. 44	Hacı Zeynelabidin Tagıyef tiyatrosunda Ahmet Bey Hakverdiyef'in yeni neşrettiği oyunun oynanması hk.
504.	İmzasız	Yeni Kitaplar	28 Fevral 1899 / 30 Şevval 1316 S. 8 s. 44	<i>Büyük Bir Servet Yahut Bin Zur Bir Baylık</i> romanı (Abdullah El-Sıtkı'nın Osmanlıcadan Kazan Türkçesi'ne aktarması), Hakverdiyef'in Petersburg'da neşrettiği <i>Dağılan Tifak</i> adlı komedisi ve muallime Hanife Hanımın <i>Tergib</i> adlı eseri hk.
505.	İmzasız	Yeni Kitaplar	14 Mart 1899 / 14 Zilkade 1316 S. 10 s. 57	Bakû'da Neriman Bey Nerimanof'un <i>Nadanlık ve Dilden Belâ</i> adlı eserleri ile <i>Şah Nadir</i> (trajedi), <i>Royzor</i> (komedi) hk.
506.	İmzasız	Meşhur Edip	21 Mart 1899 / 21 Zilkade 1316 S. 11 s. 63	Graf Lev Tolstoy'un <i>Voskresenye</i> (Ölüp Dirilmek) adlı hikâyesinin Niva dergisinde yayımlanması hk.
507.	İmzasız	Yeni Kitaplar	15 Aprel 1899 / 17 Zilhicce 1316 S. 14 s. 82	Ufa müderrisi Hayrullah Efendi İmanof'un <i>Tatbikat-ı Sarf-ı Arabî ve İntihab</i> adlı eserlerinin yayımlanması hk.
508.	İmzasız	Bakû	23 Aprel 1899 / 25 Zilhicce	Hacı Zeynelabidin Tagıyef tiyatrosunda <i>Kimyager</i> adlı eserin sahnelenmesi hk.

			1316 S. 15 s. 87	
509.	İmzasız	Yeni Kitaplar	28 Aprel 1899 / 30 Zilhicce 1316 S. 16 s. 94	Serverüddin Meftahüttin oğlunun Türkçe yazdığı <i>Vezayif-i İnsan</i> adlı eseri hk.
510.	İmzasız	Diğer	28 Aprel 1899 / 30 Zilhicce 1316 S. 16 s. 94	Osman Nuri Akçokraklı'nın Toktamış Han'ın kızı Nenge Can Hanımın ağızlarda rivayet olunan hikâyesini kaleme alıp bastırması hk.
511.	İmzasız	26 May	26 May 1899 / 28 Muharrem 1317 S. 19 s. 109	Aleksandr Sergeyeviç Puşkin'in doğumunun 100. senesi dolayısıyla bir ilâve çıkarıldığı hk.
512.	İmzasız	26 May 1899	26 May 1899 / 28 Muharrem 1317 S. 19 İ.	Puşkin hk.
513.	İmzasız	Puşkin Haftası	5 İyun 1899 / 9 Safer 1317 S. 20 s. 115	Puşkin haftasının ilân edilmesi hk.
514.	İmzasız	Fransa'da Tatar	5 İyun 1899 /	Avrupa'ya seyahate çıkan Şakir Efendi Remiyef ve Fatih

		Seyyahları	9 Safer 1317 S. 20 s. 117	Kerimî hk.
515.	İmzasız	Yeni Kitap	12 İyun 1899 / 16 Safer 1317 S. 21 s. 121	Ahmet El-Hadi Efendi Maksudof'un <i>Durus-ı Şifahiye</i> 'si hk.
516.	İmzasız	Başkırt Misali	24 İyul 1899 / 28 R. Evvel 1317 S. 27 s. 158 M. İ.	Şiir.
517.	İmzasız	Muallimsiz Rusça Tahayyül	31 İyul 1899 / 6 R. Ahir 1317 S. 28 s. 162	Neriman Bey Nerimanof'un bu adla bir eser yazdığı haberi hk.
518.	İmzasız	Mısır	8 Avgust 1899 / 14 R. Ahir 1317 S. 29 s. 166-167	Gülнар Hanımın Mısır seyahati ve bu seyahatini anlatan <i>Kaspi</i> Gazetesi'ndeki yazısı hk.
519.	İmzasız	Başkırt Misali	8 Avgust 1899 / 14 R. Ahir 1317 S. 29 s. 170 M. İ	Şiir

520.	İmzasız	İki Fırka Ziyalılar	15 Avgust 1899 / 21 R. Ahir 1317 S. 30 s. 171-172	Rusya Müslümanları arasındaki ziyalıların iki türlü olduğu hk.
521.	İmzasız	Faydalı Kitap	15 Avgust 1899 / 21 R. Ahir 1317 S. 30 s. 173	Kültes Köyü imamı Şemsettin Efendi Tahirof'un <i>Hikmet-i Cedide</i> adlı eseri hk.
522.	İmzasız	Kafkaz	30 Avgust 1899 / 6 C. Evvel 1317 S. 32 s. 183	Mirza Ahundof'un ⁸ <i>Dağılan Tifak</i> (Bozulmuş Aile) adlı eserinin sahnelenmesi hk.
523.	İmzasız	Bir Esir ile Arslan	6 Sentabr 1899 / 13 C. Evvel 1317 S. 33 s. 193 M. İ.	Hikâye
524.	Bibi Ayşe	Gerekmez Risaleye Gerek	12 Sentabr 1899	Müslümanlar arasında kitaplara ne kadar değer verildiği,

⁸ Bu eser Abdurrahim Hakverdili'nin eseridir. Burada eserin müellifi yanlış yazılmıştır.

	(Karye-i Boraş)	Söz	/ 19 C. Evvel 1317 S. 34 s. 197-198	zamanımızda da bu değerin korunduğu ile Fatma Aliye, Halide Hanım gibi edip ve muallim kadınların arttığı hk.
525.	İmzasız	Fikir ve Feraset	19 Sentabr 1899 / 26 C. Evvel 1317 S. 35 s. 205 M. İ.	Hikâye
526.	İmzasız	Cevap	26 Sentabr 1899 / 4 C. Ahir 1317 S. 36 s. 207- 208-209	<i>Çerkofni Vestnik</i> adlı gazetenin <i>Tercüman</i> 'ı, Müslüman halklarını uyandırmaya çalışmak ve diğer Türk toplulukları ile ilişki kurmakla suçlaması ve <i>Tercüman</i> 'ın buna cevabı hk.
527.	İmzasız	Hazine	26 Sentabr 1899 / 4 C. Ahir 1317 S. 36 s. 211 M.İ	Hikâye
528.	İmzasız	Basiret-i Edebiye	18 Oktabr 1899 / 25 C. Ahir 1317 S. 39 s. 227-228-229	Edebî faaliyetlerin Ermeniler ve Latışlar kadar olmasa da Rusya Müslümanları arasında ilerlediği fakat daha önemlisi Rus dilinin öğrenilmesi gerektiği ve Rus edebiyatından hisse alınması gerektiği hk.

529.	İmzasız	[Noyabr başından Petersburg'da...]	18 Oktabr 1899 / 25 C. Ahir 1317 S. 39 s. 230	<i>Severnii Korır</i> adlı siyasi ve edebî Rusça yeni bir gazete çıkacağı haberi hk.
530.	İmzasız	Manzum Misaller	25 Noyabr 1899 / 4 Şaban 1317 S. 44 s. 253 M.İ	Manzum atasözü örnekleri.
531.	İmzasız	Yeni Kitaplar	20 Dekabr 1899 / 29 Şaban 1317 S. 47 s. 270	Muhammet Veli Kamarlinski'nin topladığı <i>Atalar Sözü</i> (Erivan) ve Keşaf Efendi Jadanof'un <i>Mirat-ı Usul-i Cedit</i> (Kazan) adlı eserleri hk.
532.	İmzasız	Türbe-i Hafız Şirazî	16 Yanvar 1900 / 27 Ramazan 1317 S. 2 s. 12	Şair Hafız Şirazî'nin türbesinin yıkılması hk.
533.	İmzasız	Rusya'da Neşriyat-ı İslâmiye	22 Yanvar 1900 / 3 Şevval 1317 S. 3 s. 17	Rusya Müslümanları arasındaki edebî faaliyetlerin Kazan'da basmahane açıldıktan sonra daha da ilerlediği ve Tatarca ve Türkçe birçok eser verildiği hk.
534.	İmzasız	Müslüman Basmahaneleri	22 Yanvar 1900 / 3 Şevval 1317	Tiflis'te Kemal Efendi Ünsizade, Bakû'da H. Z. Tagiyef ve doktor Ahundof, Bahçesaray'da <i>Tercüman</i> , Petersburg'da

			S. 3 s. 18	Boraganski, Kazan'da Kerimov kardeşlerin matbaaları hk.
535.	İmzasız	Bir Cevap Daha	6 Fevral 1900 / 18 Şevval 1317 S. 5 s. 34	Türkçede bulunan p, ç, j harflerini kabul etmeyenlere bir cevap hk.
536.	İmzasız	Yeni Kitaplar	6 Fevral 1900 / 18 Şevval 1317 S. 5 s. 34	Molla Hayalettin Hasankeyf ile Hacı Ahmet Şakir Zahidof'un <i>Muhtasar Tarih-i İslâm</i> 'ı Muhammet İhsan Ormuçiyef'in <i>Münşeât-ı Tatariye</i> 'si ve Ahmet Hadi Maksudî'nin <i>Şeriat-ı İslâmiye</i> 'si hk.
537.	İmzasız	Japon Durub-ı Emsali	1 Mart 1900 / 13 Zilkade 1317 S. 8 s. 59	Japon atasözleri hk.
538.	İmzasız	Milli Yeni Kitaplar	18 Mart 1900 / 30 Zilkade 1317 S. 10 s. 75	Abdürreşit Efendi İbrahimof'un <i>Mirat</i> 'ı, Ahmet Şakir Efendi'nin <i>Ahlak Risalesi</i> ve <i>İsim Mecmuası</i> hk.
539.	İmzasız	Tarih-i Hutut-ı İslâmiye	25 Mart 1900 / 7 Zilhicce 1317 S. 11 s. 81-82	Arap alfabesi ve imlâsı hk.
540.	İmzasız	Kazan'dan	18 Aprel 1900 /	Müslüman basmahanelerinin işe yarar değerli eserleri

			24 Zilhicce 1317 S. 13 s. 99	basılmaktan kaçındığı, para kazandıracak eserler bastığı hk.
541.	İmzasız	Yeni Kitaplar	27 Aprel 1900 / 11 Muharrem 1318 S. 15 s. 114	Türkçe <i>Akaid-i İslâmiye</i> , <i>Bir Şakird</i> , <i>İbadet-i İslâmiye</i> , <i>Kıssa-i Barcan</i> , <i>Kıssa-i Şirgazi</i> , <i>Malûmat-ı İslâmiye</i> adlı eserler hk.
542.	İmzasız	Reşit Efendi'nin Mirat'ı	5 May 1900 / 19 Muharrem 1318 S. 16s. 123	Abdürreşit İbrahim Efendi'nin çıkardığı <i>Mirat</i> hk.
543.	İmzasız	Asrımıza Bir Nazar	13 May 1900 / 27 Muharrem 1318 s. 17 s. 130-131	19. asra edebî, kültürel ve sosyal bir bakış hk.
544.	İmzasız	Şayan-ı Dikkat Bir Eser	13 May 1900 / 27 Muharrem 1318 S. 17 s. 131-132	Yazarı Muhammet Necip Efendi El-Tuntarî ve naşiri Muhammet Şerif Bağirof olan ilk kısmı <i>Hudus-ı Aleme İtikad Cihetinden Bir Nazar</i> ve ikinci kısmı <i>Tenkidü'l Asar</i> olan risale hk.
545.	İmzasız	Kitabü'l Menakıb	13 May 1900 /	Muhammet Şerif Bağirof'un nazım olarak kaleme alınmış

			27 Muharrem 1318 S. 17 s. 132	Türkçe eseri hk.
546.	?	Bosna Müslümanları Arasında Asar-ı Medeniyet	21 May 1900 / 6 Safer 1318 S. 18 s. 137-138	Bosna Müslümanlarının edebî hareketleri, matbuat faaliyetleri ve <i>Bahar</i> gazetesi hk.
547.	İmzasız	19. Asrın Terakkiyat-ı Medeniyesi ve Tagyirat-ı Siyasiyesi [1]	28 May 1900 / 13 Safer 1318 S. 12 s. 147-149	Müslümanların kültürel, içtimaî ve sosyal alanda ilerlemeleri hk.
548.	İmzasız	19. Asrın Terakkiyat-ı Medeniyesi ve Tagyirat-ı Siyasiyesi [2]	5 İyun 1900 / 21 Safer 1318 S. 20 s. 155-156	Avrupa'daki siyasî, kültürel, edebî ve sosyal ilerlemeler hk.
549.	İmzasız	Beş Yüz Senelik Yadigar	12 İyun 1900 / 28 Safer 1318 S. 21 s. 163	Gutenberg'un matbaayı bulmasının 500. yılı dolayısıyla Gutenberg'un anılması hk.
550.	İmzasız	İlyas Mirza Boraganski	28 İyun 1900 / 14 R. Evvel 1318 S. 23 s.	İlyas Mirza Boraganski hk.

			183	
551.	İmzasız	Yeni Kitaplar	22 İyul 1900 / 8 R. Ahir 1318 S. 26 s. 209	Orenburg’da basılmış <i>Usul-i İmlâdan Bahis</i> ve Kazan’da Muhammet Ayaz Efendi’nin eseri olan <i>Kelepüşçi Kız</i> dramı hk.
552.	İmzasız	Yeni Kitaplar	30 İyul 1900 / 16 R. Ahir 1318 S. 27 s. 214	Kazan’da basılmış yeni eserler hk.
553.	İmzasız	Rehber-i İmlâ	19 Sentabr 1900 / 8 C. Ahir 1318 S. 34 s. 239	İmlânın nasıl olması gerektiğini öğreten <i>Rehber-i İmlâ Risalesi</i> hk.
554.	İmzasız	Yeni Kitaplar	19 Sentabr 1900 / 8 C. Ahir 1318 S. 34 s. 241	Türk dilinde yazılan eserlerin gitgide çoğaldığı ve <i>Mufasssal Heyet-i Cedide</i> (Kazan, Şemsettin El Tahirî Kültesî) <i>Krilov’dan Tercümeler</i> (Osman Efendi), <i>Üç Bedbaht</i> , <i>Kelepüşçü Kız</i> (Muhammet Ayaz İshakî) adlı eserler hk.
555.	İmzasız	Merhametin Belâsı	19 Sentabr 1900 / 8 C. Ahir 1318 S. 34 s. 243-244	<i>Rusya</i> adlı gazetede Doroşeviç’in yazdığı hikâye. (Rusça adı <i>Yağmur</i>)

556.	İmzasız	Sadika Kadın	27 Sentabr 1900 / 16 C. Ahir 1318 S. 35 s. 250	Vengerceden (Macarcadan) tercüme hikâye. (Rusça adı <i>Çadra</i>)
557.	İmzasız	Yeni Kitaplar	5 Oktabr 1900 / 24 C. Ahir 1318 S. 36 s. 253	Kazan’da basılan Türkçe <i>Akaid-i İslâmiye</i> , <i>Bir Hikâye</i> , <i>Kitab-ı Nevruz</i> adlı kitapların adedi hk.
558.	İmzasız	İnanmazsan Öl de Bak (Çin Hikâyesi)	5 Oktabr 1900 / 24 C. Ahir 1318 S. 36 s. 255-256	Çinceden tercüme edilen bir hikâye.
559.	İmzasız	Maişet (Milli Roman)	12 Oktabr 1900 / 2 Recep 1318 S. 37 s.	Sadrettin Maksudî’nin <i>Maişet</i> adlı romanı hk.
560.	İmzasız	Kısmet mi Tesadüf mü?	12 Oktabr 1900 / 2 Recep 1318 S. 37 s. 259	Mısır hikâyesi.
561.	İmzasız	Adet Kurbanı Yaki Han’ın Birinci Seferi	20 Oktabr 1900 / 10 Recep 1318	Doroşeviç’in eserinden tercüme hikâye.

		(1001 hikâyeden biri)	S. 38 s. 263	
562.	İmzasız	Yeni Kitaplar	3 Noyabr 1900 / 24 Recep 1318 S. 40 s. 269	Şemsettin Sami Beyin eseri olan <i>Kadınlar Vezâifi</i> adlı eserin Fatih Kerimî tarafından Kazan Türkçesine aktarılması, eserin içeriği ve <i>Bahtsız Yiğit</i> adlı tiyatro eseri hk.
563.	İmzasız	Milli Dilde Maarif	16 Noyabr 1900 / 7 Şaban 1318 S. 42 s. 279	Taşkent'te çıkan <i>Ruskii Turkestan</i> adlı gazetede N. Likoşin adlı muharririn müslümanların kendi dillerinde yayın ve eğitim yapmaları gerektiğini belirten görüşleri ve değerlendirmeleri hk.
564.	İmzasız	Azerbaycan Akşamı	24 Noyabr 1900 / 15 Şaban 1318 S. 43 s. 285-286	Petrograt'ta <i>Azerbaycan Akşamı</i> 'nın düzenlenmesi ve bu gecede edebî, musikî faaliyetlerin olması hk.
565.	İmzasız	Bir Milyonluk Hayır Hayrat	31 Dekabr 1900 / 22 Ramazan 1318 S. 48 s. 304-305	Neriman Nerimanof'un Bakû'da Hacı Zeynelabidin Tagiyef'i konu alan bir risale bastırması hk.
566.	İmzasız	Edebiyat-ı Sartiye	31 Dekabr 1900 / 22 Ramazan	Sart Şivesi hakkında Boumgart ve Likoşin'in aksine görüş bildiren "Üç Nokta" imzasını kullanan birinin fikirlerine

			1318 S. 48 s. 306	karşın <i>Tercüman</i> ’ın değerdendirmesi hk. (Çağatay Tü. ile alakalı)
567.	İmzasız	Kazan	8 Yanvar 1901 / 30 Ramazan 1318 S. 1 s. 3-4	Kazan’daki edebî ve kültürel faaliyetler hk.
568.	İmzasız	Kıraat ve Edebiyat Akşamı	16 Yanvar 1901 / 8 Şevval 1318 S. 2 s. 7	Bahçesaray’da Kıraat ve Edebiyat Akşamı düzenlendiği haberi hk.
569.	İmzasız	Kafkas	23 Yanvar 1901 / 16 Şevval 1318 S. 3 s. 10	Mirza Ahundof eseri olan <i>Dağılan Tifak</i> adlı eserin Bakû’da oynanması hk. (Bu eser Abdurrahim Hakverdiyef’indir.)
570.	İmzasız	Maişet-i Hariciyeden (Çin’de gazetecilik yeni...)	23 Yanvar 1901 / 16 Şevval 1318 S. 3 s. 11	Çin’de gazetecilik hk.
571.	İmzasız	Uram Dili	30 Yanvar 1901 / 23 Şevval 1318 S. 4 s. 14	Sokak dilinin ne olduğu hk.
572.	İmzasız	Yine Kütüb-i Sartiyeden	8 Mart 1901 /	<i>Türkistan</i> gazetesinin Sart dilini savunması ve bu dilin

		Bahis	1 Zilhicce 1318 S. 9 s. 33	gelişmesinin gerektiğini belirtmesi ve <i>Tercüman</i> 'ın görüşleri hk.
573.	İmzasız	Kazan	8 Mart 1901 / 1 Zilhicce 1318 S. 9 s. 35	Kazan şehir idaresinin Puşkin'den Türk diline birçok tercüme yaptırmak istemesi hk.
574.	İmzasız	Yirmi Beş Senelik Yubileye Mahsus	15 Mart 1901 / 8 Zilhicce 1318 S. 10 s. 38	<i>Noveya Vremya</i> gazetesinin idarecisi Sovorin'in hem gazetede yazılarıyla hem de neşrettiği kitaplarla edebiyata hizmeti hk.
575.	İmzasız	Tercüman Bamahnesinde Tabedilmiş Kitaplar	23 Mart 1901 / 16 Zilhicce 1318 S. 11 s. 40	Mektepler için basılmış kitaplar, fenni ve edebî risaleler ve yaz boyunca basılıp çıkacak kitapların listesi hk.
576.	İmzasız	Edebî Akşamlar	23 Mart 1901 / 16 Zilhicce 1318 S. 11 s. 44	Bakû'da öğrencilerin Neriman Nerimanof başkanlığında toplanıp edebî bir akşam hazırlamaları hk.
577.	İmzasız	(Şehr-i Bahçesaray'da Sehşenbe günü...)	23 Mart 1901 / 16 Zilhicce 1318 S. 11 s. 44	Bahçesaray'da edebî bir akşam tertip edilmesi ve <i>Bıçare Çocuk</i> adlı dramın oynanması hk.

578.	İmzasız	Bahtsız Bala	31 Mart 1901 / 24 Zilhicce 1318 S. 12 s. 46	<i>Bahtsız Bala</i> adlı tiyatro eserinin içeriği hk.
579.	İmzasız	Yeni Kitaplar	31 Mart 1901 / 24 Zilhicce 1318 S. 12 s. 47	<i>Malûmat-ı Nafia, Taaddüt-i Zevcat-ı Hafız Sıhhate Tatbik</i> risaleleri ve Bakû'da tab olunmuş <i>Gelinler Hamayili</i> adlı hikâye hk.
580.	İmzasız	Molla Abdürrahim Talibov	8 Aprel 1901 / 2 Muharrem 1319 S. 13 s. 51	Abdürrahim Talibov'un tercüme ve telif ettiği eserleri ile İran şahının dikkatini çekmesi ve şah tarafından mükâfatlandırılması hk.
581.	İmzasız	Gence	8 Aprel 1901 / 2 Muharrem 1319 S. 13 s. 51	Bağmanlar okulu faydasına Gence'de tiyatro oyunu oynanması ve bunun gelirinin Ali Ekber Has Muhammetov tarafından okula bağışlanması hk.
582.	İmzasız	Semerkant	8 Aprel 1901 / 2 Muharrem 1319 S. 13 s. 51	Şirdar Medresesi'nde edebî bir meclis düzenlenmesi ve Rusça'dan tercüme edilen hikâyelerin okunması hk.
583.	İmzasız	Bahçesaray	22 Aprel 1901 / 16 Muharrem 1319 S. 15 s. 57	Bahçesaray belediye yönetim binasına ek olarak tiyatro gösterileri için bölme yapılacağı hk.

584.	İmzasız	Türk Namelerinin Mecmuası	22 Aprel 1901 / 16 Muharrem 1319 S. 15 s. 58	Hasan Bey Melikzade Zerdabî'nin Bakû'da <i>Türk Namelerinin Mecmuası</i> adıyla milli şiir mecmuası yayımlaması hk.
585.	İmzasız	Semerkant	14 May 1901 / 9 Safer 1319 S. 18 s. 68	Semerkant'da yine edebî bir meclis düzenlendiği ve hikâyeler okunduğu hk.
586.	İmzasız	Kukla Kurçak Toyu	14 May 1901 / 9 Safer 1319 S. 18 s. 71	Komşu olan iki evin çocuklarının kukla oynatmaları ve bunların etrafında bir meclis kurulması hk.
587.	İmzasız	Âlem-i İslâm ve Bu Âlemin Uyanması	29 May 1901 / 24 Safer 1319 S. 20 s. 78	Gaspodin Çeravanski'nin bu isimde neşrettiği kitap ile ilgili hükümet gazetesinin görüşleri hk.
588.	İmzasız	Kitap İşi ve Kitapçılık	7 İyun 1901 / 5 R. Evvel 1319 S. 21 s. 81-82	Rusya Müslümanları arasında kitap basımı, kitapçılık ve kitap okumanın faydaları hk.
589.	İmzasız	Japon Durub-ı Emsali	7 İyun 1901 / 5 R. Evvel 1319 S. 21 s. 84	Japon atasözleri hk.

590.	İmzasız	Yeni Eserler	30 İyun 1901 / 28 R. Evvel 1319 S. 24 s. 95	Muhammet Sadık Efendi'nin <i>Feryat</i> (şiiir mecmuası) ve İdris Efendi Hamidî'nin <i>İlm-i Hayvanat</i> adlı eserleri hk.
591.	İmzasız	Kazan	7 İyul 1901 / 5 R. Ahir 1319 S. 25 s. 98-99	İdris Efendi Hamidî'nin <i>Hikmet-i Tabiye</i> , <i>Kosmografya</i> adlı eserleri ve Sadrettin Maksudî hk.
592.	İmzasız	Yeni Kitaplar	23 İyul 1901 / 20 R. Ahir 1319 S. 27 s. 106-107	Erivan'da Madatof'un <i>Gizli Şal</i> , Tiflis'te Mirza Paşa Muhammetof'un <i>Tatar Dili</i> adlı okul kitabı, Orenburg'da Sadık Abdurrahman oğlunun <i>Franklin'in Tercüme-i Hali</i> adlı eserleri hk.
593.	İmzasız	Yeni Kitap	7 Avgust 1901 / 6 C. Evvel 1319 S. 29 s. 115	Sefer Ali Bey Velibekof'un <i>Usul-i Cedit</i> , <i>Lisan-ı Farsî</i> adlı eserinin yayımlanması hk.
594.	İmzasız	Dikkat Gerek	24 Avgust 1901 / 23 C. Evvel 1319 S. 31 s. 121	Matbaanın icadından sonra yazma eserlerin ve hattatların azalması hakkında küçük bir yazı.
595.	İmzasız	Ne Sebepten Geri Kaldık	31 Avgust 1901	Edebiyatımızda tenkit ve mizahın olmayışının büyük bir

			/30 C. Evvel 1319 S. 32 s. 127-128	eksiklik olduğu ve geri kalmamıza sebep olduğu hk.
596.	İmzasız	Kütüb-i İslâmiye	9 Sentabr 1901 / 9 C. Ahir 1319 S. 33 s. 129- 130-131	Türkistan gazetesinde Gaspodin Lagofet'in yazdığı yazıya karşılık <i>Tercüman</i> 'ın cevabı hk.
597.	İmzasız	Yeni Risale	23 Sentabr 1901 / 23 C. Ahir 1319 S. 35 s. 139	Moskova'da yaşayan Muhammet Alimof'un Petersburg'da neşrettiği <i>Nesayih-i Nafia</i> adlı okul kitabı hk.
598.	İmzasız	[Meşhur edip Graf Tolstoy'un birkaç eserleri...]	23 Sentabr 1901 / 23 C. Ahir 1319 S. 35 s.139	Graf Tolstoy'un birkaç eserinin Türkçeye tercüme edileceği hk.
599.	İmzasız	Yeni Kitaplar	30 Sentabr 1901 / 30 C. Ahir 1319 S. 36 s.142	<i>Kazan'a Seyahat, Latifeler, Benim Tercümanım</i> (Şemsettinof), <i>Türk Kadınları</i> (Molla Muhammet Fatih Efendi Kerimof, Fransızcadan tercüme) adlı eserlerin kaç adet basıldığı hk.

600.	İmzasız	Cemiyet-i Hayriye Akşamı	15 Oktabr 1901 / 16 Recep 1319 S. 38 s. 150	Akmescit hayır cemiyetinin düzenlediği gecede <i>Kodalak</i> oyununun oynanması ve Türkçe şarkılar okunması hk.
601.	İmzasız	Taşkent	15 Oktabr 1901 / 16 Recep 1319 S. 38 s. 151	Türkistan Cemiyet-i Hayriyesi'nin düzenlediği gecede Rusça tiyatro oyununun oynanması ve Ruslarla Türklerin bir arada eğlenmeleri hk.
602.	İmzasız	Yeni Kitaplar	15 Oktabr 1901 / 16 Recep 1319 S. 38 s. 151	Haris Efendi Çistapoli'nin Kazan'da neşrettiği <i>Usul-i Coğrafya</i> ; Abdurrahman Efendi El-Eşterhanî'nin <i>Kıyasü'l Enbiyai'l Azam ve Tercüme-i Ahval Düvelü'l-İslâm</i> risalesi hk.
603.	İmzasız	Terbiyet-i Nisvan	15 Oktabr 1901 / 16 Recep 1319 S. 38 s. 151-152	Tebriz'de Mirza Yusuf Han tarafından Arapçadan Farsçaya tercüme edilen <i>Terbiyet-i Nisvan</i> hk.
604.	İmzasız	Eski Zamanların Kütüphaneleri	15 Oktabr 1901 / 16 Recep 1319 S. 38 s. 152	Kütüphanelerin ve kitap okumanın milletlerin gelişmiş ve ilerlemiş olduğunu gösterdiği ve müslümanların eskiden kütüphaneye ne kadar önem verdiği hk.
605.	İmzasız	Bahçesaray	22 Oktabr 1901 / 23 Recep 1319	Bahçesaray'da tiyatro binasının açılışı hk.

			S. 39 s. 155	
606.	İmzasız	1901. Sene 40 Numaralı Tercüman'a Koşma Mabadı Temeddün-i İslâmiyan-ı Rus	31 Oktabr 1901 / 2 Şaban 1319 S. 40 s. İ.	Rusya Müslümanları arasındaki edebî faaliyetler, yeni basılmış kitaplar, tiyatro faaliyetleri, basmahaneler hakkında geniş bir yazı.
607.	İmzasız	Yeni Kitaplar	8 Noyabr 1901 / 10 Şaban 1319 S. 41 s. 163-164	Muhammet Yusuf Kazakof'un <i>Öz Özünden Ögetgeç</i> ve <i>Muallimü'r-Rusî</i> adlı eserleri hk.
608.	İmzasız	Yeni Kitaplar	16 Noyabr 1901 / 18 Şaban 1319 S. 42 s. 167	<i>Diri Muhabbet</i> adlı Rusça tercüme (hikâye), Rızaettin Fahrettin'in <i>Asar</i> adlı mecmuası, Şehidullah Vahidof'un <i>İlm-i Hesap ve Onun Mesaili</i> , Muhammet Fatih Kerimî'nin <i>Kaynana</i> adlı eserleri ve Puşkin'in <i>Bahçesaray Çeşmesi</i> ile bazı şiirlerinin Muhammet Selim Mirza tarafından basılması hk.
609.	İmzasız	Yeni Matbaa	16 Noyabr 1901 / 18 Şaban 1319 S. 42 s. 167	İsmail Osmanof'un Petersburg'da büyük bir matbaa kurması hk.
610.	İmzasız	Olacağa Çare Olmaz	30 Dekabr 1901	Hikâye (Almancadan tercüme).

		(Nemseceden tercüme bir hikâyecik)	/ 2 Şevval 1319 S. 48 s. 191-192	
611.	İmzasız	Moskova	25 Yanvar 1902 / 27 Şevval 1319 S. 3 s. 10	Meşhur Rus edipleri ve muharrirleri Gogol ve Jokofski anısına para toplanarak mekteplere kitap alınması hk.
612.	İmzasız	[Petersburg Encümen-i Daniş (Akademiya) Kütüphanesine..]	8 Yanvar 1902 / 13 Zilkade 1319 S. 5 s. 18	Petersburg Akademi kütüphanesine alınan kitaplar hk.
613.	İmzasız	Kazan	8 Yanvar 1902 / 13 Zilkade 1319 S. 5 s. 18	Kazan Meclisi'nin, şair Puşkin'in eserlerini Kazan Türkçesine tercüme edenlere para vereceğini bildirmesi ve Ayaz İshakî'nin Puşkin'in <i>Kapitan Kızı</i> adlı hiâyesini tercüme etmesi hk.
614.	İmzasız	Bakû	8 Yanvar 1902 / 13 Zilkade 1319 S. 5 s. 19	Tagıyef tiyatrosunda Abdürrahim Bey Hakverdof'un himmetiyle edebî meclis tertip edilmesi hk.
615.	İmzasız	Kazan	22 Fevral 1902 / 27 Zilkade 1319 S. 7 s. 26	Gogol'ün <i>Revizör</i> yani <i>Teftişçi</i> adlı komedisinin ve tercüme-i halinin Yenikeyef tarafından Türkçeye çevrilmesi hk.

616.	İmzasız	Cuma Bay Hikâyesi	28 Fevral 1902 / 3 Zilhicce 1319 S. 8 s. 31-32	Hikâye (Rusça <i>Türkistan Gazetesi</i> 'nden tercüme).
617.	İmzasız	Petersburg (Tercüman'a Mektup)	7 Mart 1902 / 10 Zilhicce 1319 S. 9 s. 35	Cemiyet-i Şarkîye'nin fahrî reisi Gülnar Hanımın Buhara emirini ziyaret etmesi ve Farsça nutuk söyleyip, Türkçe yazdığı Rus Edebiyatı ve Arapça <i>În Hürriyetü'n-Nisa Fi'l-İslâm</i> eserlerini takdim etmesi hk.
618.	İmzasız	Kırım	7 Mart 1902 / 10 Zilhicce 1319 S. 9 s. 35	Cemiyet-i Hayriye-i İslâmiye idaresinin edebî ve musikî akşam düzenleyeceği hk.
619.	İmzasız	Hiciv	22 Mart 1902 / 25 Zilhicce 1319 S. 11 s. 42	Akmescit'te yayımlanan <i>Kırım</i> gazetesinin <i>Tercüman</i> 'ın ve Gaspıralı'nın İslâm birliğine çalıştıklarını söylemesi ve buna <i>Tercüman</i> 'ın cevabı hk.
620.	İmzasız	Şark Akşamı	22 Mart 1902 / 25 Zilhicce 1319 S. 11 s. 42-43	Akmescit'te edebî ve musikî akşamı tertip edilmesi ve <i>Kız Nişanı</i> adlı oyunun oynanması hk.
621.	İmzasız	Kütüphane-i Hizmet	29 Mart 1902 /	Hizmet kütüphanesi hk.

			3 Muharrem 1320 S. 12 s. 47	
622.	İmzasız	Hoca-i Sibyan	6 Aprel 1902 / 11 Muharrem 1320 S. 13 s. 49	<i>Hoca-i Sibyan</i> adlı ders kitabının 10. defa basılması hk.
623.	İmzasız	Kamus-ı Türkî	24 May 1902 / 30 Safer 1320 S. 19 s. 76	Şemsettin Sami'nin <i>Kamus-ı Türkî</i> 'sinin yayımlanması hk.
624.	Seyyit Abdullah Özenbaşı	Ey Gönül	31 May 1902 / 7 R. Evvel 1320 S. 20 s. 78	Şiir
625.	İmzasız	Yeni Kitaplar	7 İyun 1902 / 14 R. Evvel 1320 S. 21 s. 82-83	Yeni basılan kitapların memnuniyet verdiği hk. (<i>Hatunlar</i> adlı hikâye – Ali Asgar Efendi Gafurof, Kazan şivesinde; <i>Arap Toyu</i> – Rusça Korobof'un eserini Fatih Kerimî'nin Tatar şivesine çevirmesi; <i>Aile</i> – Rızaettin Fahrettin).
626.	İmzasız	A. Kerimof Matbaası	7 İyun 1902 / 14 R. Evvel 1320 S. 21 S. 83	Kerimof Matbaası ve bastığı eserler hk.

627.	İmzasız	Mirat	7 İyun 1902 / 14 R. Evvel 1320 S. 21 s. 83	Addürreşit Efendi İbrahim'in <i>Mirat</i> 'ı hk.
628.	İmzasız	Basiretü'l Etfal	7 İyun 1902 / 14 R. Evvel 1320 S. 21 s. 83-84	Kafkasya'da Gori darülmuallemi Reşit Bey Efendizade'nin <i>Basiretü'l Etfal</i> adıyla okuma kitabı çıkarması hk.
629.	İmzasız	[Muhammet Bey Şahtatinski Tiflis'te...]	14 İyun 1902 / 21 R. Evvel 1320 S. 22 s. 87	Muhammet Şahtatlı'nın Tiflis'te Türkçe gazete çıkaracağı hk.
630.	İmzasız	[Rusya'da iptida Türkçe gazete Ekinçi...]	14 İyun 1902 / 21 R. Evvel 1320 S. 22 s. 87	Hasan Bey Melikzade Zerdabî hakkında kısa bir anektot.
631.	İmzasız	Abdürreşit Efendi	6 İyul 1902 / 13 R. Ahir 1320 S. 25 s. 99	Abdürreşit İbrahim'in Bahçesaray'ı ziyaret ettiği haberi hk.
632.	İmzasız	Tarih-i Mektubat	18 Avgust 1902 / 26 C. Evvel	Mektubun tarihi, Avrupa'da ne şekilde zuhur ettiği hk.

			1320 S. 31 s. 121-122	
633.	İmzasız	Ufacık Bir Söz	1 Sentabr 1902 / 11 C. Ahir 1320 S. 33 s. 131	Bakû'da yeni bir gazete olan <i>Bakinskiya İzvestiya</i> 'yı <i>Tercüman</i> 'ın tebrik etmesi hk. (H. Zeynelabidin Tagiyef ile ilgili)
634.	İmzasız	Yeni Kitaplar	8 Sentabr 1902 / 18 C. Ahir 1320 S. 34 s. 136	Sadık Efendi Abdurrahmanoğlu'nun <i>Kütüphane-i İctihat</i> , Abdullah Efendi El-Mahdumî'nin <i>Tezevvüçte Saadet</i> , Muhammet Ayaz İshakî'nin Rusçadan Puşkin'in <i>Kapitan Kızı</i> , Muhammet Arif Efendi Bornaşef'in çevirdiği <i>Merminin Göreceği</i> ve <i>Vukuat</i> , Şakir Efendi Remiyef ile Fatih Kerimî'nin <i>Avrupa Seyahatnamesi</i> hk.
635.	Muhammet Ayaz İshakî	Abdülkayyum Efendi'nin vefatı (Kazan'dan Mektup)	15 Sentabr 1902 / 25 C. Ahir 1320 S. 35 s. 140	Abdülkayyum Nasirî'nin vefatı ve Kazan Türk edebiyatındaki yeri hk.
636.	İmzasız	Kütüphane-i İctihat Kazan Şivesinde	30 Sentabr 1902 / 11 Recep 1320 S. 37 s. 145	Kitabın Kazan Türkçesine çevrilmesi hk.

637.	İmzasız	Gönül	30 Sentabr 1902 / 11 Recep 1320 S. 37 s. 148	Şiir.
638.	İmzasız	Taşkent [Bu seneler Türkistan...]	14 Oktabr 1902 / 25 Recep 1320 S. 39 s. 155	Seyit Resul Aziz Hocayef'in mahallî lisanda <i>Üstad-ı Evvel</i> adlı alfabe kitabı neşretmesi hk.
639.	İmzasız	Müsahebe-i İslâm	28 Oktabr 1902 / 3 Şaban 1320 S. 41 s. 163-164	<i>Müsahebe-i İslâm</i> adlı eser hk. (Bu eser <i>Student ile Şakird</i> adlı esere benziyor, fakat dili daha keskindir. İslâm ile Ahund arasında geçen konuşmalar yer alıyor. Bakû'da basılmıştır.)
640.	İmzasız	Orenburg	18 Noyabr 1902 / 1 Ramazan 1320 S. 44 s.174	Hacı Abdülğani Bay Hüseyinof'un vefatı hk.
641.	İmzasız	Taşkent Şivesinde Misal (Yılan ve Zülük) [1]	5 Dekabr 1902 / 18 Ramazan 1320 S. 46 s.184	Fabl
642.	İmzasız	Kırım Türkî Şivesinde Misal	5 Dekabr 1902 / 18 Ramazan	Fabl

		(Yılan ve Sülük) [2]	1320 S. 46 s.184	
643.	İmzasız	Yeni Kitaplar	29 Dekabr 1902 / 12 Şevval 1320 S. 49 s. 196	Kazan kitapçılarından Ali Asgar Kemaleddinov'un, Şeyh Cemalettin Afganî'nin <i>Afganistan Tarihi</i> (çeviren Muhammet Münir Muhammet Hadi oğlu) ve <i>Azize Tutaş</i> adlı hikâyeyi neşretmesi hk.
644.	İmzasız	Petersburg	7 Yanvar 1903 / 21 Şevval 1320 S. 1 s. 2	Rusya'da gazete çıkarılmasının 200. yılı münasebetiyle yazılmış bir yazı hk.
645.	İmzasız	Tiflis	7 Yanvar 1903 / 21 Şevval 1320 S. 1 s. 2	Muhammet Ağa Şahtatinski'ye Tiflis'te Azeri şivesinde gazete çıkarmak için ruhsat verildiği haberi hk.
646.	İmzasız	Mirat-Küzgü	15 Yanvar 1903 / 29 Şevval 1320 S. 2 s. 6	Abdürreşit İbrahim'in çıkardığı <i>Mirat</i> (Küzgü) mecmuasının 12. sayısının çıktığı haberi hk.
647.	İmzasız	Matbuatın Yevm-i Mahsusu	15 Yanvar 1903 / 29 Şevval 1320 S. 2 s. 7	Rusya'da ilk gazetenin çıkışının 200. yılı münasebetiyle bir meclis düzenlenmesi hk.

648.	İmzasız	Kafkasyalı Misafirler	15 Yanvar 1903 / 29 Şevval 1320 S. 2 s. 7-8	Bahçesaray’a gelen misafirlere <i>Nadanlık</i> adlı oyunun sergilenmesi ve Madatof’un <i>Kart-Kart</i> oyununun sahnelenmesi hk.
649.	İmzasız	Yeni Kitaplar	24 Yanvar 1903 / 8 Zilkade 1320 S. 3 s. 11	Abdürreşit İbrahim’in <i>Küzgü</i> mecmuasının 13. sayısı, Ş. Şehidullin’in düzenlediği <i>Zaman Kalendarı</i> ’nın neşrolunduğu, mart ayında da Alimcan Efendi Barudî’nin <i>Kalendar-ı İslâmiye</i> ’sinin basılacağı hk.
650.	İmzasız	Troysk Kütüphanesi	24 Yanvar 1903 / 8 Zilkade 1320 S. 3 s. 11	Troysk’ta Hizmet adıyla bilinen kitapçı dükkanının şirketleşip kitap basmak ve satmak için tesis edildiği hk.
651.	İmzasız	Yeni Kitaplar	7 Fevral 1903 / 22 Zilkade 1320 S. 5 s. 19	Fatih Kerimî’nin matbaasında basılan <i>Yaş Fikir ile Kart Fikir</i> , Ali Asgar Kemalettinof’un Abdullah Efendi Bubî’nin telifi olan <i>Terakki-i Fünun ve Maarif Dinsizliği Mucip mi</i> risalesini yayımlaması hk.
652.	İmzasız	Yeni Kitaplar	21 Fevral 1903 / 7 Zilhicce 1320 S. 7 s. 28	Bakû’da Yusuf Efendi Talipzade’nin <i>Terbiyet-i Nisvan</i> ve Kazan’da Şemsettin Efendi Tahirof’un <i>Muhakeme</i> adlı eserleri hk.
653.	İmzasız	Mizan ve Muhakeme	21 Mart 1903 /	25 senede edebî faaliyetlerin ne kadar arttığı ve

			5 Muharrem 1321 S. 11 s. 43-44	Müslümanların artık uyanmaya başladığı hk.
654.	İmzasız	Tercüman'ın Yirmi Senesi	4 Aprel 1903 / 19 Muharrem 1321 S. 13 s. 49	<i>Tercüman</i> 'ın 20. senesi ve Beşir Mustafa Efendi'nin münacaatı hk.
655.	İmzasız	Kazan	12 Aprel 1903 / 27 Muharrem 1321 S. 14 s. 53	Ahmet Hadi Efendi Maksudof'un Rusça öğretmenlik sertifikası aldığı haberi hk.
656.	İmzasız	Yeni Kitaplar	12 Aprel 1903 / 27 Muharrem 1321 S. 14 s. 56	<i>Kütüphane-i İctihat</i> 'ın naşiri Muhammet Sadık Efendi Hakberdin'in Arapça ve Türkçe alfabe risalesi hazırlaması, Orenburglu Ayaz İshakî'nin <i>İki Aşk</i> adlı milli bir komedi neşretmesi hk.
657.	İmzasız	Tiflis'te Yeni Gazete	19 Aprel 1903 / 5 Safer 321 S. 15 s. 58-59	Muhammet Ağa Şahtatlı'nın <i>Şark-i Rus</i> gazetesini çıkarmaya başlaması, bu gazetenin ilk sayılarında Şahtatlı'nın kendi icat ettiği alfabesinin kullanılması gerektiğini ifade etmesi ve <i>Tercüman</i> 'ın bunu değerlendirmesi hk.
658.	İmzasız	Tebrik ve Teşekkürat	3 May 1903 /	<i>Tercüman</i> 'ın yirminci senesi dolayısıyla Ahmet Hadi

			19 Safer 1321 S. 17 s. 65	Maksudî'nin <i>Mizanü'l Efkâr</i> adlı mantık kitabını, Osman Efendi Hasanof'un Gogol'ün <i>Evlenme</i> komedisinin Tatarcaya tercümesini, Fatih Efendi Tahirof'un <i>İzhariü'l Hak</i> risalesini <i>Tercüman</i> 'ın şerefine hazırlamaları hk.
659.	İmzasız	Şark-i Rus Gazetesi	3 May 1903 / 19 Safer 1321 S. 17 s. 67	<i>Şark-i Rus</i> 'ta <i>Muhammet Ağa Elifbası</i> adlı yazıda Şahtatlı'nın Türkçe ve Farsça için Arap alfabesinden başka bir alfabe teklif etmesi ve Ahmet Ağaoğlu'nun Şahtatlı ile ilgili görüşleri hk.
660.	İmzasız	Yeni Kitaplar	3 May 1903 / 19 Safer 1321 S. 17 s. 68	Selim Mirza Ümitbayef'in bir eseri, Abdürreşit İbrahim'in <i>Mirat</i> mecmuasının 13 ve 14. sayısı ve Ahmet Hadi Maksudî'nin <i>Mizanü'l Efkâr</i> 'ı hk.
661.	İmzasız	Arzu	11 May 1903 / 27 Safer 1321 S. 18 s. 73 Ek	Puşkin'in Arzu adlı şiirinin Kırım Türkçesine çevrilmesi ve şiirin metni hk.
662.	İmzasız	Şark-i Rus'a cevap	18 May 1903 / 4 R. Evvel 1321 S. 19 s. 74-76	<i>Tercüman</i> ile <i>Şark-i Rus</i> arasındaki alfabe tartışması hk.
663.	İmzasız	[Bakû İslâm	26 May 1903 /	Tagiyef tiyatrosunda Hakverdof'un eseri olan <i>Dağılan Tifak</i>

		Tiyatrosu'nun hevesli heyeti...]	12 R. Evvel 1321 S. 20 s. 80	adlı trajedinin sahnelenmesi hk.
664.	İmzasız	Mizan ve Mülâhaza	26 May 1903 / 12 R. Evvel 1321 S. 20 s. 82-84	Muhammet Ağa Şahtatlı ve Gaspıralı arasındaki alfabe münakaşası hk.
665.	Seyit Abdullah Özenbaşı	İki Dost	26 May 1903 / 12 R. Evvel 1321 S. 20 İ. T.	<i>Kaspi</i> gazetesi'nde yayımlanan bir hikâyenin A. Özenbaşı tercümesi hk.
666.	İmzasız	Yine Şark-i Rus Gazetesi	2 İyun 1903 / 19 R. Evvel 1321 s. 21 s. 86	<i>Tercüman</i> ve <i>Şark-i Rus</i> münakaşası hk.
667.	İmzasız	Kafkaz	9 İyun 1903 / 26 R. Evvel 1321 S. 22 s. 91	Şeyhülislâm Ahund Molla Abdüsselam Efendi Ahundzade'nin <i>Vaaz ve Nasihat</i> adlı eseri hk.
668.	İmzasız	Knaz Azamat Bey	9 İyun 1903 / 26 R. Evvel 1321 S. 22 s. 94	Hikâye.

			ilâve	
669.	İmzasız	Şark-i Rus'un Mesleği Nedir?	16 İyun 1903 / 3 R. Ahir 1321 S. 23 s. İ.T	<i>Şark-i Rus</i> ile <i>Tercüman</i> arasındaki münakaşa hk. (alfabe, kufî hat..)
670.	İsmail	Lazım Geldi Bu Cevap	23 İyun 1903 / 11 R. Ahir 1321 S. 24 s. 97-98	İsmail Gaspıralı'nın <i>Şark-i Rus</i> hakkındaki görüşleri ve alfabe meselesi hk.
671.	İmzasız	Büyük Hediye	29 İyun 1903 / 17 R. Ahir 1321 S. 25 s. 101	Osman Nuri Hasanof'un Gogol'ün <i>Evlenmek</i> adlı komedisini Türkçeye çevirmesi hk.
672.	Feyzullah Bunici	Golca'dan Mektup	29 İyun 1903 / 17 R. Ahir 1321 S. 25 s. 103-104	Türk dilinin güzelliği fakat zamanla şivelere ayrıldığı ve bunun <i>Tercüman</i> 'a şikâyet olarak bildirilmesi hk.
673.	İmzasız	Şark-i Rus'a Son Cevap	7 İyul 1903 / 25 R. Ahir 1321 S. 26 s. 105-106	<i>Şark-i Rus</i> ve <i>Tercüman</i> münakaşası, alfabe problemi hk.
674.	İmzasız	İdareden	7 İyul 1903 / 25 R. Ahir 1321	<i>Şark-i Rus</i> 'a <i>Tercüman</i> 'ın cevabı hk.

			S. 26 s. 109 İ. T.	
675.	A. İ.	Şeki'den Mektup (Şark-i Rus ve redaktörü)	7 İyul 1903 / 25 R. Ahir 1321 S. 26 S. 109- 110-111 İ. T.	<i>Şark-i Rus</i> adlı gazeteyi ve Muhammet Ağa Şahtatlı'yı eleştiren bir yazı hk.
676.	İmzasız	İzharü'l-Hak	7 İyul 1903 / 25 R. Ahir 1321 S. 26 s. 11 İ. T.	Muhammet Fatih Nur Muhammet oğlu Tahirî El-Kültesî'nin <i>İzharü'l Hak</i> adlı eseri ve bu eserin önsözü hk.
677.	İmzasız	Mizanü'l Efkâr	14 İyul 1903 / 3 C. Evvel 1321 S. 27 s. 114	Ahmet Hadi Maksudî'nin <i>Mizanü'l Efkâr</i> adlı eserinin ulema ve öğrenciler tarafından beğenildiği hk.
678.	İmzasız	Yeni Kitaplar	14 İyul 1903 / 3 C. Evvel 1321 S. 27 s. 114 s. 114	Muhammet Yusuf Kazakof'un Rusçadan tercüme ettiği <i>Küzkü Hüneri</i> adlı risale hk.
679.	İmzasız	Bahtlı Meryem	14 İyul 1903 / 3 C. Evvel 1321 S. 27 s. 114	Uralsk'ta Muhammet Kamil El-Mutî'nin <i>Bahtlı Meryem</i> adlı hikâyeyi Kazan şivesine çevirmesi hk.

680.	İmzasız	Yeni Risaleler	21 İyul 1903 / 10 C. Evvel 1321 S. 28 s. 119	Muhammet Kemal Muzaffer oğlu tarafından Rusça'dan tercüme edilen kadınlar hakkında bir risale ve Orenburg'da basılan <i>Mujik ile Molla</i> hikâyesi (Timurşah Efendi Solofyof'un eseri) hk.
681.	İmzasız	Yeni Kitaplar	28 İyul 1903 / 17 C. Evvel 1321 S. 29 s. 123	Zakafkasya şeyhüislâmı Abdüsselam Ahundzade'nin <i>Umdetü'l-Ahkâm, Tarih-i Mukaddes-i Enbiya ve Zübdetü'l-Ahkâm</i> adlı eserleri hk.
682.	İmzasız	Mizan ve Mülâhaza	11 Avgust 1903 / 2 C. Ahir 1321 S. 31 s. 129-130	<i>Şark-i Rus</i> ve alfabe meselesi hk.
683.	İmzasız	İkinci Bir Kazık	11 Avgust 1903 / 2 C. Ahir 1321 S. 31 s. 130-131	<i>Şark-i Rus</i> ve <i>Tercüman</i> münakaşası (Babilik) hk.
684.	İsmail	Söz Sırası	11 Avgust 1903 / 2 C. Ahir 1321 S. 31 s. 131	<i>Şark-i Rus</i> 'un yaptığı yanlışlar hk.
685.	Ebu Sufyan	Muhakeme	11 Avgust 1903	<i>Tercüman</i> ve <i>Şark-i Rus</i> 'un kavgası hk.

	Dağıstanî		/ 2 C. Ahir 1321 S. 31 s. 132	
686.	Mürettip Bilal	Kem Söz, Kem Akçe Sahibine Kayıtır	11 Avgust 1903 / 2 C. Ahir 1321 S. 31 s. 132	<i>Tercüman ve Şark-i Rus</i> kavgası hk.
687.	İmzasız	Mizan ve Mülâhaza	18 Avgust 1903 / 9 C. Ahir 1321 S. 32 s. 133-134	<i>Tercüman ve Şark-i Rus</i> münakaşası hk.
688.	İmzasız	[Geçen Avgust 28'de meşhur Rus müellifi Graf Tolstoy'un...]	8 Sentabr 1903 / 29 C. Ahir 1321 S. 35 s. 147-148	Graf Tolstoy'un doğumunun 75. yılı dolayısıyla yazar hakkında geniş bir yazı.
689.	Abdüsselam Ahundzade	Sehvine İkrar Eden Büyük Pehlivandır	15 Sentabr 1903 / 7 Recep 1321 S. 36 s. 153-154	Alfabe meselesi ve gazetelerin yaptığı yanlışlar hk.
690.	İmzasız	[Taşkent şehrinde ikinci yerli...]	22 Sentabr 1903 / 14 Recep 1321 S. 37 s. 158	Rusça öğretmeni Ali Asgar Kâlin'in Türkçe <i>İkinci Muallim</i> adlı bir okuma kitabı neşretmesi hk.
691.	Abdüsselam	Sehvine İkrar Eden	22 Sentabr 1903	Alfabe meselesi ve yapılan yanlışlıklar hk.

	Ahundzade	Büyük Pehivandır	/ 14 Recep 1321 S. 37 s. 159	
692.	İmzasız	Elifbayı Islâh	6 Oktabr 1321 / 28 Recep 1321 S. 39 s. 164-165	Türklerin kullandığı Arap alfabesinin ıslâhı, bazı teklifler ve <i>Tercüman</i> 'ın önerisi hk.
693.	İmzasız	Mizan ve Muhakeme	13 Oktabr 1321 / 6 Şaban 1321 S. 40 s. 172-173	Eskiden <i>Köroğlu</i> , <i>Kesikbaş</i> , <i>Yüz Cigit</i> gibi eserlerden başka edebiyatımızı teşkil eden başka numune olmadığı, zamanla kendi dilimizde birçok eser yazıldığı fakat tenkidin olmamasından dolayı herkesin eser verdiği hk.
694.	İmzasız	Müslimeler Arasında	20 Oktabr 1903 / 13 Şaban 1321 S. 41 s. 174-175	Edebiyat ve maarifle sadece erkeklerin değil kadınların da artık ilgilendiği, roman ve hikâye yazmakla kalmayıp kızlar için okullar açmaları hk.
695.	İmzasız	Muallim-i Evvel	20 Oktabr 1903 / 13 Şaban 1321 S. 41 s. 175	Ahmet Hadi Muksudî'nin savtî metotla düzenlediği alfabe kitabının 6. defa basılması hk.
696.	İmzasız	Zaman Kalendarı	20 Oktabr 1903 / 13 Şaban 1321 S. 41 s. 175	Şerafettin Şehidullin'in 1904 senesi için tertip ettiği <i>Zaman Kalendarı</i> 'nın 60 sayfalık faydalı bir mecmua haline geldiği hk.

697.	İmzasız	Ahbar-ı Dahiliye Bakû	3 Noyabr 1903 / 27 Şaban 1321 S. 43 s. 184	Bakû'da Mirza Fethali Ahundof'un <i>Hacı Gara</i> adlı oyunun yerli oyuncular tarafından sahnelenmesi hk.
698.	İsmail	Müslimelerin Hareket-i Medeniyeleri	17 Noyabr 1903 / 10 Ramazan 1321 S. 45 s. 190-191	Rusya Müslümanları arasında kadınların edebiyatta, maarifte ve ticarete ne kadar yol aldıkları ve yaptıkları işler hk. (bu kadınların kim oldukları ve hangi aileye mensup oldukları yazıda belirtilmiştir).
699.	İsmail	Rusça Müslüman Gazetesi	17 Noyabr 1903 / 10 Ramazan 1321 S. 45 s. 191-192	Hacı Zeynelabidin Tagıyef'in sahibi olduğu <i>Kaspi</i> adlı Rusça gazetenin İslâm şirketi tasarrufuna verileceği ve Rusya Müslümanlarının müdafaasına hizmet edeceği hk.
700.	İmzasız	Azerbaycan Edebiyatı	17 Noyabr 1903 / 10 Ramazan 1321 S. 45 s. 192	Feridun Köçerli'nin Tiflis'te bu adla bir mecmua çıkardığı ve mecmuanın içeriği hk.
701.	Molla Abbas Fransevî	Darü'r-Rahat Müslümanları yaki Diyar-ı Garbiyeye Seyahat	24 Noyabr 1903 / 18 Ramazan 1321 S. 46 s.	Molla Abbas Fransevî'nin Frengistan Mektupları'ndan sonra <i>Tercüman</i> idaresine gönderdiği mektuplar. (Bu roman da İsmail Gaspiralı'nın M. A. Fransevî imzasıyla kaleme aldığı

			196	fantezi romanıdır. Bu roman 1903 yılının 47, 48; 1904 yılının 2, 4, 5, 7, 8, 10, 15, 17, 20, 22, 24, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 41, 47, 67, 68, 70, 71, 74, 77, 79, 85, 87, 90, 91, 93, 94, 97, 98, 99, 101, 102, 103 numaralı sayılarda yayımlanmıştır).
702.	İsmail	Abdürreşit Efendiye Cevap	2 Dekabr 1903 / 25 Ramazan 1321 S. 47 s. 197	Muhammet Ağa hattı ile Hadi Maksudî'nin alfabe teklifine karşı İsmail Beyin görüşleri hk.
703.	İmzasız	Şark-i Rus'un Bir Hüneri Daha	8 Dekabr 1903 / 2 Şevval 1321 S. 48 s. 200	Muhammet Ağa Şahtahtlı'nın rakamlı alfabe teklifinden sonra Arap alfabesindeki rakamlar yerine Latin rakamlarının tersten yazılmasını teklif etmesi hk.
704.	İmzasız	Mısır'da Türk Gazetesi	8 Dekabr 1903 / 2 Şevval 1321 S. 48 s. 201	Mısır'da neşredilmeye başlanan Türk gazetesinin mesleğinin Türklük şuuru olduğu ve bu şuurla neşrine devam edeceği hk.
705.	İmzasız	Gülünç ve Letaif Avcı Hikâyesi	6 Yanvar 1904 / 1 Zilkade 1321 S. 2 s. 2	Kısa hikâye.
706.	İsmail	Reşit Efendiye Cevap	9 Yanvar 1904 /	Şark-i Rus'ta yazan Abdürreşit Efendi ile İsmail Bey

			4 Zilkade 1321 S. 3 s. 1	arasındaki tartışma hk.
707.	İmzasız	Türk	13 Yanvar 1904 / 8 Zilkade 1321 S. 4 s. 1	Osmanlı topraklarında Türkçe gazete olmadığı halde Mısır’da Türkçe gazete çıktığı, Türk adlı gazetenin dilinin sade olduğu ve Türk kavmine hizmet ettiği hk.
708.	İmzasız	İdareye Mektuplar	16 Yanvar 1904 / 11 Zilkade 1321 S. 5 s. 2	Reşit Bey İsmailof’un <i>Avrupa Resmi ve Adâtı</i> adlı eseri ile ilgili Hasan Tahirof’un düşünceleri hk.
709.	İmzasız	Mirat	27 Yanvar 1904 / 23 Zilkade 1321 S. 8 s. 2	<i>Mirat</i> mecmuasının 18. sayısının basıldığı fakat bundan sonra Abdürreşit İbrahim seyahate çıktığı için basılmayacağı haberi hk.
710.	İmzasız	El-Nil Gazetesi	27 Yanvar 1904 / 23 Zilkade 1321 S. 8 s. 2	Tercüman’da tefrika edilen Taşkentli Molla Abbas Fransevî’nin mektupları bütün Rusya Müslümanları arasında ilgi uyandırdığından bu mektupların Arap ve Fars diline de çevrileceği haberi hk.
711.	İmzasız	Muhbirlik	27 Yanvar 1904 / 23 Zilkade 1321 S. 8 s. 2	<i>Şark-i Rus</i> gazetesinde şöhret bulmuş Kamil el-Mutî’nin <i>Tercüman</i> ’a muhbirlik teklif etmesi hk.

712.	İmzasız	Kazan	27 Yanvar 1904 / 23 Zilkade 1321 S. 8 s. 2	Ahmet Hadi Maksudî'nin Kazan'da şehir kütüphanesine belediye'nin yardımıyla okuyucular için Tatar kitaplarından oluşan bir şube açtırmak istemesi hk.
713.	İmzasız	[Nihayet Kazan şehrinde dahi tiyatro...]	27 Yanvar 1904 / 23 Zilkade 1321 S. 8 s. 2	Kazan'da tiyatro cemiyeti oluşturulduğu fakat bu cemiyete katılacak oyuncu olmadığı hk.
714.	İmzasız	Pek Müfit Kalendar	17 Fevral 1904 / 14 Zilhicce 1321 S. 14 s. 2	Alimcan Barudî'nin faydalı kalendarı hk.
715.	İmzasız	Tatarca Tiyatro Temaşaları	20 Fevral 1904 / 17 Zilhicce 1321 S. 15 s. 2	Azeri Türkleri ⁹ arasında tiyatronun ilerlediği, Fethali Ahundof'un <i>Hacı Gara</i> , Vezirof'un <i>Musibet-i Fahrettin</i> oyunu ve <i>Yahşı ile Yamanlık</i> adlı komedinin sahnelenişi hk.
716.	İmzasız	Kazan'da İslâm Kütüp ve Kıraathanesi	2 Mart 1904 / 28 Zilhicce 1321 S. 18 s. 1	Ahmet Hadi Maksudî'nin Kazan kütüphane ve kıraathanelerinde Tatar şubesi açılması için sunduğu teklifin kabul olunması hk.
717.	M. F.	İdareye Mektuplar	5 Mart 1904 / 1 Muharrem	Rızaeddin bin Fahrettin'in <i>Meşhur Hatunlar</i> adlı eseri ve bu eserden alınan bir parça hk.

⁹ Metinde Tatarlar olarak bahsedilmektedir.

		4. bölüm [Edebiyat-ı tarihiyeden bir eser...]	1322 S. 19 s. 1-2	
718.	İmzasız	Tiflis	19 Mart 1904 / 15 Muharrem 1322 S. 23 s. 2	Tiflis'te Müslüman gençlerinin Neriman Bey Nerimanof'un <i>Dilin Belası</i> adlı oyununu sahnelemeleri hk.
719.	İmzasız	Haritanof Matbaası	6 Aprel 1904 / 3 C. Ahir 1322 S. 28 s. 2	Haritanof ve Kerimof matbaalarında mükemmel surette kitap basıldığı ve bu matbaaların güzel işler yaptığı hk.
720.	İmzasız	Meşhur Hatunlar	6 Aprel 1904 / 3 C. Ahir 1322 S. 28 s. 2	Rızaeddin Fahrettin'in bu eserinin Fatih Kerimi'nin matbaasında basılması ve bu kitabın içeriği hk.
721.	İsmail	Taassub-ı Türkî	13 Aprel 1904 / 10 C. Ahir 1322 S. 30 s. 1	Profesör Kırımskî'nin iki ciltlik <i>Tarih-i İslâm</i> adlı eserinde taassubun Türk kavmine mahsus bir hâl olduğunun ve Türklerin Hristiyan olsaydılar bile yine taassup içinde olacağının belirtilmesi ve buna İsmail Beyin cevabı hk.
722.	İmzasız	Çin'de (Kıtay'da) Matbuat	23 Aprel 1904 / 20 C. Ahir 1322 S. 33 s. 2	Çin'de matbuat faaliyetleri ve sansürün olmaması hk.

723.	İsmail	Tashih-i Su-i Zan	27 Aprel 1904 / 24 C. Ahir 1322 S. 34 s. 1	<i>Türkistan Gazeti</i> 'nin yazarı Nikolay Ostromof'un <i>Tercüman</i> ve İsmail Gaspıralı'yı İslâm mekteplerinin ıslâhına çalışmak ve mektepleri geliştirmek, Müslüman çocukların kendi dillerinde okumalarını sağlamak ve dil ve edebiyatta her türlü gelişmeyi desteklemekle suçlaması hk.
724.	İsmail	Tashih-i Su-i Zan	30 Aprel 1904 / 27 C. Ahir 1322 S. 35 s. 1	Yine Nikolay Ostromof ile İsmail Beyin tartışması hk.
725.	İmzasız	Yeni Kitaplar	11 İyun 1904 / 10 R. Ahir 1322 S. 47 s. 1	<i>Merhum Gülman Ahund</i> (Naşir Efendi), <i>Diyanet-i İslâmiye-yi Kavaid-i Medeniyeye Tatbik</i> (Muhammet Ferit Vecdi), <i>Baht-ı Malda Tevekkül</i> (Kazan şivesiyle) adlı eserler hk.
726.	İmzasız	Tatar Lisanında Tiyatro Oyunları	27 Avgust 1904 / ? C. Ahir 1322 S. 69 s. 3	Şuşa'daki Azeri gençlerinin Mirza Fethali Ahundof'un <i>Mestali Şah</i> adlı eserini sahnelemeleri hk.
727.	İmzasız	Edebiyat	14 Sentabr 1904 / 17 Receb 1322 S. 74 s. 2	Rusya Müslümanları arasında telif ve tercüme eserlerin gittikçe arttığı hk. (Kemal Ünsizade matbaasında basılan Şeyh Sadî'nin <i>Gülistan</i> 'ı, Taşkent'te Ali AskerEfendi'nin <i>Kıraat Kitabı</i> , Bakû'da Seyit Azim Şirvanî'nin şiirleri,

				Orenburg’da Fatih Kerimî’nin <i>Tadil</i> ’i, Kazan’da Haris Efendi Çistapoli’nin <i>Hülâsa-i Tarih-i Umumî</i> ’si, yine Bakû’da Şekspir’in <i>Othello</i> adlı eserinin Haşım Bey Vezirof tarafından tercümesi, Muhammet Safa Alimof’un <i>İki Öküz</i> adlı hikâyesi)
728.	Molla Hasan Tahirof	Nuha’dan Mektup (Türk Dilinde Tiyatro Oyunu)	17 Sentabr 1904 / 20 Receb 1322 S. 75 s. 2	Necef Bey Vezirof’un <i>Yağıştan Çıhtık Yağmura Tüştük</i> adlı eserinin sahnelenmesi hk.
729.	İmzasız	Kitap ve Kitapçılık	1 Oktabr 1904 / 5 Şaban 1322 S. 79 s. 2	Kitap ve kitapçılık işinin ağırlaştığı, bunun sebebinin kitapçılar ve yazarlar arasındaki ilişkinin sıkı olmaması ve türlü vilâyetlerin şive farklılığının olması hk.
730.	İmzasız	Yeni Kitaplar	2 Noyabr 1904 / 7 Ramazan 1322 S. 88 s. 1	Ali Asgar Gafurof’un <i>Yengil Elifba</i> ya da <i>Elifba-yı Savtiye</i> , Kayyum Nasirof’un kardeşi Abdülemin Kazanskî’nin <i>Galonto ve Nikel Hüneri</i> ve <i>Açullansak Okuma</i> , Şihabüddin Molla Abdülaziz oğlunun <i>Çin İyid Hikâyeleri</i> ¹⁰ adlı eserleri hk.
731.	İmzasız	Peterburg’da Müslüman	12 Noyabr 1904	Peterburg’da Müslüman gençlerinin Azerbaycan Akşamı

¹⁰ Haberin sahibi bu hikâyelerin dilinin çok ağır olduğunu ve yersiz olarak Rusça kelimelerin sık kullanıldığını belirtmiştir.

		Studentlerin Edebî Akşamı	/ 12 Ramazan 1322 S. 91 s. 2	adıyla edebî ve musikî bir gece düzenlemeleri hk.
732.	İmzasız	Yeni Kitaplar	7 Dekabr 1904 / 12 Şevval 1322 S. 97 s. 2	Rızaeddin Fahrettin'in <i>Altıncı Cüz</i> , Fatih Kerimî'nin <i>Yaponlar</i> , Cemalettin Bigkolof'un <i>Numune-i Terakki</i> , A. Sendikof'un <i>Mukâleme-yi Edebiye</i> adlı eserlerin neşri hk.
733.	Kart	Ahiretten Kaytış Bir Kişinin Defterinden [1]	31 Dekabr 1904 / 7 Zilkade 1322 S. 104 s. 1	Hikâye.
734.	Kart	Ahiretten Kaytış Bir Kişinin Defterinden [2]	5 Ocak 1905 / 14 Zilkade 1323 S. 2 s. 1-2	Hikâye.
735.	İmzasız	Şark-ı Rus Gazetesi	14 Ocak 1905 / 21 Zilkade 1323 S. 4 s. 2	<i>Şark-i Rus</i> gazetesinin idaresine ve muharrirliğine Celil Memmedguluzade'nin getirildiği, Muhammetağa Şahtahtlı'nın yaptıklarının düzeltildiği ve Ahmet Ağaoğlu'nun da bu gazetede yazacağı hk.
736.	İmzasız	Neşriyat-ı Kerimî	14 Ocak 1905 / 21 Zilkade 1323	Fatih Kerimî'nin Orenburg'daki matbaasının yaptığı güzel işler hk.

			S. 4 s. 2	
737.	İmzasız	Şark-i Rus Gazetesi	1 Şubat 1905 / 10 Zilhicce 1323 S. 9 s. 1	<i>Şark-i Rus</i> gazetesinin Tiflis'ten Bakû'ya taşınacağı ve burada Ahmet Ağaoğlu'nun iştiraki ile çıkacağı haberi hk.
738.	M. A. Fransevî	Belâ-yı İslâm	1 Şubat 1905 / 10 Zilhicce 1323 S. 9 s. 1	İsmail Gaspıralı'nın M. A. Fransevî imzasıyla kaleme aldığı edebî eseri hk. (Bu eser 1905 yılının 9, 10, 11 ve ikinci kere olarak aynı yılın 102,103 numaralı sayılarında yayımlanmıştır).
739.	İmzasız	İstanbul ve Mısır Kitapları (Bahçesaray'da Kitapçı Ali Ahmet Tarpî)	1 Aprel 1905 / 9 Safer 1323 S. 25 s. 2	Kitapçı Ali Ahmet Tarpi'nin sattığı kitapların ilânı hk.
740.	İmzasız	Yeni Kitaplar	12 Aprel 1905 / 20 Safer 1323 S. 28 s. 1-2	Fatih Kerimî'nin <i>Neşriyat-ı Kerimî</i> adlı derginin 5. cüzü olan Nemseler'i yayımlaması ve <i>Talimat-ı Şeytaniye</i> adlı hikâyenin Kazan'da neşredilmesi hk.
741.	İmzasız	Yeni Tatar Gazetesi Hayat	20 May 1905 / 29 R. Evvel 1323 S. 39 s.1-2	<i>Hayat</i> gazetesinin çıkmaya başladığı, sahibinin Ali Merdan Bey Topçubaşof, muharirlerinin Ahmet Ağaoğlu ve Hüseyinzade Ali Bey olduğu ve gazetenin içeriğinin ne olduğu hk.

742.	İmzasız	Kütüb-i Tedrisiye	31 May 1905 / 10 R. Ahir 1323 S. 42 s. 2	Kazan’da Ahmedullin adında birinin <i>Kütüb-i Tedrisiye</i> adıyla bir mecmua neşretmesi hk.
743.	İmzasız	Hayat	14 İyun 1905 / 24 R. Ahir 1323 S. 46 s. 2	<i>Hayat</i> gazetesinin Ali Merdan Topçubaşı, Ahmet Ağaoğlu ve Hüseyinzade Ali Turan tarafından çıkarılmaya başlanması hk.
744.	İsmail	Yeni Havadisnameler	24 İyun 1905 / 5 C. Evvel 1323 S. 49 s. 1	Ataullah Bayezitof’un Peterburg’da <i>Nur</i> adlı bir gazete çıkaracağı hk.
745.	İmzasız	Nur Gazetesi	28 İyun 1905 / 9 C. Evvel 1323 S. 50 s. 1	Gazetenin mesleği ve içeriği hk.
746.	İmzasız	Acayip Hekim	28 İyun 1905 / 9 C. Evvel 1323 S. 50 s. 1	Phelixe Diagonal?’ın hikâyesi.
747.	Fuat	Daha Bir Tatar Gazeti	5 İyul 1905 / 16 C. Evvel 1323 S. 51 s. 1	Uralsk şehrinde çıkan <i>Uralens</i> gazetesinin sahibi Tuhfetullin Beyin Tatar dilinde <i>El-asrü’l Cedit</i> adıyla Kazan’da aylık dergi çıkaracağı hk. (derginin içeriği yazıda belirtilmiştir).

748.	İmzasız	Rus-Tatar Lügati	5 İyul 1905 / 16 C. Evvel 1323 S. 51 s. 2	Osman Efendi Zaatof'un Kırım şivesiyle Rusça-Tatarca lügat hazırlaması hk.
749.	İmzasız	Yersiz Orunsuz (Ufak Hikâyecik)	14 İyun 1905 / 30 C. Evvel 1323 S. 56 s. 1	Hikâye
750.	İmzasız	Derviş (Hikâyecik)	3 C. Evvel 1323 / 22 Eylül 1905 S. 57 s. 1	Hikâye
751.	İmzasız	Bîçâre Fatma (Hikâye)	26 İyul 1905 / 7 C. Ahir 1323 S. 58 s. 1	Hikâye
752.	Hayat	Bakû Müslüman Tiyatrosu	12 Avgust 1905 / 24 C. Ahir 1323 S. 63 s. 2	Necf Bey Vezirof'un <i>Musibet-i Fahriddün</i> adlı dramının sahnelenmesi hk.
753.	İmzasız	Sefername	10 Oktabr 1905 / 24 Şaban 1323 S. 80 s. 1	Eski bir cönkte görülen <i>Sefername</i> adlı millî şiirlerin yer aldığı ve bu eski Kırım şivesindeki şiirlere Türk dilinin tesiri hk.

754.	İsmail	Alem-i Nisvan (Kadınlar Alemi)	21 Oktabr 1905 / 5 Ramazan 1323 S. 85 s. 1	Kadınlara mahsus <i>Alem-i Nisvan</i> adlı mecmuanın neşri hk.
755.	İmzasız	Hürriyet-i Matbuat	17 Oktabr 1905 / 1 Ramazan 1323 S. 86 s. 1	Rus meşrutiyetinin ilâmı ile sansürün hafiflediği haberi hk.
756.	İmzasız	Bizim Mesleğimiz ve Bayrağımız	2 Noyabr 1905 / 17 Ramazan 1323 S. 89 s. 1	<i>Tercüman</i> 'ın mesleği ve hedefi hk.
757.	İsmail	Lisan Meselesi	4 Noyabr 1905 / 19 Ramazan 1323 S. 90 s. 1	Rusya Müslümanları arasında farklı şivelerin var olduğu, gazetelerin bu şivelerde yazdığı fakat hepsinin Türk lisanı olduğu hk.
758.	İsmail	Lisan Meselesi	7 Noyabr 1905 / 22 Ramazan 1323 S. 91 s. 1	İsmail Beyin gazetelerin ve kitapların dilinin sade Türk dili olmasını savunması ve bu dilin Osmanlı dili olmadığını belirtmesi hk.
759.	Kart Agay	Gün Doğdu	9 Noyabr 1905 / 24 Ramazan 1323 S. 92 s. 1	İsmail Gaspıralı milli roman olarak belirttiği bu eserini <i>Kart Agay</i> imzasıyla yazmıştır (1905 yılının 92, 93, 103, 106 ve 1906 yılının 1, 2, 6-10 numaralı sayılarında yayımlanmıştır).

760.	İsmail	Yaşa Hasan Bey Yaşa	17 Noyabr 1905 / 26 Ramazan 1323 S. 93 s. 1	Hasan Bey Melikzade Zerdabî'nin Rusya Müslümanlarının matbuat hareketlerine katkıları hk.
761.	İsmail	Yine Lisan Bahsi	21 Noyabr 1905 / 7 Şevval 1323 S. 95 s. 1	<i>Nur</i> gazetesinde E. E. imzasıyla yazılmış <i>Tatar Tili</i> adlı yazıda yazarın Tatar olduğunu Arap ya da Türk olmadığını ve Tatarcanın kullanılmasının gerektiğini söylemesi buna karşılık İsmail Beyin cevabı hk.
762.	Şefika İsmail Kızı	Alem-i Nisvan İdaresinden	23 Noyabr 1905 / 7 Şevval 1323 S. 96 s. 3	<i>Alem-i Nisvan</i> 'ın haftalık mecmua olarak çıkacağı hk.
763.	İsmail	Vedaname	5 Dekabr 1905 / 21 Şevval 1323 S. 101 s. 1	<i>Tercüman</i> 'ın bundan böyle sansürsüz çıkacağı haberi hk.
764.	İmzasız	Alem-i Nisvan Yaki Hanımlar Dünyası	5 Dekabr 1905 / 21 Şevval 1323 S. 101 s. 2 İ.	<i>Alem-i Nisvan</i> 'ın içeriği hk.
765.	İsmail Gasprinski	Gerek Sözler	5 Dekabr 1905 / 21 Şevval 1323	Meşrutiyetin ilânı ile sansürün zayıflaması ve <i>Tercüman</i> için yeni bir dönemin başlayacağı haberi hk.

			S. 101 İ.	
766.	İsmail	İdareden	7 Dekabr 1905 / 23 Şevval 1323 S. 102 s. 1	Türkçe ve Rusça çıkan <i>Tercüman</i> 'ın bundan böyle Rusça kısmının çıkmayacağı haberi ve gazetede <i>Gündoğdu</i> adlı milli roman ile <i>Yüz Sene Sonra</i> adlı sosyalist romanın tercümesinin tefrika edileceği hk.
767.	İsmail	[Hayat refikimizin....] (A. Ağaoğlu'nun ayrılması hakkında)	7 Dekabr 1905 / 23 Şevval 1323 S. 102 s. 1	Ahmet Ağaoğlu'nun <i>Hayat</i> gazetesinden ayrılmasının haberi ve bu ayrılığını bir mektupla belirtmesi hk.
768.	İsmail	Til, Til, Til	9 Dekabr 1905 / 25 Şevval 1323 S. 103 s. 2	Gaspıralı'nın gazetelerin dilini eleştirmesi, <i>Tercüman</i> 'da kullandığı dilin Osmanlıca değil sade Türk dili olduğunu belirtmesi hk.
769.	İsmail	El-Asrû'l-Cedid ve Fikir	12 Dekabr 1905 / 28 Şevval 1323 S. 104 s. 1	Kamil Efendi Tuhfetullin'in <i>El-Asrû'l Cedit</i> mecmuasıyla <i>Fikir</i> adlı bir gazete çıkarmakta olduğu ve Kamil Efendi'yi dil meselesinin oldukça meşgul ettiği hk.
770.	Bellamy	Yüz Sene Sonra	12 Dekabr 1905 / 28 Şevval 1323 S. 104 s. 1	Edward Bellamy'nin ¹¹ <i>Yüz Sene Sonra</i> adlı sosyalist romanının tercümesi hk. (bu roman 1906 yılının 8-9, 11, 13-14, 19, 21, 23-25, 29, 35, 38, 40-45, 47, 60-61, 73, 77-81

¹¹ Edward Bellamy (1850-1898); Amerikalı gazeteci, yazar.

				numaralı sayılarda devam etmiştir).
771.	İmzasız	Mektubat-ı Hafîyye	23 Dekabr 1905 / 10 Zilkade 1323 S. 108 s. 1	Nikolay İlminski'nin Rus bakan Pobdonosçef'e İsmail Gaspıralı hakkında yazdığı gizli mektuplar hk.
772.	İmzasız	Gazetelerimiz	23 Dekabr 1905 / 10 Zilkade 1323 S. 109 s. 2	Rusya Müslümanları arasında yeni gazetelerin zuhur ettiği ve Müslümanların matbuat faaliyetlerinin arttığı hk.
773.	İmzasız	Mektubat-ı Hafîye (İlminski'den Popdonosçev'e)	28 Dekabr 1905 / 15 Zilkade 1323 S. 109 s. 1	Nikolay İlminski'nin Pobdonosçef'e yazdığı gizli mektuplar hk.
774.	İsmail	Ak Gül Destesi [1-10]	30 Dekabr 1905 / 17 Zilkade 1323 S. 110 s. 1-2	İsmail Gaspıralı'nın şair ve yazarlardan (Kayyum Nasirî, Şihabüddin Mercanî, Hasan Melikzade Zerdabî, Rızaeddin Tahirî, Neriman Nerimanof, Fatih Kerimî vb.-1905 yılı giriş yazısı) mürekkep hazırladığı biyografi hk. (1906 yılının 12, 15, 22, 26, 36, 52, 56, 85 ve 1907 yılının 43 numaralı sayısında devam etmiştir) ¹² .

¹² Bu sayılarda Ş. Mercanî, S. M. Ganizade, N. Nerimanof, H. Osmanof, H. Maksudî, A. Ahundzade, F. Kerimî, Z. Bigi, M. Sabircan, A. İbrahim, R. Fahrettin, A. Y. Talibzade'nin biyografileri yer almıştır.

775.	İmzasız	Bizim Gazeteler	30 Dekabr 1905 / 17 Zilkade 1323 S. 110 s. 3	<i>Muhbir, Nur, Ülfet, Hayat, Mirat</i> ve <i>Tercüman</i> gazetelerinin birbirleri arasındaki münasebet ve dil tartışmaları hk.
776.	İmzasız	Bizim Matbuat-ı Türkîye	9 Yanvar 1906 / 27 Zilkade 1323 S. 1 s. 2	Bakû'da <i>İrşat</i> ve <i>Hayat</i> , Kazan'da <i>Muhbir</i> , Uralsk'ta <i>Fikir</i> , Peterburg'da <i>Ülfet</i> ve <i>Nur</i> 'un çıkmasından sonra 1906 yılında Kazan'da <i>Yıldız</i> , <i>Tan Kırım</i> 'da <i>Kırım Postası</i> gazeteleri ve Bahçesaray'da <i>Ha-ha-ha</i> adlı haftalık mizah dergisinin çıkacağı hk.
777.	Zakir Hantemirof	Dil Meselesi Hakkında (İdareye Mektup)	20 Yanvar 1906 / 8 Zilhicce 1323 S. 6 s. 2	<i>Nur, Hayat</i> ve <i>Tercüman</i> 'ın kullandığı dil hk.
778.	İmzasız	Şah-ı İran ve Hürriyet-i Matbuat	30 Yanvar 1906 / 18 Zilhicce 1323 S. 7 s. 3	İran'daki gazetelere hürriyet verildiği hk.
779.	İmzasız	Yeni Neşriyat	1 Fevral 1906 / 20 Zilhicce 1323 S. 8 s. 2	Kazan'da <i>Azat</i> , Orenburg'da <i>Vakit</i> , Hacı Tarhan'da <i>Bahr-ı Hazer</i> adlı gazetelerin çıkacağı haberi hk.
780.	İmzasız	Bizim Matbuat	3 Fevral 1906 /	<i>Tercüman</i> ile <i>Nur</i> arasındaki Tatarca ve Türkçe tartışması

			22 Zilhicce 1323 S. 9 s. 1	hk.
781.	İmzasız	Yeni Gazetelerimiz	15 Fevral 1906 / 5 Muharrem 1324 S. 14 s. 2	Kazan'da Molla Abdullah Apanay'ın <i>Azat</i> 'ı, yine Kazan'da Zakir Efendi Tahirof'un <i>Hürriyet</i> 'i, Orenburg'da Remiyef kardeşlerin nezaretinde Fatih Kerimî'nin <i>Vakit</i> 'i hk.
782.	İmzasız	Mısır	17 Fevral 1906 / 7 Muharrem 1324 S. 15 s. 1	<i>Türk</i> gazetesinin <i>Tercüman</i> 'ı övmesi ve diğer gazetelere önderlik ettiğini belirtmesi hk.
783.	İmzasız	Rica	27 Fevral 1906 / 17 Muharrem 1324 S. 19 s. 2	<i>Şark</i> gazetesine yazılacak mektupların ve makalelerin dilinin sade Türk dili olması gerektiği hk.
784.	İmzasız	Milli Şiir ve Ebyat	1 Mart 1906 / 19 Muharrem 1324 S. 20 s. 1	Gazetelerde görülen şiirlerinin dilinin sade Türk dili ile yazılmış olduğu fakat bazılarının da kaba ve gelişigüzel olduğundan şiir bile sayılamayacakları hk. (Metinde <i>Hayat</i> gazetesinde yer alan Turanî'nin de bir şiiri yer almıştır).
785.	İmzasız	Til Bahsi	1 Mart 1906 / 19 Muharrem 1324 S. 20 s. 1	Rusya Müslümanları arasında çıkan gazetelerin dilinin gittikçe edebî ve sade Türk dili olduğu hk.

786.	İmzasız	Ha-Ha-Ha	6 Mart 1906 / 24 Muharrem 1324 S. 22 s. 1	Haftada bir defa neşrolunan mizah dergisi <i>Ha-Ha-Ha</i> 'nın Molla Nasrettin'e benzediği, bu dergide <i>Nasrettin Değil</i> , <i>Sivri Deynek</i> ve <i>Ahmak Akay</i> takma ismiyle yazan muharrirlerin olduğu hk.
787.	İmzasız	Vakit Gazetesi	6 Mart 1906 / 24 Muharrem 1324 S. 22 s. 2	Remiyef kardeşlerin nezaretinde Fatih Efendi Kerimof'un çıkardığı <i>Vakit</i> gazetesinin dilinin temizliği ve herkesin anlayabileceği hk.
788.	İmzasız	Yeni Kitaplar	6 Mart 1906 / 24 Muharrem 1324 S. 22 s. 2	Zahidullah Şerifullahzade Elmünzelevî'nin <i>Kavaninü'l-İntizam Fi Me'ayiş-i'l-İnsan</i> ile <i>Merkatü'l-Mearif</i> adlı eserlerinin Kazan'da basılması hk.
789.	İsmail	Açık Mektup	15 Mart 1906 / 3 Safer 1324 S. 26 s. 1	İsmail Beyin <i>Hayat</i> gazetesine <i>Tercüman</i> 'ın mesleğini ve amacını ve dil politikasını anlatması hk.
790.	İmzasız	Edebiyat	17 Mart 1906 / 5 Safer 1324 S. 27 s. 2	Muhammet Sadık Efendi'nin <i>İslâm Lisanından</i> ve <i>Ahval-i Millet</i> adlı şiirleri hk.
791.	İmzasız	Umumî Lisan-ı Edep	20 Mart 1906 / 8 Safer 1324 S.	<i>Tercüman</i> 'ın lisan birliğinden ayrılmadığını ve bu yolda hizmet ettiğini belirtmesi hk.

			28 s. 1	
792.	İmzasız	Alem-i Nisvan	22 Mart 1906 / 10 Safer 1324 S. 29 s. 1	<i>Alem-i Nisvan</i> 'ın haftada bir defa neşrolunması ve içeriği hk.
793.	İmzasız	Ha-Ha-Ha	22 Mart 1906 / 10 Safer 1324 S. 29 s. 1	<i>Ha-Ha-Ha</i> mizah dergisinin haftada bir defa çıkması ve içeriği hk.
794.	İmzasız	Bulgarya'da Müslüman Gazeteleri	22 Mart 1906 / 10 Safer 1324 S. 29 s. 2	Bulgaristan'da Yörükoğlu İsmail Efendi'nin Türk ve Bulgar dilinde çıkan <i>Şark</i> , <i>Tuna</i> ve Filibe'de çıkan Türkçe <i>Rumeli</i> gazetesi hk.
795.	İmzasız	Bizim Matbuat	24 Mart 1906 / 12 Safer 1324 S. 30 s. 1	Rusya Müslümanları arasında matbuat faaliyetlerinin hızlanmasıyla gazetelerin artması hk. (<i>Vatan Hadimi</i> , <i>Alem-i İslâm</i> , <i>Derbent</i> , <i>Debistan</i> , <i>Rehber</i> gibi gazetelerin yayımlanması).
796.	İmzasız	Azat Refikimize Açık Mektup	27 Mart 1906 / 15 Safer 1324 S. 31 s. 1-2	Matbuat meydanına yeni çıkmış gazetelerin <i>Tercüman</i> sayesinde dil tartışmalarına girmesi ve kullandıkları dil hk.
797.	İmzasız	Umumî Lisan-ı Edep	27 Mart 1906 /	Birçok gazete zuhur ettiği halde <i>Tercüman</i> okuyucusunun

			15 Safer 1324 S. 31 s. 1	çoğalmas ve bunun sebebinin de okuyucuların ortak edebî dilde karar kılmaları hk.
798.	İmzasız	Yeni Mecmua	29 Mart 1906 / 17 Safer 1324 S. 32 s. 1	Kazan'da <i>Ed'din ve'l-Edep</i> adlı aylık mecmuanın Alimcan Barudî tarafından çıkarılması hk.
799.	İmzasız	Matbuat Nizamı	10 Aprel 1906 / 29 Safer 1324 S. 36 s. 1	Sansürün kalkmasıyla birlikte yeni basılan kitapların kontrolünün nasıl yapılacağı hk.
800.	İmzasız	Molla Nasreddin Mecmuası	17 Aprel 1906 / 7 R. Evvel 1324 S. 39 s. 2	Tiflis'te Celil Memmedguluzade'nin <i>Molla Nasrettin</i> adıyla bir mizah mecmuas çıkardığı haberi hk.
801.	İmzasız	Yeni Gazete	5 Mayıs 1906 / 25 R. Evvel 1324 S. 47 s. 1	Karasu'da <i>Vatan Hadimi</i> adlı gazetenin neşri ve bu gazetenin dilinin açık Türkçe, mesleğinin ise güzel olduğu hk.
802.	İmzasız	Çıkmış Hem Sönmüş Gazete	7 Mayıs 1906 / 27 R. Evvel 1324 S. 48 s. 1	Taşkent'te yerli Müslümanların Türk şivesinde <i>Terakkî</i> adlı bir gazetenin çıkması fakat 3 ay sonra bu gazetenin müşterileninden para toplayamaması sonucu kapanması hk.
803.	İmzasız	Hakikat Her Taraftan	7 Mayıs 1906 /	Rusya Müslümanları arasındaki gazetelerin dili, birbirleriyle

		Zuhûr Eder	27 R. Evvel 1324 S. 48 s. 1	ilişkileri ve gazetelerin umumî edebî dilde yazmaları gerektiği hk.
804.	İmzasız	Anlaşmak-Birleşmek- Okup Bilip İlerleşmek Niçik Olur	24 Mayıs 1906 / 14 R. Ahir 1324 S. 55 s. 1	Okuyup birleşmek ve ilerlemek için bütün Türk kollarının ortak edebî bir dilde okuyup yazmalarının gerekliliği hk.
805.	İmzasız	Paris'te Bir Tatar Talebesinin Gösterdiği Gayret	24 May 1906 / 14 R. Ahir 1324 S. 55 s. 2	Kazan'ın genç âlimlerinden olan ve Sorbone Üniversitesinde okuyan Sadrettin Maksudî'nin Paris'te İslâm medeniyeti ile ilgili konferanslar verdiği hk.
806.	İmzasız	Yeni Kitaplar (Rüstem ve Sührab Hikâyesi)	24 May 1906 / 14 R. Ahir 1324 S. 55 s. 2	Reşit Bey Efendizade'nin Firdevsî'nin <i>Şehnamesinden</i> Azerbaycan Türkçesine tercüme ettiği <i>Rüstem ve Sührab</i> hikâyesi hk.
807.	İsmail	Ak Gül Destesi Yaki Edebiyat-ı Cedide Hademeleri	25 Mayıs 1906 / 16 R. Ahir 1324 S. 56 s. 1	Muhammet Zahir Bigiyev ve Molla Sabircan Efendi'nin biyografisi hk.
808.	İmzasız	Mizan	31 May 1906 / 21 R. Ahir 1324 S. 58 s. 1	Edebî, maişî ve tenkidî bahisler hk.

809.	İmzasız	Vahdet-i Lisan- Dil Birliği	7 İyul 1906 / 27 R. Ahir 1324 S. 61 s. 2	Semerkant'tan Hadi Hoca Müftüoğlu'nun dil birliğinin önemini belirtmesi hk.
810.	İsmail	Meslek-i Tercüman	9 İyun 1906 / 29 R. Ahir 1324 S. 62 s. 1	<i>Tercüman</i> 'ın mesleği hk.
811.	İmzasız	İstanbul Kütüphaneleri	9 İyun 1906 / 29 R. Ahir 1324 S. 62 s. 4	İstanbul'daki kütüphanelerin imtizamsızlığı hk.
812.	İmzasız	Ahmet Cevdet Beyin Umumî Lisan-ı Edebî Hakkında	21 İyun 1906 / 12 C. Evvel 1324 S. 67 s. 2	Ahmet Cevdet Beyin <i>Ülfet</i> gazetesine yazdığı yazıda Rusya'daki ve Osmanlı'daki gazetelerin dilinin bir olması gerektiği ve umumî bir lisana sahip olmaları hk.
813.	İsmail	Balalar Gerek	4 Sentabr 1906 / 28 Recep 1324 S. 99 s. 1	Matbaada çalışacak gençlere ihtiyaç olduğu ve matbaa faaliyetlerinin artması ile beraber gençlerin bu meslekte işsiz kalmayacakları hk.
814.	Tercüman	Karain-i Kirama Hitap	25 Sentabr 1906 / 19 Şaban 1324 S. 108 s. 1	Umumî dil birliğinin gerekliliği ve bu konunun üzerine düşülmesi hk.

815.	İsmail	Karain-i Kirama Hitap	27 Sentabr 1906 / 21 Şaban 1324 S. 109 s. 1	İsmail Beyin “dilde, fikirde, işte birlik” şiarıyla yola çıktığını belirtmesi ve <i>Millet</i> adıyla bir gazete çıkaracağı hk.
816.	İmzasız	Millet	29 Sentabr 1906 / 23 Şaban 1324 S. 110 s. 1	<i>Millet</i> gazetesinin içeriği ve mesleği hk.
817.	İmzasız	Millet	20 Oktabr 1906 / 15 Ramazan 1324 S. 119 s. 2	Gazetelerin dil birliğine çalışmaları ve gazetelerin dilinin sadeleştirilmesi hk.
818.	İmzasız	Mizan (Edebî, Maişî ve Tenkidî Bahisler)	23 Oktabr 1906 / 18 Ramazan 1324 S. 120 s. 1	Rusça hurûfat ile basılan kitapların ana dilde okuyan çocuklara zararı dokunacağı ve gazetelerdeki dil-edebiyat bahisleri ile Mustafa Lütfi Şirvanski’nin çıkardığı <i>Burhan-ı Terakki</i> hk.
819.	İmzasız	[Burhan-ı Terakki’nin sağdan sola, milletçilikten ...]	25 Oktabr 1906 / 20 Ramazan 1324 S. 121 s. 1-2	Mustafa Lütfi Şirvanski ve <i>Burhan-ı Terakki</i> ’nin tuttuğu meslek hk.
820.	İsmail	Tarihçe-i Edebiyattan Bir	30 Oktabr 1906	İsmail Beyin <i>Kamusü’l Alam</i> ’ı neşredeceğini <i>Tercüman</i> ’da

		Bet	/ 25 Ramazan 1324 S. 123 s. 1-2	ilân etmesini fakat sonra çıkarmamasını tenkit eden <i>Ülfet</i> gazetesi yazarı Abdürreşit İbrahim karşısında İsmail Beyin konuya açıklık getirmesi hk.
821.	İmzasız	Muhammet Ağa Şahtahtlı	10 Noyabr 1906 / 6 Şevval 1324 S. 126 s. 1	<i>Şark-i Rus</i> 'un sahibi Muhammet Ağa Şahtahtlı'nın İsmail Beyden özür dilemesi hk.
822.	İmzasız	Mizan	13 Noyabr 1906 / 9 Şevval 1324 S. 127 s. 1-2	<i>Yulduz</i> gazetesinin tuttuğu yol ve mesleği hk.
823.	İmzasız	Ufacık Bir Hizmet	13 Noyabr 1906 / 9 Şevval 1324 S. 127 s. 1-2	Yazı yazmanın ne kadar zor olduğu, yazarların acele yazı yazdığında Tatarca diye seçtiği kelimelerin Rusça olduğunu görmediği hk.
824.	İmzasız	Til ve Lisan Senesi	18 Dekabr 1906 / 15 Zilkade 1324 S. 142 s. 1	<i>Tercüman</i> 'ın 1906 yılını dil senesi ilân etmesi ve kendi dil politikası ile ilgili görüşlerini belirtmesi hk.
825.	İmzasız	Til Hakkında	18 Dekabr 1906 / 15 Zilkade 1324 S. 142 s. 2	Rusya'da yayımlanan çeşitli gazetelerden alınan metinlerin dilinin <i>Tercüman</i> tarafından eleştirilmesi hk.

826.	İmzasız	Lisan Senesi	29 Dekabr 1906 / 26 Zilkade 1324 S. 146 s. 4	Gazetelerden alınan metinlerin dili üzerine yapılan eleştiriler hk.
827.	İmzasız	Başka Bir Dünya (İngilizceden İktibas)	1 Yanvar 1907 / 29 Zilkade 1324 S. 1 s. 1	Cerom Cerom? eserinden iktibas edilmiş sosyalist bir yazı hk.
828.	İmzasız	Mizan (Edebî, Maişî ve Tenkidî Bahisler)	5 Yanvar 1907 / 4 Zilhicce 1324 S. 2 s. 1-2	Ziyalı sınıfın Müslümanlara faydalı olup olamayacağının <i>Tercüman</i> , <i>Ülfet</i> ve <i>İrşat</i> tarafından tartışılması hk.
829.	İmzasız	Milli Tiyatro	5 Yanvar 1907 / 4 Zilhicce 1324 S. 2 s. 4	Kazan'da A. Kemal'in <i>Kırganç Bala</i> ve A. Kerim'in <i>Aşk Belâsı</i> adlı eserlerinin Müslüman gençler tarafından sahnelenmesi hk.
830.	Seyyah	Mükâleme-i Selatin	8 Yanvar 1907 / 7 Zilhicce 1324 S. 3 s. 1-2	Fantezi hikâye.
831.	İmzasız	Yeni Mecmua	8 Yanvar 1907 / 7 Zilhicce 1324	Zahit Bey Şemvil'in Moskova'da çıkardığı <i>Terbiyetü'l Etfal</i> adlı gazete hk.

			S. 3 s. 2	
832.	İmzasız	Tekamül	8 Yanvar 1907 / 7 Zilhicce 1324 S. 3 s. 2	Bakû'da haftalık olarak çıkmaya başlayan <i>Tekâmül</i> gazetesinin mesleği hk.
833.	İmzasız	Matbuat-ı Milliyemiz	12 Yanvar 1907 / 11 Zilhicce 1324 S. 5 s. 1	Gazete ve mecmuaların milletin aynası olduğu ve Rusya Müslümanları arasında neşredilen gazeteler hk.
834.	Deliler	[Deli şaire deliler mucibi olan bir kuşun ...?]	12 Yanvar 1907 / 11 Zilhicce 1324 S. 5 s. 2	Şiir
835.	İmzasız	Maişet Çok Şeyleri Tekzip Eder	12 Yanvar 1907 / 11 Zilhicce 1324 S. 5 s. 2	Vambéry'nin <i>Aksak Derviş</i> namıyla Türk ve Müslüman âleminde dolaşarak malûmat toplaması, <i>Nationale Review</i> dergisinde Rusya Türklerinin canlanması ve dirilmesiyle ilgili yazılar yazması hk.
836.	İmzasız	Burhan-ı Terakkî	12 Yanvar 1907 / 11 Zilhicce 1324 S. 5 s. 2	<i>Burhan-ı Terakkî</i> gazetesi hk. küçük bir yazı.
837.	Keşfî Çelebi	Milli Tiyatro	12 Yanvar 1907	Abdurrahim Hakverdili'nin <i>Dağılan Tifak</i> adlı oyunun

			/ 11 Zilhicce 1324 S. 5 s. 2-3	Bahçesaray’da sahnelenmesi ve oyun hk.
838.	İmzasız	Arabî Gazete	12 Yanvar 1907 / 11 Zilhicce 1324 S. 5 s. 3	Dağıstan’da matbaa açılması ve Arapça bir gazete neşrine izin verilmesi hk.
839.	Seyyah	Mükâleme-i Selatin	22 Yanvar 1907 / 21 Zilhicce 1324 S. 7 s. 1-2	Fantezi hikâye.
840.	İmzasız	Kazan Muhbiri	22 Yanvar 1907 / 21 Zilhicce 1324 S. 7 s. 1-2	<i>Kazan Muhbiri</i> ’nin <i>Timur Melik</i> adlı hikâye ile ilgili bir değerlendirme yapması hk.
841.	Muhammet Hadi Şirvanî	Edebiyat Terane-i Milli	22 Yanvar 1907 / 21 Zilhicce 1324 S. 7 s. 4	Şiir.
842.	Muhammet Hadi Şirvanî	Edebiyat İki Bahar Bülbülü	1 Fevral 1907 / 1 Muharrem 1325 S. 11 s. 3	Şiir.
843.	İmzasız	Mizan	8 Fevral 1907 /	Gazetelerin lisan birliği ve edebî lisanı savunmaları ve bu

		(Edebî, Maişî, Tenkidî bahisler)	8 Muharrem 1325 S. 14 s. 1	uğurda hizmet etmeleri gerektiği hk.
844.	İmzasız	Mısır'dan Mektup	8 Fevral 1907 / 8 Muharrem 1325 S. 14 s. 1- 2	Abdullah Cevdet'in İsmail Beye yazdığı övgü dolu mektup ve <i>Tercüman</i> 'ın cevabı hk.
845.	İsmail	Bu Nüsha	13 Fevral 1907 / 13 Muharrem 1325 S. 16 s. 1	<i>Tercüman</i> 'ın ortaya çıkışının yirmibeşinci senesi dolayısıyla Gaspıralı'nın düşüncelerini kısaca ifade etmesi hk.
846.	Turanî	Türk Dilinin Vazife-i Medeniyesi	13 Fevral 1907 / 13 Muharrem 1325 S. 16 s. 1	Turanî imzasıyla Hüseyinzade Ali Turan'ın yazmış olduğu Türk dili ile ilgili yazısı hk.
847.	İmzasız	Tedris ve Terbiye Mecmuaları	16 Fevral 1907 / 16 Muharrem 1325 S. 17 s. 1- 2	Bakû'da Ali İskender Caferzade'nin çıkardığı <i>Debistan</i> ve Moskova'da Muhammet Zahit Şemvil'in çıkardığı <i>Terbiyetü'l Etfal</i> adlı mecmualar hk.
848.	İmzasız	Edebiyat	16 Fevral 1907 / 16 Muharrem	Muhammet Hadi Şirvanî'nin <i>Terane-i Milli</i> şiirinin tekrar yayımlanması hk.

			1325 S. 17 s. 1	
849.	İmzasız	Mizan	19 Fevral 1907 / 19 Muharrem 1325 S. 18 s 1-2	Okumak ve yazmanın faydaları, milli tiyatronun vatanı olan Kafkazy'a da tiyatro ve <i>Molla Nasrettin</i> hk.
850.	İmzasız	Yeni Gazete	21 Fevral 1907 / 21 Muharrem 1325 S. 19 s. 2	Ahmet Ağaoğlu'nun Bakû'da Rusça <i>Progres</i> adlı bir gazete çıkaracağı hk. (gazete gündelik çıkacaktır).
851.	İmzasız	[Vakit'in işittiğine göre tezden Simber'de...]	26 Fevral 1907 / 26 Muharrem 1325 S. 21 s. 2	Simber'de Muhammetşah İsfindiyar oğlu Akçurin tarafından matbaa açılıp, <i>Bugün</i> ve <i>Vastok</i> isminde Tatar ve Rus dilinde iki gazete çıkarılacağı hk.
852.	Muhammet Hadi Şirvanî	Fezail-i İnsaniye (Mebuslarımıza Bir Hitap)	26 Fevral 1907 / 26 Muharrem 1325 S. 21 s. 3	Şiir
853.	İmzasız	Faaliyet-i Hususiye	2 Mart 1907 / 30 Muharrem 1325 S. 23 s. 1	<i>Türk</i> gazetesinde Rusya Türklerinin yararına çalışan Ahmet Bay ve Abdülğani Bay ile ilgili yazılmış bir yazı hk.
854.	İmzasız	Lisan Bahsi	2 Mart 1907 /	<i>Kazan Muhbiri</i> 'nde Ebu Sufyan Dağıstanî'nin <i>Tercüman</i> 'da

			30 Muharrem 1325 S. 23 s.1-2	yapılan imlâ yanlışlıklarını bildirmesi ve <i>Tercüman</i> ’ın cevabı hk.
855.	İmzasız	Milletin İleri Sınıfı	28 Mart 1907 / 26 Safer 1325 S. 33 s. 1-2	Rusya Türkleri arasındaki aydın ile ilgili bir değerlendirilme yapılması hk.
856.	İmzasız	Mizan	30 Mart 1907 / 28 Safer 1325 S. 34 s. 1-2	<i>Kazan Muhbiri</i> ’nin <i>Beyanü’l Hak</i> himayesine geçmesi, iki haftada bir neşredilen <i>Top</i> adlı mizah dergisi, Yusuf Efendi Muzafferof’un <i>Yaz</i> mecmuası, <i>Tatar Jurnalı</i> ’nin Tatarca diye Rusça kelimeleri oldukça çok kullanması, <i>Füyuzat</i> dergisinde Hasan Sabri Ayvazof’un <i>Neden Bu Hale Kaldık</i> adlı tiyatro oyununun neşrine başlanması hk.
857.	İmzasız	Kafkazy	13 Aprel 1907 / 13 R. Evvel 1325 S. 36 s. 2	Bakû’da neşredilen <i>Tekamül</i> adlı gazetenin zorunlu tatile gireceği ve kapanan <i>Hayat</i> gazetesinin yerine <i>Yeni Hayat</i> adlı bir gazete çıkacağı hk.
858.	İmzasız	Rusiya Gazetesine Cevap	20 Aprel 1907 / 20 R. Evvel 1325 S. 37 s. 1-2	<i>Rusiya</i> gazetesinin Türk şivelerinin birbirinden çok uzak olduğunu söylemesi ve farklı şivelerde konuşanların birbirini anlayamayacaklarını ileri sürmesi <i>Tercüman</i> ’ın buna cevabı hk.

859.	İmzasız	Mizan	20 Aprel 1907 / 20 R. Evvel 1325 S. 37 s. 1- 2	Gazetelerin modernleşmede önemli bir araç olduğu fakat kitap ve kitapçılık işinin gazetelerden daha çok önem ifade ettiği, <i>Fikir</i> gazetesinin el değiştirdiği (Murtaza Abidullin, Veliyullah Hamidullin) hk.
860.	İmzasız	Can Alıp Can Verecek Mesele	18 May 1907 / 18 R. Ahir 1325 S. 41 s. 1	1905 Rus meşrutiyetinden sonra dumaya giren Türkler kendi aralarında hangi şivede konuşacakları ve bu konunun bir problem olduğu hk.
861.	İsmail	Refiklerime Açık Mektup	25 May 1907 / 25 R. Ahir 1325 S. 42 s. 1-2	Yazarın biz kimiz sorusuna cevap araması ve Rusya Müslümanları arasında tartışma haline gelen “dilsizlik” meselesi hk. görüş bildirmesi
862.	İmzasız	Matbaa-yı İçtihat	1 İyun 1907 / 2 C. Evvel 1325 S. 43 s. 1	Mısır’da Abdullah Cevdet’in <i>İçtihat</i> matbaasında bir hayli yabancı eserin basıldığı hk.
863.	İmzasız	Tashihler	8 İyun 1907 / 9 C. Evvel 1325 S. 44 s. 1	<i>Yulduz</i> ile <i>Tercüman</i> arasında ortak edebî dil tartışması hk.
864.	İmzasız	Milli Matbuatın Hâli	13 İyul 1907 / 15 C. Ahir 1325	Rusya’da son iki senede Türk dilinde 40 gazete ve dergi tesis edildiği fakat bunların 6 adedinin hükûmet tarafından

			S. 48 s. 1	kapatıldığı, 21 adedinin müşterisizlikten kapandığı ve 13 adedinin de hala devam ettiğini istatistik verilerle belirtilmesi hk.
865.	İmzasız	Doğru Söz	27 İyul 1907 / 29 C. Ahir 1325 S. 50 s. 2	<i>Yulduz</i> gazetesinin 25 senelik <i>Tercüman</i> 'ı övmesi ve hakkını iade etmesi hk.
866.	İsmail	Ziyalı Sınıfımız	10 Avgust 1907 / 13 Recep 1325 S. 52 s. 2	Rusya Müslümanları arasında zuhur eden ziyalı sınıfın çağdaşlaşmaya oldukça katkıda bulundukları fakat onların da eleştirilecek yönlerinin olduğu hk.
867.	M. Y. Erkânî	Bir Hikâye	25 Sentabr 1907 / 1 Ramazan 1325 S. 61 s.1-2	Hayvanlarla ilgili bir hikâye.
868.	İmzasız	Hiveli Türk Şairi	5 Oktabr 1907 / 10 Ramazan 1325 S. 64 s. 1	Hiveli şair Muhammet Rıza Mirab Er Niyaz oğlunun <i>Tavizü'l-Aşikin</i> adlı şiir kitabını neşretmesi hk.
869.	İmzasız	Kendi Gazetelerimizden [1]	16 Oktabr 1907 / 22 Ramazan 1325 S. 67 s. 1-	<i>Yulduz</i> gazetesinde Kelimullah Sadi'nin Osmanlı dili ile Kazan şivesinin kullanımı üzerine görüşlerini (Osmanlıcanın Arapça ve Farsça kelimelerle çevrili olduğu, dili

			2	sadeleştirmek gerektiği) örneklerle anlatan makalesi hk.
870.	İmzasız	Kendi Gazetelerimizden [2]	19 Oktabr 1907 / 25 Ramazan 1325 S. 68 s. 2	<i>Füyuzat</i> 'ın 29. sayısında Ahmet Kemal Beyin Avrupa seyahatini anlattığı yazıda, yazarın Avrupadaki gelişmeler karşısında kendi milletinin okumadığını, kitaplara yakın durmadığını, halbuki gazetelerin milletin faydasına oluşunu belirttiği yazısı hk.
871.	E. L.	Şayan-ı İtibar Bir İkram	23 Oktabr 1907 / 29 Ramazan 1325 S. 69 s.1-2	Rızaeddin Fahrettin'in Türk-İslâm âlemi için ne kadar önemli ve faydalı bir kişi olduğu hk.
872.	İmzasız	Ahbar-ı Dahiliye [Bakû'da Hacı Zeynelabidin Tagıyef ...]	9 Noyabr 1907 / 16 Şevval 1325 S. 72 s. 3	<i>Kaspi</i> gazetesinin müdürlüğüne Vranberg isminde birinin getirilmesi hk.
873.	İmzasız	Molla Nasrettin Jurnalı	9 Noyabr 1907 / 16 Şevval 1325 S. 72 s. 3	2. senesine devam eden <i>Molla Nasrettin</i> adlı mizah dergisi hk. kısa bir yazı.
874.	Kızdırmalı	Debistan	9 Noyabr 1907 / 16 Şevval 1325 S. 72 s. 3-4	<i>Debistan</i> adlı dergi ve içeriğini de konu alan bir yazı hk.

875.	İmzasız	Türkiye’de Gizli Gazeteler	16 Noyabr 1907 / 22 Şevval 1325 S. 74 s. 2	<i>Rehber-i Umur-ı Vatan</i> ve Van’da basılan <i>Sabahü’l Hayr</i> adlı gizli gazeteler hk.
876.	İmzasız	Vatan Hadimi	22 Noyabr 1907 / 28 Şevval 1325 S. 76 s. 2	<i>Vatan Hadimi</i> ’nin bundan böyle şirket tarafından çıkarılacağı ve şirket hk.
877.	İmzasız	Vefat-ı Hasan Bey Melikof	4 Dekabr 1907 / 11 Zilkade 1325 S. 79 s. 2	Hasan Bey Melikzade Zerdabî’nin vefat haberi hk.
878.	İmzasız	Vicdan [1]	4 Dekabr 1907 / 11 Zilkade 1325 S. 79 s. 2	Çinlilerle ilgili Rusçadan tercüme bir hikâye.
879.	İmzasız	Vicdan [2]	7 Dekabr 1907 / 14 Zilkade 1325 S. 80 s. 1-2	Hikâye (sonu).
880.	İmzasız	İki Cenaze	11 Dekabr 1907 / 18 Zilkade 1325 S. 81 s. 2	Ahundzade Abdüsselam Efendi ve Hasan Bey Melikzade Zerdabî’nin vefatı hk.

881.	İmzasız	Hakan-ı Adaletgüster	14 Dekabr 1907 / 21 Zilkade 1325 S. 82 s. 1-2	Çinlilerle ilgili Rusçadan tercüme bir hikâye.
882.	İmzasız	Şisya Fermanı	21 Dekabr 1907 / 24 Zilkade 1325 S. 84 s. 1	Yüz Çin hikâyesinden biri (Rusçadan tercüme).
883.	İmzasız	Farsî mi Türkî mi	24 Dekabr 1907 / 27 Zilkade 1325 S. 85 s. 2	Hasan Melik Zerdabî'nin hayatı boyunca kendini Türkçeye adanması, eserlerini Türkçe neşretmesi ve bundan sonra da Türklerin Türkçeye sahip çıkmaları gerektiği hk.
884.	İsmail	Muhterem Karilerimize	27 Dekabr 1907 / 1 Zilhicce 1325 S. 86 s. 1	Tercüman'ın 1883'ten itibaren 25 senelik icraatlarının anlatılması hk.
885.	İmzasız	Lisan-ı Mecidiye ve Lisan-ı Cedidiye	27 Dekabr 1907 / 1 Zilhicce 1325 S. 86 s. 1	Hacı Zeynelabidin Tagıyef'e birinci dereceden mecidî nişanı verilmesi hk.
886.	İmzasız	[Umumiyet nazarıyla matbuatımız,	? Yanvar 1908 / ? Zilhicce 1325	Gazetelerin millet faydasına çalıştığı, fakat Rusya'da çıkarılan gazetelerin azlığı ve edebî dilde yazılması gerektiği

		gazetelerimiz...]	S. 1 s. 2	hk.
887.	İmzasız	Yeni Eserler	11 Yanvar 1908 / 21 Zilhicce 1325 S. 2 s. 4	<i>Rusya'nın Mufasssal Coğrafyası, Ed-din ve'l-Edep ve İslâm Feylesofları</i> adlı eserler hk.
888.	İmzasız	Yeni Eserler	18 Yanvar 1908 / 28 Zilhicce 1325 S. 4 s. 4	Ahmet Can Mustafa'nın <i>Nahv-i Arabî</i> adlı eseri hk.
889.	İmzasız	Can yaki Dil Meselesi [1]	22 Yanvar 1908 / 2 Muharrem 1326 S. 5 s. 1-2	Edebî lisanın önemi, dili sadeleştirmenin önemi ve gazetelerdeki dil tartışmaları hk.
890.	Mirabbas Mirbağirof	Erivan'dan Mektup	22 Yanvar 1908 / 2 Muharrem 1326 S. 5 s. 4	25 senedir <i>Tercüman</i> 'ın millet için çalıştığı ve bu uğurda çaba sarfettiği hk.
891.	İmzasız	Can yaki Dil Meselesi [2]	25 Yanvar 1908 / 5 Muharrem 1326 S. 6 s. 1-2	Rusya Müslümanlarının dilinin bir olduğu, tek bir edebî dile sahip olduğu, şivelerin birleştirilmesi gerektiği, kendi şivelerinde zuhur eden gazetelerin bir süre sonra umumî dile doğru kaydıkları hk.
892.	İmzasız	Vambéry'nin Bir	5 Fevral 1908 /	Prof. Vambéry'nin <i>Le Document</i> 'te Müslümanların

		Makalesi	16 Muharrem 1326 S. 9 s. 2	uyanmakta olduğuna dair bir makale yayımlanması hk.
893.	İmzasız	Terbiye	19 Fevral 1908 / 29 Muharrem 1326 S. 13 s. 3	Kazan’da Fahribanu Kazakova tarafından günlük olarak <i>Terbiye</i> adlı derginin neşredileceği ve bu derginin içeriğinin ne olacağı hk.
894.	T. Hayat	Yeni Gazete	26 Fevral 1908 / 7 Safer 1908 S. 15 s. 3	Gence’de <i>Mizan</i> adlı haftalık bir gazete neşredileceği ve sahibinin Adilhan Ziyadhanof ve müdürünün Mahmut Nedim olacağı hk.
895.	İmzasız	Tatarca Gazete	26 Fevral 1908 / 7 Safer 1908 S. 15 s. 3	Hükûmet parasıyla Kazan’da çıkacak olan gazetenin başına <i>Rusya</i> gazetesi yazarlarından Vayskiy ve M. A. Şahtahtlı’nın getirileceği ve bu gazetenin İslâmiyet aleyhinde olacağı hk.
896.	M. Hadî	Bir Şükûfe Maarif	29 Fevral 1908 / 10 Safer 1326 S. 16 s. 2	Şiir.
897.	İmzasız	Tatarca Gazete	29 Fevral 1908 / 10 Safer 1326 S. 16 s. 2	Kazan’da Tatarca bir gazete çıkacağı ve bu gazetenin muharrirliğine Muhammet Ağa Şahtahtlı’nın getirileceği hk.
898.	İmzasız	Tiyatro	29 Fevral 1908 /	Bahçesaray’da Rus dili öğretmenleri tarafından <i>Volna</i> adında

			10 Safer 1326 S. 16 s. 3	bir oyunun sahneleneceği hk.
899.	İmzasız	Yeni Tiyatro	11 Mart 1908 / 21 Safer 1326 S. 19 s. 3	Mehdi Haçinski'nin Sultan Abdülaziz'in tahtan indirilmesini tasvir eden <i>Sultan Aziz'in Hal'i</i> adlı tiyatro oyununu yazması ve sahnelemesi hk.
900.	İmzasız	Muharirlik Hukuku	25 Mart 1908 / 5 R. Evvel 1326 S. 23 s. 1-2	Yazarların aldığı ücret, telif hakkı, tercüme eserler ve ders kitaplarının telifinin bir kanun ile düzenlenmesi hk.
901.	İmzasız	Debistan Jurnalı	25 Mart 1908 / 5 R. Evvel 1326 S. 23 s. 1-2	Bakû'da <i>Debistan</i> jurnalinin tekrar neşredilmeye başlanacağı ve ilk nüshasında Hasan Melikzade Zerdabî'nin tasviri, cenaze merasiminin resimleri ve hal tercümesinin verileceği hk.
902.	İmzasız	Şahtahtinski	1 Aprel 1908 / 13 R. Evvel 1326 S. 25 s. 2	Muhammet Ağa Şahtahlı'nın <i>Şark-i Rus</i> gazetesini çıkarmak için Rus makamlarından para istemesi hk.
903.	İmzasız	Tatarca Tiyatro	1 Aprel 1908 / 13 R. Evvel 1326 S. 25 s. 2	Bahçesaray'da <i>Bahtsız Cigit</i> adlı tiyatro oyununun Müslüman tiyatro heyeti tarafından sahnelenmesi hk.

904.	İsmail	10 Aprel 1883 - 1908	10 Aprel 1908 / 22 R. Evvel 1326 S. 28 s.1-2	<i>Tercüman</i> ’ın matbuat meydanına çıkışının tam 25 senesi münasebetiyle gazetenin fikri, mesleği ve tuttuğu yol hk.
905.	İmzasız	İrşat Gazetesi	18 Aprel 1908 / 29 R. Evvel 1326 S. 29 s. 2	<i>İrşat</i> gazetesinin müdürü Ahmet Ağaoğlu’nun rahatsızlığından dolayı gazeteyi bir müddet Mehmet Emin Resulzade’nin yöneteceği hk.
906.	İmzasız	Hayal mi Hakikat mi?	18 Aprel 1908 / 29 R. Evvel 1326 S. 29 s. 2	Muhammet Fatih Kerimî’nin <i>Hayal mi Hakikat mi</i> adlı güzel bir hikâye yazması hk.
907.	İsmail	Milli Bayram	22 Aprel 1908 / 4 R. Ahir 1326 S. 30 s. 2	<i>Tercüman</i> gazetesinin 25 senesi ve Türk-İslâm âlemine katkıları hk.
908.	Yusuf Akçura	Yusuf Bey Akçura Oğlunun Nutku	9 Mayıs 1908 / 21 R. Ahir 1326 S. 33 s. İlâve	Yusuf Akçura’nın İsmail Beyi ve yaptıklarını öven bir konuşması hk.
909.	İmzasız	Fahr-ı Millet ve Rehber-i Terakkî	9 Mayıs 1908 / 21 R. Ahir 1326 S. 33 s. İlâve	Bahçesaray Rüştîye Mektebi 3. sınıf öğrencisi Ahmet Fahrî Efendi’nin okuduğu dua manzumesi hk.

910.	İmzasız	[Rus ve ecnebi meşahirinin muharririmiz ve Tercüman hakkında...]	13 Mayıs 1908 / 25 R. Ahir 1326 S. 34 s. 3	Yabancı ediplerin (Vambery, Profesör Kırımskiy, Ostraumof, Miropiyef, İlminski, Çiçerina, Tuntar Hazret ve Cemalettin Afganî) <i>Tercüman</i> ile ilgili düşündüklerini dile getiren yazılar hk.
911.	Hacı Zeynelabidin Tagıyef	Bakû Cemaati ve Neşr-i Maarif Cemiyeti tarafından İsmail Bey Gasprinski cenaplarına gönderilen tebrik telgrammasının sureti	16 Mayıs 1908 / 28 R. Ahir 1326 S. 35 s. 2	Hacı Zeynelabidin Tagıyef'in İsmail Beyi 25 yıllık hizmetinden ötürü tebrik etmesi hk.
912.	İmzasız	Tebrik	16 Mayıs 1908 / 28 R. Ahir 1326 S. 35 s. 4	Mizah dergisi olan <i>Çevkiç</i> 'in 46. sayısının <i>Tercüman</i> 'a ayrılması ve Zarîf Efendi Beşiri'nin İsmail Beye yazdığı şiiri hk.
913.	İmzasız	Kara Levhalar	20 Mayıs 1908 / 2 C. Evvel 1326 S. 36 s. 1	Kısa hikâye.
914.	İmzasız	Şiir	20 Mayıs 1908 / 2 C. Evvel 1326	Tiflisli Mina Hanım Muhammet kızının Hacı Zeynelabidin Tagıyef'e sunduğu şiir hk.

			S. 36 s. 2	
915.	İmzasız	Ali Merdan Bey	20 Mayıs 1908 / 2 C. Evvel 1326 S. 36 s. 3	Ali Merdan Topçubaşı'nın Rusya Müslümanları arasındaki önemini belirten bir yazı hk.
916.	İmzasız	Kasım Bey Emin	22 Mayıs 1908 / 5 C. Evvel S. 37 s. 2	<i>Tahrirü'l Mirat</i> ve <i>El-Miratü'l Cedide</i> adlı eserlerin sahibi Kasım Bey Emin'in vefatı ve Mısır için yaptıkları hk.
917.	İmzasız	Tiyatro	27 Mayıs 1908 / 9 C. Evvel 1326 S. 38 s. 3	Kazan'da Fransız piyesi <i>Bozuklar</i> 'ın Rusça tercümesinden Tatarcaya çevrilerek sahnelenmesi hk.
918.	N. Y.	Pamada Meselesi	6 İyun 1908 / 19 C. Evvel 1326 S. 41 s.1-2	İdris Efendi Bağdanof'un bu isimle bir komedi neşretmesi ve yazarın bu eseri değerlendirmesi hk.
919.	M. A. Fransevî	Molla Abbas Fransevîye Tesadüf Gül Baba Ziyareti-I	10 İyun 1908 / 23 C. Evvel 1326 S. 42 s.1-2	İsmail Beyin Molla Abbas Fransevî imzasıyla yazdığı hikâye (1908 yılının 44, 49, 51, 65, 67 numaralı sayılarında devam etmiştir).
920.	N. Y.	Teslim [1]	13 İyun 1908 /	Küçük bir hikâye.

			26 C. Evvel 1326 S. 43 s.1-2	
921.	Yolcu	Yol Boyunda Gördüklerim Sezdiklerim	27 İyun 1908 / 12 C. Ahir 1326 s. 47 s. 1-2	Seyahat yz.
922.	N. Y.	Teslim [2]	1 İyul 1908 / 16 C. Ahir 1326 S. 48 s. 1-2	Hikâye.
923.	Yolcu	Yol Boyunda Ne Gördüm II	8 İyul 1908 / 23 C. Ahir 1326 S. 50 s. 1-2	Seyahat yz.
924.	İsmail	Buhara'da Ne Gördüm	1 Temmuz 1908 / 16 Recep 1326 S. 57 s. 1-2	Seyahat yz. (Bu yazı 1908 yılının 58, 60, 63, 64, 68, 78 numaralı sayılarında devam etmiştir).
925.	İmzasız	İvan ve Süleyman Agay	8 Avgust 1908 / 23 Recep 1326 S. 59 s. 4	Hikâye
926.	İmzasız	Paşa ve Meşrutiyet	15 Avgust 1908	Kısa hikâye.

			/ 1 Şaban 1326 S. 61 s. 1	
927.	İmzasız	Han Kızı	22 Avgust 1908 / 8 Şaban 1326 S. 63 s. 2-3	Şakir Muhammetof'un eseri olan bu hikâyenin satışa çıkması hk.
928.	İmzasız	Bizim Matbuat	7 Sentabr 1908 / 24 Şaban 1326 S. 66 s. 1-2	Rusya Müslümanları arasında yayımlanan gazeteler ve bu gazetelerin serbestliği hk.
929.	İmzasız	Edebiyat	22 Sentabr 1908 / 10 Ramazan 1326 S. 68 s. 3	<i>Sırat-ı Müstakim</i> 'de yayımlanmış <i>Tevhid</i> ya da <i>Feryat</i> adlı bölümden alınmış bir parça hk.
930.	İmzasız	Milli Matbuat	6 Oktabr 1908 / 24 Ramazan 1326 S. 70 s. 3	Şeyh Murat Efendi'nin Arapça yazdığı <i>Tatar Tarihi, İktisat Jurnalı, Hutbeler Mecmuası</i> adlı eserler hk.
931.	İmzasız	Bizim Matbuat	5 Noyabr 1908 / 24 Şevval 1326 S. 74 s. 1-2	Rusya Müslümanları arasında gazetelerin azaldığı, sadece <i>Terakkî</i> ve <i>Molla Nasrettin</i> 'in devam ettiği hk.
932.	Kaspi'den	Hikâye	21 Noyabr 1908	Hikâye

			/ 10 Zilkade 1326 S. 76 s. 3	
933.	İmzasız	Bizlerde Lisan ve Meslek-i Umumî Olabilir mi ya Yok?	21 Noyabr 1908 / 10 Zilkade 1326 S. 76 s. İlâve	<i>Tercüman</i> 'ın Türkiye'deki matbuatı örnek göstererek Rusya Müslümanlarının da tek lisan ve bir meslekte olmaları gerektiğini belirtmesi üzerine Ahmet Ağaoğlu'nun itirazını belirten yz. hk.
934.	İmzasız	Bizim Matbuat	28 Noyabr 1908 / 17 Zilkade 1326 S. 77 s. 2	Matbuat faaliyetleri ve ortak edebî lisan için çalışmak gerektiği hk.
935.	İmzasız	Molla Nasrettin Jurnalı	28 Noyabr 1908 / 17 Zilkade 1326 S. 77 s. ilâve	<i>Molla Nasrettin</i> dergisinin değerlendirilmesi hk.
936.	İmzasız	Edebiyat	5 Dekabr 1908 / 24 Zilkade 1326 S. 78 s. 3	Nesip Bey Yusufbeyzade'nin Osmanlı edebiyatından birçok numune neşrine karar vermesi ve Bakû'da <i>Gazavat</i> dramının sahnelenmesi hk.
937.	İmzasız	Edebiyat Meraklılarına Müjde	5 Dekabr 1908 / 24 Zilkade 1326	Genceli Muhammetzade Abdullah Tevfik Efendi'nin <i>Türk Edebiyatına Bir Nazar</i> adlı eserinin Nesip Yusufbeyzade

			S. 78 s. İlâve	tarafından 25 risale halinde neşredileceği hk.
938.	İmzasız	İttifak Gazetesi	12 Dekabr 1908 / 2 Zilhicce 1326 S. 79 s. 2	Haşim Bey Vezirof'un <i>İttifak</i> gazetesini çıkaracağı hk.
939.	İsmail	Ertengi Ezan	28 Dekabr 1908 / 18 Zilhicce 1326 S. 81 s. 2	Orenburglu şair Zarif el-Beşirî'nin İsmail Beyin 25 yıllık hizmetinden dolayı şiir mecmuası tertip etmesi hk.
940.	İmzasız	Yeni Kitaplar	28 Dekabr 1908 / 18 Zilhicce 1326 S. 81 s. 2	Rusya'da yayımlanan kitaplar ile bu kitapların edebî değeri ve dili üzerine bir değerlendirme hk.
941.	İmzasız	Mizah ve Letaif Gazetelerinden	28 Dekabr 1908 / 18 Zilhicce 1326 S. 81 s. 4	<i>Karagözün Fahriyesi, Molla Nasrettin</i> hk.
942.	İmzasız	Edebiyat-ı Osmanîye	2 Yanvar 1909 / 23 Zilhicce 1326 S. 1 s. 1	A. Muhammetzade Efendi'nin <i>Türk Edebiyatına Bir Nazar</i> adlı edebiyat tarihinin neşredileceği hk.
943.	İmzasız	Mizan	9 Yanvar 1909 / 30 Zilhicce	Gazetelerin millileştiği ve dillerinin edebileştiği hk.

			1326 S. 2 s. 1-2	
944.	İmzasız	Terakkî Gazetesi	9 Yanvar 1909 / 30 Zilhicce 1326 S. 2 s. 4	<i>Terakkî</i> gazetesinin niteliği ve programı hk.
945.	İmzasız	Yeni Tercümeler	20 Yanvar 1909 / 11 Muharrem 1327 S. 4 s. 3	Lev Tolstoy'un hem Rusya Türkleri arasında hem Osmanlı Türkleri arasında şöhretinin bilindiği ve eserlerinin tercüme edildiği, Bakû'da Mecit Bey Ganizade'nin de Tolstoy'un <i>Birinci Şarapçı</i> , <i>Sûrat Kahvehanesi</i> , <i>Şeytan ile İkinci</i> adlı hikâyelerini tercüme etmesi hk.
946.	İmzasız	Yeni Kitaplar	3 Fevral 1909 / 25 Muharrem 1327 S. 6 s. 3	Sarıtav kasabasında muallim Avni Efendi'nin hazırlamış olduğu alfabe ve <i>Çocuk</i> adlı okuma kitabının Haritanof matbaasında basılması hk.
947.	İmzasız	Hizmet'in Hizmeti	3 Fevral 1909 / 25 Muharrem 1327 S. 6 s. 3	Haritanof matbaasında Abdullah Bubî'nin Tatarca Türkçe hutbe okutmanın dürüstlüğü ile ilgili eseri ve Nikola Haddat'ın <i>Maişet Yolları</i> adlı eserinin Musa Abdullah tarafından Arapça'dan tercüme edilmesi hk.
948.	İmzasız	İttifak Gazetesi	24 Fevral 1909 / 17 Safer 1327	<i>Taze Hayat</i> kapandıktan sonra Haşim Bey Vezirof'un <i>İttifak</i> gazetesini çıkarmaya izin aldığı hk.

			S. 9 s. 3	
949.	İmzasız	Molla Nasrettin	24 Fevral 1909 / 17 Safer 1327 S. 9 s. 3	<i>Molla Nasrettin</i> dergisinin Türkistan ve Sibirya bölgelerinden de haberler verdiği ve bunun sevindirici olduğu hk.
950.	İmzasız	Kızıgız Gazetesi	18 Mart 1909 / 8 R. Evvel 1327 S. 12 s. 3	Kazakların Kazak şivesinde gazete tesis etmek istedikleri hk.
951.	Şair Eşref	Şair Eşref'ten Kıtalar	18 Mart 1909 / 8 R. Evvel 1327 S. 12 s. 4	Şair Eşref'in birkaç şiiri.
952.	İmzasız	Lisan ve Mesuliyet	24 Mart 1909 / 15 R. Evvel 1327 S. 13 s. 1	Rusya Türkleri arasındaki ediplerin her birinin ayrı bir lisan ve imlâ kullanmaktaki hünerleri!, buna karşılık Rus ediplerin edebî ortak bir lisan kullandıkları hk.
953.	İmzasız	Yeni Kitaplar	24 Mart 1909 / 15 R. Evvel 1327 S. 13 s. 2	Muhammet Hadî'nin <i>Ferdusü'l Hamat</i> adlı divanı ve Mahmut Esat Efendi'nin <i>Tarih-i İslâm</i> adlı eseri hk.
954.	İmzasız	Devr-i Âlem ya ki Abdürreşit Efendi	7 Aprel 1909 / 29 R. Evvel	Abdürreşit İbrahim'in Japonya seyahati ve bu seyahatte gördüklerinin <i>Beyanü'l Hak</i> 'ta yazması, <i>Tercüman</i> 'ın bu

		Seyahati	1327 S. 15 s. 1	yazılanların gülünç ve komik olduğunu belirtmesi hk.
955.	İmzasız	Mizan	21 Aprel 1909 / 14 R. Ahir 1327 S. 17 s. 1-2	<i>Vakit</i> gazetesiyle <i>Tercüman</i> arasında, mekteplerdeki lisan ve edebî dil tartışmaları hk.
956.	İmzasız	Mühim Risaleler	12 May 1909 / 6 C. Evvel 1327 S. 20 s. 2-3	Kasım Bey Emin'in Arapçadan tercüme ettiği <i>Tahrirü'l Mirat</i> ve <i>El-Miratü'l Cedide</i> ile Ziyaeddin Efendi El-Kemalî'nin <i>Felsefe-i İbadat</i> adlı eserleri hk.
957.	Mahmut Hoca Behbud	Türkistan'da Mektep Lisanı	19 May 1909 / 13 C. Evvel 1327 S. 21 s. 3	Türkistan'da mekteplerde eskiden Farsça ve Türkçenin kullanıldığı şimdilerde Türkçenin ağır bastığı, <i>Tercüman</i> gazetesi sayesinde Türkçenin daha çok yaygınlaştığı hk.
958.	İmzasız	Mütenevvia	26 May 1909 / 20 C. Evvel 1327 S. 22 s. 3	Rusça <i>Mecmua-i Türki</i> adıyla yeni bir kitabın çıktığı ve yazarlarının Bıkrman, Vodovzof, Muhammetağa Şahtahtinski, Muhammet Ayaz Çingiz, Lavrinoviç ve Kalofmand olduğu hk.
959.	İmzasız	Mahallî Lisanlar	2 İyun 1909 / 27 C. Evvel 1327 S. 23 s. 3	Rusya içerisinde büyük bir çoğunluğa sahip olan Müslümanların dillerinin Rus memurları tarafından bilinmesi gerektiği hk. (Bu yazı <i>Vakit</i> gazetesinden alıntıdır)
960.	N. Y.	Rusya'da Sakin Türklerin	9 İyun 1909 / 4	Yusuf Akçura'nın <i>Sırat-ı Müstakim</i> 'de yayımlanan Rusya

		Hayat-ı Medeniye, Fikriye ve Siyasiyesine Dair	C. Ahir 1327 S. 24 s. 3-4	Türkleri ile ilgili yazısı hk. (25 sayıda devam etmiştir.)
961.	İmzasız	Sırat-ı Müstakim	23 İyun 1909 / 17 C. Evvel 1327 S. 26 s. 2	İstanbul'da <i>Sırat-ı Müstakim</i> gazetesinin neşrolunması ve bu gazetede din, felsefe, edebiyat ve hukuktan bahs olunacağı hk.
962.	İmzasız	Lisan Meselesi	21 İyul 1909 / 17 Recep 1327 S. 30 s. 1-2	Kazanlı Ayaz imzasıyla Ayaz İshakî'nin <i>Sırat-ı Müstakim</i> 'de yazmış olduğu yazıda Süleyman Nazif Beyin dilinin edebî ve anlaşılmayan bir dil olduğunu, sade dil kullanması gerektiğini vurgulaması hk.
963.	İmzasız	Konferans (Sırat-ı Müstakim'den)	31 İyul 1909 / 27 Recep 1327 S. 31 s. 1-2	İsmail Gaspıralı'nın İstanbul seyahatinde verdiği konferans öncesinde Ahmet Mithat Efendi'nin İsmail Beyi dinleyicilere tanıttığı konuşması hk.
964.	Yahya Bayburtlu	Şeyhü'l Muallimîn Bekir Efendi Emektar	14 Avgust 1909 / 11 Şaban 1327 S. 33 s. 1-2	İstanbul'da eğitim görmüş ve sonra Bahçesaray'da usul-i cedit okullarda öğretmenlik yapmış Bekir Halil Emektar'ın vefatı hk.
965.	N. Y.	Lisan Meselesi ve Süleyman Nazif Beyler	14 Avgust 1909 / 11 Şaban 1327	<i>Servet-i Fünun</i> yazarlarından Süleyman Nazif Bey ve Ali Nusret Beyin kullandığı dilin halkın anlamadığı bir dil oluşu

			S. 33 s. 3-4	ve bu yazarların eleştirilmesi hk.
966.	İmzasız	Bizim Matbuat	21 Avgust 1909 / 18 Şaban 1327 S. 34 s. 2	Gazetelerin mesleği, birbirleriyle münasebeti hk.
967.	N. Y.	Matbuat	4 Sentabr 1909 / 2 Ramazan 1327 S. 36 s. 2-3	<i>Molla Nasrettin</i> 'in ince çizgisi, <i>Oklar ve Zenbur</i> adlı mizah dergilerinin <i>Molla Nasrettin</i> 'den farklı oldukları ve mizah dergisinden daha çok bayağı oldukları hk.
968.	İmzasız	Nerimanof	18 Sentabr 1909 / 16 Ramazan 1327 S. 38 s. 2	Bakû'nun ünlü ediplerinden Neriman Nerimanof'un tutuklu olması hk.
969.	N. Y.	Matbuat (İtirazlar)	2 Oktabr 1909 / 30 Ramazan 1327 S. 40 s. 2	Süleyman Nazif'in <i>Tercüman</i> 'da N. Y. imzasıyla yazılan yazılara ve bu yazının ayrıca <i>Sırat-ı Müstakim</i> 'de yayımlanmasına sinirlenmesi ve buna karşılık olarak N. Y.'nin cevabı hk.
970.	İmzasız	Kerimof-Atlasof Mahkemesi	2 Oktabr 1909 / 30 Ramazan 1327 S. 40 s. 3	Fatih Kerimî ve Hadi Atlasof'un halkı hükûmete karşı ayaklandırmakla suçlanması ve mahkeme sonucunda Hadi Atlasof'un 1 ay hapse mahkum edilmesi hk.
971.	İmzasız	Sırat-ı Müstakim	9 Oktabr 1909 /	<i>Sırat-ı Müstakim</i> gazetesinin içeriği hk.

			8 Şevval 1327 S. 41 s. 2	
972.	İmzasız	Yaşamak İstersek (Ahrar-ı İran'a)	9 Oktabr 1909 / 8 Şevval 1327 S. 41 s. 3	Şiir.
973.	N. Y.	Kafkaz Gazetesiz Kaldı	16 Oktabr 1909 / 15 Şevval 1327 S. 42 s. 2	<i>Terakkî ve İttifak</i> gazetelerinin kapanması hk.
974.	İmzasız	Beldetü'ş-Şems mi Veled Değil Oğul mu?	6 Noyabr 1909 / 6 Zilkade 1327 S. 45 s. 3	Süleyman Nazif'in Basra valiliğine atandığında yoldan yazdığı mektubuna <i>Tercüman</i> 'ın verdiği cevap hk. (lisan meselesi)
975.	İmzasız	Yeni Kitaplar	20 Noyabr 1909 / 20 Zilkade 1327 S. 47 s. 2	Abdullah Tukay'ın <i>Yeni Kıraat</i> adlı eseri ve bu eserin dilinin Tatarca olması hk.
976.	İmzasız	Tevhid-i Lisan Geliyor	20 Noyabr 1909 / 20 Zilkade 1327 S. 47 s.1-2	1906'dan sonra dil meselelerinde tartışmanın hız kazandığı, dil birliğinin gerekliliği ve gazetelerden alınan parçaların dili hk.
977.	İmzasız	Servet-i Fünun	27 Noyabr 1909	<i>Sevet-i Fünun</i> gazetesini tanıtan küçük bir yazı.

			/ 27 Zilkade 1327 S. 48 s. 1	
978.	İmzasız	Hizmet mi Malûmatfûruşluk mu?	4 Dekabr 1909 / 4 Zilhicce 1327 S. 49 s. 1-2	Edebiyata, maarife hizmet edenler ve daha yapılması gerekenler hk.
979.	İmzasız	Can ve Hayat Meselesi	11 Dekabr 1909 / 11 Zilhicce 1327 S. 50 s. 2	Maarif Nezaretinin mekteplerde okunacak kitapların dilinin Tatarca olması gerektiğini bildirmesi, <i>Tercüman</i> 'ın ise buna karşılık olarak Türk dilini savunması hk.
980.	İmzasız	Yeni Müşterilere	1 Yanvar 1910 / 25 Zilhicce 1327 S. 1 s. 1-2	Gazeteye yeni abone olacak kişilere gazetenin tuttuğu mesleği anlatan bir yazı hk.
981.	İmzasız	Budapeşte Edebiyat Cemiyeti	1 Yanvar 1910 / 20 Zilhicce 1327 S. 1 s. 3	Budapeşte'de Osmanlı dil ve edebiyatını inceleyen bir edebiyat topluluğunun kurulması hk.
982.	S.	Lord Kromer'in Kitap ve Konferansı	29 Yanvar 1910 / 1 Safer 1328 S. 5 s. 1-2	Bir devlet adamı olan Lord Kromer'in <i>Eski ve Yeni Cihangirlik</i> konulu bir konferans vermesi ve bu adla bir kitap çıkarması, Lord Kromer'in edebî yönünün de değerlendirilmesi hk.

983.	A. Akçokraklı	Baş Harfler	12 Fevral 1910 / 15 Safer 1328 S. 7 s. 2	Arap alfabesinde kullanılan baş harflerin yeni bir formda sunulması hk.
984.	İmzasız	Mekan Ağaları	26 Fevral 1910 / 29 Safer 1328 S. 9 s. 1	Belgesel hikâye.? (Sayı 10'da devam etmiştir).
985.	İmzasız	Milli Lisan	19 Mart 1910 / 21 R. Evvel 1328 S. 12 s. 3	İsmail Mirza Müftüzade'nin milli dile ihtiyaç olduğunu ama Rusça'nın da öğrenilmesi gerektiğini belirten konuşması hk.
986.	İmzasız	Kitap ve Dil Meselesi	16 Aprel 1910 / 19 R. Ahir 1328 S. 16 s. 2	Maarif Nezaretinin kararıyla mekteplerde ana dilde eğitim verileceği ve bu mekteplerde okutulacak kitapların da edebî ortak dilde değil de işlenmemiş, kaba şivelerde yazılacağı hk.
987.	Kart Suhte	Kart Suhtenin Hatıraları	12 May 1910 / 25 C. Evvel 1328 S. 21 s. ek	Sadrettin Maksudî'nin kısa biyografisi hk.
988.	İmzasız	Kıtay'da Müslüman Gazetesi	9 İyul 1910 / 10 Recep 1328 S.	Çin'de Küre şehrinde Türkçe bir dergi çıkmaya başladığı hk.

			28 s. 2	
989.	İmzasız	Mühim Kütüphane	30 İyul 1910 / 6 Şaban 1328 S. 31 s. 4	İstanbul'da Yıldız Sarayındaki kütüphanede yazma eserlerin ve muharebe defterlerinin bulunduğu ve bu kütüphanenin önemi hk.
990.	İmzasız	Çin'de Türkçe Gazete	13 Avgust 1910 / 20 Şaban 1328 S. 33 s. 2	Küre şehrinde <i>İli Vilâyetinin Gazeti</i> adıyla neşredilen Türkçe gazete hk.
991.	İmzasız	Bakû Gazeteleri	10 Sentabr 1910 / 19 Ramazan 1328 S. 37 s. 2	<i>Seda</i> , <i>Güneş</i> gazeteleri ve bu gazetelerde yayımlanan <i>Osmanlıların dili, edebî Türk dili</i> üzerine yazılar hk.
992.	İmzasız	İki Büyük Şair	17 Sentabr 1910 / 26 Ramazan 1328 S. 38 s. 1- 2	Süleyman Nazif ile Ayaz İshakî'nin dil tartışmaları, Süleyman Nazif'in Basra'ya giderken <i>Tasvir-i Efkar</i> 'a gönderdiği mektup, <i>Seda</i> gazetesinde İbrahim Beyin <i>Osmanlıların Dili Var mı?</i> adlı yazısı ve Namık Kemal ile Mehmet Emin hk.
993.	Tercüman İdaresi	Gülüstan	24 Sentabr 1910 / 3 Şevval 1328 S. 39 s. 1	Şeyh Sadi'nin <i>Gülüstan</i> adlı eserinin iki surette (büyük ve küçük olarak) basılması hk.

994.	İsmail	İhtar	8 Oktabr 1910 / 17 Şevval 1328 S. 41 s. 1	<i>Tercüman</i> gazetesine ek olarak <i>Mekteb-i Sıbyan ve Alem-i Nisvan</i> 'ın verileceği, <i>Debistan</i> ve <i>el-İslâh</i> adlı gazetelerin kapandığı hk.
995.	İmzasız	Hasan Bey Melikof Türbesi	15 Oktabr 1910 / 24 Şevval 1328 S. 42 s. 2	Hasan Melikzade Zerdabî'ye türbe yapılması ve onun hatırasına edebiyat akşamı düzenlenmesi hk.
996.	İmzasız	Lev Tolstoy	12 Noyabr 1910 / 23 Zilkade 1328 S. 46 s. 2	Lev Tolstoy'un ölüm haberi hk.
997.	İmzasız	Vücut Bulmuş Hayaller	17 Dekabr 1910 / 28 Zilhicce 1328 S. 51 s. 2	Edebiyatta, tiyatroda ve matbuatta ne kadar ilerleme kaydedildiği ve millî lisanın дума tarafından tastik edildiği hk.
998.	İmzasız	İki Mühim Eser	7 Yanvar 1911 / 20 Muharrem 1329 S. 3 s. 2	Ziyaeddin Kemalî'nin <i>Felsefe-i İtikadiye</i> ve Abdullah Tukay'ın <i>Mektepte Milli Edebiyat Dersleri</i> adlı eserlerinin neşredilmesi hk.
999.	İmzasız	Güzel Kitaplar	25 Fevral 1911 / 10 R. Evvel 1329 S. 9 s. 1	Selim Giray Mirza Canturin?'in tertip ettiği lugat, Niyaz Mehmet Efendi Süleymanof'un <i>Türkî Hutbeler</i> ve Taşkentli Murat Hoca'nın <i>Tercüme-i Gülistan</i> adlı eserleri hk.

1000.	İmzasız	Kırgız Kazaklara Tebşir	4 Mart 1911 / 17 R. Evvel 1329 S. 10 s. 1	Kazak dilinde <i>Aykap</i> adlı mecmuanın neşredilmeye başlanması hk.
1001.	İmzasız	Çağatay Dili	4 Mart 1911 / 17 R. Evvel 1329 S. 10 s. 1	Kazakların edebî bir lisanlarının olmayışını savunan Rus devlet dumasının Kazak mekteplerinde derslerin Rusça verilmesi kararını alması; fakat, Kazakların edebî lisanının eskiye dayalı Çağatay dili olduğu hk.
1002.	İmzasız	Rusça-Tatarca Mükemmel Lügat	8 Aprel 1911 / 22 R. Ahir 1329 S. 15 s. 2	Sultan Rahmankulu ve Abdurrahman Kerem Efendi'nin tertip ettiği Rusça-Tatarca lügat hk.
1003.	İmzasız	Kırgız-Kazaklara Mahsus Elifba-yı Savtiye	8 Aprel 1911 / 22 R. Ahir 1329 S. 15 s. 2	Kazaklar arasında da savtî metotla alfabe kitabı neşredilmesi hk.
1004.	İsmail	Tercüman Durdu İdareden	8 Aprel 1911 / 22 R. Ahir 1329 S. 15 s. 2	<i>Tercüman</i> 'ın neşrinin duracağı, bunun sebebinin İsmail Beyin yorulmuş olması ve bu gazetenin yerine İsmail Beyin oğlu Rıfat Gaspıralı'nın <i>Zaman</i> adlı bir gazete çıkaracağı hk.
1005.	İmzasız	Vefat-ı Ahund Bayezitof	29 Aprel 1911 / 14 C. Evvel	Ataullah Bayezitof'un ölümü hk. (1905'ten sonra <i>Nur</i> gazetesini çıkarmıştır).

			1329 S. 18 s. 2	
1006.	İmzasız	Çin’de Türk Gazetesi	13 May 1911 / 28 C. Evvel 1329 S. 20 s. 1	Çin’in Kulca vilâyetindeki Küre şehrinde neşredilen Türkçe <i>İli Vilâyetinin Gazeti</i> hk.
1007.	N. Y.	Mirza Fethali Ahundof’un Yevm-i Mahsusu (Yübileyi)	20 May 1911 / 5 C. Ahir 1329 S. 21 s. 1-2	Mirza Fethali Ahundof’un ne kadar büyük bir drama ve piyes yazarı olduğu ve diğer ediplerle karşılaştırılması hk.
1008.	İmzasız	Gence’de Medrese Kütüphanesi	8 İyul 1911 / 25 Recep 1329 S. 28 s. 4	Gence medresesinde satışta bulunan kitapların listesi hk.
1009.	İmzasız	Tevarih-i Hamse-i Şarkî	14 Oktabr 1911 / 5 Zilkade 1329 S. 42 s. 1-2	Buhara, Hokant, Kaşgar, Kırgız, Kazak ve Türkistan akvamının ahvalinden bahseden Kurban Ali Efendi Halitoğlu’nun yazmış olduğu tarih kitabı hk.
1010.	Kart	Umumî Program yaki Yeni ve Büyük Mesele	11 Noyabr 1911 / 3 Zilhicce 1329 s. 46 s. 1	Rusya Türklerinin ilerlemesi, matbuat faaliyetleri, verdikleri eserler, edebiyat ve dil hk.
1011.	Kart	Efendiler Lisan Gerek Lisan!	9 Dekabr 1911 / 2 Muharrem	Edebî dil ile mahallî şivelerin farkı ve edebî dilin gerekliliği hk.

			1330 S. 50 s.1-2	
1012.	İmzasız	Türk Yurdu	1 Yanvar 1912 / 25 Muharrem 1330 S. 1 s. 1	Yusuf Akçura tarafından İstanbul'da <i>Türk Yurdu</i> 'nun neşredilmeye başlanması hk.
1013.	İmzasız	Yeni Kitaplar	1 Yanvar 1912 / 25 Muharrem 1330 S. 1 s. 2	İmam Süleymanov'un <i>Türkçe Hutbeler</i> , Muhammet Sabir Efendi'nin <i>Nurü'l-İman</i> adlı eserleri hk.
1014.	İmzasız	Geçen Sene Ahvâl-i Milliye	20 Yanvar 1912 / 14 Safer 1330 S. 4 s. 1	1911 senesi neşredilen kitaplar, yeni çıkmış gazeteler ve bunların dili hk.
1015.	Recaizade Ekrem	İslâh-ı Hurûf Hakkında	17 Fevral 1912 / 13 R. Evvel 1330 S. 8 s. 3 Ek-1	Hurûfatın problemli oluşu ve bu problemin çözülmesi hk.
1016.	İmzasız	İslâh-ı Hurûf Cemiyeti	17 Fevral 1912 / 13 R. Evvel 1330 S. 8 s. 3 Ek-1	İslâh-ı Huruf Cemiyeti'nin toplanması ve hurûfatın ıslâhı ile ilgili çözüm yolları aramaları hk.

1017.	İmzasız	Yine Til Meselesi Değil	13 Aprel 1912 / 3 C. Evvel 1330 S. 16 s. 2	Cemalettin Velidof'un <i>Tercüman</i> 'ın dil politikasına karşı tavrı aldığını bildiren görüşleri hk.
1018.	İsmail	Maarif Yolunda	27 Aprel 1912 / 24 C. Evvel 1330 S. 18 s. 1	İsmail Beyin Hindistan seyahati hk. (bu yazı 21, 23, 24 ve 30 numaralı sayılarda devam etmiştir).
1019.	İsmail	Tatar Milleti	25 May 1912 / 22 C. Ahir 1330 S. 22 s. 1	Tatar dili ve edebiyatı hk.
1020.	İmzasız	Islâh-ı Hurûf	1 İyun 1912 / 21 C. Ahir 1330 S. 23 s. 1-4	Hurûfat problemi ve ıslâhı hk.
1021.	İmzasız	Abdürreşit Mehdiyev	8 İyun 1912 / 7 Receb 1330 S. 24 s. 1-1	Abdürreşit Mehdiyef'in vefatı ve çalışmaları hk.
1022.	İmzasız	Millî Cerîde	15 İyun 1912 / 14 Receb 1330 S. 25 s. 1-1	<i>Yıldız</i> gazetesinin <i>Tercüman</i> 'daki Tatar Milleti başlıklı yazıdan rahatsız olması ve <i>Tercüman</i> 'ın cevabı hk.

1023.	İmzasız	Üç Kitap	20 İyul 1912 / 19 Şaban 1330 S. 30 s. 2	Abdullah Efendi Şinasi'nin <i>Muhtasar Kimya</i> , Abdurrahman Sait Efendi'nin <i>Edebiyat Usulleri</i> ve Mecit Efendi Gafurî'nin <i>Moñ u Zar</i> adlı eserleri hk.
1024.	İmzasız	Türk Yurdu	10 Avgust 1912 / 10 Ramazan 1330 S. 33 s. 4	Yusuf Akçura'nın İstanbul'da çıkarmakta olduğu <i>Türk Yurdu</i> adlı dergi hk.
1025.	İmzasız	Matbuatımız-Edebiyat	24 Avgust 1912 / 24 Ramazan 1330 S. 35 s. 2	Rusya Müslümanları arasındaki gazeteler ve basılan kitaplar hk. bir değerlendirme.
1026.	Askerî Nişantaş	1912-Yeni Gazeteler	21 Sentabr 1912 / 23 Şevval 1330 S. 39 s.1-2	Peterburg'da <i>Solnitze Stolitsy</i> (Payitaht Güneşi) ve <i>Zarya Dagıtsanya?</i> adlı Kumukça gazetenin çıkması haberi hk.
1027.	İmzasız	[Ahund Yusuf Talibzade] Halid İbn Velid (eser)	11 Oktabr 1912 / 14 Zilkade 1331 S. 4 s. 2	Yusuf Talibzade'nin <i>Halid ibn Velid</i> adlı dramının Bakû'da sahnelenmesi hk.
1028.	İmzasız	Türk Yurdu	24 Oktabr 1912 / 23 Zilkade 1330 S. 14 s. 2	<i>Türk Yurdu</i> gazetesinin ilânı hk.

1029.	İmzasız	Müslüman Gazetesi	24 Oktabr 1912 / 23 Zilkade 1330 S. 14 s. 2	Peterburg’da <i>Müslümanaskaya Gazet</i> namında yeni bir gazetenin tesis edilmesi hk.
1030.	İmzasız	Akçuraoglu	30 Oktabr 1912 / 23 Zilhicce 1330 S. 19 s.1-2	<i>Türk Yurdu</i> ’nun müdürlüğüne Akçura’nın yerine Mehmet Emin Yurdakul’un getirilmesi hk.
1031.	İmzasız	Ay Ninni	30 Oktabr 1912 / 23 Zilhicce 1330 S. 19 s. 2	Şiir.
1032.	İmzasız	Şair Abdullah Tukay	3 Noyabr 1912 / 7 Zilhicce 1330 S. 23 s. 2	Abdullah Tukay’ın eserlerini basması için telif hakkını <i>Maarif</i> kütüphanesine vermesi hk.
1033.	İmzasız	Milli Maişet	2 Dekabr 1912 / 9 Muharrem 1331 S. 43 s.2-3	Sart kelimesi hk.
1034.	İmzasız	Leyla ve Mecnun	6 Dekabr 1912 / 11 Muharrem 1331 S. 46 s. 2	Bakû’da <i>Leyla vü Mecnun</i> operasının gösterilmesi hk.

1035.	İmzasız	Matbuat	23 Dekabr 1912 / 28 Muharrem 1331 S. 60 s. 3	Kazan’da <i>Kuyaş</i> adlı bir gazete çıktığı ve şimdi de <i>An</i> dergisinin neşredildiği hk.
1036.	İmzasız	Milli Maişet	28 Dekabr 1912 / 3 Safer 1331 S. 61 s. 3	<i>Kuyaş, Doğru Yol, An</i> jurnalleri hk.
1037.	İmzasız	Ana Dili-Maarif-i Millîye	9 Yanvar 1913 / 14 Safer 1331 S. 7 s. 1-2	Ana dilimiz olan Türkçenin korunması ve geliştirilmesi için edebî ve fennî eserler yazmak gerektiği hk.
1038.	İmzasız	Matbuatımız	10 Yanvar 1913 / 15 Safer 1331 S. 8 s. 1	1905 yılına kadar matbuat meydanında yalnız <i>Tercüman</i> ’ın olduğu fakat 1905’ten sonra <i>Nur, Sibiryâ, Yulduz, İdil, Turan, Beyanü’l Hak, Kuyaş, Vakı, İkbal, Sada-i Hak, Buhara-yı Şerif</i> ve daha birçok gazetenin yayın hayatına başladığı hk.
1039.	İmzasız	İstikbalimiz Dumanlı (Anadili-Maarif-i Millîye)	10 Yanvar 1913 / 15 Safer 1331 S. 8 s. 1	Rusya’da henüz alfabe yokken Türklerin Ali Şir Nevaî, Fuzulî gibi şairleri; İbn-i Sina gibi alimlerinin olduğu hk.
1040.	İmzasız	[Kazan’da meşhur....]	23 Fevral 1913 /	Kazan’da Haritanof matbaasının yeni <i>Kalendar</i> basması hk.

			29 R. Evvel 1331 S. 44 s. 2	
1041.	İmzasız	[İstanbul'da neşredilen...]	23 Fevral 1913 / 29 R. Evvel 1331 S. 44 s. 1	<i>Jön Türk</i> gazetesi yazarı Celal Nuri Efendi'nin Kazan'daki yerli Müslüman kütüphanesine İstanbul'dan kitaplar göndermesi hk.
1042.	İmzasız	Okumak ve Okutmak	10 Mart 1913 / 14 R. Ahir 1331 S. 57 s. 1	Okumanın faydaları ve nasıl okumak gerektiği hk.
1043.	İmzasız	Kazak Gazetesi	10 Mart 1913 / 14 R. Ahir 1331 S. 57 s. 4	Orenburg'da Kazak dilinde <i>Kazak</i> gazetesinin yayımlanmaya başlaması hk.
1044.	İmzasız	Milli Maişet	15 Mart 1913 / 19 R. Ahir 1331 S. 61 s. 1	Bakû'da Tagıyef tiyatrosunda Necat Cemiyeti tarafından Türkçe <i>El-Mansur</i> tarihi oyunu ve bir perdelik <i>Molla Nasrettin</i> komedisinin sahnelenmesi hk.
1045.	İmzasız	Kazak Gazetesi	17 Mart 1913 / 21 R. Ahir 1331 S. 63 s. 2	<i>Kazak</i> gazetesinin 5. nüshasının <i>Tercüman</i> idaresine gelmesi ve bu sayıda millî tarihten makaleler ile milli şiirlerin yer aldığı hk.
1046.	İmzasız	İmlâ Meselesi	17 Mart 1913 /	Rusya Müslümanları arasında çeşitli şiveler olduğu, imlânın

			21 R. Ahir 1331 S. 66 s. 1	ıslâha muhtaç olduğu, imlâ problemi düzeltilirse umumî edebî dilde de ilerleme kaydedileceği hk.
1047.	İmzasız	Bahçesaray	23 Mart 1913 / 27 R. Ahir 1331 S. 68 s. 1	Edibeler Nigar ve Gülsüm Hanımın yazdıkları yazılar hk.
1048.	Haşım Memmedzade	Kitaplarımız ve Tevhid-i Lisan	23 Mart 1913 / 27 R. Ahir 1331 S. 68 s. 1	Basılan kitapların ortak bir lisanla basılması gerektiği ile ilgili <i>Tercüman</i> 'a yazılmış bir yazı hk.
1049.	İmzasız	Milletoğlu	10 Aprel 1913 / 16 C. Evvel 1331 S. 82 s. 2	Tatar şairi Abdullah Tukay'ın ölümünden sonra yazılmış bir yazı ve onun birkaç şiiri hk.
1050.	İmzasız	Milli Maişet- Tukayev'in Tercüme-i Hâline Dair	28 Aprel 1913 / 4 C. Ahir 1331 S. 96 s. 2	Abdullah Tukay'ın hâl tercümesi hk.
1051.	İmzasız	Tatarca-Rusça Lugat Kitabı	30 Aprel 1913 / 6 C. Ahir 1331 S. 97 s. 3	Rus yazarı Maksim Yaşinski'nin oğlunun Tatarca-Rusça bir lügat düzenlemesi hk.
1052.	İmzasız	Tukayef Yadigarı	1 Mayıs 1913 /	Abdullah Tukay'ın mektep öğrencileri için 500 ruble ayırmış

			7 C. Ahir 1331 S. 98 s. 2	olduğu hk.
1053.	İmzasız	Bahçesaray May 22	22 May 1913 / 28 C. Ahir 1331 S. 113 s. 1	Tomsk'ta yayımlanan <i>Sibirya</i> gazetesinin lisan ve imlâ bahsi hakkında görüşlerini bildirmesi ve ediplerle muharirlerin bir araya gelerek bir çözüm yolu aramaları gerektiğı hk.
1054.	İmzasız	Buhara'da Tiyatro Oyunu	22 May 1913 / 28 C. Ahir 1331 S. 113 s. 2	Abdullah Tukay vakfı için para toplanması ve bunun için Buhara'da Ali Asgar Kemal'in <i>Deccal</i> adlı oyununun sahnelenmesi hk.
1055.	İmzasız	Gazetelerimiz	29 May 1913 / 6 Recep 1331 S. 117 s. 1	Mahmud Hoca Behbudî tarafından çıkarılan <i>Semerkant</i> adlı gazetenin bundan böyle 4 sayfa çıkacağı ve ayrıca Behbudî'nin <i>Ayine-i Mirat</i> adlı Türkçe, Farsça ve Rusça bir dergi çıkaracağı hk.
1056.	Hüseyin Şamil Toktar Gazi	Kırım Sedası	1 İyun 1913 / 9 Recep 1331 S. 120 s. 2	Şiir.
1057.	Celal Muinov	Sıçan İle Kunuz	1 İyun 1913 / 9 Recep 1331 S. 120 s. 2	Fabl.

1058.	İmzasız	Harf ve İmlâ Meselesi	6 İyun 1913 / 14 Recep 1331 S. 124 s. 1	<i>Yıldız</i> gazetesinde Ş. Ahmediyef'in Arap hurûfatından başkasının kabul olunmayacağını belirtmesi hk.
1059.	İmzasız	Medrese Kütüphanesinde Bulunan Kitaplardan Bazıları	6 İyun 1913 / 14 Recep 1331 S. 124 s. 4	<i>Şıpsevdi</i> (Hüseyin Rahmi Gürpınar), <i>Haristan-Gülistan</i> (Ahmet Hikmet Efendi), <i>Müsavatname</i> , <i>Selahattin Eyyubi</i> , <i>Timsal-i Aşk</i> adlı eserlerin kütüphanede yer aldığı hk.
1060.	İmzasız	Yeni Elifba	8 İyun 1913 / 16 Recep 1331 S. 126 s. 2	Bahçesaraylı Yahya Efendi Bayburtlu'nun <i>Elifba</i> adlı kitabı hk.
1061.	İmzasız	Türk Yurdu ve Abdullah Tukayev	8 İyun 1913 / 16 Recep 1331 S. 126 s. 1	Fuat Köprülü'nün Abdullah Tukay'la ilgili yazdığı makalesi hk.
1062.	İmzasız	Mühim Bir İstatistik	11 İyun 1913 / 19 Recep 1331 S. 128 s. 2	Rusya Müslümanları arasında neşredilen kitapların istatistikî bilgilerinin verilmesi hk.
1063.	İmzasız	Tukayev ve İstanbul Türkleri	12 İyun 1913 / 20 Recep 1331 S. 129 s. 2	Fuat Köprülü'nün Tukay'la ilgili yazısı hk.

1064.	İmzasız	Mühim Bir Kütüphane	14 İyun 1913 / 22 Recep 1331 S. 131 s. 2	Prof. Katanof'un kütüphanesini satacağını Zeki Velidî Togan'ın <i>Vakit</i> gazetesinde duyurması hk.
1065.	İmzasız	Sadrettin Maksudof	14 İyun 1913 / 22 Recep 1331 S. 131 s. 2	Sadrettin Maksudî hk. kısa bir yazı.
1066.	İsmail	Dil Etrafında [1-]	30 İyul 1913 / 9 Ramazan 1331 S. 169 s. 1-2	Türk şivelerinin zaman içerisinde birbirinden ayrıldığı fakat hepsinin Türk dilinin kolları olduğu, Türk milletinin ortak dilden yoksun olduğu ve edebî ortak dilin oluşturulmasına gayret gösterilmesi hk.
1067.	İsmail	Dil Etrafında [2]	31 İyul 1913 / 1 Ramazan 1331 S. 170 s. 1-2	Dilin sadeleşmeye ve edebî umumî bir lisan olmaya başlaması, Türk şivelerinin Rus-Bulgar-Polak lisanları gibi birbirinden uzak olmadığı, ufak farklılıkların olduğu hk.
1068.	İmzasız	Milli Matbuat	7 Sentabr 1913 / 19 Şevval 1331 S. 179 s. 2	Troysk'ta <i>Aykap</i> adlı bir gazetenin çıkacağı haber hk. (Naşir ve muharirri Muhammetcan Sıralin'dir)
1069.	Aka Gündüz	Muhacir Kızın Türküsü	20 Avgust 1913 / 1 Şevval 1331	Şiir.

			S. 185 s. 3	
1070.	İmzasız	Öğüt	20 Avgust 1913 / 1 Şevval 1331 S. 185 s. 3	Şiir.
1071.	İmzasız	Ahmet Bey Ağayev Cenaplarına	24 Avgust 1913 / 5 Şevval 1331 S. 186 s. 1	Tatar ve Acem kelimeleri ile ilgili bir bahis hk.
1072.	İsmail	Yine Lisan Etrafında	4 Sentabr 1913 / 16 Şevval 1331 S. 194 s. 1	<i>İkbal</i> gazetesine cevaben yazılan 170. sayıdaki dil yazısının <i>İkbal</i> gazetesine ulaşamaması neticesinde zikredilen sayıdaki dil bahsinin tekrarlanması hk.
1073.	İmzasız	Müslüman Gazetesi	4 Sentabr 1913 / 16 Şevval 1331 S. 194 .s. 2	Peterburg’da <i>Müslümanaskaya Gazeta</i> ve Dağıstan’da <i>Dağıstan Tan</i> adıyla neşrolunan gazeteler hk.
1074.	İmzasız	Herman Vanbery	11 Sentabr 1913 / 23 Şevval 1331 S. 200 s. 2	Vambery’nin vefatı ve biyografisi hk.
1075.	İmzasız	Milli Matbuat (Jurnallerimiz)	21 Sentabr 1913 / 3 Zilkade 1331	Kazan’da yayımlanan <i>An</i> jurnali hk.

			S. 208 s. 2	
1076.	İmzasız	Meseleler-Gazeteler	12 Oktabr 1913 / 27 Zilkade 1331 S. 227 s. 1	<i>İkbal</i> 'ın eski yazarlarından İbrahimof'un <i>Tercüman</i> 'ın öngördüğü şivelerin birleşmesi görüşüne karşı çıkması ve <i>Tercüman</i> 'ın cevabı hk.
1077.	İmzasız	Muallim	20 Oktabr 1913 / 3 Zilhicce 1331 S. 232 s. 1	Orenburg'da yayımlanan <i>Muallim</i> adlı dergi hk.
1078.	İmzasız	Eski Türkiye:Tiyatro	23 Oktabr 1913 / 6 Zilhicce 1331 S. 234 s. 1	<i>Eski Türkiye</i> adlı dramın sahnelenmesi hk.
1079.	Ali Settar	Milli Matbuatımıza Bir Nazar	5 Noyabr 1913 / 17 Zilhicce 1331 S. 241 s. 1	Rusya Müslümanlarının gazeteleri ve birbirleriyle ilişkileri hk.
1080.	İmzasız	Uygur	10 Noyabr 1913 / 24 Zilhicce 1331 S. 247 s. 1	Uygur gazetesi <i>İl</i> 'in yayımlanması hk.
1081.	Celal Muinof	Tayfun	13 Noyabr 1913 / 27 Zilhicce	<i>Tayfun</i> adlı dramın yakında sahneleneceği haberi hk.

			1331 S. 249 s. 3	
1082.	İmzasız	Necef Bey Nezirof'un Yubileyi (Tayfun'dan Önce)	13 Noyabr 1913 / 27 Zilhicce 1331 S. 249 s. 3	Necef Bey Vezirof için bir toplantı düzenleneceği ve onun eserlerinden birinin sahneleneceği hk.
1083.	İmzasız	İtiraf	20 Noyabr 1913 / 4 Muharrem 1331 S. 255 s. 2	Mahmud Hoca Behbudî'nin <i>Ayine</i> 'sinde yer alan bir şiirin neşri hk.
1084.	İmzasız	İkdam Gazetesi	30 Noyabr 1913 / 14 Muharrem 1332 S. 264 s. 1	<i>İkdam</i> gazetesinin 20. senesi dolayısıyla yazmış olduğu küçük bir yazı hk.
1085.	İmzasız	Savt-i İmlâ	2 Dekabr 1913 / 16 Muharrem 1332 S. 265 s. 1	Arap alfabesinin zorluğu, alfabenin ıslâhı ile ilgili şimdiye kadar düşünülen projeler ve savti imlâ hk.
1086.	İmzasız	Ne Okumalı ve Ne İçin Okumalı	8 Dekabr 1913 / 22 Muharrem 1332 S. 270 s. 1	Okumanın faydaları ve ne okunması gerektiği hk.
1087.	İmzasız	Bir İş Daha	11 Dekabr 1913	Fonetik (savtî) metodun yaygınlaştırılması için gösterilen

			/ 25 Muharrem 1332 S. 272 s. 1	çabalar hk.
1088.	İmzasız	Tiyatro Meselesi	12 Dekabr 1913 / 26 Muharrem 1332 S. 273 s. 3	Ufa İdare-i Ruhaniyesi'ne tiyatronun haram ve helalliği hakkında fetva alınması için müracaat olunduğu ve tiyatro meselesinin gündeme gelmesi hk.
1089.	İmzasız	Tayfun	3 Yanvar 1914 / 19 Safer 1332 S 2 s. 1	Hasan Sabri Ayvazov'un Japon hayatıyla ilgili tercüme ettiği eserin ilânı hk.
1090.	Tercüman	Molla Nasrettin	5 Yanvar 1914 / 21 Safer 1332 S. 4 s. 1-2	<i>Molla Nasrettin</i> hakkında bir değerlendirme.
1091.	İmzasız	Mektup	5 Yanvar 1914 / 21 Safer 1332 S. 4 s. 2	Muhammet Rüstem Beyin sade dil ve imlâyla ilgili görüşleri ve <i>Tercüman</i> 'ın cevabı hk.
1092.	İmzasız	Türk Yurdu'na	8 Yanvar 1914 / 24 Safer 1332 S. 5 s. 1	<i>Türk Yurdu</i> 'nun 26. sayısı, <i>Tercüman</i> 'ın İstanbul'a gönderildiği ve imlâ meselesi hk.
1093.	İmzasız	Bilgi Mecmuası	8 Yanvar 1914 /	<i>Bilgi Mecmuası</i> 'nın 1. ve 2. sayıları hk.

			24 Safer 1332 S. 5 s. 1	
1094.	İmzasız	Han ile Oğlu	9 Yanvar 1914 / 25 Safer 1332 S. 6 s. 3	Maksim Gorki'nin <i>Han ile Oğlu</i> adlı eserinin M. E. Resulzade tarafından tercüme edilip <i>İkbal</i> gazetesinde neşredilmesi hk.
1095.	İmzasız	Tatarca Tiyatro Eserleri	15 Yanvar 1914 / 1 R. Evvel 1332 S. 11 s. 2	Tatarca tiyatro oyunlarının sahnelenmesine izin verilmesi hk.
1096.	İmzasız	Yulduz	16 Yanvar 1914 / 2 R. Evvel 1332 S. 12 s. 3	<i>Yulduz</i> gazetesinin Abdullah Efendi Karayev'in tiyatro hakkında yazdıkları hk.
1097.	İmzasız	Anlamaganlar Anlamamışlar	17 Yanvar 1914 / 3 R. Evvel 1332 S. 13 s. 1	<i>Vakit</i> gazetesinde yayımlanan <i>Savtî İmlâ</i> başlıklı makale hk.
1098.	Vakit	Zeki Velidî Efendi Seyahati	17 Yanvar 1914 / 3 R. Evvel 1332 S. 13 s. 1	Tarihçi Zeki Velidî'nin Hokant seyahati hk.
1099.	İmzasız	Cüceler Tiyatrosu	19 Yanvar 1914	Bahçesaray'da <i>Liliput Adamcıklar</i> tiyatrosunun

			/ 5 E. Evvel 1332 S. 15 s. 1	sahnelenmesi hk.
1100.	İmzasız	Tiyatro	19 Yanvar 1914 / 5 E. Evvel 1332 S. 15 s. 1	Boguroslan'da <i>İnas</i> adlı eserin oynanması hk.
1101.	İmzasız	Tatar Edebiyatı Rus Dilinde	19 Yanvar 1914 / 5 E. Evvel 1332 S. 15 s. 1	Ayaz İshakî'nin <i>Aldım Verdim</i> adlı eserinin Rusça'ya tercümesi hk.
1102.	İmzasız	Yeni Bir Eser	24 Yanvar 1914 / 11 R. Evvel 1332 S. 19 s. 2	Yarullah Muradî'nin <i>Tukayev Uralsk'da</i> adlı bir eser yazması hk.
1103.	İmzasız	Milli Matbuat	25 Yanvar 1914 / 12 R. Evvel 1332 S. 20 s. 2	<i>Molla Nasrettin, Şelale, Süyümbike ve Akyol</i> dergileri üzerine genel bir değerlendirme hk.
1104.	İmzasız	Şeyh Şamil Temaşası	6 Fevral 1914 / 24 R. Evvel 1332 S. 29 s. 2	Bakû'da <i>Şeyh Şamil</i> piyesinin sahnelenmesi hk.
1105.	İmzasız	Milli Tiyatro	9 Fevral 1914 /	Orenburg'da <i>Meker ve Muhabbet</i> oyununun sahnelenmesi

			27 R. Evvel 1332 S. 32 s. 3	hk.
1106.	İmzasız	Muharrire Fatma Hanım Nevruzova'nın Vefatı	22 Fevral 1914 / 11 R. Ahir 1332 S. 42 s. 2	Fatma Nevruzova'nın hayatı, fikirleri ve mücadelesi hk.
1107.	İmzasız	Milli Tiyatro	22 Fevral 1914 / 11 R. Ahir 1332 S. 42 s. 2	Kazan'da seyyar tiyatro grubunun bir gösterisi hk.
1108.	İmzasız	Milli Matbuat	27 Fevral 1914 / 16 R. Ahir 1332 S. 46 s. 2-3	<i>Sırat-ı Müstakim</i> , <i>Yulduz</i> gazeteleri ve imlâ meselesinin işlenmesi hk.
1109.	İmzasız	Merhum Fatma Hanım	28 Fevral 1914 / 17 R. Ahir 1332 S. 47 s. 3	<i>Turmuş</i> gazetesinde Fatma Hanımın ölümü üzerine yazılmış bir yazı hk.
1110.	İmzasız	Tayfun ve Karileri	2 Mart 1914 / 19 R. Ahir 1332 S. 49 s. 2	İzzet Fahri Tahirov ve Bekit Sıtkı'nın bu <i>Tayfun</i> üzerine gönderdiği mektuplar hk.
1111.	İmzasız	Manzum Latife	2 Mart 1914 /	Konya'da çıkan <i>Babalık</i> gazetesinden iktibas.

			19 R. Ahir 1332 S. 49 s. 3	
1112.	H. S.	Şelale Mecmuası	6 Mart 1914 / 23 R. Ahir 1332 S. 52 s. 2	<i>Şelale</i> 'nin Ahmet Mithat Rıfatof'un yönetimine geçmesi ve dilinin edebî ve sade olacağı hk.
1113.	İmzasız	Işık	8 Mart 1914 / 25 R. Ahir 1332 S. 54 s. 3	Romanya'da İbrahim Temo'nun önderliğinde yayımlanan <i>Işık</i> gazetesi ve bu gazetenin dilini sadeliği, gazetede yayımlanan <i>Türk Kızının Hasbihali</i> adlı bir şiir hk.
1114.	İmzasız	Tayfun Tercümesi	12 Mart 1914 / 29 R. Ahir 1332 S. 57 s. 2	Hasan Sabri Ayvazof'un Türkçeye tercüme ettiği kitabın Kazan şivesine aktarılması hk.
1115.	İmzasız	Milli Matbuat	13 Mart 1914 / 30 R. Ahir 1332 S. 58 s. 3	<i>Yulduz</i> , <i>Kuyaş</i> , <i>İl</i> gazetelerive <i>Kuyaş</i> 'ta şair Tukayef ile ilgili yazılar hk.
1116.	İmzasız	A. Tukay Mecmua-i Asarı	3 Aprel 1914 / 21 C. Evvel 1332 S. 75 s. 2	<i>Abdullah Tukay Mecmua-i Asarı</i> 'nın Maarif matbaasında basılması hk.
1117.	İmzasız	Tukay'ın Yılı	9 Aprel 1914 /	Şair Abdullah Tukay'ın ölüm yıldönümü hk.

			27 C. Evvel 1332 S. 77 s. 2	
1118.	İmzasız	Tukay'ın Hatırası	10 Aprel 1914 / 28 C. Evvel 1332 S. 78 s. 2	Peterburg'da Abdullah Tukay'ın ölüm yıldönümü münasebeti ile onun için düzenlenmiş bir toplantıya izin verilmesi hk.
1119.	Seyit Abdullah Özenbaşı	Bahçesaray Cemiyet-i Hayriyesinin Umumî İçtimai Münasebetiyle	10 Aprel 1914 / 28 C. Evvel 1332 S. 78 s. 3	Şiir
1120.	İmzasız	Sada-yı Türkistan	13 Aprel 1914 / 1 C. Ahir 1332 S. 81 s. 1	<i>Sada-yı Türkistan</i> 'ın ilk sayılarının lisan ve üslup olarak <i>Tercüman</i> 'a benzemesi hk.
1121.	İmzasız	Tukay Gecesi	13 Aprel 1914 / 1 C. Ahir 1332 S. 81 s. 1	Çistay şehrinde Tukay'la ilgili bir gece düzenlenmesi hk.
1122.	İmzasız	Milli Matbuat	18 Aprel 1914 / 6 C. Ahir 1332 S. 85 s. 2	<i>Basiret</i> gazetesinin dili hk.
1123.	İsmail	Hoşbaht İkizler	22 Aprel 1914 /	<i>Basiret</i> , <i>Sada-yı Türkistan</i> , <i>Sada-yı Fergana</i> gazetelerinin

			10 C. Ahir 1332 S. 88 s. 2	mahallî dilde çıkmalarına rağmen dillerinin edebî olduğu hk.
1124.	İmzasız	Milli Matbuat – Lisan Numunesi	6 Mayıs 1914 / 24 C. Ahir 1332 S. 99 s. 2-3	<i>Sada-yı Türkistan</i> ve <i>Sada-yı Fergana</i> gazetelerinin mahallî lisani savunmalarına rağmen yazılarının edebî dile kaydığı hk.
1125.	İmzasız	Yusuf Bey Akçura'ya Hücum	8 Mayıs 1914 / 26 C. Ahir 1332 S. 100 s. 1-2	<i>Peyam</i> gazetesinde Ali Kemal Beyin Yusuf Akçura aleyhine yazdığı yazılar hk. (Bu yazının devamı 103. sayıdadır).
1126.	Kuyuş	Ayaz Efendi'nin Hastalığı	8 Mayıs 1914 / 26 C. Ahir 1332 S. 100 s. 1	Ayaz İshakî'nin rahatsızlığı hk.
1127.	İmzasız	Hacıtarhan	23 May 1914 / 12 Recep 1332 s. 110 s. 2	Sabir Muhammetof'un <i>Halk</i> adlı bir gazete çıkaracağı hk.
1128.	İmzasız	Balahani'da Tiyatro	17 İyun 1914 / 7 Şaban 1332 S. 130 s. 2	Abdülhüseyin Heyetof'un teşebbüsü neticesinde Sabir'in eserlerinin basılması münasebeti ile Abdürrahim Hakverdiyev'in <i>Bahtsız Cevan</i> adlı eserinin sahnelenmesi hk.
1129.	İmzasız	Tatarca Tiyatro	18 İyun 1914 /	Kazan'da Rusça'dan tercüme <i>Camdan Tiş</i> adlı eserin

			8 Şaban 1332 S. 131 s. 2	sahnelenmesi hk.
1130.	İmzasız	Yeni Şark Mecmuası	19 İyun 1914 / 9 Şaban 1332 S. 132 S. 132 s. 2	<i>Şark Mecmuası</i> adlı derginin içeriğinde Tatar edebiyatı üzerine yazılmış makaleler olması hk.
1131.	İmzasız	Edebiyat-ı Nefise Cemiyeti	26 İyun 1914 / 16 Şaban 1332 S. 138 s. 2	Bakû'da aynı adla bir cemiyet kurulması hk.
1132.	İmzasız	Yeni Eser	29 İyun 1914 / 19 Şaban 1332 s. 141 s. 3	Semer kant şairlerinden Seyit Ahmet Hoca Sıtkı'nın <i>Tercüme-i Mirat-ı İbret</i> adlı eserinin basılması hk.
1133.	İmzasız	Tatarca Tiyatro	3 İyul 1914 / 23 Şaban 1332 S. 144 s. 2	Kostanay köyünde Ayaz İshakî'nin <i>Muaalim</i> adlı eserinin sahnelenmesi hk.
1134.	İmzasız	Milli Matbuat – Halk Gazetesi	3 İyul 1914 / 23 Şaban 1332 S. 144 s. 2-3	Hacıtarhan'da yayımlanmaya başlayan <i>Halk</i> gazetesi ve dili hk.
1135.	İmzasız	Şeyh Sadî	3 İyul 1914 /	<i>Sada-yı Hak</i> gazetesinde öğretmen C. Bünyadzade imzalı

			23 Şaban 1332 S. 144 s. 3	yazının iktibası hk.
1136.	İmzasız	Büyük Mevzularda Ufak Fikirler	12 İyul 1914 / 2 Ramazan 1332 S. 152 s. 2	Musa Efendi Bigiyef'in eseri hk.
1137.	İmzasız	Kur'an'ın Türkçe Tefsiri	12 İyul 1914 / 2 Ramazan 1332 S. 152 s. 2	Kamil el-Mutî Tuhfetullin'nin eseri hk.
1138.	İmzasız	Rus Matbuatında Tatar Muharriri	12 İyul 1914 / 2 Ramazan 1332 S. 152 s. 2	Ayaz İshakî'nin <i>Aldım Verdim</i> adlı eserinin Rusça'ya tercümesi hk.
1139.	İmzasız	Namangan'da Müslümanca Tiyatro	13 İyul 1914 / 3 Ramazan 1332 S. 153 s. 2	Pederkûş adlı eserin sahnelenmesi hk.
1140.	İmzasız	Yeni Eser	1 Ağustos 1914 / 21 Ramazan 1332 S. 164 s. 2	Hadi Atlasof'un <i>Süyümbike</i> adlı eserinin basılmış olması hk.
1141.	İmzasız	Müslümanca Tiyatro	5 Ağustos 1914	Hokand'da Voyenni Subranya bahçesinde Mahmut Hoca

			/ 25 Ramazan 1332 S: 167 s. 2	Behbudî'nin <i>Pederkûş</i> adlı eserinin sahnelenmesi hk.
1142.	İmzasız	Bayramda Tatarca Tiyatro	16 Ağustos 1914 / 7 Şevval 1332 S. 174 s. 2	Ufa'da <i>Tabıldık</i> adlı eserin sahnelenmesi hk.
1143.	İmzasız	Zaman Kalendarı	16 Ağustos 1914 / 7 Şevval 1332 S. 174 s. 2	Şerafettin Şehidullin'in hazırladığı takvimin 1915 senesi baskısının hazır olduğu hk.
1144.	İmzasız	Kırım Başmuharririmizin Hastalığı	26 Ağustos 1914 / 18 Şevval 1332 S. 182 s. 2	İsmail Gaspıralı'nın rahatsızlığı hk.
1145.	İmzasız	Tatarca Tiyatro	26 Ağustos 1914 / 18 Şevval 1332 S. 182 s. 3	Çistay'da <i>Deccal</i> adlı oyunun sahnelenmesi hk.
1146.	İmzasız	Müslümanca Konseret ve Tiyatro	28 Ağustos 1914 / 20	Fettah Efendi Latif tarafından verilen konser ve Ayaz İshakî'nin <i>Muallim</i> adlı eserinin sahnelenmesi hk.

			Şevval 1332 S. 184 s. 2	
1147.	İmzasız	Baş Muharirimizin Hastalığı	2 Sentabt 1914 / 25 Şevval 1332 S. 187 s. 2	İsmail Bey hk.
1148.	İmzasız	Taşkent'te Tiyatro ve Edebiyat Gecesi	3 Sentabr 1914 / 26 Şevval 1332 S. 188 s. 2	Sart şivesinde bir edebiyat gecesi düzenlenmesi hk.
1149.	İmzasız	Tiyatro	5 Sentabr 1914 / 28 Şevval 1332 S. 190 s. 2	Terakkiyun-ı İslâm Cemiyeti teşebbüsü ile <i>Oynaş ve Kibetçi</i> adlı oyunların sahnelenmesi hk.
1150.	İmzasız	Yeni Usûl Türkmen Mektebi	6 Sentabr 1914 / 29 Şevval 1332 S. 191 s. 2	Aliş Bey Aliyev'in alfabe çalışması hk.
1151.	İmzasız	Kumuk Elifbası	6 Sentabr 1914 / 29 Şevval 1332 S. 191 s. 2	Alim Muhammet Debirof'un alfabe çalışması hk.
1152.	İmzasız	İsmail Beyin Hastalığı	10 Sentabr 1914	İsmail Gaspıralı'nın hastalığının seyri hk.

		Ağırlaştı	/ 4 Zilkade 1332 S. 193 s. 2	
1153.	İmzasız	İsmail Bey Hazretleri Halet-i İhtizarda	11 Sentabr 1914 / 5 Zilkade 1332 S. 194 s. 2	İsmail Beyin hastalığı hk.
1154.	Hasan Sabri Ayvazof	Büyük İsmail Beye	25 Sentabr 1914 / 19 Zilkade 1332 S. 195 s. 1	İsmail Gaspıralı'nın vefatı hk.
1155.	Tercüman	İnna Lillah ve İnna İleyhi Raciyun	25 Sentabr 1914 / 19 Zilkade 1332 S. 195 s. 1	İsmail Beyin vefatı hk.
1156.	H. S. A.	Büyük İsmail Beyin Hastalığı ve Suret-i Vefatı	25 Sentabr 1914 / 19 Zilkade 1332 S. 195 s. 2	İsmail Beyin vefatı hk.
1157.	A. E.	Cenaze Alayı	25 Sentabr 1914 / 19 Zilkade 1332 S. 195 s. 2-3	İsmail Beyin cenaze töreni hk.

1158.	H. S. A.	İsmail Beyin Muhtasar Tercüme-i Hâli	25 Sentabr 1914 / 19 Zilkade 1332 S. 195 s. 3-4	İsmail Beyin biyografisi hk.
1159.	Celal Muinov	İsmail Bey İşçi Olacak İdi – Oldu	25 Sentabr 1914 / 19 Zilkade 1332 S. 195 s. 4	İsmail Beyin çalışmaları hk.
1160.	Yahya Bayburtlu	İnna Lillah ve İnna İleyhi Raciyun	25 Sentabr 1914 / 19 Zilkade 1332 S. 195 s. 4	İsmail Bey hk.
1161.	H. S. A.	İsmail Bey Gasprinski'nin Son Emeli	26 Sentabr 1914 / 20 Zilkade 1332 S. 196 s. 1	İsmail Gaspralı'nın düşünceleri hk.
1162.	Ahmet Mithat Rıfatof	Muhterem Üstadın Büyük Ruhuna	26 Sentabr 1914 / 20 Zilkade 1332 S. 196 s. 1-2	İsmail Beyin ölümü üzerine yazılmış bir yazı.
1163.	Cafer Seyit	Tercüman Okuvçlarına	26 Sentabr 1914	İsmail Bey hk.

	Ahmet		/ 20 Zilkade 1332 S. 196 s. 2	
1164.	İmzasız	İsmail Beyin Cenazesi Başucunda Söylenen Nutuklar	26 Sentabr 1914 / 20 Zilkade 1332 S. 196 s. 2-3	İsmail Bey hk.
1165.	İmzasız	Muallim İbrahim Efendi'nin Nutku	26 Sentabr 1914 / 20 Zilkade 1332 S. 196 s. 3	İsmail Bey hk.
1166.	İmzasız	Tercüman Muharrirlerinden Osman Efendi Akçokraklı'nın Nutku	26 Sentabr 1914 / 20 Zilkade 1332 S. 196 s. 3	İsmail Bey hk.
1167.	Ahmed Nureddin Bahçesarayî	Büyük İsmail Beyin Cenazesine	26 Sentabr 1914 / 20 Zilkade 1332 S. 196 s. 3	İsmail Bey hk.
1168.	H. S. A.	İsmail Bey Gasprinski'nin Son Günleri	27 Sentabr 1914 / 21 Zilkade	İsmail Bey hk.

			1332 S. 197 s. 1	
1169.	İsmail Hakkı	Merhum İsmail Bey Gasprinski'ye	27 Sentabr 1914 / 21 Zilkade 1332 S. 197 s. 1-2	İsmail Bey hk.
1170.	Bekir Sıtkı	Milletin Gamlı Gününe	27 Sentabr 1914 / 21 Zilkade 1332 S. 197 s. 2	İsmail Bey hk.
1171.	İmzasız	Yılduz Muharriri Hadi Efendi'nin Nutku	27 Sentabr 1914 / 21 Zilkade 1332 S. 197 s. 2	İsmail Bey hk.
1172.	H. S.	İsmail Bey Gasprinski'nin Hayat-ı Hususiyesi	28 Sentabr 1914 / 23 Zilkade S. 198 s. 1	İsmail Bey hk.
1173.	Ahmet Nurettin	Merkadı Üzerinde Tuhfe-i Fatiha	28 Sentabr 1914 / 23 Zilkade S. 198 s. 1	İsmail Bey hk.
1174.	İzzet Fahri	Merhum ve Magfur	28 Sentabr 1914	İsmail Bey hk.

		İsmail Mirza Gasprinski	/ 23 Zilkade S. 198 s. 1	
1175.	İmzasız	Taziye Mektupları	28 Sentabr 1914 / 23 Zilkade S. 198 s. 2-3	İsmail Bey hk.
1176.	İmzasız	Taziye Telgrafları	28 Sentabr 1914 / 23 Zilkade S. 198 s. 2-3	İsmail Bey hk.
1177.	İmzasız	İsmail Bey Gasprinski'nin Vefatı ve Millî Matbuat	30 Sentabr 1914 / 24 Zilkade 1332 S. 199 s. 1	İsmail Bey hk.
1178.	İmzasız	Taziye Mektupları	30 Sentabr 1914 / 24 Zilkade 1332 S. 199 s. 1-3	İsmail Bey hk.
1179.	İmzasız	Taziye Telgrafları	30 Sentabr 1914 24 Zilkade 1332 S. 199 s. 2	İsmail Bey hk.

1180.	İmzasız	İsmail Bey Gasprinski'nin Vefatı ve Millî Matbuat	1 Oktabr 1914 / 25 Zilkade 1332 S. 200 s. 1	İsmail Bey hk.
1181.	İmzasız	İsmail Beyin Mezarı Başında Celal Muinov'un Nutku	1 Oktabr 1914 / 25 Zilkade 1332 S. 200 s. 1-2	İsmail Bey hk.
1182.	İmzasız	Taziye Telgrafları	1 Oktabr 1914 / 25 Zilkade 1332 S. 200 s. 2	İsmail Bey hk.
1183.	Muhammet Hadi Abbas Selimzade	Kabe-i Molla İrfanın Kurbanı Büyük İsmail Beye	1 Oktabr 1914 25 Zilkade 1332 S. 200 s. 3	İsmail Bey hk. (Şiir).
1184.	Mahmut Fuat	İsmail Bey Gasprinski'nin Vefatı ve Millî Matbuat İl Gazetesi Ne Diyor	3 Oktabr 1914 / 27 Zilkade 1332 S. 201 s. 1-2	İsmail Beyin ölümü hk.
1185.	İmzasız	İsmail Bey Gasprinski'nin Vefatı ve Millî Matbuat	4 Oktabr 1914 / 28 Zilkade 1332	İsmail Beyin ölümü hk.

			S. 202 s. 1-2	
1186.	İmzasız	Tatarca Kur'an Tefsiri	5 Oktabr 1914 / 29 Zilkade 1332 S. 203 s. 2	Muhammet Kamil Efendi Tuhfetellin'in Kazan Şivesine Tercüme edilmiş çalışması hk.
1187.	İmzasız	İsmail Bey Gasprinski ve Millî Matbuat	7 Oktabr 1914 / 1 Zilhicce 1332 S. 204 s. 2	İsmail Beyin ölümü hk.
1188.	İmzasız	İsmail Bey Gasprinski ve Millî Matbuat	9 Oktabr 1914 3 / Zilhicce 1332 S. 204 s. 2	İsmail Beyin ölümü hk.
1189.	İmzasız	Tiyatro	11 Oktabr 1914 / 5 Zilhicce 1332 S. 208 s. 2	Kazan'dan <i>Kıkçine Sığış</i> ve <i>İmeçiler Kurbanı</i> oyunlarının sahnelenmesi hk.
1190.	İmzasız	Yeni Jurnal	11 Oktabr 1914 / 5 Zilhicce 1332 S. 208 s. 2	Ufa'dan Zahir Kadirî tarafından <i>Yoldaş</i> gazetesinin çıkartılması hk.
1191.	İmzasız	Müslümanca Tiyatro	7 Oktabr 1914 / 5 Zilhicce 1332	Orenburg'da Kemal Efendi'nin Bankrot ve Boğdanov'in <i>Yugalgan Hatun</i> eserlerinin sahnelenmesi hk.

			S. 208 s. 3	
1192.	Muhammet Sadık Rahimkulov	İnna Billah ve İnna İleyhi Raciun	18 Oktabr 1914 / 12 Zilhicce 1332 S. 214 s. 3	İsmail Beyin vefatı hakkında şiir.
1193.	Hasan Efendi Karamanoğlu Karaman	[Ey Driga geçti ömr-i nazenin...]	18 Oktabr 1914 / 12 Zilhicce 1332 S. 214 s. 3	İsmail Beyin vefatı hakkında şiir.
1194.	İmzasız	Tatarca Tiyatro	30 Oktabr 1914 / 24 Zilhicce 1332 S. 220 s. 2	Orenburg'dan N. Feyzi'nin <i>Kızkanç</i> ve A. Kemal'in <i>Bölek İçin</i> adlı eserlerinin sahnelenmesi hk.
1195.	İmzasız	Neşriyat Şirketi	30 Oktabr 1914 / 24 Zilhicce 1332 S. 220 s. 2	Türkistan Müslümanları arasında gazete, dergi ve kitap basmak için şirket kurulması hk.
1196.	İmzasız	Yeni Neşrolunmuş Kitaplar	8 Noyabr 1914 / 4 Muharrem 1333 S. 227 s. 2-3	<i>İngiliz Hanımı</i> (tercüme Ahmed Molla Ruhullah Molla Muhammetzade), <i>Beyanü'l Hak</i> (Şeyh Hüseyin Hüseyinzade), <i>Arvadlarımızın Hali</i> , <i>Bedbaht Milyoncu</i> (Muhammet Said Ordubadî), <i>Müdafaa</i> (Sadık Hazret Osmanov - toplatıldı), <i>Biznin Günler</i> (Alimcan İbrahimov),

				<i>Yeni Edebiyat</i> (Alimcan İbrahimov ve Aydın Battal) adlı eserler hk.
1197.	İmzasız	Gençlerimizde Yazı Hevesi	16 Noyabr 1914 / 12 Muharrem 1333 S. 234 s. 2	<i>Tercüman</i> 'a gençlerden gelen yazıların artması hk.
1198.	İmzasız	[Orenburg uyezdinde evvelce...]	23 Noyabr 1914 / 19 Muharrem 1333 S. 239 s. 2	Mekteplere yardım hk.
1199.	İmzasız	Yeni Gazete	4 Dekabr 1914 / 30 Muharrem 1333 S. 248 s. 2	Bakû'da <i>İkdam</i> gazetesinin neşre başlaması hk.
1200.	İmzasız	Millî Mecmualarımız	10 Dekabr 1914 / 6 Safer 1333 S. 252 s. 2	<i>Şura, Dirilik</i> (M. E. Resulzade'nin yazıları), <i>Süyümbike</i> ve <i>Aykap</i> hk.
1201.	İmzasız	[Bakû'daki necat-ı maarif cemiyeti...]	16 Dekabr 1914 13 Safer 1333 S. 257 s. 2	Neriman Nerimanov ve <i>Tahayyül Geceleri</i> adlı edebiyat cemiyetinin kuruluşu hk.
1202.	İmzasız	[Kamil Muti tarafından	16 Dekabr 1914	Abdullah Efendi Kaldışev'in Kazan'dan sürülmesi hk.

		peyderpey...]	/ 13 Safer 1333 S. 257 s. 2	
1203.	İmzasız	Tenkit Geceleri	19 Dekabr 1914 /16 Safer 1333 S. 260 s. 2	Bakû'da Neriman Nerimanov'un başkanlığında tertiplenen toplantı hk.
1204.	S. A. Tarakçızade	Yalnız İmlâ ile Lisan Değil!	16 Yanvar 1915 / 14 R. Evvel 1333 S. 12 s. 1- 2	İlköğretimleri ıslâh için yalnız imlâ ve lisanının düzeltilmesinin yeterli olamayacağı hk.
1205.	İmzasız	Tiyatro ve Musikî	20 Yanvar 1915 / 18 R. Evvel 1333 S. 15 s. 2- 3	Bakû'da <i>Dilin Belası</i> adlı oyunun sahnelenmesi hk.
1206.	İmzasız	Şihabüddin Mercanî Hazretlerinin Yevm-i Velâdeti Münasebetiyle	23 Yanvar 1915 / 21 R. Evvel 1333 S. 18 s. 2	Ş. Mercanî ile ilgili yazılmış bir makale.
1207.	H. Sabri	Acıyan Dertlerimizden Dil Meselesi ve Milli	24 Yanvar 1915 / 22 R. Evvel	Umumî dil meselesi ve gazetelerin dili hk.

		Matbuatımız	1333 S. 19 s. 1-2	
1208.	Cafer Seydahmet	Moskova’da Tatarca Tiyatro	20 Fevral 1915 / 19 R. Ahir 1333 S. 40 s. 1-2	Ayaz İshakî’nin <i>Muallime</i> adlı eserinin sahneye konulması hk.
1209.	İmzasız	Tatarca Tiyatro	28 Fevral 1915 / 27 R. Ahir 1333 S. 47 s. 4	Zalatavost’ta <i>Yağalgan Hatun</i> ve <i>Bölek İçin</i> adlı oyunların sahnelenmesi hk.
1210.	İmzasız	Atbasar’da Tiyatro	28 Fevral 1915 / 27 R. Ahir 1333 S. 47 s. 4	Yaralılar faydasına <i>Hat Yogaldı</i> ve birinci tiyatro oyunlarının sahnelenmesi hk.
1211.	İmzasız	Yeni Eserler	6 Mart 1915 / 4 C. Evvel 1333 S. 52 s. 2	Zeki Velidî Togan’ın <i>Türk-Tatar Tarihi</i> adlı eseri hk.
1212.	İmzasız	Şehrimizde Tiyatro	8 Mart 1915 / 6 C. Evvel 1333 S. 54 s. 2	Celal Muinov ve diğer oyuncuların rollerini iyi oynamaları hk.
1213.	İmzasız	Tukay’ın Vefalı Günü	2 April 1915 /	Şairin ölümünün 2. yılı dolayısıyla dualar edileceği v edebî

			1 C. Ahir 1333 S. 73 s. 2	bir akşam düzenleneceği hk.
1214.	Cafer Seydahmet	Büyük Şairimiz Tukay'ın Vefatının İki Yılı Olması Münasebetiyle	5 April 1915 / 4 C. Ahir 1333 S. 76 s. 1-2	Tukay'la ilgili yazılmış bir makale hk.
1215.	İmzasız	Kitap Müsaderesi	2 Mayıs 1915 / 2 Recep 1333 S. 98 s. 1-2	Rızaeddin Fahrettinof'un <i>Dini ve İçtimaî Meseleler</i> adlı kitabının satışının durdurulması ve müsadere edilmesi hk.
1216.	İmzasız	Kırgızlarda Yeni Edebiyat	3 İyun 1915 / 4 Şaban 1333 S. 124 s. 2	Kırgızca roman yazma yarışması hk.
1217.	İmzasız	Yeni Eserler	11 İyun 1915 / 12 Şaban 1333 S. 131 s. 2	Şakir Mustafayev'in <i>Zekiye</i> , Abdurrauf Fıtrat'ın <i>Muhtasar Tarih-i İslâm</i> , Habibzade Ahmet Kemal'in <i>Resimli Elifba-yı Türkî</i> adlı eserleri ile <i>Meşveret Kalendarı</i> ve <i>Ayna</i> dergisi hk.
1218.	İmzasız	Dini ve İçtimaî Meseleler Kitabı	12 İyun 1915 / 13 Şaban 1333 S. 132 s. 2	Rızaettin Fahrettin'in eserinin basılmasına izin verilmesi hk.
1219.	İmzasız	Aşk ve Muhabbet	8 İyul 1915 / 8	Ömer Faik Numanzade'nin <i>İkbal</i> 'de yayımlanan makalesinin

			Ramazan 1333 S. 153 s. 1-2	aynen iktibas edilmesi.
1220.	İmzasız	Aşk ve Muhabbet	9 İyul 1915 / 8 Ramazan 1333 S. 154 s. 1-2	Makalenin devamı.
1221.	İmzasız	Yeni Eserler	12 İyul 1915 / 12 Ramazan 1333 S. 157 s. 1-2	Ş. Mercanî'nin <i>İslâh Kütüphanesi</i> , <i>İffet Tutaş Şiirleri</i> ve <i>Zekiye</i> adlı eserler hk.
1222.	H. S.	Kırım Tatarlarının İkinci Vatan Muharebesine Dair Türküleri	21 Avgust 1915 / 23 Şevval 1333 S. 185 s. 1	Samoyloviç'in kitabının tanıtımı hk.
1223.	İmzasız	Milli ve Dinî Mahdudiyetlerin Lağvı	30 Avgust 1915 / 3 Zilkade 1333 S. 193 s. 2	Makale.
1224.	İmzasız	Matbuat İdaresi Başmüdürünün Nutku	1 Sentabr 1915 / 5Zilkade 1333 S. 194 s. 3	Hükûmetin matbuat idaresi için yaptığı uygulamalar hk.

1225.	H. S. Ayvazof	Yaşayan Ölülerden	11 Sentabr 1915 / 15 Zilkade 1333 S. 202 s. 1-2	İsmail Gaspıralı hk.
1226.	Osman Akçokraklı	Milli Hazinemiz	11 Sentabr 1915 / 15 Zilkade 1333 S. 202 s. 1-2	İsmal Bey hk.
1227.	Ahmet Mithat Rıfatof	Muhterem Üstadın Edebî Hatırasına	11 Sentabr 1915 / 15 Zilkade 1333 S. 202 s. 2	İsmail Bey hk.
1228.	Celal Muinov	Büyük İsmail Beye	11 Sentabr 1915 / 15 Zilkade 1333 S. 202 s. 2	İsmail Bey hk.
1229.	Ahmed Nurettin Bin Tahir	Dahiler Ölmez, Milletin Kalbinde Yaşar	11 Sentabr 1915 / 15 Zilkade 1333 S. 202 s. 3	İsmail Bey hk.
1230.	Yahya	Merhum İsmail Mirza	11 Sentabr 1915	İsmail Bey hk.

	Bayburtlu		/ 15 Zilkade 1333 S. 202 s. 3	
1231.	Çelebi Cihan	Anlayabilseydik	11 Sentabr 1915 / 15 Zilkade 1333 S. 202 s. 4	İsmail Bey hk.
1232.	Altaylı	Kadınlar Melekesi İsmail Beye	11 Sentabr 1915 / 15 Zilkade 1333 S. 202 s. 4	İsmail Bey hk.
1233.	Yakup Kemal	Alem-i İslâm ve İsmail Bey	11 Sentabr 1915 / 15 Zilkade 1333 S. 202 s. 4	İsmail Bey hk.
1234.	Muhammet Hadi Abdü'sselimza de	Kabe-i Mualla-yı İrfanın Giribanı Büyük İsmail Beye	11 Sentabr 1915 / 15 Zilkade 1333 S. 202 s. 4	Şiir.
1235.	Kemal Mustafin	İsmail Babanın Ruhuna	11 Sentabr 1915 / 15 Zilkade 1333 S. 202 s. 4	İsmail Bey hk.

1236.	İmzasız	İsmail Beyin Vefat Yılı ve Milli Matbuat	17 Sentabr 1915 / 22 Zilkade 1333 S. 205 s. 1-2	İsmail Beyin ölümünden sonra dergi ve gazetelerde yazılan yazılar hk.
1237.	H. S.	Matbuatın Hali	18 Sentabr 1915 / 23 Zilkade 1333 S. 206 s. 1	Sansür meselesi hk.
1238.	İmzasız	Merhum İsmail Bey Gasprinski ve Milli Matbuat	18 Sentabr 1915 / 23 Zilkade 1333 S. 206 s. 1-2	İsmail Bey hk.
1239.	İmzasız	Rusya Müslümanlarının Hayatından Yeni Eserler	19 Sentabr 1915 / 24 Zilkade 1333 S. 207 s. 2	Dağıstanlı Said Efendi Gabiyev'in <i>Araplar, İslâm ve İslâm Medeniyeti</i> adlı kitabının Rusça olarak basıldığı ve <i>Söz ile Davuş</i> adlı Tatarca gazetenin yayını için izin alınması hk.
1240.	H. S.	Havadis Meraklısı	4 Oktabr 1915 / 8 Zilhicce 1333 S. 219 s. 1-3	Küçük hikâye
1241.	Merhum	Ölmezdim!	7 Oktabr 1915 /	Mensur Şiir

			11 Zilhicce 1333 S. 221 s. 3	
1242.	Gözü Yaşlı	Tercüman	7 Oktabr 1915 / 11 Zilhicce 1333 S. 221 s. 3	Mensur Şiir
1243.	İmzasız	Tiyatro	9 Yanvar 1916 / 17 R. Evvel 1334 S. 6 s. 2	Omsk şehrinde oyunun sahnelenmesi hk.
1244.	İmzasız	Müslüman Tiyatroları Sinematograflara Geçiriliyor	10 Yanvar 1916 / 18 R. Evvel 1334 S. 7 s. 2	Bakû'da sahnelenen oyunların kayda geçirilmesi hk.
1245.	İmzasız	Şimal Türkleri Matbuat Mevkutesinin On Seneliği	13 Yanvar 1916 / 21 R. Evvel 1334 S. 9 s. 2	Gazeteler ve deriler hk.
1246.	İmzasız	Moskova'da Edebiyat ve Musikî Gecesi	13 Yanvar 1916 / 21 R. Evvel 1334 S. 9 s. 2	Moskova'da Tatarca tiyatro ve edebiyat gecesinin düzenlenmesi hk.
1247.	İmzasız	Yulduz'un On Senelik	15 Yanvar 1916	<i>Yulduz</i> gazetesi hk. bir değerlendirme.

		Yevm-i Mahsusu	/ 23 R. Evvel 1334 S. 11 s. 1-2	
1248.	İmzasız	Müslüman Tiyatro ve Edebiyat Gecesi	31 Yanvar 1916 / 8 R. Ahir 1334 S. 25 s. 2	Ufa'da edebiyat gecesi düzenlenmesi hk.
1249.	Cemil Germencikli	Kaç Kitabımız Var?	2 Fevral 1916 / 11 R. Ahir 1334 S. 26 s. 1-2	Rusya Müslümanlarının ilerleme kaydetmeleri ve kitaplar hk.
1250.	İmzasız	Tatar Matbuatı Hakkında	2 Fevral 1916 / 11 R. Ahir 1334 S. 26 s. 1-2	V. Gardilefski'nin makalesi hk.
1251.	İmzasız	Birinci Kıraat Kitabı	4 Fevral 1916 / 13 R. Ahir 1334 S. 27 s. 2	Yahya Efendi Bayburtlu'nun kıraat kitabı hk.
1252.	İmzasız	Yeni Gazete	5 Fevral 1916 / 14 R. Ahir 1334 S. 28 s. 2	Peterburg'da İslâm ve Maarif adıyla çıkarılacak gazeteye Muhammet Ağa Şahtatunski, Vaiz Efendi Nevruzof ve Abdullah Efendi İsmetî'nin davet olunması hk.

1253.	İmzasız	İslâm ve Maarif Gazetesi Etrafında	11 Fevral 1916 / 20 R. Ahir 1334 S. 33 s. 1-2	<i>Yulduz</i> gazetesinde Abdullah Battal Taymas'ın <i>İslâm ve Maarif</i> gazetesi ile ilgili bir yazısı hk.
1254.	İmzasız	Haşim Bey Vezirof'un Vefatı	12 Fevral 1916 / 21 R. Ahir 1334 S. 34 s. 2-3	Haşim Bey Vezirof ve yaptığı çalışmalarla Rusya Türkleri arasındaki önemi hk.
1255.	İmzasız	Haşim Bey Vezirof'un Vefatı ve Kafkas Matbuatı	13 Fevral 1916 / 22 R. Ahir 1334 S. 35 s. 1-2	<i>Açık Söz</i> ve <i>Yeni İkbal</i> gazetelerinin Haşim Bey için yazdıkları hk.
1256.	H. Sabri	Vakit'in On Seneliği	20 Fevral 1916 / 29 R. Ahir 1334 S. 41 s. 2	<i>Vakit</i> gazetesi hk. bir değerlendirme.
1257.	İmzasız	Matbuat-ı Mevkûte Namına Edebiyat Gecesi	24 Fevral 1916 / 3 C. Evvel 1334 S. 43 s. 2	Orenburg'da Tatar matbuatının onuncu yılı münasebetiyle yapılan toplantı hk.
1258.	İmzasız	Müslüman Tiyatrosu	11 Mart 1916 / 19 C. Evvel 1334 S. 57 s. 2	<i>Orenburgskiy Zebren</i> adlı gazetenin 537. sayısında Müslüman tiyatrosu başlıklı makale hk.

1259.	İmzasız	Asar-ı Münteşireden Ak Mecmuası	18 Mart 1916 / 25 C. Evvel 1334 S. 63 s. 1	İdil boyu matbuatının onuncu senesi hk.
1260.	İmzasız	Asar-ı Münteşireden İffet Tutaş Şiirleri	18 Mart 1916 / 25 C. Evvel 1334 S. 63 s. 1	İffet Hanım Boznaşeva'nın şiir kitabının basılması hk.
1261.	İmzasız	Dirilik Mecmuası	20 Mart 1916 / 27 C. Evvel 1334 S. 65 s. 2	Haşim Bey Vezirof için yazılmış bir yazı hk.
1262.	E. Feyzi	Sanat ve Biz	31 Mart 1916 / 11 C. Ahir 1334 S. 73 s. 1-2	Kavram nedir sorusuna cevap arayan bir yazı (bu yazı 74. sayıda devam etmiştir).
1263.	Cemil Germencikli	Yine Kitap	2 Aprel 1916 / 13 C. Ahir 1334 S. 75 S. 1-2	Kitapların önemi ve eğitim öğretimdeki kitapların yetersizliği hk.
1264.	Cemil Germencikli	Bizde Elifba Kitaplar	9 Aprel 1916 / 20 C. Ahir 1334 S. 81 s. 1-2	Alfabe üzerine yazılmış kitaplar üzerine bir değerlendirme (bu yazı 83. sayıda devam etmiştir).

1265.	İmzasız	Merhum Tukay'ın Hatırasına	20 Aprel 1916 / 30 C. Ahir 1334 S. 88 s. 2	Şairin vakfı için yapılan yardımlar hk.
1266.	İmzasız	Molla Nesrettin Mecmuasının 10 Seneliği	22 Aprel 1916 / 2 Recep 1334 S. 90 s. 2	<i>Molla Nasrettin</i> üzerine yazılmış bir makale hk.
1267.	Çelebicihan Numan	Sarı Tiylpan	26 Aprel 1916 / 6 Recep 1334 S. 93 s. 2	Şiir.
1268.	İmzasız	Tukay Gecesi	27 Aprel 1916 / 7 Recep 1334 S. 94 s. 2	Tukay'ın ölüm yıldönümü münasebetiyle edebî bir gece düzenlenmesi hk.
1269.	İmzasız	Hasan Akçurin	28 Aprel 1916 / 8 Recep 1334 S. 95 s. 2	“Rusya Müslümanlarının Örf, Adet ve Edebiyatlarını Öğrenmek Cemiyeti”nin toplantısı hk.
1270.	Yahya Bayburtlu	Kıymetli Bir Eser	5 Mayıs 1916 / 15 Recep 1334 S. 101 s. 2-3	Aleksandır Nikolayeviç Samoyloviç'in Tatar şivesi üzerine <i>Muhtasar Sarf</i> adlı kitabı hk.

1271.	İmzasız	Vatan Hadimi'nin 10 Yıllığı Münasebetiyle	6 Mayıs 1916 / 16 Recep 1334 S. 102 s. 1-2	<i>Vatan Hadimi</i> gazetesi hk.
1272.	İmzasız	Vatan Hadimi'nin İlk Nüshasından Parçalar	6 Mayıs 1916 / 16 Recep 1334 S. 102 s. 1-2	Gazetede yayımlanmış iki ayrı makaleden alıntılar hk.
1273.	İmzasız	Rus Edebiyatında Tatar Eseri	6 Mayıs 1916 / 16 Recep 1334 S. 102 s. 1-2	Ayaz İshaki'nin <i>Sünnetçi Babay</i> adlı eserinin Rusçaya çevrilip basılması hk.
1274.	İmzasız	Mektep Mecmuası	8 Mayıs 1916 / 19 Recep 1334 S. 103 s. 3	Mecmuanın içeriği hk.
1275.	İmzasız	Edebiyat	8 Mayıs 1916 / 19 Recep 1334 S. 103 s. 3	Edebiyat adlı Taşkent'te taş basma olarak basılmış Abdullah Efendi tarafından yazılmış dili Kırımlılara yardımcı olmayan eserin <i>Tercüman</i> idaresine geçmiş olması hk.
1276.	Çelebi Cihan Numan	Bir Mektup	9 İyun 1916 / Şaban 1334 S. 25 s. 1-2	<i>Kaçak</i> adlı hikâye (Bu hikâye 125, 126, 127, 128, 130, 131, 132 numaralı sayılarda devam etmiştir)

1277.	Altaylı	Sen de Get!	9 Ağustos 1916 / 24 Şevval 1334 S. 170 s. 2	Şiir.
1278.	Cemil Germencikli	Eyvah Bu Günler!	13 Ağustos 1916 / 26 Şevval 1334 S. 174 s. 2	Şiir.
1279.	H. S.	E. N. Samoyloviç	14 Ağustos 1916 / 26 Şevval 1334 S. 175 s. 2	Samoyloviç'in Kırım'da bulunuyor olması ve çalışmaları hk.
1280.	İmzasız	Kur'an Tab'ı İçin İslam Matbaası	21 Ağustos 1916 / 5 Zilhicce 1334 S. 180 s. 1-2	Urfalı Abdüllatif Hacı Hekimov'un Kur'an ve dini eserler basması için matbaa kurulmasına yardım yapması hk..
1281.	C. Germencikli	Kıt'a	21 Ağustos 1916 / 5 Zilhicce 1334 S.	Şiir

			180 s. 2	
1282.	İmzasız	Asar-ı Münteşire	23 Ağustos 1916 / 7 Zilhicce 1334 S. 181 s. 3	Kazan şivesinde yazılmış Kuran- Kerim surelerinin tefsir tercümesi adlı kitabın <i>Tercüman</i> idaresine gelmiş olması hk.
1283.	Mehtap	Fikir Çiçekleri (2)	2 Sentabr 1916 / 17 Zilhicce 1334 S. 189 s. 2	Şiir
1284.	Mehtap	Fikir Çiçekleri (3)	3 Sentabr 1916 / 18 Zilhicce 1334 S. 190 s. 2	Şiir
1285.	Bir Yalıboyu	Asar-ı Atika ve Millî Sanayi-i Nefiseyi Himaye Cemiyeti açılacağı münasebetiyle muhterem ressamımız Hüseyin Efendi Padalinski'ye	4 Sentabr 1916 / 19 Zilhicce 1334 S. 191 s. 1-2	Makale
1286.	Y. Ziya	Şark Şehirleri	4 Sentabr 1916 /	Şiir

			19 Zilhicce 1334 S. 191 s. 2	
1287.	Kerç Tatarı	Sağlıknan kal	7 Sentabr 1916 / 22 Zilhicce 1334 S. 193 s. 3	Şiir
1288.	H. Sabri Ayvazov	Yaşayan Ölülerden İsmail Gasprinski'ye	11 Sentabr 1916 / 24 Zilhicce 1334 S. 196 s. 1	Makale
1289.	Kerim Cemaleddinov	11 Sentabr	11 Sentabr 1916 / 24 Zilhicce 1334 S. 196 s. 2	İsmail bey için yazılmış bir makale.
1290.	Oğuz	Üstad-ı Muhterem Merhum İsmail Bey Gasprinski	11 Sentabr 1916 / 24 Zilhicce 1334 S. 196 s. 2	Şiir
1291.	Cemil Germencikli	İki Senelik Hasret	11 Sentabr 1916 / 24 Zilhicce 1334 S. 196 s. 2	Şiir
1292.	Yakup Şakir	Büyük Muallim ve	11 Sentabr 1916	Şiir

	Aliyev	Muharrir İsmail bey Gasprinski	/ 24 Zilhicce 1334 S. 196 s. 2	
1293.	Çelebi Cihan	Yolcu-yı Garip Büyük Üstadımız İsmail Beye ithaf olunur	11 Sentabr 1916 / 24 Zilhicce 1334 S. 196 s. 2	Şiir
1294.	A. Nurî	İsmail Beye	11 Sentabr 1916 / 24 Zilhicce 1334 S. 196 s. 2	Şiir
1295.	Hüseyin Padaninski	İsmail Beyin vefatının 3. Sene-yi Devriyesi Münasebetiyle	13 Sentabr 1916 / 28 Zilhicce 1334 S. 197 s. 1-2	Makale
1296.	İmzasız	Üç Yıllık Talim ve Terbiye Kursları Münasebetiyle	14 Sentabr 1916 / 29 Zilhicce 1334 S. 198 s. 1-2	Ufa ve Orenburg'da eğitim hk.
1297.	E. Feyzi	Gazetecilik ve İsmail Bey	14 Sentabr 1916	Makale

			29 Zilhicce 1334 S. 198 s. 2	
1298.	Kırım Tatarı	Men de Kitem	17 Sentabr 1916 / 2 Zilhicce 1334 S. 200 s. 3	Şiir
1299.	H. Sari	İsmail Beyin Vefatının 3. Sene-yi Devriyesi ve Milli Matbuat	18 Sentabr 1916 / 3 Zilhicce 1334 S. 201 s. 1-2	Makale
1300.	İmzasız	İsmail Beyin Vefat Günü ve Milli Matbuat	20 Sentabr 1916 / 5 Zilhicce 1334 S. 202 s. 1-2	Makale
1301.	İmzasız	Merhum İsmail Gasprinski ve Milli Matbuat	22 Sentabr 1916 / 7 Zilhicce 1334 S. 204 s. 1-2	Makale
1302.	İmzasız	Sona İsmet Hanımın	22 Sentabr 1916	Yazar Sona İsmet Hanımın vefatı hk.

		Vefatı	/ 7 Zilhicce 1334 S. 204 s. 2	
1303.	Yakup Sabir Aliyev	Mektep ve Milli Yol	22 Sentabr 1916 / 7 Zilhicce 1334 S. 204 s. 3	Şiir
1304.	İmzasız	Eski Kitap	12 Oktabr1916 / 28 Zilhicce 1334 S. 217 s. 2	Kazan Kitaphane-yi İslamiyesine hicri 990-992'de Ramazan bin Şemseddin Hacı tarafından yazılmış bir yazma eserin hediye edilmesi hk.
1305.	A.	Bugünün Gençlerine	12 Oktabr1916 / 28 Zilhicce 1334 S. 217 s. 3	Şiir
1306.	İmzasız	Yeni Kitaplar	17 Oktabr1916 / 4 Muharrem. 1335 S. 221 s. 2	Alimcan Efendi İbrahimov'un <i>Edebiyat Dersleri</i> ; Musa Carullah'ın <i>Islahat Kanunları</i> adlı eserlerinin basılmış olması hk.
1307.	İmzasız	Türkistan'da Gazete Çıkarmak Fikri	1 Noyabr 1916 / 17 Muharrem 1335 S. 232 s. 2	Türkistan Sadası adlı bir gazete çıkarma hazırlıkları hk.
1308.	İmzasız	Bakû'de Aşure bayramı	6 Noyabr 1916 /	Hacı Selim Kasımozade tarafından okunan kaside hk.

			22 Muharrem 1335 S. 237 s. 3	
1309.	İmzasız	Rus Harfleriyle Tatarca Gazete	8 Dekabr 1916 24 safer 1335 S. 261 s. 2	<i>Dost</i> adlı bir gazetenin çıkarılacağı hk.
1310.	İmzasız	Alaş Gazetesi	10 Dekabr 1916 / 26 Sefer 1335 S. 263 s. 3	Taşken'te <i>Alaş</i> adıyla bir gazetenin ilk sayısının çıktığı ve dilinin <i>Kazak Gazetesi</i> ile aynı olduğu hk.
1311.	İshak Mullin	Mevlidi'n-Nebî Bayramı ve Edebiyat Gecesi	23 Dekabr 1916 / 10 R. Evvel 1335 S. 274 s. 2	Akmescit Cemiyet-i Hayriyyesi tarafından tertip edilen toplantı hk.
1312.	İmzasız	Rasputin'in Tercüme-i Hali (1)	24 Dekabr 1916 / R. Evvel 1335 S. 275 s. 2	Makale
1313.	İmzasız	Rasputin'in Tercüme-i Hali (1)	25 Dekabr 1916 / 12 R. Evvel 1335 S. 276 s. 2-3	Makale

1314.	Cafer Seydahmet	Unutulmaz Göz Yaşları	22 Yanvar 1917 / 10 R. Ahir 1335 S. 18 s. 2-3	Cafer Seydahmet Kırimer'in yazmış olduğu belgesel hikâye (Bu hikâye 1917 yılının 18, 22, 23, 24, 25, 26 numaralı S. larında yayımlanmıştır).
1315.	Yakup Şakir Aliyev	Kış	11 Fevral 1917 / 29 R. Ahir 1335 S. 26 s. 1	Şiir
1316.	Rızaeddin Fahrettin	Din-i İslâm ve Ana Dili	19 Fevral 1917 / 9 C. Evvel 1335 S. 37 s. 2	İslâm dini ve ana dili üzerine yazılmış bir makale hk.
1317.	A. B.	Sana	19 Fevral 1917 / 10 C. Evvel 1335 S. 38 s. 2	Hatırat.
1318.	Çelebicihan Numan	Bastırık	23 Fevral 1917 / 14 C. Evvel 1335 S. 41 s. 2	Şiir
1319.	Basrî	Eski İsimlere Yeni Fiil ve Sıfatlar	4 Mart 1917 / 23 C. Evvel	Makale.

			1335 S. 49 s. 1	
1320.	İmzasız	Kırım Tatar Edebiyatının Diğer Tarafları	11 Oktabr 1917 / 9 Muharrem 1336 S. 197 s. 1	Puşkin hk.
1321.	İlyas Kazar	Tali'siz	11 Oktabr 1917 / 9 Muharrem 1336 S. 197 s. 1	Şiir
1322.	İmzasız	Süyümbike'nin Azatlığı	16 Oktabr 1917 / 13 Muharrem 1336 S. 199 s. 1	Süyümbike için yazılmış bir şiir hk.
1323.	İmzasız	Küçük Felyeton	25 Oktabr 1917 / 22 Muharrem 1336 S. 205 s. 1-2	Hikâye.
1324.	İmzasız	Muhtariyet Bayramı Münasebetiyle	1 Dekabr 1917 / 30 Safer 1336 S. 225 s. 2	Astrahan'da çıkan <i>Saldat Yalgını?</i> Adlı gazeteden iktibas şiir.
1325.	İmzasız	Harb-i Umumî Hatırası	? 1917 ?	Şiir

		Kafkas Esareti		
--	--	----------------	--	--

SONUÇ

İsmail Gaspıralı, yaptığı faaliyetlerle ve özellikle yayımladığı Tercüman gazetesiyle Rusya Müslümanlarına, modernleşmenin temel basamakları olan Avrupaî eğitim sisteminin yaygınlaşmasının, okuma-yazma oranının artmasının, ortak bir dille eserler yazılmasının ve ortak bir kültür oluşturulmasının yolunu açmıştır. İsmail Bey'in bu çabaları, Bolşevikler Rusya'da yönetimi ele geçirdikten sonra Rusya Müslümanları arasında son bulmuştur. Çünkü Sovyet Rusya'nın amacı her Türk topluluğunun ortak kültürden uzak mahallî dil ve farklı bir kültürel birikim ile ayrılmasını sağlamak olmuştur.

Tercüman gazetesi yapısı itibariyle bütün Türk topluluklarına hitap edebilecek edebî, siyasî ve fikrî bir gazete olarak teşekkül etmiştir. Gazete dili itibariyle de Gaspıralı'nın kendi deyimiyle "sade bir Türk" dilidir. Türk topluluklarının 15. yy.'dan beri kullanmış oldukları yazı dili olan Çağataycaya bakarsak Gaspıralı'nın da böyle bir ortak edebî dil oluşturmak fikrinde olduğunu görürüz. İsmail Bey'in faaliyetleriyle birlikte Rusya Türklerinin modernleşme çabaları ortak dil bilincini de beraberinde getirmiştir. Gaspıralı'nın Rusya Müslümanları için yaptıklarını göz önünde bulundurursak epeyce yol kat etmiş olduğunu söylersek yanlış olmaz.

İsmail Bey, gazetecilik faaliyetlerinin yanı sıra yayıncılıkla da uğraşmıştır. O, gazetesinde yeni türleri de okuyucusuyla tanıştırmak onların ilgisini çekmeyi başarmıştır. Hikâye ve roman gibi türler okuyucu kitlesinin beğenisini toplamış ve gazete, meraklı bir okuyucu topluluğuna sahip olmuştur. Gerek Tercüman'da tefrika halinde gerekse kitap olarak yayımlanan çeşitli roman ve hikâyeler şeklen Avrupaî olsa da içerik olarak Rusya Müslümanlarının mizacını taşımaktadır.

Rusya da yaşayan Türkler, Avrupa'nın modern eğitim sistemini, bilim ve teknolojiye ileri gidenlerini, kadına verilen önemi v.b. bu hikâye ve romanlardan öğrenmiş ve kendileriyle kıyaslama imkânı bulmuşlardır. Bu hikâye ve romanların önemli bir yanı okuyucusuna, modern olarak gösterilen Avrupa'nın iyi yanları görüp inceleme ve tartma fırsatı vermek, kötü olan yanlarından ise uzak durmalarını sağlamak olmuştur. Okuyucusunu bilgilendirmek amacı güden İsmail Bey de bu konu da oldukça başarılı olmuştur.

Rusya’da neşriyat faaliyetlerinin artmasıyla birlikte basılan eserlerin kalitesi de tartışılmaya başlanmıştır. Basılan eserlerin fazlalığı, eserlerin iyi mi kötü mü olduğu sorusunu gündeme getirmiş ve burada edebî tenkit ortaya çıkmıştır. Edebî tenkidin ne olduğu ve nasıl yapılması gerektiği İsmail Bey’in “tenkit” başlıklı yazılarında sıkça dile getirilmiştir.

Kaynaklar

- Tercüman Gazetesi (1883-1914). Yer: Türk lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı Arşivi
- “İsmail Gaspıralı, Seçilmiş Eserleri: Roman ve Hikayeleri”; Yay. Haz. Yavuz Akpınar (2003), İstanbul, Ötüken Yayınları
- “İsmail Gaspıralı, Seçilmiş Eserleri 2: Fikri Eserleri”, Yay. Haz. Yavuz Akpınar (2005), İstanbul, Ötüken Yayınları
- Devlet, Nadir (1999); Rusya Türklerinin Milli Mücadele Tarihi, Ankara, TTK. Yayınları
- ----- (1988); İsmail Bey Gaspıralı, Ankara, Kültür ve Turizm Bak. Yayınları
- İsmail Bey Gaspıralı İçin; Haz. Hakan Kırımlı (2004); İstanbul, KırımTürkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Genel Merkezi Yayını
- Lazerini, E. J. (1973); İsmail Bey Gasprinskii and Muslim Modernism in Russia, 1874-1914, Washington (doktora tezi)
- Togan, Z. V. (1947); Bugünkü Türkili Türkistan ve Yakın Tarihi, İstanbul,
- Hablemitoğlu, Necip; Gaspıralı İsmail Bey Dilde Birlik ve Türklük Bilinci, Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi, Sayı 12/1, TDK yay. Ankara, 2001
- Karpat, H. Kemal; Modern Milliyet Kavramının Oluşumu: Rusya’da ve Osmanlı İmparatorluğunda Türkçülük ve Pan-İslâmizm, İslâmın Siyasallaşması, Bilgi Üniv. Yay. İstanbul, 2004.